

24860

BIBLIOTECA CENTRALA
A
UNIVERSITAȚII
DIN
BUCUREȘTI

No. Curent 24860 Format.....

No. Inventar 28813 Anul.....

Secția..... Raftul.....

ELENA SEVASTOS

NUNTA LA ROMÂNÎ

Inw. A. 5985

NUNTA LA ROMÂNII

STUDIŪ

338076

ISTORICO-ETNOGRAFICŪ COMPARATIVŪ

Donation

DE

ION BOGDAN

ELENA SEVASTOS

INSURATUL DE TIMBU
ȘI MÂNCATUL DE DIMIȘIUNEA

PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

CU PREMIUL ELIADE-RĂDULESCU 1888.

EDITIUNEA ACADEMIEI ROMANE

BUCURESCI

TIPOGRAFIA CAROL GÖBL, STR. DÓMNEI 14.

1889.

28813

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARA
BUCURESTI
COTA.....24860.....

CONTROL 1956

pe 28 0/06

1956

1961

✓

B.C.U. Bucuresti

C28813

CUPRINSULŪ

	<u>PAG.</u>
I. Inaintea logodnei.	
1. Cum se dau în dragoste	1
Cum se vrăjescŭ fetele spre S-tulŭ Andreiŭ	4
Cum se vrăjescŭ în ajunulŭ Crăciunului	5
Vrăjile spre S-tulŭ Vasile	7
Cum se vrăjescŭ în ajunulŭ Bobotezei	9
Vrajă de dragoste (jud. Botoșani)	12
Vrajă de ursită (jud. Dorohoiŭ)	14
Farmecŭ de dragoste	15
Descântecŭ de dragoste	16
Facere de dragoste	17
Vrajă de ursită	18
Vrajă de ursită	19
Vergelulŭ	20
Șeșetórea din casă	25
2. Inainte de stărostie	26
3. Stărostia și peșitulŭ	35
4. Cătători de casă sau cercători	49
II. 1. Logodna sau încredințarea	52
2. Croitulŭ	69
3. Până la nuntă	71
III. Nunta.	
1. Joi: Cernutulŭ, jocă sitele, batŭ sitele, plăcinte.	76
2. Vineri: Claca lemnelorŭ, adusulŭ lemnelorŭ, lemnele	82

	PAG.
3. Sâmbătă: La casa miresei. Brebenoculă	86
La casa mirelui. Tansulă, bărbieritulă.	89
4. Duminecă: La casa miresei. Busuioculă, bradulă, mărgelele	92
1) Colăcărie	92
Colăcărie (jud. Râmnicu-Sărată)	99
Conăcărie (jud. Suceva)	101
Conăcășie (jud. Putna)	104
Colăcărie (jud. Suceva)	106
Colăcărie (Borca)	109
Orație (jud. Râmnicu-Sărată)	112
Conăcășie (jud. Covurluiă)	113
Colăcerie (Dobrogea)	115
Conăcerie (jud. Neamțu)	116
Conocărie (jud. Iași)	118
Conăcărie (jud. Botoșani)	120
Conăcărie (jud. Dorohoiă)	122
Inchinarea daruriloră miresei	125
Inchinări a străeloră la mirésă	129
2) <u>Caî cu schimburile, dar mai alesă vătăsclulă</u>	133
Orațiuca paharului	138
Cântece la casa miresei	162
Lado, Lado	167
3) Iertăciune (jud. Botoșani)	169
Iertăciune (jud. Suceva)	172
Iertăciune (jud. Dorohoiă)	174
Iertăciune (jud. Romană)	178
Iertăciune (jud. Putna)	180
Iertăciune (jud. Covurluiă)	184
Iertăciune	185
Iertăciune (jud. Ilfov)	188
Iertăciune (jud. Ilfov)	191
Iertăciune (Dobrogea)	193
Iertăciune (jud. Fălciă)	195
Iertăciune (jud. Iași)	197
Când mirésă plăcă de la casa părintiloră ca să se ducă la casa mirelui (Musică.—Burada)	200
Iertăciune (Cherson)	201
După iertăciune	202
Pintencele (Transilvania)	204
Pintenuă	210
Orația pintenuă	212
5. Sâmbătă la casa mirelui.	
Petela	216
Cânteculă petelei (Musică.—Burada)	222

6. Duminecă dimineața	226
7. Duminecă la nunți	231
8. Înainte de cununie	235
9. La biserică	239
10. După cununie	254
La casa mirelui după cununie.	255
Când se întorce nunta de la biserică (Musică)	265
11. Masa de cununie.	
Hobotulă, Zabranic, Săvonă, Săonă, Svonă, Bolțu, Pintene	268
Cântece la masa de cununie	275
Jocurile	280
x (12) <u>Masa cea mare</u>	283
<u>Închinări</u>	286

IV. După nuntă.

1. Lună ziua: Rachiul roșu, rachiul dulce, zorile	314
Cântece	320
2. Lună. Târfaia în Transilvania	322
3. Lună seară	331
4. Marți legă mirésa, o înviesc, o îmbrobodesc. Îi pună cărpa și o desgovesc	332
5. Mercuri. Plăcintele	337
6. Duminecă. Cale primară sau cale pe mare	340
7. Colacii nunului. În Transilvania: Mărul de cu- nunie.	342

A N E X E

Conăcărie	351
12. <u>Orăție de nuntă</u>	352
11. <u>Orăție de pețit</u>	356
11. <u>Orăție de nuntă</u>	357
11. <u>Orăție de nuntă</u>	360
11. <u>Orăție de nuntă</u>	364
11. <u>Orății ținute la nunțile țărănești (București)</u>	366
11. <u>Colăcărie (Transilvania)</u>	369
Conăcărie	372
Orăția populară (jud. Rîmnicu-Săratu)	374
Îertăciune	377

	<u>PAG.</u>
Iertăciune (București)	380
Iertăciune (jud. Rîmnicu-Săratu)	381
Cuvîntu de iertăciune	383
Iertăciune	385
Închinări și iertăciuni din Bucovina.	
Închinarea daruriloru mirelui	391
Variantă	392
Variantă	394
Închinarea daruriloru miresei	394
Închinarea după primirea schimburiloru	395
Variantă	396
Cuvîntare la trecerea pe sub colacū	396
Închinarea nunului celū mare	398
Iertăciune	399
Variantă.	402
Iertăciune în prosă	404

I. INAINTEA LOGODNEI.

1. Cum se dau în dragoste.

Aşa-i legea din bătrâni,
Din bătrâni, din ómeni bunî :

că mama, d'indată ce-şi vede copilaşul înţelegându vorba şi fugându ca titirezul prin casă, dă 'n mâna băiatului biciuşca şi, ca pe cine scie ce fătú-frumosú din poveste, îlú mâná după vitejie ; iar fetei îi pune 'n braţe păpuşa¹⁾, care se întelnesce la tóte popórele indo-europene: pupa la Latini, poupée la Francezi, pupattolla la Italiani, παιδίσκη la Greci, la Indiani după Mahabhàrata putri, dâruputri, dâruputrikà, care însémná copilá de lemnú.

De aci înainte copilulú îşi scie datoria : băiatulú umblá după arcú, puşcă de socú, să-şi facá căruţá şi sâniuţá de căratú bucatele de la câmpú şi de adusú lemnele din pădure ca tata. La dînsulú dudăulú de bozú şi de urzici şi beldiele de pelinú orî lumináricá îi cine scie ce pădure. Tréba fetei : să-şi îmbrace câtú s'a putea maí frumosú păpuşa, sufletulú şi inima ei, că de 'ntrebî fetea nefiindú în braţele mamei : „cine ţi-é maí dragú, mama orî păpuşa?“ îţi răspunde : „maí întâiú păpuşa, ş'apoí mama.“

¹⁾ A. De Gubernatis. Usi nuziali in Italia, pag. 89.

Într'unu ungherü, la rădęcina unui copacü bętränü, în adâncătura dintre douę vițe, ce minunată casă pentru păpușă. Băiatulü îi mai duréză unü acoperemintü și apoi ține-te pe gospodărie. În România pe șesü și în unele locuri din Dobrogea casele se facü de cïamurü, din stuhü împletitü pe inimă saü pe brăü, și copilașii le facü totü așa, numai în locü să frămînte caii pămëntulü mai tragü mâța ori cățelulü și de cu ei nu facü trebă, frămîntă singurei.

Când a mai răsăritü fetița ș'o mână mama după vițeii saü cu boboceii, așa că nu mai póte tótă ȃiulica căta de păpușă în draga ei voe, atunci Dumineca și sęrbătórea numai de cât se strângü unele la altele cu păpușele de facü jocü și nuntă; niște bețișóre legate cu cordelute 'sü lumînările nului și de lipsesece miresii petéla, atunci mătasea de păpușoiü saü paele de grău cusute pe tasmălute o prindü minunată.

De la sântă-Măria cea mare, când s'a împutșinatü lucrulü câmpului, când omulü mai odihnitü își simțesece nóptea prea lungă, atunci se facü șeđetórite din ogradă saü într'unü locü deșchisü din vatra satului, cum le ȃicü în Dobrogea *sdéncă*.

La casa unui gospodarü cu ogradă mare punü în bătatură o ciótă zdravănă ș'o ațâță, la îndemână-i unü vrvü de stuhü, de pae saü vreascuri, din cari fetișórele fără furcă cară cu brațele de facü palalae să vadă fetele la torsü zestrea, care-o începü de cum să trezescü pe lume și până se mărită și vr'o douę-trei bętrâne cum să scarmene saü să dărăcescä niște lână.

În vremea asta flăcăii 'sü la păscutü caii, mai la alte trebii. Numai din când în când trece ca fulgerulü câte unulü călare cu gluga pe capü și cu pólele mântălii de aba coperindü totü calulü, dândü unü *norocü-bunü* și unü *sporü la lucru*; fetele ridü, mai vorbescü de dînsulü, babele spunü câte o minciună, să mai hărnicescä fetele, și fetișórele ascultă cu ochii la focü nu cumva să se stingă. De odată unü ursü cu blană de óe mormăesce la spate; o babă c'unü gâtejü l'alungă până hăt departe, că de ce-i sperie fetele. Mai vine câte unulü

învelitū într'unū țolū, care să târăe după elū cale de-o poștă și mâna-î învelită 'n țolū o întinde fetelorū; ele facū nazurī; se duce și elū. Apoi vorbă: óre cine-a fostū, ba că Stanū, ba că Branū, până ce-î daū în pârție. In Dobrogea câte-unulū cu țondre nărăzmate (roșie), cu chitie totū așa, cu luleaua 'ntre dinți, saū cu câte unū bețișorū aprinsū la unū capētū, ținēndu-lū între dinți cu partea aprinsă în lăuntru, așa că pare c'arū avea jăratecū în gură. Unii își mai punū cornițe, fetele țipă, babele daū fuga după ei. Alții se îmbracă ca Turcii, ținēndū între dinți o trestie lungă c'unū păpușoi învelitū în pănușe la capētū; vine și elū să-și aprindă luleaua, ce nu iea focū, mai aruncă o prujitură douē și se duce. Rară, rarū le vine flăcăilorū chefū să aducă lăutarulū, cimpoesulū saū gaıda din Dobrogea, de mai rotescū cele fete.

S'a rēcitū vremea, bate vēntulū celū jalnicū, păpușoi uscați se odihnescū în glugī pe lanurī; vine vremea desfăcutulū; bucuria fetelorū, de acolo clăci de păpușoiū; moșnegī, fete, flăcăi cu toții la desfăcutū, atunci aține-te la povești.

Unū flăcăū se plēcă să mai adune cei strujeni, îngână o vorbă, fata 'lū aude și cândū târđiū la câte-va cēsuri de nópte se împrăștiē cu toții, fata se duce acasă, se culcă și gāndesce. Când fetișóra a începutū a gāndi la vorba ce i-a spus'o unū flăcăū, atunci ea pășesce pe fată mare. Caută să umble îmbrăcată mai curatū. Ea scie:

Dragostea de unde 'ncepe,
De la ochi, de la sprincene,
De la buze rumenele,
De la gātulū cu mārgele
Și degete cu inele.

Femeia a priceputū slăbăciunea bărbatului și totū-deauna i-a bătutū în strună. Ce-a făcutū bunica și mama, face și fata; ținta-i este de a se duce la casa ei și de-a fi în rēndū cu lumea. Ea scie cu ce dragū privesce flăcăulū o fată cu pērū frumosū și vrea să-lū aibă și ea frumosū. De aci câtă grijă

n'are pentru dînsul: îl lă în tótă Sâmbăta cu felū de felū de burueni. Cândū îi lună nouă se duce cu fórfecile la o femeie bună la mână și 'n fața lunii îi tae vêrfulū coșilorū, dicëndū:

Cum cresce luna repede,

Așa repede să crêcă pêrulū fetii.

Fata cu inima plină vine acasă cu perișoru 'n mână și-lū pune într'o scorbură de copacū, nu cum-va să se 'mprăștie într'unū locū necuratū, căci atunci cade; ș'apoi cum își mai vrăjescū fetele pêrulū de sfintulū Tóderū, căci se scie, cândū o fată are pêrū frumosū nu împletește gâțe albe.

Cum se vrăjescū fetele spre S-tulū Andreiū.

Fetele pentru a-și vedé ursitulū se vrăjescū de sfintulū Andreiū, atunci mai multe fete și flăcăi se adună la o casă; pe masă așeză mai multe căciuli de usturoiū, punū împrejurulū lorū tămăe, zmirnă și aprindū câte-va lumînări de la Paști; aducū în masă plachie, meșniță, ghițimanī și mălaiū ori pâne și cu toții să așeză rôtă în jurulū mesii și mănâncū, vorbescū, rîdū, șuguescū până despre diuă, cândū se împraștie. Fetele împărșescū usturoiulū între ele; a doua ȓi îl ducū la biserică învelitū în basma, de-lū sfinșesce preotulū; când s'aū întorsū acasă îl punū pe policióra de la icóne, păzindu-lū bine, căci e bunū de făcutū de dragoste. Totū în spre S-tulū Andreiū se duce fata la fântână, ținëndū în mână o lumînare de céră de la Paști, se plécă pe ghisdele și uitându-se în fața apei ȓice: sfinte Andreiū scóte-ȓ chipu'n fața apei, ca 'n visū să-lū visezū, ca aevea să-lū vedū. Apa din fântână se turbură, apoi să liniștesce și vede chipulū celui ce are s'o. iea.

În spre S-tulū Andreiū, cu ochii legați te duci la gardū și puī mâna p'unū parū și de la acela numerī înainte până la nouē și pe alū nouelea îl legi cu strămătură roșie. A doua

și te duci la gardă să vezi parul ce ți-ai însemnat. De-î un par frumos fără cójă, ursitorul ți-e un flăcău voinic dar sărac, de-î cu cójă va fi și bogat; de-î scurt, nodos, fără cójă va fi bătrân, sărac; de are și cójă va fi bogat; și în sfirșit de-î parul cu mai multe crăci, ursitorul ți-e văduv cu copii.

Tot în spre S-tul Andrei, așezi în odaie o masă cu două tacâmuri și cu toate cele trebuitoare; către mezul nopții bați în ușă și zici: „ursă ursitorul meu, care-î dat de Dumnezeu, vin de stă cu noi la masă,” și de îndată iese ursitorul ca din pământ, să pune la masă lângă tine, mănâncă din bucatele ce mănânci și tu, bucate cari trebuiesc făcute cu usturoi păzit în spre S-tul Andrei. Se zice că uneori ursitorul își lasă un semn înainte de a se duce.

Spre S-tul Andrei, când mai multe fete vor să scie, care dintre ele se va mărita cea d'întăiu, cu toatele merg la fântână, ia apă 'n gură și pe drum nu rîd, ca nu cum-va să le curgă apa, căci atunci nu mai este de leac. Fie-care fată face o turțică cu apa ce-a adus-o și cu usturoi păzit în spre S-tul Andrei; așază turțitele pe rînd după cum fiecare le-a mîntuit de făcut, chîamă pe un câine și pe a cărei fete o mănâncă întăiu, aceia sa va mărita mai curînd.

Unele fete, dacă pot căpăta o strună de sîrmă de la o scripcă, ce-î socotită că are putere să moie inima omului și că prin urmare stă în strînsă legătură cu inima lui, învâltucesce struna pe deget și o face ghemușor, pe urmă o cöse în bata fustii ce o pörtă, și zice de trei ori pe și câte de trei ori: „cum îi învîrtită sîrmușora asta, așa să se învîrtescă mintea și inima lui după mine.”

Cum se vrăjesc în ajunul Crăciunului.

De mai multe fete vrea să se vrăjescă, ia o pâine și-o taie în atâtea bucăți câte fete sunt, pună bucățile ce-să toate

una și una prin colțurile casei, în aceeași depărtare una de alta, iaū apoi o măța și-i dau drumul jos cu spatele spre pământ; măța cade drept în picioare, fugе de ia o bucată de pâne și pe-a cărei fete a luat'o, aceea se mărită cea întâia.

Fata, care vrea să-și viseze ursitul, după ce s'a lăutū, să pue săponul și peptenele sub pernă, iar peste nópte va vedé cine-i partea.

De cu vreme să facă o lumînărică de cēră câtū degetul celū micū în lungime și grosime; când vine vremea de culcare să se róge la Maica Domnului, să-și aprindă lumînărică și trebuie să bată atâtea mătăni până se va trece, și'n somnū de bună sēmă va vedea partea ei, ce i-o va trimite Maica Domnului.

O fată de vrea să se mărite, să facă aluatū pentru vărzări în ajunul Crăciunului și din elū să rupă o bucățică pentru o vărzare, s'o întindă, și după ce a umplut'o cu macū, s'o pue pe cea întâiū în cuptorū, iar când a fi la scosū, totū pe ea s'o scótă cea d'întăiū; s'o rupă în douē, jumătate s'o mănânce, iar jumătate s'o strîngă 'n pālămida lăđii și cine va face acéstă vrajă, de bună-sēmă se va mărita în iarna aceea.

De vreī să visezi cine ți-e partea, nu bea apă tótă ziua; sēra fă-ți o turtiță, jumătate făină, jumătate sare; mănânc'o înainte de a te culca și peste nópte, în vreme ce mori de sete, veđi pe cine-va, că-ți dá apă și acela ți-e ursitorulū.

Înfige o sēmînță de cânepă într'unū acū, pune-lū în para lumînării; de sēmînța pocnesce, te măriți nu după târđie vreme; iar de nu pocnesce, semnū c'ai să fetesci încă multū.

În ajunul Crăciunului, iea din fiștoculū preotului o cren-guță de busuiocū, lég'o în colțulū testemelului ce-lū porți pe capū, și sēra, după ce ai făcutū trei metanii fără cruce, des-brobode-te, pune-ți testemelulū sub capū și peste nópte ai să-ți veđi ursitorulū.

Presură grăū pe laiță saū pe patū, unde socotesci, că va sedé preotulū și de se nemeresce ca preotulū să se așeze tocmai acolo, atunci în cășlegile de iarnă fata nóstră face nuntă.

Când vine preotul cu ajunul, fata rupe o stebluță de busuioc din fiștocul preotului, o lęgă cu arnici roșu ș' o pune 'n stréșina casei, unde-o lasă până a doua ȓi, când des de diminéță merge de-și iea stebluța; de o va găsi încărcată cu promoróca îi ríde norocul, iar de-o iea cum a pusă'o, semnă rěu.

Vrăjile spre S-tul Vasile.

Înainte de a porni băeții cu plugușorul, se strângă maî multe fete; uneia din ele îi lęgă ochii cu ună testemelă și ea trebuie să mérgă la ună trunchiú, să rădice de josú dintr'o-dată ună brațú de lemne câtú póte duce; le duce în casă, fetele le numără și de-sú cu soțú, se mărită în anulú cela, iar dacă nu-sú cu soțú, iea-ți nădejdea de la măritatú pentru câtá-va vreme.

Într'o strachină cu apă ne'ncepută, picurí dintr'o lumânare de céră de la Paști doué picături, menindú, una pentru tine, iar cea-l-altă pentru cela ce ți-e dragú; de picăturile se unescú, celú menitú te va lua, iar de picăturile se îndepártéză totú mereú, poți să nu-i maî tragí nădejdea.

Nu mânca tótă ȓina nimica, aprópe de mezulú noptii așéză doué oglinđi, una în fața alteia, între ele puí patru lumínări, doué de-o parte și doué de alta, stai la spatele unei oglinđi și te uiți printre lumínări în cea-laltă fără să clipesci. În casă trebuie să fii singurá și de la o vreme ai să veđi pe celú ce are să te iea, saú ceca ce ți se va întémpla anulú acela ți se arată în oglindă. Unii ȓicú, că trebuie să fii desbrăcată până la brău, dar asta e după voe și putință.

Dintr'o badana smulgi doí perí de porcú, și după ce ai măturatú cenușa îi puí pe vatră, ună firú ilú menesci pentru tine, iar altulú pentru celú ce ți-e dragú; de se încolătăcescú firele și pe urmă ardú, te vei mărita cu ȓinsulú, iar de firele sarú în lături, semnă că dragulú těu nu te va lua.

Te duci la o casă de gospodarú cu glótă și ascuți la ușa saú la feréstră; de auđi în casă vorbă: „du-te, ce zăbo-

vesci,“ său așa ceva, te măriți anulă acela; iar de s'aude 'n casă: „unde-o plecî, rămâi,“ semnă c'o să mai fetesci.

Topesci plumbă său cêră și-lă torni într'o strachină cu apă ne'ncepută, unde se facă felū de felū de chipuri, din care-ți talmăcesce viitorulū o' femeie pricepută.

Măturî casa, lipesci pe josū, mai tragî brăele la vatră, până pe aprópe de cântatulū cocoșulū, atunci cu mătura în mână să te uiți țintă la ușă și într'o târđie vreme ți se va arêta ursitulū în pragulū ușii.

Te duci în ocolulū vitelorū și strigî la vacă: „hăi vacă acuma“ și dacă vita se scólă, te măriți anulū acela, iar de-o veđi că nu se clintesce, strigă din nou: „hăi vacă la doi ani, la trei, orî la patru“, și la alū cîtelea anū se scólă vita după atâția ani te măriți.

Din brâu ieai pe acū de nouē orî, puî brăulū cu acū cu totū pe pragū, bați peste elū nouē mătăni fără cruce și ȓicii:

„Ursū, ursitorulū meū,

„De Dumneȓeū datū,

„De ómeni lăsatū,

„Vină 'n visū să te visezū,

„Aveva să te vedū.“

Când fetele vreaū să scie cum are să le fie noroculū, facū următórea vrajă: ieau patru străchinuȓe, punū în una pêrū de porcū, în alta florî, în a treia petelă și 'n a patra pâne, și le acoperū cu pocrișe și chiamă fata ce vra să se vrăjescă; de-și alege cea cu pêrū de porcū bărbatu-i va fi bêtărănū și nenorocită vieȓă va duce, de se vorū nimeri florile, puține ȓile bune va petrece, de se 'ntêmplă petela nimicū nu-i va lipsi, lumea o va socoti norocită, dar multū amarū va hrăni ini-ma ei: de ica însă pânea, cu bine-și va petrece tótă vieȓa.

Unele aū obiceiū de a pune zahărū, pene, bani și pâne; de ȓa zahărulū, ca zaharulū îi va fi vieȓa; de se nimerescū pene cu ușorū va trăi pe lume, de se 'ntêmplă banii ca banulū de sbucium va fi pe lume; și de ica pânea, ca pânea de bunū îi va fi și traiulū.

În ajunulă anului nou se strîngă cîte-va fete, iea fie care cîte o c pă, o scobesce bine înăuntru, îi pune sare p n'la jum tate, le aședă pe feréstră, unde sta  p nă a doua  i; cepele slobod  mai multă sa  mai pușină apă, și cu c t o fată g sesce ceapa mai plină de apă cu at ta norocul  îi e mai bună.

Pună în două str chin  dou  pahare tot  una de pline; a doua  i a cărui pahar  va fi mai plin , cel  pentru care e merită va fi cu noroc  și va av  belșug  în t te, iar pentru cea, căruiă i-a sc duț  apa însemn z  pagubă și vieță anevoiósă.

Cum se vr jesce în ajunul  Bobotezei.

S ra, fără să-ți faci cruce, bați nou  m t ni  și  ici: „Maica Domnului, f  să-mi visez  ursitorul ;” și fără să vorbesc  cu nimen  un  cuv nt  te culci și peste nópte ai să-ți ved  partea.

Iea tort  de inv țatură, sa  din fuiorul  de la cruce, pune-l  în trei pentru feștilă și întinde pe ea o lumin rică de c r ; nu mânca nimic t tă  iua, s ra înainte de culcare a-prinde-ți lumin rica, închină-te, bate m t ni , bucățica de luminare, ce ți-a mai r mas  pune-o sub cap  și în somn  îți vei vedea ursitul .

De dimin ț  str nge cea  nt i   mbucatură, l g'o în colțul  batistei sa  a testemelului, ș'o p rtă t tă  iulica în s n ; peste  i nu mânca nimic  p n 'n s ră; c nd dai să te culci, p turesce-ți straele, aședă-ți-le sub cap , m n ncă  mbucatura cea de dimin ț , nu vorbi nimănui un  cuv nt  și peste nópte o să-ți ved  ursitorul .

Iea un  melește  sa  sucitor , cotrob esce prin foc   ic nd , „cum sar  sc nteile din jeric , aș  s  scântee inima lui, și nu  nteșesc  focul , ci 'nteșesc  inima lui.” C nd te culci pune-ți sucitorul  sub cap  și peste nópte aidoma ai să-ți ved  ursitul .

De vrei să scii, cum are să-ți fie ursitorul iea din fu-iorul preotului câte-va fire de cânepă ș'o crenguță de bu-șuiocă de dragoste, apoi o bucățică de ierbă mare și naval-nică, petrece firele de cânepă peste toate și pune-le pe o șiră de pae, pe un pătuleț sau pe un porumbar, într'un loc, unde socotesci că nu va umbla nimeni; a doua zi, de gă-seci lucrurile încărcate cu fulgi de zăpadă, cu țurțuri sau pro-morocă, ursitorul ți-e bogat, iar de le ieși precum le-ai pus, semn că ursitul îți va fi ca degetul.

Fă un omșor de ceară, menesce-l pe cine ți-e drag, pune-l lângă foc, lasă-l să se încălzească și să se topescă pe'ncetul, dicând: „Cum se topesc omănașul acesta de ceară la fața focului, așa să se topescă inima dragului meu după mine.“

În ziua de Boboteză, când ese preotul cu iordanul, fetele s'ațin să vadă flăcăii când oră trece; de găsesce unul călare pe un cal alb, de bună-sămă se mărită în câșle-gile de iarnă și de nu vede cal alb atunci măcară numără flăcăii, și de-să cu soțu totu îi va merge bine.

Când dau fetele 'n postul mare, postesc în întâia sеп-тәмăна Lună, în a doua Marți, în a treia Mercuri și totu așa înainte până 'n sептәмăna din urmă. În Joca patimilor merge la biserică de ascultă cele 12 Evanghelii și când preotul mântue fie-care Evanghelie de citit, fata face un nod într'o sforicică; după ce s'a mântuită Evangheliile vine acasă, pune sfóra sub cap și 'n visu își vede partea, ce-i e lăsată de Dum-neșeu.

Totu în postul mare fata tórece omenescu (străinu) și cu paralele acelea de leturghie și-și scóte părticică, care o mănăncă în ziua de Paști, când ese cu'nviera; atunci de bună sămă Maica Domnului are să-i trimetă bărbatu bun și gos-podar.

De Paști face o păscuță și de desubtu lipesc două pae de grâu, menindu-le, unul pentru ea și altul pentru cela

ce i-î dragă; pune păscuța în cuptor și cându o scôte se uită să vadă, de sunt paele o va lua celū nunitū, iar de s'aū desprinsū, nu mai póte trage nădejde.

Totū-d'a-una caută să numere câți puî a scosū la o găină, sau câți boboci a scosū la o găscă, și de-sū cu soțū e semnū bunū; -- nu se cade să-i numere în țile de postū.

La fie-care casă de gospodarū, unde este fată mare, trebuie să se găsească busuïocū de dragoste. În țiuva de sfintulū Gheorghe, înainte de a răsări sórele, fata sémēnă busuïoculū cu gura, și totū până a nu răsări sórele îlū udă din gură cu apă ne'ncepută, și totū din gură 'lū udă până ce răsare; acestū busuïocū e socotitū că are putere să facă fata drăgălaşă, căci se țice „să tragă unulū cu altulū, cum trage busuïoculū cu dragostea.“ Fata Românulū în țile de sərbătóre nu mai decât trebuie să aibă 'n brăū busuïocū de dragoste și de vr'o una mai îndrăsnēță isbutesce să pue unū flăcăū în brăū sau în pērū o crenguță din acestū busuïocū, de bună sémă c'are s'o 'ndrăgescă.

Unī vinū pe lume cu cămēșă; acéstă cămēșă țerancele nóstre o întindū pe stebles de busuïocū de dragoste, ca să le fie copilulū norocosū; și când o fată capētă o aseminea cămēșă o pórtă cusută 'n hainele ei, avēndū credință nestrămutată că va alunga faptulū de la ea, și-i va aduce norocū și bărbatū bunū.

Dacă într'o ți de sərbătóre te duci la pădure încă până a nu se scutura roua și de găsesci mătrăgună și năvalnicū (feregă), adă-lū acasă, pune-lū în podū sau vēră-lū în streășina casei, căci are putere de a trage belșugū și pețitorī bunī și cuprinși la casă.

O fată bătrână, de vrea să se mărite, să se ducă la stână, băgāndū de sémă să nu hărțuiască câniī, să céră la ciobanū o fărāmătură din drobulū de sare ¹⁾ din târla oilorū. A doua

¹⁾ Rēmășițele droburilorū de sare de prin târlele vitelorū și mai alesū a oilorū sunt socotite că aducū sporū și isvorū în casa în care intră.

di cu sarea aceea să-și săreze mâncarea forțe tare, să mai pue în ea și usturoi păzitu în séra S-tului Andreiū, să stea totă diulica culcată la sóre și nu cum-va să bea apă, și peste nópte va vedea ursitorulū aducându-ī apă, și care în curêndu o va lua.

În sfîrșit spre anulū noū, când se deschide cerulū, orī-ce fată trebue să fie cu privighere și, de-lū va vedea deschidêndu-se, orī-ce va cere îi va da Dumneđeū.

Vrajă de dragoste

Spusă de Catinca Bechetū, satulū Iacobeni, jud. Botoșani.

M'am mânecatū, m'am mânecatū,
 Duminecă diminêța m'am sculatū.
 Când tóca'ntâiū a tocatū,
 Eū cofa 'n mână am luatū,
 La fântână-am alergatū,
 Apă limpede și curată am luatū,
 Față albă și frumósă mi-am spêlatū,
 La icóne m'am închinatū.
 Cu cămêșă albă m'am schimbatū,
 Cu colțunī albi m'am încâlțatū,
 Cu rochie bună m'am îmbrăcatū,
 Cațaveică în spate am luatū,
 Coșile mī-am netezitū,
 Cu tulpanū bunū m'am îmbroboditū,
 Luminare de céră albă în mână am luatū,
 Și la sfânta biseric'am plecatū.

Când pe cale,
 Pe carare,
 La jumêtate de punte,
 Mī-aū eșitū înainte,
 Negurele poporane,
 Fete fermecătóre.
 Înainte mī-a eșitū,
 Straele de pe mine aū ruptū,
 În picîóre m'aū călcatū,
 De mână m'aū luatū,
 De gură m'aū amuțitū,
 Ochii mī-aū paejenitū,

Fața mi-aș negrită,
 Urechile mi-aș astupată,
 Dragostile mi-aș luată,
 Creerii mi-aș turburată,
 Coștile mi-aș drăpănată,
 Cămășă de urită m'a 'mbrăcată,
 Cu brâu de măcieșă m'a 'ncinsă,
 Colțuni de piele de șerpe mi-aș pusă,
 Tulpană de burueni m'aș îmbrobodită.
 Eă am țipată,
 Și m'am văicărată,
 Nime 'n lume nu m'a aușită,
 Numai maica precista,
 Din portița raiului,
 Pe scări de aură s'a coborită,
 În raze de argintă s'a rēzemată,
 Și la mine a alergată:
 Nu te teme nu te tângui
 Nu te mișeli, nici în sēmă nu băga,
 Că eă de mână dréptă te-oī lua,
 Și te-oī porni pe calea lui Adamă,
 La fântâna lui Iordană,
 Cruce de aură în mână țī-oī pune,
 În fântână te-oī cufunda,
 Straele aste rele le-oī lepēda,
 De picióre te-oī desculța,
 Și de mână te-oī deslega,
 Și de gură te-oī desmuți,
 Fața ț'oī desnegri
 Urechile țī-oī destupa,
 Ochii țī-oī despaijeni,
 Creerii țī-oī limpeși,
 Coștile țī-oī netezi,
 Dragostile țī-oī înapoi;
 De trei ori în fântână te-oī cufunda
 Și cu apă te-oī spēla,
 În părâu te-oī așeșă,
 Faptulă cu busuiocă l'oī alunga,
 Cu păunulă l'oī suffa,

De tine l'oi depărta,
 Pe lespide de pētră albă
 Pe tine din apă te-oi scóte,
 Corónă de aur pe capū Ńi-oi pune,
 Cu cāmēșă de iubire te-oi îmbrăca,
 Cu rochie de dragoste te-oi împodobi,
 CaŃaveică de cutnie 'n spate Ńi-oi pune,
 ColŃuni de mătase te-oi îmbrăca,
 Cu papucī de saftianū te-oi încălŃa,
 Cu tulpanū de burangincū te-oi îmbrobodi,
 Cu mărgele la gātū te-oi găti,
 Lumīnare de cēră albă 'n mână Ńi-oi pune,
 Ńi la sfānta biserică te-oi porni,
 Cu trupulū de porumbiŃă,
 Cu gura de vrābiuŃă.
 Cānd 'n biserică-ī intra,
 Tóca singur'a toca,
 Clopotulū singurū a trage,
 Ceī tinerī 'n braŃe te-orū lua,
 'n faŃă te-orū sāruta,
 Ceī bētrāni te-orū desmerda,
 Cuvinte bune Ńi-orū da,
 Cu pahāre pline te-orū cinsti,
 Ńi cu toŃiī te-orū iubi.

Vrajă de ursită

AuŃită de la mama Nica din SaūciniŃa, jud. Dorohoiū.

Murgule,
 Intră murgule,
 Na-Ńi brāulū meū,
 Frāū calului tēū,
 Mergī de cată ursitorulū meū,
 Care-ī datū de DumneŃeū.
 De-a fi aice 'n satū,
 De-a fi 'n altū satū,
 De-a fi 'n alū treilea satū,
 De-a fi 'n alū patrulea satū,
 De-a fi 'n alū cincilea satū,

De-a fi în alü şéselea satü,
 De-a fi în alü şeptelea satü,
 De-a fi în alü optulea satü,
 De-a fi în alü nouelea satü
 De-a fi peste nouë-deci şi nouë de mări,
 De-a fi peste nouë-deci şi nouë de țeri,
 Unde l'ai întelni,
 Unde l'ai găsi,
 Să-lü inşneşti,
 Să-lü plesnesci,
 Cu biciü de focü,
 Să nu pötä sta 'n locü.
 La mine să-lü pornesci,
 La mine să-lü grăbesci,
 La mine să sosescä,
 La mine să gândescä.
 L'ai găsi la masä
 Dä-lü sub masä,
 L'ai găsi în patü
 Dä-lü sub patü.
 A visa, să-lü visezü,
 Aeva să-lü vëdä
 Să vie 'n pasü ca vëntulü,
 In mersü ca gândulü,
 Să nu pötä sta
 Nicü cu văduve grase,
 Nicü cu fete frumöse,
 Până la mine n'a gândi
 Până la mine n'a veni.

Farmecü de dragoste

G. Săulescu în *Analele Academiei Române*, seria II, t. VII, secț. II, pag. 171, apud Teodorescu, poes. pop. pag. 376.

Duminecă diminéța,
 Când ziua se lumineză,
 M'am sculatü.
 Ş'am plecatü
 De la casă-mi,
 De la masă-mi,

Pe cale,
 Pe cărare,
 Pân' la drumul mare.
 Oamenii vădându-mă au dîsū :
 Asta e (cutare) cea frumósă,
 Nu (cutare) cea frumósă,
 Ci-î (cutare) drăgăstósă,
 Cea din tótă lumea alésă,
 Cum îi alesū busuïoculū
 Dintre tóte florile,
 Din tóte odórele.
 Cum nu póte intra popa în biserică
 Fără busuïocū
 Și fără de isopū,
 Așa fără de mine făcăii
 Să nu póta 'n jocū.
 Tóte cele-lalte fete
 Să le pară
 Pe lângă mine
 Ca niște cioare,
 Ca niște cióre conofăite ¹⁾
 Peste gardurî ce-sū asvârlite.

Tiněra, care-și face de dragoste, iea o steblă de busuïocū, o légă cu
 ață de mătase roșie, anină și o monedă, pune busuïoculū într'o strachină
 cu apă ne'ncepută și rostescce cuvintele descântecului.

Descântecū de dragoste

Publicatū de d-lū Gaster, op. cit. pag. 422, apud Teodorescu, poes. populare pag 376.

Tu șérpe balaurū,
 Cu solzii de aurū,
 Cu nouě limbî împungétóre,
 Cu nouě cođi isbitóre,
 Să te duci la (cutare)
 Și tu să o cauți, unde vei afla-o.
 De-î afla-o 'n casă,
 De-î afla-o afară,

¹⁾ Adică, esplică Săulescu, feștelite, colbăite (derivatū din *κόβω* și *factus ital.* fatto).

De-î afla-o vorbindu,
 Cu tatu-sëu,
 Cu maică-sa,
 Cu frate sëu,
 Cu prietenulü sëu,
 Saü cu ibovniculü;
 Culcată saü sculată,
 Tu să nu o lași;
 Până ce ea cu mine s'o întâlni,
 Și n'o vorbi,
 Tu să nu-i dai stare,
 Așețare,
 Ca unui parosu de focu ¹⁾

Facere de dragoste ²⁾

Manuscriptul lui Aronü Prejbeanulü în Rev. p. ist. arch. și fil., anulü II 1884,
 Vol. I, pag. 886.

Frunză verde de alunü
 Să vie cutare nebunü, ³⁾
 Frunză verde lemnü de fagü.
 (Cutare⁴⁾ să móră d'alü têu dragü,
 Frunză verde lemnü de sângerü
 Să vie (cutare) ca unü ângerü, ⁵⁾
 (Cutare) nu zăbovi
 Scólă-te nu maî dormi,
 Vinü degrab' că te-oî iubi, ⁶⁾
 Frunză verde dirmotinü
 (Cutare) vinü să ne iubimü.
 Fóie verde mărgăritü,

¹⁾ „Acésta trebuie la cheotórea casei să faci cu brău într'o séră și să puî brăulü sub capü“. Nota colect. loc. cit.

²⁾ „Pe feciorü (saü fêtă), înainte de a cânta cocoșii îlü despóie, îlü pune golü (saü gólă) în mijloculü casei spre ușă, îlü impedică la picióre“. Baba strigă către celü impedicatü, rostindü primele douë versuri.

³⁾ Impedicata sare de trei ori spre ușă nechezândü ca caii.

⁴⁾ Sare spre ușă de trei ori, nechezândü ca caii.

⁵⁾ Sare spre ușă asemenea, până la pragulü ușei, unde cade josü. Daba sare, taie pedica cü toporulü, se scólă despoiată, ocolesce casa de trei ori și strigă versurile ce urméză

⁶⁾ Intră în casă, se îmbracă, se gătesce, ia un mosorü în gură, se ridică în picióre pe coșü și dice de trei ori cele trei versuri ce urméză.

Pentru tine m'am gătitu.¹⁾
 Hai (cutare) pui bobocū
 Nebunū să vii la acestū locū.
 Nu scuturū gardulū, ci turburū laculū,
 Să iasă draculū,
 Să-mi aducă
 Pe celū dragū,
 Ce l'am fermecatū.²⁾

Vrajă de ursită ³⁾

Variantă iarăși printre manuscriptele reposatului G. Săulescu și inserată loc cit.
 pag. 168, apud Teodorescu, poes. pop., pag. 377.

Brâne⁴⁾, brânișorulū meū,
 Fă-te șérpe laurū,
 Șérpe balaurū
 Cu solzii de aurū,
 Cu totulū de aurū,
 Cu două-deci și patru piciorē
 Mergătorē,
 Cu două-deci și patru limbī împungătorē,
 Cu două-deci și patru aripi sburătorē,
 Brâne, brânișorulū meū,
 Pasū la ursitorulū meū,
 De a fi aici în satū,
 De a fi la alū doilea,
 De a fi la alū treilea,
 De a fi la alū patrulea,
 De a fi la alū cincilea,
 De a fi la alū șeselea,

¹⁾ Apoi ese afară, lēgă unū parū cu betele și numără înainte cinci-deci pari; pe celū de alū cinci-decelea ilū stringe 'n brațe. ilū sărută, dicēnd cele două versuri ce urmēzū.

²⁾ „Prostimea crede că vine nebunū și cade la piciorēle ei și mōre după dinsa“.
 Nota manuscriptulū.

³⁾ Sâmbătă sēra spre Duminecă, Marți spre Mercuri și Joi spre Vineri, fata care voesco să-și facă spre ursită, când se culcă iea brâulū sēu în mână, face nouē noduri într'insulū și rostescē descânteculū.

⁴⁾ Săulescu alătură cuvintulū brâna (de unde apoi brău) de italianul *brano*, fâșie de stofă.

De a fi la alū șeptelea,
 De a fi la alū optulea,
 De a fi la alū nouelea,
 De arū fi ori și unde arū fi,
 Cu limbele să-lū împungī,
 La inimă să-lū străpungī,
 Și la mine să-lū aducī.
 Și cu solzii să-lū solzescī
 Și la mine să-lū pornescī. ¹⁾
 Eū nu strângū aicea
 Brăulū meū colacū,
 Ci aducū ursitorulū
 Cu cai de olacū,
 Prin târgū fără rușine,
 Prin codru fără de sine;
 Eū nu înfigū aicea
 Acu 'n brăulū meū
 Ci-o săgētă 'n inima
 Ursitorulū meū. ²⁾

Vrajă de ursită.

Manusc. Săulescu Analele Academiei Române seria II, tom. VII, secț. II-a, pag. 167, apud Teodorescu, poes. pop.

Ochi, Ochi, scaraoschi,
 Cu gura să te'nvēțū
 Cu ochii să nu te vedū.
 Dimone spirituşū rēū
 Mergī la ursitorulū ³⁾ meū,
 Ori și unde l'ai aflare;
 Fără a-i da răgazū în cale.
 De pērū să-lū apucī,
 Călare să-lū aducī,

¹⁾ Dicēndū acestea cu brăulū întinsū pe mână îlū strînge colacū ca pe unū șerpe, înfige într'insulū unū acū și apoi urmēzā.

²⁾ Apoi pune brăulū sub capū, se calcă și în somnū își vede ursitulū.

³⁾ Aci ursitorulū e în locū de ursitulū; tinērul, care i-a fostū destinatū de ursitorī. Săulescu explică că prin acestū descântecū „babele credū că aducū pe susū ursitorulū. călare pe bēțū, când vorū, așa de tare, că ajungēndū la loculū numitū adese-orī cade mortū“ de ostenelā saū prin efectulū vrajiū.

Tare ca vântul,
 Peste codri, văi și munți,
 Peste ape fără punți,
 Și la vatra casei mele,
 Golă să stea în a lui pele,
 Fugi d'aici dimone,
 Fugi, piere.

Vergelul.

S. Marian. Albina Carpaților, 1879, No. 8.

„Feciorii și părinții cu fete mari, bune de măritată, din ținutul Dornei, îndemnă vr'o câte-va zile înainte de anul nou pe un gospodar să facă vergelul; acesta credincios și iubitor datinelor străbune nu se împotrivesce, ci cu cea mai mare plăcere se bucură și se prinde că va face vergelul, și-l și face. Se pregătesce de bună vreme cu toate cele trebuitor. Intre altele cumpără și un polobocel cu vină ca de vr'o câte-va vedre. Iar când sosese sera anului nou îndată, după ce prinde a se întuneca, începe a buciuma și a trîmbița, dând de scire să se adune toți cei cari voesc să sărbătoreze vergelul. Acastă buciumare și trîmbițare în restimpuri, cam pînă la 11 ore de noapte, când toți cei ce-au vrut să meargă la vergel s'au adunat, după aceea nu se mai buciună în această seră.

„După ce s'au strînsă acum o mulțime de feciori și fete mari, neveste, bărbați, copii, bătrâni, în scurtă toți acei cari au dorit să fie la vergel și după ce au cuprinsă fie-care un loc anunit, așterne stăpâna casei o masă cu o față de masă curată; iar gospodarul așterne pe această masă un ciubăraș sau altă vasă cu apă ne'nceptă; după aceasta, dându-se semn că vergelul se începe, totu însul care voesc a-și cunoște viitorul, aruncă în apa din ciubăraș câte un semn, adică un cuțitaș, un crucer, un bumb, un inel, o cheiță, un cercel, în scurtă fie-care, ce are la 'ndemână și ce voesc, însă fie care trebuie să-și cunoască sem-

nulă, când se va scóte din apă. După acesta se rënduesce ună băiată de dece până la doi spre-dece ani ca să scótă semnele, băiatul rënduită în vreme ce toți cei-l-alti stău departe de masă, s'apropie încetă de ciubărașulă cu semnele d'impreună cu ună altă omă bună de gură, care se numesce vergelătoră, avëndă câte-ună bețișoră verde de pomă în fie-care mână, începe a toca încetă cu acestă bețișoră pe marginea ciubărașulă cu semne și a ura:

Cine trece,
 Se petrece
 Irodia dómne.
 Trece Toma celă bogată
 Cu biciu de focă infocată
 Irodia dómne.
 Văile cu oile
 Pórtă Toma cărmele
 Luncele cu giuncele
 Toma Pórtă vacile.
 Vacile sunt bune fórte,
 Toma póte să le pórtē.
 Prin tóte câmpiile
 Pórtă Toma oile.
 Oile-ī sunt mari ca boi
 Lui Toma stă după oi.
 Toma umblă totă pe munți
 Alegēdu-și totă căi iuți,
 Dintr'ale lui herghelii mari
 Ūși alege doi căi tari
 Și după vină se pornesce
 Către slugi așa grăesce:
 „Haideți feciori după vină
 „Ca s'avemă cândă vomă da fēnă.“
 Și așa dicēndă se ducă
 Și vinulă celă bună aducă.
 Acum dragii mei feciori
 Vomă avea de sărbători.
 Anulă vechiū ia se sfărșesce
 Și celă noū ni se ivesce;

Mergeți măi, tăeți un bou,
 Căci mâni este anulă nouă
 Și fripturi bune făcându
 Vinulă să-lă bemă gâlgâindă,
 Semnele din acestă vasă
 Să vă fie totă de trasă.
 De trasă sorții de bucurie
 Din anulă ce o să vie.
 Scôte-ună semnă și-mi spune dreptă
 Măne care ană să 'ncepă?

„Sfârșindă vergelatorulă de urată, băiatulă orânduită viră
 mâna 'n vasulă cu apă și scoțendă ună semnă și arătându-lă
 adunării, întrebă dîcendă: „a cui este anulă ce se 'ncepe
 dimineta?“ Vergelatorulă dîce atunci: „ală tēu norocă are
 să țilă dea Dumneđeū de anulă nouă, de S-tulă Vasilie.“ După
 acēsta predândă semnulă proprietarului, începe vergelatorulă
 iară a toca cu bețișorele pe marginea vasului și a ura :

Cine trece

Se petrece ș. c. l.

„Și sfârșindă de urată, băiatulă orânduită scôte altă semnă
 din ciubărașă și întrebă ală cui este, după ce răspunde celă
 cu semnulă, dîce vergelatorulă: „ală tēu norocă are să țilă
 dea Dumneđeū de sfînta bobotēză;“ și totă așa după fie-care
 urare scôte băiatulă orânduită cāte ună semnă, iar vergela-
 torulă numesce cutare sērbătore, însemnată, saū pe ună sfîntă,
 ce vine la rēndă, când Dumneđeū are să dea noroculă celui
 cu semnulă. După ce sfârșesce de înșirată toți sfîntii și sēr-
 bātorile cele mai însemnate de peste ană, dacă mai rēmānă
 semne în vasă, vergelatorulă spune celui cu semnulă, că elă
 va avea norocă la cutare vită de ex. : oi, capre, boi, vaci;
 iar dacă și pe acestea le gătesce de înșirată și semnele totă
 mai rēmānă în vasă, atuncea începe a numera fiarele sēlba-
 tice, spunēndă, că cutare va avea parte la cutare fiară, va
 împușca-o saū o va prinde așa și așa. Astū-felă merge până
 se gătescū tōte semnele de scosă; în rēstimpulă când ver-

gelatorulă urĂzĂ ŝi bĂitanulĂ scĂte semnele, domnesce Ăn casĂ ore-ŝi care tĂcere, dar cĂnd vergelatorulĂ Ăncepe a profeŝi, cĂ cutare sfintĂ, vitĂ saĂ fiarĂ Ăi va aduce celui cu semnulĂ norocĂ, atunci se nascĂ risete ŝi hohote, cari durĂzĂ cĂte-va minute; pentru cĂ vergelatorulĂ, ca unĂ omĂ isteŝĂ, scie aŝa de bine sĂ potrivĂscĂ vorba, cĂ trebuie sĂ producĂ risete ŝi voie bunĂ Ăntre cei de faŝĂ. De multe ori ĂnsĂ i se lĂgĂ ochii, aŝa Ăn cĂtĂ nu pĂte vedea nimicĂ ŝi atunci vergelatorulĂ trebuie sĂ spuie, cum va fi viitorulĂ celui cu semnulĂ, fĂrĂ de a-Ă sci mai dinainte numele; atunci unele le nemeresce, iar altele le spune aŝa de Ăntortochiate ŝi de ciudate, Ăn cĂtĂ ŝi fĂrĂ de voie ĂscultĂtoriĂ trebuie sĂ ridĂ de profeŝiile lui, aŝa de ex.: dupĂ ce bĂiatulĂ scĂte semnulĂ unui bĂrbatĂ, vergelatorulĂ, socotĂndĂ cĂ Ă alĂ unei fete, spune cĂ viitorulĂ sĂu soŝĂ va fi unĂ bĂrbatĂ aŝa ŝi aŝa de frumosĂ, va avea stare bunĂ saĂ va fi unĂ omĂ uritĂ, sĂracĂ, Dumneŝeu mai scie cum; ŝi iarĂŝi socotĂndĂ semnulĂ unei fete spune, cĂ viitĂrea sa nevastĂ va fi o fatĂ bĂtrĂnĂ, urĂciĂsĂ ŝi altele de asemenea. SfĂrŝindu-se astĂ-felĂ de scosĂ tĂte semnele din vasulĂ cu apĂ, vergelatorulĂ Ănchee funcŝiunea sa cam prin urmĂtĂrea urare :

AnulĂ nouĂ cu fericire
 SĂ-lĂ petreceŝi ŝi 'n unire
 TinerĂ ŝi bĂtrĂnĂ sĂ fiŝi
 ŝi cu toŝi sĂ 'nfloriŝi,
     Ca merii, ca perii
     Pe la mijloculĂ veriĂ,
     Ca tĂmna cea bogatĂ
     Cu de tĂte ĂndestulatĂ.

„La aceste cuvinte raspundĂ cei din casĂ prin strigĂte de vivat ŝi sĂ trĂiascĂ; iar mai mulŝi Ănŝi, cari cu puŝinĂ mai Ănainte de acĂsta aĂ eŝitĂ afarĂ, ĂncepĂ a Ămpuŝca atĂtĂ din pistĂle, cĂtĂ ŝi din puscĂ, sloboŝindu-se vr'o ŝece pĂnĂ la douĂ-ŝeci de descĂrcĂturi saĂ ŝi mai multe dupĂ o laltĂ. In urmĂ dupĂ ce ŝi rĂndulĂ ĂmpuŝcĂturilorĂ s'a sfĂrŝitĂ, scĂte

gospodarulū vasulū cu apă, în care aū fostū semnele și deșertându-lū, aduce în loculū apei totū în acestū vasū, ca la o vadră de vinū și-lū pune pe masă. Apoi se așadă mai toți cei din față la masă și începū a închina și a cinsti din vinulū adusū, petrecându-și, vorbindū câte de tôte, glumindū și povestindū felū de felū de istorioare. Unii istorisescū cum se făcea mai de multū vergelulū, alții spunū că lorū li s'a-implinitū totū ce le-a profetitū vergelatorulū în anii trecuți. În scurtū fie-care adauge câte ceva la voioșia generală. Fie-care caută a întrece pe ante-vorbitorii sēi prin istorioare și glume, cari dau unū avēntū fōrte plăcutū și desfātătorū veseliei și voiei bune. Într'acea însă vinulū din vasū se totū împuținēză până ce nu mai rămâne nici unū stropū și, de cum-va gospodarulū a mai ascunsū vr'unū șipū saū douē, voidnū a-lū păstra pentru mai târđiū și feciorii aū datū de dēnsulū, nu-lū lasă, ci cumpērându-lū de la dēnsulū ilū scurgū și pe acesta până la celū din urmă stropū. După acesta se prindū mai alesū flăcăii și fetele la jocū și jōcă până când se face ziua mare, când se împrăștie și se duce fie-care la casa sa. La această petrecere nu potū lipsi vr'o doi trei țigani cu viōra și cu cobza, saū unū cimpoerū cu cimpoifulū, pentru această se îngrijescū flăcăii. Ei îi caută, ei îi tocmescū și totū ei le plătescū pentru truda lorū vr'o câți-va fiorini.

„Lipsindū musica, ceea ce numai rarū se pōte întēmpla, atunci cântă unulū saū doi flăcăi din fluerū saū din trișcă; iar cei-lalți bărbați și neveste, însă mai alesū feciorii și fetele, jōcă de se prăbușesce pămîntulū sub picioarele lorū; în fine e de însemnatū și aceea, că vergelulū acesta pe lângă profetia noroculū din anulū viitorū mai are de scopū, după cum spunū Românii din ținutulū Dornei, ca ómenii să facă cunoscintă mai de aprōpe unii cu alții și ca feciorii să pețescă fetele mari.“

Şeşetórea din casă.

Bruma cade grósă, frigulú te strînge în spate, te prinde jalea, ochii nu-ţi mai rătăcescú pe délurí ci plecaţi ţinú drumulú înainte, mânilé 'ţi amortescú pe cofa de apă şi nu bine ai lăsat'o josú, fuga la vatră, îmbrăţişezi hornulú şi cu dragoste te uiţi în focú; numai acolo ţi-e bine; atunci se facú şeşetórite; fete, flăcăi se strîng la o casă de gospodarú, foculú pălăesce în vatră, opaiţulú arde pe prichiciulú hornulú, fetele torcú, fuselé se umplu, flăcăii se rotescú prin casă, spunú poveşti, cimiliturí, prujiturí şi facú fetele de ridú să le mai trecă vremea. Când o fată scapă fusulú, flăcăii tăbărăscú să-lú ridice, când fetele depănă flăcăii ţinú fusele, iar când isú oboşite flăcăii le ducú pe acasă.

Se facú jocuri, fetele cu flăcăii se întélnescú, petrecú şi mai alesú sufletulú lorú e după Paşti la horă şi la scrânciobú; acolo flăcăulú chîamă lângă elú în jocú fata, ce-í e dragă, jucând'o legănatú, o ţine de mână şi în delangú se póte uita la ea. În scrânciobú, saú în dulapulú Muntenilorú, elú stă cu ea alăturí şi tótă dragostea lui par'că nu-í ajunge, ca s'o păzescă destulú. De şi nu-í spune nimic, se vede că multe ar vrea să-í spue.

Se cocú fragii şi smeura, se mai cocú şi murele, vine vremea alunelorú, flăcăulú cântă dornicú:

Frunđuleană rugú de mure,
Ce mi-e dragú mie pe lume?
Cărăruşa din pădure,
Pardosită cu alune,
Pe de lături cu căpsune,
Mergú fetele după mure,
Noi cântândú tăemú nuele,
Dór ne-omú întélni cu ele.

În dílele de lucru séra când sórele stă pe asfinţite, când recórea mângăe pămîntulú, când tótă suflarea trage la adăpostú şi la hodină, numai flăcăii şi fetele, nepăsătorí de obo-

sălă, coborâ văile și urcă delurile cântându. Glasul fetei călăuzesce făcăul, taie drumul de-a dreptul și măcar să trecă pe lângă ea să-i dea o bună séră și să schimbe câte-va vorbe. I-ar spune unŭ cuvânt, dar e și de lucru, n'are vreme; lasă pe Duminecă după horă; și 'n sfârșitŭ sosese și Dumineca aceea, când după ce s'a spartŭ hora, sub umbra unui copacŭ bătrânŭ, saŭ pe cărara la isvorŭ se 'ntêlnese dorŭ cu dorŭ.¹⁾

Vara-i muncă multă, trece vara vine tómnă, vinul fierbe prin crămă, coșările (porumbarŭ, pătulŭ, lésă) mai slăbescŭ din săgeți și greutatea porumbului le plécă spre povârnișŭ. La casa fie-cărui gospodarŭ atunci zemniculŭ și podu-i plinŭ ca stupulŭ.—Flăcăulŭ cade pe gânduri:

Nici mâncarea nu-i tinesce,

Nici ce bea nu-i folosesce.

Ochiulŭ mamei nu dorme, vede că nu-i bine, se-pune luntre și punte și află că feciorulŭ ei arŭ vrea să iea pe fata cutăruia.

2. Inainte de stărostie.

Mama ca mama, spune tatălui mai întâiŭ pe dedeaparte, că a venitŭ vremea făcăului nostru de însurătore, că bună-óră de iea pe fata cutăruia, óre arŭ fi réu; îi gospodină, îi frumușică, are zestre bunicică, ce ne mai trebuie? Veți-mă, eŭ am slăbitŭ din putere, nu mai potŭ munci ca'n tinerețe, două brațe tinere-i mare sporŭ la casă; pentru mine-i acuma trebă mai ușoră; ia să vedŭ de casă și să mai legănŭ nepoței. Ce gândesci omule, réu dicŭ saŭ ba? Dacă gospodarului îi prinde vorba, merge de se sfătuesce c'unŭ omŭ bătrânŭ, care a vedutŭ multe și scie multe și caută de nu sunt ceva rude. In tóte părțile, unde am întreatŭ mi-a spusŭ, că rudenia'n Chris-

¹⁾ R. Düringsfeld. Hochzeitsbuch Pyrenäische Halbinsel. Sobald die Glocken das Ave oder die „Oratio“ verkundet haben, versammeln sich die Mädchen um Wasser zu holen und den Geliebten zu sehen und zu sprechen.

tos e multū mai puternică decât cea de sânge; că bună-
 oră mai curēndū ai putea lua în căsătorie sora decât cu-
 mētra, că naşulū e mai multū decât părintele, de vreme-
 ce unulū ūi-a datū numai viēta pe când celălaltū te-a creşti-
 natū şi acestū păcatū numai atuncea ūi s'arū ierta, când după
 ce ūi-ai unsū trupulū cu cēră şi i-ai datū focū ai putea scăpa
 tēfărū. Fraūii în botezū păcatū de mōrte să se ūea. De la
 S-tulū Nichiforū se scie, că de se 'ntēmplă să ai unū finū în
 Constantinopole ş'o fină în Veneūia şi de se 'ntēmplă, ca da-
 raveri de negoū şi felū de felū de întēmplări, ce yinū pe ca-
 pulū omulū, să-i întālnescă şi întālnindu-se să se placă şi plā-
 cēndu-se să se căsătorēscă, atunci păcatū va fi saū ba, şi-a ūisū
 S-tulū Nichiforū, că de vorū sci, că-sū fraūi din botezū şi se-
 vorū lua e păcatū de mōrte; iar de nu vorū sci atunci cum
 n'orū sci nimic aşa nu le va fi nimic. Poporulū ūine rude-
 nia de sânge până la alū treilea nēmū, iar cea din Christos,
 până la alū şēptelea.

În Sculenī, jud. Jaşi, acum trei anī, unū flăcăū, se tăn-
 gniā, că numai pōte lua nici o fatā din satulū lui, fiindū că
 cu tōte-i cumātru şi cuscrū.

Pārinūii mai caută să vadă de nu cum-va flăcăulū îi e
 dragă a doua saū a treia soră căci atunci sciū bine, că n'are
 s'o pōtă lua. Toūi părinūii ūicū „de la vērū se 'ncepe stogulū“
 ş'apoi chīar fetele singure nu vorū să ēsă înaintea surorilorū,
 aşa că flăcăulū, saū trebuie să aştepte până-i va veni rēn-
 dulū dragiū lui, saū de cu chiū cu vai se învoesce fata atunci
 s'o fure. Sunt unele sate, unde chiar, de ar plăcea părin-
 telū flăcăulū, elū totū o fură, aşa în Pufesci, Movilesci, Cio-
 ranī în jud. Putna; de întrebī pe cine-va pentru ce nu faci
 nunta ca lumea, iūi respunde: „dacă aşa-i adetulū (datinā),
 tata a furatū pe mama, buniculū pe bunica şi totū aşa aū
 apucatū şi ei de la străbuniū lorū.“ În Pufesci se fură fetele
 chīar şi fără de voia lorū, fără ca vre-unulū din ōmeni să
 sară s'o scōtă. Numai după vr'o şēptēmānă flăcăulū merge cu

doi gospodari de cinste din satū, sau chiar cu preotulū și-și cere iertare; de aici înainte pornesc nunta.

Unū cântecū poporanū dice: „dacă nu mī-ați datū fata de voie, o iaū cu sila,“ acēsta se întēplă în Valesū. Legile lui Licurgū porunciaū Spartanilorū să-și fure femeia. În legea lui Manu, furatulū este una din cele optū forme de căsătorie, *rahșasa*. În cântecele populare rusesci prietenii miresei ocărăscū pe mire, numindu-lū străinū, Tatarū, adică dușmanū.

Unū cântecū din Vologda dice: „dușmanulū se apropie, fetițo, tâlharulū a sositū.“ În Gascogne se cântă: mergemū doi câte doi, și ducemū mirēsa la caliculū de pribégū, ca să nu oblicēscū nimeni, unde se află elū.¹⁾

„Încă de adesea ori răpescū feciorii fetele și cu tăria, nevoindū părinții a le da cu voie bună, după ei acēsta are rădēcina, în răpirea Sabinelorū.“²⁾

„Fericī nu ne face nici aurulū nici argintulū, ci fericitū ne face aceea ce ne este dragū. /

Fata din cânteculū popularū, fuge cu iubitulū inimii sēle în sēlbătăcie, pentru a scāpa de îmbrățișarea aceluia pe care de sigurū nu-lū iubescē. Încă pe la începutulū acestui seculū a predomnitū acestū obiceiū romanticū în afaceri de iubire ale poporulū sērbū. Asemenea răpiri de fete iubite se parū a se întēpla adesea.“³⁾

Ca și fata sērbă, romānca dice:

„Decāt să întingū în untū

„Și să mă uitū în pămīntū,

„Mai bine-oī întinge în sare

„Și m'oi uita la sōre.“

Părinții bărbatului mai caută să vadă ce felū de omeni sunt părinții fetei, că surcica nu sare departe de trunchiū.

Nu cum-va să fie de altă lege, că necinstescū nēmulū și pă-

¹⁾ Cântece și obiceiuri la nunți, Paul Lafargue, Contemp. August, 1887 an III.

²⁾ Anticele Romanilorū, Damaschin Bojinca.

³⁾ Kanitz. Serbien pag. 530.

nea filorū o daū cânelui. Feciorulū de Românu să ica Țigancă, ferit'a Dumneḃeū: Țiganulū nu-ī privitū de Românu ca omū. Țiganu-ī ciōră și sbōră și chiar de ar cânta Țiganulū ca cuculū, Românu i se pare, că urlă ca lupulū. Unū profesorū din Transilvania ne spunea, că pe câtă vreme a statū pe locurile acelea, numai o dată i s'a întemplatū să vadă unū Românu însuratū cu o Țigancă și încă și atuncea nu încăpeaū în satū.

Cătū e Țiganulū de batjocură înaintea Românu, dova-dă-sū evangeliile țigănesci și numeroșele anecdote asupra Țiganilor, din cari multe versificate minunatū de domnulū T. Speranță, sunt publicate în *Contimporanulū*.

Orī să ica Românu Jidancă, unde s'a mai pomenitū una ca asta, chiarū de arū fi bătută în aurū și în petre scumpe; așa scie românu:

Să trimeată Dumneḃeū sănătate
La creștinătate,
Păgânii,
Să-i mănânce câniī,
Să dea ciuma 'n Turci
Râia în Jidani
Bōla 'n Țigani.

„Nicī când se mărită fetele după bărbați de altū némū, și de și câte o dată icaū Româniī femeī grece, totuși nicī când nu s'a întemplatū, ca să fie câștigatū Greculū mâna unei fete-române, orī câtū de avutū să fi fostū elū. 1)

Notă. Rumelioțiī nicī nu mărită fete cu Greci și cu alte-némuri, nicī nu icaū. Bētrâniī aū luatū de multū acēsta mēsură, ca să nu piarā némulū românescū de acolo; numai o concesie se face, adică unū streinū neromânu pōte să ica o fată română de nevastă numai dacā se angajază să trăiască totdeauna în patria nevastei sale, ca copiii lorū să rămāe totū româniī.

1) Româniī din Grecia. Dora d'Istria.

În o poezie ni se arată, cum fata se supără, când îi spune să Iea de bărbat p'unu Grecu. ¹⁾

„Datina de a lua Romanii numai romane și nu altu némă și până astăzi mai întregă se ține la noi, strănepoții, căci experiența ne învață, cum că ararū s'afli adevăratu Românū, să Iea muere de altu némă; tocmai și din gințile cele cu sine de-o lege, ci încă nici între alte sate bucuroși caută sie-și muere dîcîndu: „să-I scii vița și sîmînța.“ Când grăimū aici despre Romanii, nu se înțelegū numai acei ómenii cari locuescū în cetatea Roma, ci toți acei locuitori, din imperăția Romanilorū, cari dăruiți fiindū cu dreptulū cetățenescū, căpătase prin óre-și ce lege și dreptulū de a putea lua fetișore romane și Iarāși din contra de a putea mărita fetele sële după Românii. ²⁾

„La Romanii vecii aū fostū pusū conubiū (dreptulū de căsătorie), ce-lū aveau numai cives romani (cetățenii romanii) cu muierii numai romane și pentru acēsta numai căsătoria cu jus conubii se considera de legitimă (matrimonium legitimum vel justum, nuptiae justae.) Ca căsătoria să pótă fi legitimă s'a luatū în considerațiune: națiunea, condițianea, ginta și sângele muerii.

„*Națiunea.* Din respectulū națiunii s'a pretinsū că cetățenulū romanū, să-și Iea de soție numai Romane și anume, căsătoria era oprită cu Latinii, cu Italii și cele-lalte popóre. Romanii mai întău aū avutū legătură cu Albanii, apoi cu Sabinii, prin limbă, prin sacre și prin căsătorie.

„După răsboiulū ce l'aū purtatū cu Latinii la laculū Regilia multe mueri romane aū fostū la Latinii și multe mueri latine la Romanii; și fiindū-că căsătoria era oprită între ei se demanda ca tóte muerile lasāndu-și bărbaii, să se reintórcă la părinți, însă nici una nu s'a reintorsū. Atunci Romanii aū primitū acēsta de semnulū unirei poporului Latinū cu celū Ro-

¹⁾ Fata logodită fără voia ei. Caragiăni, Convorb. liter. an. II-a

²⁾ Demaskin Bojinea Anticele Romanilorū.

manū și semnulă viețuirei viitoare și comune. Însă totuși Romanii n'aū datū de o dată Latinilorū jus conubii, ci numai cetățilorū latine confederate; mai târziu și altorū popore confederate din Italia. Dreptulă acesta era atâtū de mare în cătū numai senatulū romanū îlū putea da sau revoca " 1)

Dacă cine-va singularū, ori atare municipiū, ori altū poporū aū vrutū ca să aibă dreptū de conubiū, aū trebuitū să dea rugare la senatū; mai târziu împerații dedeaū acestū dreptū militarilorū de altă națiune, dându-le și dreptulă de cive romanū; diplome de acestea se află în Dacien de doctorulă Neugebauer, pag. 117, 229, 230, 239, 286, unde ȃice: „*ipsis liberis, posterisque, eorum civitatem dedit, et conubium cum uxoribus quas tunc habuissent cum est civitas iis data, aut si qui caelibus, essent, cum iis quas postea duxissent, etc.*" 2)

Romānulū își iea tot-d'a-una nevasta totū de o bae cu elū; așa feciorulū de fruntașū, nu-ī șede să iea fată de jitarū sau vr'o alta de nēmū prostū, ci fie-cine trebue să tragă la tēpa lui. Acestū obiceiū încă-lū găsimū și la Romanī. „Din respectulă condițiunii, adică a stării civile era opritū ca cetățenulū romanū să-și iea soție o libertină care din servă a devenitū liberă; asemenea libertinului i-a fostū opritū ca să se căsătorască cu o romană. Numai senatulū putea concede din casū în casū.“ 3)

Abia după legea Papia Popaea, adusă sub împēratulū Augustū, s'a concedatū civilorū romanī căsătoria cu libertine, însă a fostū opritū și acum senatorilorū și pruncilorū acestora. 4)

Gîntea. Ce se atinge de gînte, adecă de nēmū, vița, fa-

1) Carolus Sigonius. De jure civium rom. lib. I cap. II-a. Pentru campan cer. drept. cās. mes. și salin. cum ȃice Cicero în *Topicis*: Si mulier cum fuisset nupta cum eo, cui conub i jus non esset nunciam remisit quoniam qui nati sunt, patrem non sequuntur pro liberis maneri nihil oportet.

2) Cultulă păgānū și creștinū de At. M. Marienescu, dat. nunt.

3) Senatus consultum his palae libertinae permissum est, ut enubere posset neque ei, qui eam duxisset, id fraudi esset.

4) Ut omnibus ingenuis, praeter senatores, eorumque liberos, uxores libertinas habere liceret.

milia, patriciloră le-a fostă oprită căsătoria cu plebei încă prin legile din urmă din XII tabule de legi. ¹⁾ Dar C. Canuleu, tribunulă plebei, a făcută rugăciune pentru desființarea acelei legi și a adusă lege nouă numită Canulea, ²⁾ ca patricii și plebei să se pôtă căsători la o-laltă, iar pentru căsătorie cu străinii și mărginenii a pretinsă altă lege. ³⁾

Sângele. Nu a fostă lege apriată ca până la care gradă de sânge e oprită căsătoria; s'a observată însă și gradulă amestecăturii de sânge.

Căsătoria legitimă în genere a fostă de două feluri: căsătoria cu manus (mână), când muerea s'a predată în mâna bărbatului și atunci ea s'a chemată *mater familias*. A II-a căsătoria fără manus din liberă voe, când muerea nu s'a predată în mâna strănsă a bărbatului și pentru acesta s'a numită numai uxor și n'a fostă *mater familias*. ⁴⁾ La această căsătorie se cere numai învoirea miresei. Căsătoria cu manus a fostă susținută la patricii și a adus pe femei către bărbat într'o referință, ca și pe fată către tată; ea a participată la sacrele familiare.

Când sunt părinți tôte mergă bine. De mi s'a întemplată să întrebă cum i-a fostă unei neveste, ce a rămasă micuță de părinți, totă-d'a-una mi-a răspunsă cu jale: „ea, ca fără tată și fără mamă.“

Că copilulă celă străină
E ca pomulă lângă drumă,
Căți trecă ilă sburătăcescă
Și crenguțe nu-i mai crescă.

¹⁾ Ne patriciis, cum plebeis Romae conubium esset.

²⁾ Tribunulă dice la Liviu: „hoc ipsum, ne conubium patribus cum plebe esset, non decemviri tulerunt paucis his annis; pessimo exemplo publico cum summa injuria plebis?...quid est aliud quam exilium intra eadem moenia? quam relegationem pati, etc.

³⁾ Altera lege connubium petimus, finitimis exesternis que dari solet.

⁴⁾ Cicero in Topicis si ea (mulier) in manum viri non convenerat, nihil debetur, genus est enim uxor. Eius duae formae. Una mater familias, hae sunt quae in manum convenerunt altera earum, quae tantummodo uxores habebantur.

Părinții caută totu-d'a-una să-și însore copiii de tineri. La Greci părinții erau foarte veseli să-și mărite fetele de tinere, neașteptându legea republicei lui Platone, care pusese ca fata să se mărite la 20 de ani, iar băatulul la 30 de ani.¹⁾

În poporul nostru este proverbul: măncaarea de dimineță și însuratul de tineru.

Că de ești unu ciungu uscatu

N'ai nevoie de 'nsuratū.

Poporul privește unulū din cele mai mari pccate să mōrā omulū ne 'nsuratū, cā orī ai făcutū în viață pomanā saū ba, totū una țī-e, de vreme ce nu-ī primitā înaintea lui Dumneđeū.

La Macedonenī, unde fetele cu flăcāi nu se vedū decât de Paști în Vinerea mare, când se ducū la 'mpărtășitū, la Înălțare și la sfintulū Petru, acolo părinții jōcā rolulū celū mai însemnatū ca și la Romanische Colonii,²⁾ „unde pe starea socială și pe pozițiunea materială a bărbatului se pune puținū temeiu, de ore-ce sexulū femeescū în acēstā parte e foarte puținū consideratū; tatālū alege mirēsa pentru fiulū sēū, fără a-lū sili însă.“

„Sătenii rumelioți facū logodna nu după alegerea tinerilorū, ci după înțelegerea părințilorū, de aceea sunt posesii în care tinerii đicū, cā ei singuri să se iubească, iar nu după capriciulū părințilorū. Se îndemnā să nu spunā mumelorū, pentru cā ele sciū multe vorbe și le-arū strica amorulū. Când tinerii se iubescū, mumele, dacā nu consimtū, alērgā la vrăjito-re, care, după credințele populāre, sunt în stare să despōie pădurile de frunze în mijloculū înflorirei arborilorū; să surpe pe voinicī de pe munte numai c'o ochire. Cāsătoriele făcute fără consimțemintulū părințilorū dau casū la cāntece satirice, în contra celorū însurați, și acele cāntece se cāntū în fața

¹⁾ La vita dei Greci e dei Romani. Carlo Giussani.

²⁾ Istrien. Historische geographische und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel. pag 160.

acestora la nunți, la hore și la alte reuniuni; de aceia în unele poezii flăcăul îndemnă pe fată să fugă cu el în lume.¹⁾

În totu județul Casturia o fată se poate mărita de la 12 ani; în Betolia fetele se mărită de pe la 14, la Bulgari după Kanitz băieții se însoră de la 20 pînă la 25 de ani, iar fetele de la 16 pînă la 20 de ani; de la această vîrstă înainte o fată trece de bătrână și de și găsește unu soțu va fi de siguru vèduvoiū. “ La Româniî din Macedonia²⁾ nu e hotărîtu la ce vrastă părinții sū-și logodescă fiiî lorū. S’au vèduțu în multe locuri că părinții logodescū chiarū din fașă. De la vèrsta de 12 ani fetele se pot mărita, iar flăcăii de la 18. În Pindū este obiceiulū, că fetele sū se mărite pînă la 20 de ani. Tatălū și mama fetei se sfătuescū pe cine sū ica de *grambolū* (ginere) și trimetū femeî plătite la părinții flăcăului, spunēdu-i anume ce zestre are fata. Fata, cānd aude ’n casă vorba de măritatū, se ascunde în podū; de părinților flăcăului le vine la socotelă, atunci se înțelegū cu părinții fetei ca într’o Duminecă sū mērgă fata la vr’o rudă, iar flăcăulū sū s’atīe la unū colțū de stradă s’o vadă cānd va trece. În Vlaho-Clisura, într’o Sāmbătă, cānd este multă trēbă, flăcăulū cu vr’o cățî va ómenî mergū s’o vadă pe fată cum îi stă negūtītă; acestū obiceiū e la burghezimea din Moldova. La Macedonienî mirēsa sārută māna la toți, numai mirelui nu. În Margarova nicî nu se scie care-i mirele.

După ce părinții s’au înțelesū între ei, sēra cānd vine bāitanulū de la lucru, după ce s’a ridicatū masa, tatălū chīamă flăcăulū lāngă dīnsulū și-lū începe la descusutū: „gāndesce-te la ce vreî sū faci, acesta nu-i mērū sū-lū muscî și de nu-ți place sū-lū svērlî, ci-i pentru viață și cum ți-i așterne așa-i dormi; socotesce bine, de-ți place fata și de te bizui că-i putea duce casă cu ea.” De bāitanulū stāruesce în hotărīre,

¹⁾ Carageani, Convorb. liter., an. II.

²⁾ Burada Datinele la nunți ale popor. românū din Macedonia. Revista pentru istorie, archeologie și filologie, an. II.

că vrea și vrea, atunci tatul său îi dă cu noroc și merge de câțiva doi gospodari drepti starosti pentru a se duce în Duminecă sa sărbătore la cutare fată în împetit.

Se alege totu deauna ómeni în puțerea cuvintului mai multă bătrâni decât tineri, ómeni de cinste, fruntași; și de nu se găsesc fruntași atunci alți ómeni de cinste și de omenie, cu vorbă aședată și cu mintea sănătósă, care să scie cum să iea lucrul, pentru a face cinste satului și părinților făcăului.

3. Stărostia saș pețitul.

Pețitorii se vestesc, s'aun adunat și câte-va din némurile fetei; de-o dată s'aude huetă afară, femeile cu neastempără dăcă „pețitorii, pețitorii.“ Gospodarul iea o ulcică de apă și stinge focul¹⁾ dăcându: „n'amă grijă de măritat; unul de afară strigă: „hodinesc ómenii?“

— Hodinesc și nici prea, și ese 'n tindă.

— Bună séra d-vóstră; nu-ți face ună bine să ne primiți pe masu, căci suntem de departe, și afară plouă și-i întuneric?

— Da cine sunteți d-vóstră? întrebă'n partea muntelui

— Suntem vênători și umblând după vênat ne-am rătăcit.

— De sunteți vênători atunci unde vă sunt vênaturile? Atunci unul din ei arată o pasere.

— Fiți bine veniți, de acum vă credem, poftim în casă; și întorcându-se către unul de ai casei:

— Hei băiat, légă caii, dă-le fênă și bagă de sémă să nu se pérđă nimic. În vremea asta fata s'aun suită pe cupor și se uită printre horn.

— Bună séra 'n casă.

— Vă mulțumim d-vóstră.

¹⁾ În Savoia la 'mpetit, dacă pretendentul place, atunci pune un lemn pe foc. iar de nu iea de pe vatră un lemn aprins și-l dă de o parte.

— De primitū la gasdă ne-ați primitū,
Dar nu ne 'ntrebați la ce-amū venitū.

— Vē veți da sémă, c'ați trecutū dóră de 7 anī.

— De la începutulū lumii a fostū și va fi până la sfârșitū, că tînerul să se căsătoréscă, când îi sosese vremea; acéstă vreme a sositū și tînerulū nostru, și amū venitū la copila d-vóstră să i-o faceți parte de soție. " Saū începū, după cum dice Cantemirū ¹⁾: „moșii și strămoșii părinților noștri celorū mai dinainte, umblândū la vênatū prin codri, aū aflatū acéstă țeră, întru care ne aflămū și noi acum și ne hrănimū și ne desmerdămū cu mierea și cu laptele dintr'însa. Decī prin pilda acésta fiindū îndemnatū și slăvitulū boerū (N.) aū mersū la vênatū prin câmpī, prin codri și prin munți și aū datū peste o fiară, care fiindū rușinósă și cinstită nu a stătutū față cu dînsulū, ci a fugitū și s'a ascunsū și viindū noi pe urma ei, ne-aū adusū întru acéstă casă. Decī d-vóstră trebue să ne-o dați saū să ne arêtați unde a fugitū fiara acésta pe care noi cu atâta ostenélă și sudóre am gonit' o din pustie". Iar părinții dicū dintâiū, cum că acestū felū de fiară nu a venitū în casa lorū, ci póte că ei i-aū rătăcitū urma și ea se va fi ascunsū aiurea la vr'unū megeeșū; însă dacā silescū starostii că numai decăt să le-o arête, atuncea scotū părinții înaintea lorū o fată urită și bētrână îmbrăcată cu strae strențurósă și întrebă ei pe staroste, de este acésta fiéra acea pe care o caută ei. Atunci starostii dicū, că nu este acea, căci fiara lorū este cu pērulū galbenū ca aurulū, cu ochii ca de șoimū, dinții săi staū ca mărgeaua, cu buzele roșii ca cireșele, la trupū ca o leóică și la peptū ca o gâscă, cu grumazulū ca de lebădă, degetele mai gingașe decăt céra și fața mai strălucitóre decăt sórele și luna. Și dacā tăgăduescū părinții de alū doilea precum că nu aū vedutū de acelū felū

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințul Dimitrie Cantemirū; despre obiceiurile logodnelorū și a nunțiilor în Moldova.

de fiară, atuncea starostii dau răspunsu dîcîndu: că câinii loră atîta sunt de adulmecători, în câtu nici odată nu-î a înşelatū şi acum le-au datū semnele cele mai adevărate, cum că fiara aceea, pe care o caută ei, arū fi ascunsă acolo. După aceea lăudându-li-se şi cu arme şi cu sila, scotū pe mirésū împodobită după putinţa şi averea lorū şi vedînd'o starostii dîcî: „că această este fiara, pe care o caută ei.“

În munţii Vrancei la peţitū este datina următoare: vorniculū, ţiindū o naframă cusută în mână, merge întovărăşitū de alţi doi ómenî la părinţii fetei şi dîce:

Bună vremea la cinstită adunare
Şi la cinstiţi socri mari.
Cum trăiţi,
Cum vă aflaţi?
— Mila Domnului ne aflămū bine,
Dar şi d-vóstră séma să vă daţi
Pe la noi ce căutaţi.

Vorniculū se 'nchină şi zice:

Noi cum umblămū
Şi ce căutămū
Sémă bine ne dămū,
Frica niméruî nu purtămū.
De unde venimū, scimū,
Şi unde mergemū cunoşcemū.
Că noi suntemū soli împărătesci,
Oamenî buni dumnezeesci,
Şi avemū poruncă 'mpărătescă
Nimenî să nu ne opréscă.
Deci d-vóstră sunteţi rugaţi
Bine să ne ascultaţi
Când omū cuvînta
Şi séma ne-omū da:
Alū nostru tinéru împératū
De cu séră ne-a chematū
Şi această poruncă ne-a datū:
Să străngeţi cete de voinici,
Cu topóre mari şi mici,

Ca să facă-o vânătoare
 De pasere gălbioare,
 De blânde căprioare.
 Noi cu toții ne-amă supusă,
 La vânătoare ne-amă dusă,
 Iar împăratul în desără,
 Zări o urmișoră
 De sprintenă fiară.
 Unii ăiseră că-i urmă de pasere de raiu,
 Să-i fie împăratului bună de traiu ;
 Alții ăiseră că-i urmă de zână,
 Să-i fie împăratului grădină
 De frumoșe roduri plină.
 Atunci tînărul nostru împăratu
 În scări de aură s'a rădicatū,
 Peste mândre ăste a cătatū
 Și a ăisū : Cine-o fi în stare
 Să prindă o fiară
 Și pe urmă-i să se ducă
 Și răspunsū apoi s'aducă ?
 Atunci noi ne-amă alesū
 Și pe locū amă purcesū
 Din urmă 'n urmă
 Ca păstorulū după turmă.
 Și viindū noi trei voinici,
 Și ajungēnd pe aici,
 Cu suflarea vântului
 Pe fața pēmîntului,
 Amă zăritū cădēndū pe casă
 O stea mândră luminosă,
 Și am vėđutū o floricea
 Mai mândră decăt o stea,
 Care a înflori înfloreșce
 Dar de roditū nu rodesce.
 Impăratulū nostru o vrea
 Și ne-a trimisū după ea,
 Ca să-i o aducemū mirēsă
 Să și-o facă 'mpērătēsă. " 1)

1) Vasile Alexandri, poes. pop., Bucurescī, 1886, pag. 364, notă la *insuram'as...*

În Holda, în Mălini și Pipirigă pețitorii aducă o găină, o rață sau o găscă jumulită, pe care le dau dreptă vênatū bu-cătăriței, să le frigă ¹⁾).

„Tînărul care voesce să se căsătorască plăcă cu doi ômenî de ai sêi la locuința fetei, pe care vreaū s'o pețescă; intrândū în casă salută după datină, mai petrecū puținū în corvorbirî despre unele și altele, în urmă unulū dintre pețitori începe așa: odiniôră patriarchulū Avramū voindū să însóre pe Isacū a chematū pe credincîosulū sêū Eliazar la sine și-î dîse să nu iea fiulnî sêū fenece din nêmulū Chanancilorū; ci să te duci în pămîntulū meū, între rudenielle mele și să-î alegi

¹⁾ George Sand La mare au diable. Les noces de campagne. Berry.

Le Fossoyeur. Hélas! mes bonnes gens, mes chers paroissiens, pour l'amour de Dieu, ouvrez-moi la porte.

Le Chantreur. Qui êtes-vous donc? A! pourquoi prenez-vous la licence de nous appeller vos chers paroissiens? Nous ne vous connaissons pas.

Le Fossoyeur. Nous sommes d'honnêtes gens, bien en peine. N'ayez peur de nous, mes amis! donnez-nous l'hospitalité. Il tombe des verglas, nos pauvres pieds sont gelés, et nous revenons de si loin que nos sabots en sont fendus.

Le Chantreur. Si vos sabots sont fendus, vous pouvez chercher par terre, vous trouverez bien un brin d'oisil (d'osier) pour vous faire des arcelets, (petites lames en fer en forme d'arcs qu'on place sur les sabots fendus pour les consolider.)

Le Fossoyeur. Des arcelets d'oisil, ce n'est guère solide. Vous vous moquez de nous, bons gens, et vous feriez mieux de nous ouvrir. On voit luire une belle flamme dans votre logis; sans doute vous avez mis la broche, et on se réjouit chez vous le cœur et le ventre. Ouvrez donc à des pauvres pèlerins, qui mourront à votre porte si vous ne leur faites merci.

Le Chantreur. Ah! Ah! vous êtes des pèlerins? vous ne nous disiez pas cela. Et de quel pèlerinage arrivez vous s'il vous plaît?

Le Fossoyeur. Nous vous dirons cela quand vous nous ouvrirez la porte, car nous venons de si loin, que vous ne voudriez pas le croire.

Le Chantreur. Vous ouvrir la porte? oui-da! nous ne saurions nous fier à vous. Voyons: Est-ce de Saint-Sylvain de Pouligny que vous arrivez.

Le Fossoyeur. Nous avons été à Saint-Sylvain de Pouligny, mais nous avons été bien plus loin encore

Le Chantreur. Alors vous avez été jusqu'à Sainte-Solange?

Le Fossoyeur. À Sainte-Solange nous avons été, pour sûr; mais nous avons été plus loin encore.

Le Chantreur. Vous mentez; vous n'avez même jamais été jusqu'à Sainte-Solange.

Le Fossoyeur. Nous avons été plus loin, car, à cette heure, nous arrivons de Sainte-Jacques de Compostello.

lui soție după cuvîntul meu, de aceea Eliazar s'a și dusă în pămîntul lui Avram, și sosind în locul unde locuiau rudele lui cu voia lui Dumnezeu a și întîlnit pe fata care era de la Dumnezeu alésă pentru Isac, fiul lui Abram; spunîndu pîrinților în ce umblă, acésta numai decît a dîsu: de la Dumnezeu îi rînduită și nu-i pentru lucru în potrivă, iată fica noastră Raveica, du-o soție stăpînului tîu Isac; asemenea suntem și noi trimiși soli ai cutăruia, că precum atunci Eliazar pentru Isac, așa și noi să fim mijlocitori pentru o soție fiului sîu (N.) și de ore ce tînerul nostru din iubire către fica dumnévoastră s'a hotărîtă că—de va fi cu

Le Chanvreux. Quelle bêtise nous contez-vous? Nous ne connaissons pas cette paroisse-là. Nous voyons bien que vous êtes de mauvais gens, des brigands, des rien du tout et des menteurs. Allez plus loin chanter vos sonnettes; nous sommes sur nos gardes et vous n'entrerez point céans.

Le Fossoyeur. Hélas! mon pauvre homme, ayez pitié de nous! Nous ne sommes pas des pèlerins, vous l'avez deviné; mais nous sommes des malheureux braconniers poursuivis par les gardes. Même les gendarmes sont après nous, et, si vous ne nous faites point cacher dans votre fenil, nous allons être pris et conduits en prison.

Le Chanvreux. Et qui nous prouvera que, cette fois-ci, vous soyez ce que vous dites? car voilà déjà un mensonge que vous n'avez pas pu soutenir.

Le Fossoyeur. Si vous voulez nous ouvrir, nous vous montrerons une belle pièce de gibier que nous avons tuée.

Le Chanvreux. Montrez-là tout de suite, car nous somme en méfiance.

Le Fossoyeur. Eh bien, ouvrez une porte ou une fenêtre, qu'on vous passe la bête.

Le Chanvreux. Oh! que nenni! pas si sot! je vous regarde par un petit pertuis, et je ne vois parmi vous ni chasseurs ni gibier.

Ici un garçon bouvier, trapu et d'une force herculienne, se détacha du groupe où il se tenait inaperçu, éleva vers la lucarne une oie plumée, passée dans une forte broche de fer, ornée de bouquets de paille et de rubans.

— Oui-da! s'écria le Chanvreux après avoir passé avec précaution un bras dehors pour tâter le rât; ceci n'est point une caille ni un perdrix; ce n'est ni un lièvre ni un lapin, c'est quelque chose comme une oie ou un dindon. Vraiment, vous êtes de beaux chasseurs! et ce gibier-là ne vous a guère fait courrir. Allez plus loin, mes drôles! toutes vos menteries sont connues, et vous pouvez bien aller chez vous faire cuire votre souper. Vous ne mangerez pas le nôtre.

Le Chanvreux. Croyez vous qu'il y ait trop de place chez nous et que le bois ne nous coûte rien?

Le Fossoyeur. Nous avons là une petite botte de paille pour faire le feu nous nous en contenterons; donnez-nous seulement la permission de mettre la broche en travers à votre cheminée.

voia lui Dumneșeu și a d-vóstră—să-și logodescă soție pe fíca d-vóstră de aceea atât de la dinsa cât și de la d-vóstră așteptăm răspunsulú îmbucurătorú.“ Benedíct Víciu. Transilvania.

Paul Lafargne, în cântece și obiceiuri la nunți (Contemp.), ȕice: „Bas-valanulú întrebuinta tóte podóbele presíei populare. Zímbindú venea elú la casa țéranulú: unú șoimú iute ca vântulú a luatú la fugăritú porumbița mea. Noroculú meú pe pámíntú mi s'a perdutú, dacá nu voiú găsi-o. Porumbelulú meú celú albú móre de durere, dacá nu voiú aduce îndărátú soția. Porumbița s'a coborítú aici în grădiná, o zărescú prin pórtá. Capulú familíei brentaerulú ilú primesce și-í spune în sfírșítú,

Le Chanvreux. Cela ne sera point; vous nous faites dégoût et point de tout pitié. M'est avis que vous êtes ivres, que vous n'avez besoin de rien, et que vous voulez entrer chez nous pour nous voler notre feu et nos filles.

Le Fossoyeur. Puisque vous ne voulez entendre à aucune bonne raison, nous allons entrer chez vous par force.

Le Chanvreux. Essayez, si vous voulez. Nous sommes assez bien renfermés pour ne pas vous craindre. Et puisque vous êtes insolents, nous ne vous répondrons pas d'avantage.

Lá-dessus le Chanvreux ferme, à grand bruit l'huis de la lucarne, et redescendit dans la chambre au-dessous, par une échelle. Puis il reprit la fiancée par la main, et les jeunes gens des deux sexes se joignèrent à eux, tous se mirent à danser et à crier joyeusement, tandis que les matrones chantaient d'une voix perçante et poussaient de grands éclats de rire en signe de mépris et de bravade contre ceux du dehors qui tentaient l'assaut.

Les assiégeants, de leur côté, faisaient rage; ils déchargeaient leurs pistolets dans les portes, faisaient gronder les chiens, frappaient de grands coups sur les murs, secouaient les volets, poussaient des cris effroyables; enfin c'était un vacarme à ne pas s'entendre, une poussière et une fumée à ne point se voir.

Pourtant cette attaque était simulée; le moment n'était pas venu de violer l'étiquette. Si l'on parvenait, en rôdant, à trouver un passage non gardé, une ouverture quelconque, on pouvait chercher à s'introduire par surprise, et alors, si le porteur de la broche arrivait à mettre son rôti au feu, la prise de possession du foyer ainsi constatée, la comédie finissait et le fiancé était vainqueur.

Mais les issues de la maison n'étaient pas assez nombreuses pour qu'on eût négligé les précautions d'usage, et nul ne se fût arrogé le droit d'employer la violence avant le moment fixé pour la lutte.

Quand on fut las de sauter et de crier, le Chanvreux songea à capituler. Il remonta à sa lucarne, l'ouvrit avec précaution, et salua les assiégeants désappointés par un éclat de rire.—Eh bien, mes gars, dit-il, vous voilà bien penauds! vous pensiez que rien n'était plus facile que d'entrer écans et vous voyez que notre défense

că merge chiară elă în grădină să caute porumbița, merge în casă și se 'ntorce: am fostă în grădină prietene, dar n'am aflată nici o porumbița, ci numai felurite floră, liliacă și trandafiră, dar mă alesă ună trandafiră mititelă, care cresce în tufășă. Am să țilă arătă. Merge în casă și scote o porumbița. Ce e dreptă frumăsă floriciă ¹⁾, țice bas-valanulă, aname menită pentru a ferici o inimă. Dacă porumbelulă meă ară fi o picătură de rouă ară cădea pe dînsa.

Bas-valanulă se face c'ar vrea să intre 'n casă, dar Brentaerulă îlă popresce și-ă țice, că vrea să o mă vadă o dată. Se 'ntorce din casă cu femeia. Câte grăunțe are acestă spică țice

est bonne. Mais nous commençons à avoir pitié de vous, si vous voulez vous soumettre et à accepter nos conditions.

Le Fossoyeur. Parlez mes braves gens; dites ce qu'il faut faire pour approcher de votre foyer.

Il faut chanter, mes amis, mais chantez, une chanson que nous ne connaissons pas, et à laquelle nous ne puissions pas répondre par une meilleure.

Qu'a cela ne tienne! répondit le Fossoyeur.

Et il entonna d'une voix puissante:

Voilà six mois que c'était le printemps.

— Me promener sur l'herbette naissante, répondit le Chanvreux d'une voix un peu enrôcée, mais terrible. Vous moquez-vous, mes pauvres gens, de nous chanter une pareille vieillerie? vous voyez bien que nous nous arrêtons au premier mot!

— C'était la fille d'un prince...

— Qui voulait se marier, répondit le Chanvreux. Passez, passez à une autre! nous connaissons celle-là un peu trop.

Le Fossoyeur. Voulez-vous celle-ci?

— En revenant de Nantes...

Le Chanvreux. J'étais bien fatigué, voyez! J'étais bien fatigué.

Celle-là est du temps de ma grand'-mère, voyons en un autre!

¹⁾ Die Serben, Ida von Düringsfeld pag. 65. „Als ich mit meinen Begleitern des Weges kam, erblickte ich hier eine wunderschöne rothe Blume, welche ich gern in meinen Garten verpflanzen möchte. Ich bitte dich daher wenn es möglich ist, so schenke sie mir.“

— „Sehr gern, theurer Freund, da ich genug schöne Blumen habe,“ giebt des Mädchens Vater zur Antwort, führt eine Tochter heraus und sagt: „Hier ist eine schöne Blume.“ Der Freiwerber entgegnet: „Sie ist sehr schön aber es ist nicht die welche ich gesehen habe,“ und damit schenkt er ihr einen Apfel und dankt für sie. Eine zweife wird auf dieselbe Weise zurückgewiesen, erst der dritten, der wirklichen Braut, wird der Ring angesteckt, und ist sie auch noch beschenkt, folgt ein lustiges Frühstück.

Basvalanulă, atâția puî are porumbița mea cea albă sub aripă.

Brentaerulă scôte atunci o bunică: „nu potă găsi porumbița ta, am aflată numai ună mără, care e de multă sbâr-citū... , pune-lă în busunarū și dă-lă porumbelului tēū să-lă mă-nance.“ „Mulțumescū, prietene; ună fructū bunū nu-și perde buntu-ī mirosū, de și-ī sbâr-citū; dar nu-mī trebuie mărulū tēū, nici spiculū, nici flōrea. Dă-mī porumbița mea, am s'ō cautū singurū eū.“ Basvalanulă merge prin casă, se aședă la masă, apoi aduce pe mire. Cum îlū vede tatălū fetei, îi dă unū taf-turū de șea, mirele îlū ȳea și ȳeinge cu dȳnsulū fata, pe care

Le Fossoyeur. L'autre jour, en me promenant...

Le Chanvreur. Le long de ce bois charmant! En voilà une qui est bête!

Nos petits enfants ne voudraient pas se donner la peine de vous répondre.

Quoi! voilà tout ce que vous savez?

Le Fossoyeur. Oh! nous en dirons tant, que vous finirez par rester court. Il se passa bien une heure à combattre ainsi. Comme les deux antagonistes étaient les deux plus fortes du pays sur la chanson et que leur répertoire semblait inépuisable, cela eût pu durer toute la nuit d'autant plus que le chanvreur mit un peu de malice à laisser chanter certaines plaintes en dix, vingt ou trente couplets, feignant, par son silence, de se déclarer vaincu. Alors on triomphait dans le camp de fiancé, on chantait en chœur à pleine voix, et on croyait, que cette fois la partie adverse ferait défaut; mais à la moitié du couplet final, on entendait la voix rude et enrhumée du vieux chanvreur beugler les derniers vers; après quoi il s'écriait; „vous n'aviez pas besoin de vous fatiguer à en dire une si longue, mes enfants! Nous la savions sur le bout des doigts.“

Une ou deux fois pourtant le chanvreur fit la grimace, fronça le sourcil et se retourna d'un air désappointé vers les matrones attentives. Le fossoyeur chantait quelque chose de si vieux, que son adversaire l'avait oublié, ou peut-être, qu'il ne l'avait jamais sut: aussitôt les bonnes commères nasillaient, d'une voix aigre comme celle de la muette, le refrain victorieux: et le Fossoyeur, sommé de se rendre, passait à d'autres essais.

Il eût été trop long d'attendre de quel côté resterait la victoire. Le parti de la fiancée déclara, qu'il faisait grâce à condition qu'on offrirait à celle-ci un présent digne d'elle.

Alors commença le chant des livrées sur un air solennel comme un chant d'église.

Le Bascalan, un messenger d'amour et de mariage.

Le Bascalan monte à cheval portant le symbolique rameau de genet fleurit, emblème d'amour et d'union.

On entre et on le demande. *Le fiancé,* qu'elles sont les causes de son chagrin? Parle, dis-les moi, ami basvalan.

Le Bascalan. En mon colombier j'avais un beau pigeon, au plumage changeant couleur du temps, j'avais aussi une petite colombe blanche, l'amour con-

o cere. Atunci brentaerulă cântă cânteculă încingătorăi (le chant de la ceinture*).

In sfârșit, când starostii întrebă pe părinți ce răspuns le dau, dicu :

— De va fi de la Dumneșeu, bucuros, dar noi nu suntem încă gata. Din poclăzi n'avem de-ajuns, mai din schimburi n'a avut vreme să cósă, că a fost la pologu.

— Tinărului îi place s'o primescă cum se găsește.

— Ómenii bunii, înțelegeți, nu-să gata de măritat.

— De măritat și de mórte nici o-dată omulă nu-ă gata.

stant de mon beau pigeon. Mais, hélas ! Elle s'est envolée ma colombe, elle s'est envolée de mon colombier. Ne l'as-tu point, ami, vue voler de ce côté.

Le Fiancé. Non ami, non, je n'ai pas vu ta colombe.

Le Basvalan. Des voisins cependant m'ont assuré qu'elle s'était abattue dans ton verger. Je t'en prie ami va t'informer de ma petite colombe ; si non, mon pauvre pigeon, je te le dis, mourrait de tristesse en mon colombier.

Le Fiancé. Afin de te satisfaire, mon ami, je vais à la recherche de ta colombe. Le Fiancé en disant ces mots rentre dans la maison de la Fiancée, ferme la porte et la rouvre au bout d'un instant, tenant et conduisant par la main une petite fille de cinq à six ans, il la présente au Basvalan et lui dit : En mon verger je suis allé. Je n'y ai pas vu ta colombe, mais plusieurs frais boutons d'églantiers (montrant l'enfant), voici l'une de ces fraîches petites roses. Elle réjouira les yeux de ton pigeon et sera consolé de sa tristesse.

Le Basvalan. Embrasse l'enfant et répond : fraîche et charmante est la petite rose, mais mon pigeon est trop chagrin, trop chagrin de la perte de sa colombe pour l'oublier à la vue d'une fleur, tant joliette qu'elle soit. Va donc voir ami, si d'aventure ma colombe ne se serait elle pas abritée dans ton grenier.

Le Fiancé. Sois satisfait et entrant de nouveau dans la maison de la Fiancée, puis il ressort bientôt amenant par la main une belle matrone de trente ans environ et il répond :

En mon grenier je suis monté, les dimes, les redevances, que nous arrachent le roi, le château et la cour, ne laisse guère chez nous moisir les gerbes, après les moissons. En mon grenier pourtant j'ai trouvé échappé par hasard à la rapacité des receveurs (montrant la matrone) ce bel épi qui consolera ton pigeon, et puis il ne regrettera sa colombe.

Le Basvalan. Tant amoureux, tant doré, qu'il soit, les grains de ce bel épi mûr ne tenteraient pas mon pigeon, car en perdant la petite colombe blanche, il a perdu le boir et le manger. Ami, ami, je t'en conjure, va voir dans ton cellier, si d'aventure ma colombe ne se serait pas réfugiée.

*) H. de la Villemarqué, Barzos Breig, chants populaires de la Bretagne. Le chant de la demande en mariage. Contemp. August 1887.

Ce oră mai trebui se potă face și mai pe urmă, numai traiu bun și norocă să dea Dumnezeu, și tôte mergă ca din apă.

— Îi vorba, că-i fată de gospodaru și nu mă 'ndură s'o daă cu te miră ce.

— Numai să se placă băeții, ne 'mpăcămă noi din zestre.

— C'ună gândă s'o daă și cu țece nu, asta mi-i și fată și fecioră, într'insa avemă totă sprijinulă.

— Băgați de sémă să nu scăpați din mână ună băiată bună ca acesta, căci vă va părea rău și va fi prea târziu, că noroculă nu bate de multe oră la ușă.

— Ei ce ȃici tu babă?

— Apoi dă, cum ȃici dumnea-ta.

Unulă se duce de 'ntrébă pe fată.

Cei din casă întrébă:

— Ei, cum îi fênă, saă pae?

— Ba otavă de cea bună.

Le Fiancé. Soit satisfait (mais par le ciel), les gens du fisc royal venant dans nos pauvres maisons, établir taxes et redevances moins bien que loi, savent fouiller un logis de la cave, au grenier, donc je vais voir si d'aventure ta colombe s'est réfugiée dans mon cellier.

Le Fiancé entre pour la troisième fois dans la maison de la Fiancée, d'où il ressort bientôt, tenant par la main une femme très âgée, d'une figure vénérable et il reprend: en mon cellier, je suis allé, je n'y ai point vu ta colombe, mais j'ai trouvé bon vieux fruit (montrant l'aïeule), depuis longtemps, bien longtemps cueilli... Il a, malgré ses rides, conservé saveur et parfum. Un bon fruit gagne avec le temps. Je t'offre celui-ci pour ton pigeon.

Le Basvalun. Certes, ami, les rides d'un bon fruit sont loin de nuire à la qualité, toujours nourrissant et salubre, il semble plus précieux, plus doux encore. Lorsque l'hiver venu ont disparu les fruits éphémères, mais las, mon pigeon ne se soucie, ni de ton bon vieux fruit, ni de ton bel épi mûr, ni de ton frais bouton d'églantier. Va, si tu le veux, semer tes perles devant mon seigneur, notre gouverneur.

Ce que mon pigeon veut, c'est sa petite colombe blanche. Elle est ici, je le sais, tu refuse de me la rendre. J'irai donc la chercher moi-même

Le Fiancé. Ami, je t'épargnerai cette peine. Viens avec moi, Basvalan, viens, ta petite colombe n'est pas perdue. C'est moi-même qui te l'ai gardée, gardée à une cage d'ivoire aux barreaux d'or et d'argent.

Oui, elle est ici, ta colombe; elle est ici toute gentille, toute belle, toute parée, toute joyeuse.

Ton bon pigeon point ne mourra.

— Atunci, ce mai ȳici cuscre?

— Apoi sã vedemũ, ce are flãcãulũ?

— Ia doi boi saũ o vacã, hainele, cari le vedeți pe bãitanũ și încã unulũ de purtare acasã, tatã-seũ îi dã cinci prãjini în vatra satului, locũ de casã, apoi o falce de arãturã și 20 prãjini de fenețũ; și de acolo înainte numai norocũ sã le dea Dumneđeũ, cã cu chiticulũ celũ micũ prinđi pe celũ mare, cã și stejarulũ, cãtu ții de stejarũ totũ dintr'o ghindã resare.

— Acum nu vã fie cu bãnatũ, sã vedemũ ce zestre are fata. Atunci tatãlũ, dupã putere, spune cam urmãtorele:

1 iconã, Maica Domnului, la nevoe pôte fi ori-ce sfintũ.

1 ladã brașovenescã de ținutũ zestrea.

40 coți de pînzã de bumbacũ.

40 coți de pînzã de fuiorũ.

vr'o 60 pânzã de cãlți.

12 șervete de bumbacũ, saũ de fuiorũ.

6 ștergare de cãlți, de dusũ mãncare la cãmpũ.

vr'o 6 ștergare, mãrginele cu gherba 'ntorsã.

6 lãvicere bătute cu peptenele în buciume, saũ cu alesãturi, cãți-va coți de lãnã subțire în patru ițe saũ în ozorã din care se vede iscusința fetii.

24 coți de țolũ pentru carũ, saũ de așternutũ.

vr'o 60 coți de pînzã pentru saci.

vr'o 30 de coți de lãnã, saũ de cãlți pentru trãiste.

1 scórtã saũ foiță în pãpuși cu alesãturi pe delãturi în chenaruri.

2 fețe de masã bune, vrãstate.

1 prostire 'n ciubuce de burangicũ cu horbotã.

1 cãmășã de mire.

Peșchire pentru nuntașii mirelui.

Pentru socrii și cumnate, a lucra de-acuma, dupã cum ne-omũ putẽmpãca.

6 perne. ¹⁾

1 ogheală.

1 cațaveică cu blană, de postavă lagi verde, vișinie ori undelenmie, dinaințile cu blană de vulpe, iar dinapoiu de blană de enotă sau chiară de oie.

1 contășelă blănită.

1 scurteică totă blănită.

1 rochie de lână cu polcă cu totă.²⁾

La munte, catrință de lână subțire cu fluturi și cu aleșatură. În județul Râmnică fustă de lână dintr'o foice alésă.

2 rochi de cită.

1 fustă albă cu horbotă.

1 pereche de cioboțele

1 pereche de bușmachii

Vr'o câte-va barize.

Vr'o două trei tulpane.

La Macedonieni din Vlaho-Clisura are pae (zestre), are salbă de câte cincă lire, baere de flurini sfindughi, ațe(broșe), anele.

La Neagoște *nă cofră*, sau două, căpitanii de lână, ori de bumbac, ³⁾ dusechi, iurgani, două perne cusute, două velințe, tiftică (scórță), caselă cu capacă rotundă și cu față roșie.

O rochie de mătase ori-ce culóre, o rochie de flanelă roșie de casă, două rochi de lână, (zofe), două de cită sau fustane de basma, cămășă de mirésă de burangică, castîrlă, 20 de cămășă femeescă, fustane de asprichendină, stifale (ciubote), mestre (papuci de casă), colțuni de lână albă pentru bărbați, cațaveică, giumbiră de postavă cu dinaințile de samură și lu-

¹⁾ Totă părintelo din bună vreme se îngrijesc de zestrea fetei, ca să fie 'n rëndu cu lumca și cine nu scie, că atunci, când e fata sërăcuță gurele-i cântă:

Două-sprece perne mari

Două-sprece perne mici

I-să umplute cu frunzari

I-să umplute cu urzici,

Două-sprece mijlocii

Două-sprece polobóce

Umplute cu frunze de vii.

Fără funduri, fără dóge.

²⁾ Să nu-i bată obrazulă bărbatulă, că a luat'o ea degetulă ori cu câtă îi pe ea.

³⁾ Penele în Neagoște nu se 'ntrebuinteză decât de Jidană.

cruri pentru copil. La Români din Chersonu zestrea fetei se compune din pânzeturî aşedate într'o ladă ce stă pe căpătăiulă din fundulă casei. ¹⁾

În sfîrşitū unū calū de căruţă saū o vacă cu viţelū.

Tatălū fetei, înşirândū aceste tóte, đice: — asta-î zestrea fetei mele, numaî de vĕ va place.

— Ne plaaaaace!!! strigă cu toţiî.

Atuncĭ starostele întinde gospodarulū plosca.

— Cum a da Dumneđeū într'unū norocū, batū mĕna, pune plosca la gură şi gâl, gâl, gâl.

Apoi o întinde gospodineĭ đicĕndū: — ţine mĕi nevastă.

— Să vede că a sositū cĕsulū s'o dămū, să trĕascĭ moşnege.

— Se ne bucurămū, să trăiţi şi d-vóstră cu toţiî; pune plosca la gură şi iar gâl, gâl, gâl. De aici începe cinstea.

— Ţine fină, na cumĕtră, poftimū cusere, şi aşa până cinstesce pe la toţi.

— Mĕi babă, acum du-te de prinde o găină de lângă cucoşū şi ne-o fă friptură.

— Bucurosū, bucurosū.

— Da mai întăiū ia poftimū cuseră de ne adă nisce grăū.

— Cum să mĭ-o luaţi aşa de grabă, nu se póte.

— Adă-ne numaî grăū, să-ţi arĕtămū noi dumi-tale.

— N'amū de unde, grăulū nu s'a coptū.

— Atuncĭ măcarū nisce sĕmĭnţă de cĕnepă.

— Da că nu-î nici cĕnepă.

Unū nĕmū alū miresei chĭamă fata; şi tatălū ei luând'o de mĕnă o duce lângă celū mai bĕtrĕnū din casă. Flăcăulū înaintĕză şi elū înaintea bĕtrĕnului.

— Ia veđi nepóte, ţi-î dragă copila asta?

— Mi-î dragă.

— Dar bagă bine de sĕmă, că tatălū ei nu ţi-o dă că n'are ce mĕnca şi ce purta, dar ţi-o dă ca să-ţi fie soţie până 'n sfîrşitū.

¹⁾ O călătorie în satele moldovenescĭ din Gubernia Chersonu. Burada, Conv. lit.

— Acuma pôte ți-i dragă, unde-i și frumușică, dar peste omă vină și vremuri bune și vremuri rele; pôte se strică gura cuptorului și se vîră înăuntru să lipescă, și când va eși afară ți-a părea că-i dracul. Acuma pôte ți-i dragă, unde-i voinică și bună de muncă, dar nu se scie, pôte vine vremea că se mbolnăvesce, și de slabă și prăpădită nu pôte învărti o mă-măligă și nici să ridice o surcea de jos; cum gîndesci, ți-a fi dragă ș'atuncea? Bagă bine de sémă, însurătorea nu-i mērū să-lū musci și de nu ți-a plăcea, să-lū svārli jos. Și de băitanulū nu se dă în lături, elū iea de la o fată o naframa, iar de la flăcău parale și înturnându-se către fată îi ȓice:

— Ce ți-e mai dragū, naframa ori parale?

— Ba parale. Atunci îi dă ei paralele, iar flăcăulū iea naframa.

În partea muntelū flăcăulū o'mbracă pe fată cu bon-diță, cu care trebue să umble până la nuntă, pentru ca să scie că-i logodnica lui și să nu-i o pôtă lua nimeni. Masa e gata, ospetěză, mai cinstescū și 'ntr'o târȓie vreme se împraștie.

„La Istrieni tatălū d'impreună cu douē nēmuri apropiate se ducū la casa fetei, a cärei mână o cere tîtâni-sēū, care rógă să i se dea optū ȓile timpū de rēsgânditū. Ei beaū unū parharū cu vinū și se despartū. 1)

În unele părȓi însă nu schimbū naframa cu parale.

4. Cătători de casă sau cercători.

De mirele e din altū satū, atunci într'o ȓi de sērbătore din partea fetei mergū la mire cătătorii de casă. Tatălū și mama fetei cu vr'o doi fruntași, în unele locuri numai rude bētrâne, mergū cercători. De-i satulū cam depărtatū, își ieaū și merinde. Fata rēmâne acasă ca pe spinī, bătēndu-și mintea cu felū și chipuri ca omulū în așteptare.

1) Verfasser. Istrien. Historische, geographische und statistische Darstellung.

Femeia merge în carū, bărbații mai multū pe josū; boii se urnescū a lene, carulū totū scârție și părinții socotescū și chibzuescū óre cum ar fi mai bine, ca părintele, că totū ce are la sufletū dă copilului, numai noroculū nu i-lū póte da. Dă la delū, dă la vale.

— Eī ce mai ȓici babū?

— Apói dă, sciū și eū, de, cum o vrea Dumneđeū, căci ce ȓi-i scrisū în frunte ȓi-i pusū. Moșnegii își icaū inima în dinți, totū hăis! cea! și carulū totū scârție

De-i întîmpinā unū preotū n'apucā bine Romānulū sā ȓică: „sērutāmū mānile și blagoslovesce părinte,” iar preotulū sā-i rēspundā cu Domnulū, nevasta hăț unū șumuiagū de fānū ilū face vālātucū și sfir dupā popā, sā se ȓie rēulū de popā; mai face unū nodū în cornulū testemelului de lēgā faptulū; de acum îi liniștitā, merge în ticiā. De'ntēlnesce cu deșertulū i se face golū în inimā, de vede epure îi rēū; de'ntēlnesce unū mortū:

— Îtórñā omule acasā, că nu-i bine, ferēscā Dumneđeū, nu mergū mai departe; și chiar de ar ȓice Romānulū:

— Da bine, femeie, dacā i-a sositū cēsulū morții și-i era drumulū p'acea, cum sā nu-lū întēmpināmū?

— Ii semnū rēū și semnū rēū.

Pildele începū a curge ca plóia, că bunā órā ce i-s'a întēmplatū tātucu-sēū în cutare vreme, cândū a datū cu crucea peste unū mortū și nu s'a întorsū îndărātū, și câte și mai câte, ce aū pățitū moșu-sēū și bunicu-sēū.

N'ai sā te puī dórā în parū și în cīomagū cu femeea, că nu de géba, ȓice Greculū: *Πόρ γωνή και θαλάσσα.*

— Apucā, omule, boii de funie, cārmesce, întórñā carulū și scārța, scārța, numai ce-i veđi acasā.

De întēlnesce unū omū cu plinulū, îi de bunū augurū, îi dā bunū ajunsulū și-lū cinstesce, urāndu-i ca drumulū în plinū sā-i mérgā. De'ntēlnescū pasēri¹⁾, femeea pe tóte le nu-

¹⁾ Gubernatis, Usi nuziali in Italia, pronostici. In Grecia ed in Roma si pigliavano pure augurii per nozze da parecchi uccelli.

mără și de-să cu soțu, norocu-î gata, mână înainte până ajunge la flăcău. Părinții lui le esă înainte de la pörtă, rădică gânjulă ș'o deschide mare. Aho! Aho! oprescū boii, ómenii se cobóră din carū și flăcăulū dejugă boii, îi duce la corlată saū le pune dinainte strujeni, nescaī ogrănjī saū chiar fēnū de-sū ómeni cuprinși, căci nu se cuvine unū gospodarū cinstitū să lase vita străină la casa lui cu dinții la stele. Ómenii intră 'n casă și se punū la sfatū; cei străini mai facū chefū, iar cei cu pricina, de, ca omulū cu durere de inimă, mai multū staū pe gânduri și facū, voc de nevoe, ómenii vorbescū între ei, iar femeile mai de o parte, că dă, ce póte unū capū de femce înaintea unū bărbatū, de vreme ce așa a lăsatū Dumneđeū, că din đece a femcei numai una să fie bună înaintea bărbatului.

Bărbații mai vorbescū, cum s'a făcutū pânea, de vreme și de alte trebī ale gospodăriei de afară, ca bărbații, iar femeile cu de-ale lorū, de ī bună cânepa saū inulū, de n'aū trecut'o cu topitulū, de-aū pusū pânză în ozóră saū așternuturi de hreamuri, de-a țesutū peșchire, cu gherbă întórsă saū cu alesături, pe spată de câte numărături, mai vorbescū de cutare boia ī-a eșitū bună, și în sfirșitū câți puī saū bobocei a pututū ridica. Bărbații, din vorbă 'n vorbă, ajungū acolo de unde trebuiaū să pornescū; se ducū pe afară, mai vedū gospodăria, vitele din ocolū și totū tragū cu ochii la pojijia casei. Așa-ī adetulū să se prefacă că nu le vine la socotélă, se mai ducū, se mai întorcū, și așa până în de trei orī; în sfirșitū se învoescū pe când să mērgă la logodnă.

După Ida Düringsfeld de asemenea cercetări găsimū și la Ungurī.

Cicer. Divinat. Nihil fere quondam majoris rei nisi auspicato, necprivatim quidam gerebatur. Quod etiam nunc auspices nuptiarum declarant, qui re omissa nomen tantum tenent.

Plin. Accipitum genera sexdecim invenimus; ex iis Egituum Claudum altero pede prosperimi augurii nuptialibus negotiis. Hist. Nar. X S.

Peșitorulū Bretonū, cum spune Villemarqué, pleca la drumū dacă se vedeaū semne prielnice, iar dacă îi eșea înainte cioră, saū unū corbū, se înturna înapoi. Contemp. 1887.

II. LOGODNA SAŪ ÎNCREDINȚAREA.

1.—Ce greu mai trecu zilele, cându-i omu 'n așteptare, nu mai este decât unŷ cescuțu de vreme și-lŷ socotimŷ ca vécuri. In sfirșitu se luminéză de ȡiuă, de acea ȡi multŷ dorită a logodnoci. Care de care-i după trebă, totă casa-i în picioare, până și mama bună, de cum s'aŷ crăpatŷ de ȡiuă, o veȡi că nu-și mai pune furca 'n brău ca de obiceiŷ, ci o lasă să se odihnéscă în grindă saŷ într'unŷ ungherŷ, unde-o pusesese de cu séră. Sprintenă, cum n'a mai fostŷ de amarŷ de vreme, se coboră de pe cuptorŷ, pare că nu-i mai este frigŷ ca mai 'nainte, s'a desghetătŷ bêtrâna.

Brazdele frunȡii ce-sŷ săpate ȡi cu ȡi de necazurile lumii, le veȡi par'că din ce în ce mai puȡinŷ adânci și raza mulțumirii îi mai întinde faȡa.

Nepoȡei, și ei după puterea lorŷ, alérgă 'n drépta și 'n stânga de aducŷ bunicăi ba apă, ba niscaï surceluȡe și când bunica vede câte unulŷ de abea mergêndŷ în picioare, cum târâe după elŷ unŷ vreascŷ de trei orï mai lungŷ și strigând'o în gura mare, că-i aduce lemne, măcar că nu-și vede capulŷ de trebă, îi vine să-lŷ mânânce, așa i-i de dragŷ.

Bêtrânulŷ iea câte-unulŷ în cârcă, d'abea-și vede de trebï și nu pôte face unŷ pasŷ din ogradă, fără ca nepoȡei să se iea droie după elŷ. Bine-i de bêtrânŷ când n'are cine-lŷ năuci de capŷ, dar cu câtu-i mai bine atunci când are cine.

Casa-i oglindă, masa-i pregătită, bucatele 'n vatră umplu casa de mirosŷ. Acuși, acuși în sfirșitu sosescce și peȡitorulŷ. S'aŷ adunătŷ și din némuri.

Prin Transilvania, mai multă tinerii mergă la preotă c'o găină și c'o garafă de rachiă, poftindu-lă să-i logodască; totă asemenea se face și la Ruși.

Benedict Viciulă ȃice, că încredințarea, logodna, se face cu saă fără preotă. În totă țara românească însă-i mai multă fără preotă

Ună moșă bătrână chiamă tinerii lângă elă și luându-i de mână pe fie-care, se uită la flăcău căutându să-i străbată sufletulă și-lă întrebă, de cu adevărată îi e dragă fata și de vrea s'o iea, de se crede în stare că va puté duce casă cu ea, repetindu-i iarăși că însurătorea nu-i mără să-lă muscă și de nu ț-i-o place să-lă svârli, ci-i pe traiă și vieță și să nu socotască că 'nsurătorea-i ca mierea, că vină pe capulă omului și ȃile grele de sărăcie, că poté n'ai de unde pune o surcică pe focă să-ți încălȃdesci vatra, că poté nu ț-i-a remasă decât ună ouă și încă și p'acesta trebuie să-lă împărțesci cu nevasta și cu copiii, că poté vine bolă grea pe capulă unuia și cel-laltă trebuie să-lă caute și să-lă ajute, că altă-felă Dumneȃeu nu-ți mai dă norocă copilului; să iea sēma, că dacă acuma, câtă e tineră și voinică îi e dragă, apoi peste câț-i-va ani, dacă se va trece de muncă și greutate, atunci să nu cum-va să ȃică că nu-i mai este dragă și să caute s'o lase, că tatălă ei nu i-o dă, că n'are ce mânca și ce purta, ci i-o dă să-i fie soție pe vieță; și de flăcăulă se prinde, că vrea și vrea, bătrânulă ȃice cu norocă să dea Dumneȃeu și cere o strachină de grău. Afară bof, bof, câte-va descărcături de pușcă. Mama, stergându-și ochii cu măneca cămășci, îi întinde o strachină de grău, mestecată 'n partea muntelui cu sēmîntă de cânepă, deasupra presură sare, aruncă câte-va bucăți de zahără, rupe câte-va crenguțe de steblă de busuiocă de dragoste, de celă ce-i semēnată în ȃiua de S-tulă Gheorghe, până a nu se ridica roua și de care busuiocă se găsește la fie-care casă de gospodară unde este fată mare; pune aceste crenguțe peste grău și tatălă mai aruncă câte-va parale.

În Leverda, jud. Dorohoiu, pună și pene, iar pe deasupra stropescă cu vină, pentru ca tinerii să aibă 'n vieță pâne și sare, să le fie traifulă dulce ca zahărulă, ușoră ca pâna și cu dragoste să tragă unulă la altulă, cum trage busuioculă cu dragoste. Bătrânulă, luândă de la tineri câte-ună inelă, le amestecă în grău.

Tinerii punendă mâna pe marginea farfuriei, unulă de-o parte și altulă de alta, învârtescă strachina o-dată până când loculă unde ținuse băiatulă vine sub mâna fetei.

Atunci staă și caută inelele și totă așa facă pân'le gădescă; de-afară se aude bof! bof! bof! câte-va împușcături.

Bătrânulă ia inelele și schimbându-le, pune flăcăului ș'apoi fetei pe degetulă ală patrulea ¹⁾ de la mâna stângă.

La Romani se punea totă pe acestă degetă, socotindu-se că ună nervă de la acestă degetă merge până la inimă.

În Calmățui și în jud. Râmnică sócra aduce o sită, o fată o ține și ună flăcău tórnă'n ea grăulă, aruncă câtă-va gologani, e bine să fie bucăți de francă și după ce fata a cernută și precernută făina, ia inelele de logodesce, făcendă cruce fie-cărui din logodnici cu inelulă. ²⁾

La Albanezi, pună inelele 'n făină de grău. ³⁾ Bătrânulă îi logodesce în numele lui Christosă, apoi îi uréză să le dea Dumneđeă norocă și vieță îndelungată. După Weber, în India o rudă bătrână pune soțiloră în degetă inelulă de feră.

Tinerii îi sêrută mâna mai întâi și pe urmă de arëndulă, la toți cei din casă.

În Transilvania se alegă doi grăitori, unulă ală mirelui

¹⁾ Macrob. Saturn. VII. 13 A. Gel. X 10. Apud Desobry, Rome au siècle d'Auguste.

²⁾ Isidorum Hisp. lib. 2 de Divin. Offic. Cap. XV „Quod in primis nuptiis anul lus asponso sponae datur, sit nimirum, vel propter mutuae dilectionis signum, re-propter id magis, ut eodem pignore eorum corda jungantur. Plin. Hist. Nat. cap. XIII. 1. Ut plane affirmare possimus munus anti apud nos mox anulas coepisse.— Anulă pronubi, multae fidei signi. — Plin. H. N. XIII § 2 Etiam nunc sponsae muneris vice ferreus anulus mititur. Digest cap. XXI. 1.11.

³⁾ Ida Düringsfeld. Die Albannen.

și altul alu miresei; când sosesc la casa fetei stau toți liniștiți înaintea porții, iar grăitorulă intră în casă, unde sunt adunați óspeții miresei. Intrând în chilie grăitorulă ȃice: „bună séra să dea Dumneȃeu“ și dá mâna cu toți; grăitorulă fetei și ómenii din casă respundú:

„Mulțămimú d-téle, dragulú meu, placă ședú la noi“ ; și-lú ímbie cu scaunulú.

Grăitorulă miresei. — Mulțámescú, dar nu potú ședé multú, ci eú m'ași ruga de d-vóstră, să-mí dați sălășú.

Grăitorulă fetei. — Dar numai singurú ești?

Grăitorulú feciorulú. — Ba mai am afară vr'o doi, trei; suntemú drumarú, mergemú la tégú.

Grăitorulú fetei. — Dar la noi loculú e cam strámtú, d-vóstră sunteți póte mulți, totuși placă veniți în láuntru, dórá pentru aceea vomú încápea noi óre cum ne-a ajuta Dumneȃeu.

Grăitorulú feciorulú merge afară, chámă pe cei rémași afară, în láuntru, cari náválescú toți în chilie, índesándu-se pe ușá unulú pe altulú cu voe bună. Mulțumescú toți, dándú mâna cu cei din casă, unde asemenea sunt adunați óspeții miresei.

Grăitorulú íea de mâná pe feciorulú mire și-lú pune să ședá în fruntea mesei. Cei-lalți óspeți ímbieți de gasdá și de grăitorulú fetei se aședá și ei, cum și unde încapú numai. Incepú toți a vorbi de plugú, de tégurú ș. a., rídú, facú vuetú.

De-odatá grăitorulú feciorulú se scólá, cu toții tacú și elú cuvintézá: „De aste suntemú noi sátuí, de vorbe, de plugú și tégurú; mé rogú de d-vóstră să vedemú de tégulú nostru de care amú vorbitú atunci, când amú fostú p'aici și amú datú mâna la olaltá. Acum sunteți mai mulți, vomú face lucrulú cu capétú, de va fi rénduitú de la Dumneȃeu. Ne rugámú să ne aduceți pe acea, pentru care amú vorbitú. Vé rugámú s'o aduceți în fața mesei, ínaintea d-vóstră și a nóstră ca s'o vedemú.

Grăitorulú fetei: Mulțámimú de cuvintú și de dragoste, pentru d-vóstră o să o cautú și să o aducú.

Grăitorulū ese afară și pe baba saū femeia care o află mai aprópe de uşă o aduce 'n casă în fața óspețilorū dīcōndū: iacăt'o, vė rogū, v'amū adus'o. ¹⁾

Grăitorulū feciorulū. — Mulțămescū și de asta, s'o trăiască Dumneđcū cu bine, dar nouē ne trebue alta; pe aceea ne trebue nouē, pe aceea amū făcutū noi tērgū, pe aceea să ne o aduceți; și grăitorulū feciorulū îmbie pe grăitorulū fetei cu rachiū, ca să-lū facă bunū și dīce: „placă și bea, și fii bunū și ostenesce după mirésa aceea adevērată.

Grăitorulū atunci schiópātāndū și glumindū ese afară. Între acestea mirésa stă în cămāruță chititā ca de focū și așteptā să-i vie rēndulū. Grăitorulū intrā la mirésā, îi dā *sticla de vinū* în māna drēptā și elū luānd'o de māna stāngā, intrā la óspeți și-o dā în māna grăitorulū mirelū, care o primesce cu bucurie, și mirésa pune vinulū pe masā.

Grăitorulū feciorulū, cānd iea mirésa din māna celui-laltū o pune lângā mire, ce șēde cu pālāria pe ochi, ²⁾ dīcōndū: asta, veđi, ne place nouē, trăiasc'o Dumneđeū, asta-i de noi; și cu veselie și glume trece cātā-va vreme; după aceea grăitorulū face semnū să se scóle toți și mirele și mirésa și uītāndu-se împrejurū se întórece către feciorū și dīce: (cutare), fētulū meū, îți place ție de fata asta? uīte-te bine la ea.

Feciorulū. Place.

Grăitorulū feciorulū către fatā: da ție (cutare), puīlū meū, place-ți de feciorulū de lângā tine? Fata tace cu ochiī plecați în josū.

Grăitorulū feciorulū: Spune fātulū meū, nu-ți fie rușine, vorbesce cu gura, că de nu, ómenī aceștia de omenie s'ar supēra, că numai în zadarū aū venitū aici.

Fata: Place.

Grăitorulū feciorulū dīce către óspeți să spue unulū Tātālū nostru; în urmă toți își facū cruce și s'fīrșindū se așēdā;

¹⁾ § 6 Römische Hochzeits und Ehe-denkmäler, Aug. Rosbach, Leipzig, pag. 28.

²⁾ Acēsta-i și la Ungurī, după Düringsfeld in Hochzeitsbuch. Ungaren.

gazda aduce vină pe masă și toți începă a închina cu paharul și iar: ține fină! na cumătră! poftim cuscră! și totă așa de-arëndulă pe la toți.

Socrulă celă mică ce face, ce drege, de o-dată numai așă lăutari în tindă; dar ce-i asta, întrébă ómenii?

Socrulă celă mică. Apoi dá, să facemă voie bună, că dóră n'am o sută de fete de măritatú.

Unulú dintre cei mai bătrâni dice: Dragii mei, în viața mea multe locuri am călcatú, multe am vedútu și multe am pătimitú și mă temú de multe. Așă vrea să vedú tînărulú d-vóstră óre nu cum-va e schiopú, i-a poftimú să prindă pe mirésă la jocú și să vedemú, cum le stă; toți strigă: „mirele la jocú.“ Tînărulú iea fata, lăutarii cãntă, și ei jócă. Toți privescú la ei cu dragú și cu bucurie; toți dicú: „e bine, e bine, Dómne ajută, le stă de minune.“ De acolo vine rëndulú la jocú și celorú-lalți; socrii nici ei nu prea se daú în lături, mai jócă ce mai jócă, masa-i gata, se punú la masă, mánancă, beaú, facú chefú și lăutarii tragú din arcusú de inimă albastră. Pe sfîrșite, aducú găina gătítă cu verdéta, bradú, maghiranú, curpănú albú (ederă Mold.), merisorú (Munt.), belbinocú (Imergrün saú Pervanch), mirtú saú altă frunđă verde. În Dobrogea la gátulú găinei anină salbă de felii de cepusóră înșirate pe așă; prin prejurú mai niște vrăbiuși fripte, saú în sfîrșitú după voia fie-cărei gospodine. Găina cea friptă o punú dinaintea mirelui și după chipulú cum o rupe, se cunósce de-i hátru orí ba; și ca să aibă ómenii ce ríde, găina-i ferbinte ca foculú și dese-orí cusutá cu așă.

În vechime vreme, ear în județulú Botoșani ș'acum, sunt cu multă băgare de sémă la ruptulú găinei. De mirele suficá mánecelú socotescú:

Vița de vie
 Totú învie
 Dar cea de urzică
 Se usucă.

De logodniculū se frigea și ducea iute mânila la gură
 ȃiceaū cǎ-ī tîmpū.

De-o rupea deacurmezișulū, cǎ-ī unū papă lapte, saū cǎ
 nu-ī hǎtru, istețū; iar de se mocoșa multū cu ea, rîdeaū ca de
 unū becisnicū ce nu scie douē paie a 'ncurca

În România rarū se întēplă sǎ le dea masă atunci
 cǎnd vinū în stǎrostie. Cele mai multe ori masa se face la
 logodnă, sǎ nu ridice cheltuială așa multă.

În vorbă flăcăulū pōte de rușine e sficioșū; la masă
 însă tot-d'a-una i se vede stângăcia și de-ī hǎtru saū ba.

S'aū vĕđutū de multe ori pǎrinți cari de 'ndată după
 masă nu mai vreaū pe flăcăū. Sunt multe povești și anec-
 dote despre cele ce-a pǎțitū unū flăcăū la masă, dintre cari
 unele fōrte posnașe. O frumōsă anecdotă de Speranța, pu-
 blicată în Contemp. an. I, pag. 162, Iași, 1882, este urmă-
 tōrea :

„Nisce ómeni vrĕndū o-dată filū sǎ-și gospodǎrescǎ
 Cǎutară vr'o trei staroști ca sǎ mĕrgă sǎ-lū pețescă.
 Ei plecară, dar sciindu-lū cǎ-ī din fire mǎncăciosū
 Și cam prostū și cam cu totulū i-aū datū sfatū cuviinciosū,
 Cǎ atunci la masă numai are voie a mânca,
 Cǎnd vre-unulū dintre dînșii pe piciorū ilū va călea.
 Intr'unū locū, unde-ajunsese, gasda masa le-a gǎtitū
 Și le-a datū *chiroște* calde, ce 'notaū în untū topitū.
 Pețitorulū se gǎndesce, de e bine a mânca,
 Dară pe piciorū sǎ-lū calce, mai stătea și aștepta.
 Iată decī, cǎ ilū și calcă mǎtele ce pe sub masă
 Cam de obiceiū se plimbă pe la țară în ori-ce casă.
 Elū cređēndū, cǎ ilū îndĕmnă, sǎ mǎnānce început.
 Și tiesi mereū în gură, pân'ce nu mai încǎpū
 Și totū cară, totū mǎnāncă, iară starostii privescū,
 Ținĕndū mânila la gură și cu cotulū se ghiontescū.
 Pețitorulū totū mǎnāncă . . . dară cum se sǎtură
 Și 'ncepu a da sub masă și 'n sinū a mai băga.
 Totū cǎlcāndu-lū pe piciorū, elū căra ne'ncetatū
 Și c'o mǎnă și cu alta pǎnă a fostū și asudatū.

Apoi suflă 'n luminare, pe 'ntunică s'apucă
 Și cu untu cu totu, în cușmă chiroștele le turnă . . .
 Toți se miră, ce să fie, ce 'ntemplare așa ciudată,
 Aprindu iarăși lumina și la elu cu toți cată.
 Pețitorul stă 'n picióre și cu mâneca ștergea
 Untul, care'n josu pe tâmple de sub cușmă se scurgea.
 Deci de acolo, când iară așeșit și așeplecatu
 Incepură toți la dînsul și cam aspru l'aș certatū.
 „— Stați, destul, le dîse-atunci, și cu cërta mai curmați
 Dór și eu sunt omu la draculū . . . mai gândiți, mai judecați.
 Totu chiroște puse'n cușmă 'mî strigați necontentitū
 Nu vë pare de mirare, cum de 'n minte mî-a venitū? . . .
 Am vedutū, că chipu nu este și nu potū să le gătescū
 Și de aceea trebuința șiretlicurî să 'nvârtescū . . . .
 Încă eu am învartit'o, dar pe voi v'ași fi vedutū
 Că în loculū meū nimica, chiar nimic n'ați fi făcutū.“ . . .
 — Ei destul, acum lasă, nu ne mai înnebuni;
 „Dar ascultă mēi băete și s'o scii cātu-i trăi:
 „Tot-d'a-una iați de sēmă ce începî și ce sfîrșescî,
 „Mai deșteptū te fă la minte, căci holteiu îmbetrânescî,
 „Umbă 'nctū cu socotēlă și mănâncă delicatū,
 „Căci ca mîne vine postulū și rămăi neînsuratū.
 „Nu fi hlupavū la mîncare, căci e lucru rușinosū,
 „Nu cu pumni, ci cu douē degete să icai frumosū.
 „— Ia așa pricepū acuma, să-mî fi spusū de mai de multū,
 „Nu să-mî totū strigați pe urmă că sunt prostū și nu v'ascultū.“
 Totū vorbindū ei ajungū iară la altū omū ce-avea o fată,
 Unde iarăși de mîncare li se pregătî îndată.
 Nisce borșū de pește prōspetū cu orezū li s'a adusū.
 Pețitorul se aședū să mănânce, cum i-aș spusū,
 De la fie-care mână, câte-unū degetū a întinsū,
 Le viră în borșū cu totulū ș'apucă orezū de prinsū,
 Staroștii atunci la dînsulū, iar începū să se slutescū
 Luī nu-i pasă, nici gîndesce, nici voesce să-i privescă,
 Ci e veselū; făr'de grijă stă și-și cată de mîncatū,
 Căci mănâncă chiar cu douē degete, cum l'a 'nvēțatū. . . .
 — „Vedeți, dîse pețitorulū, toemaī cum mî-ați dîsū să facū
 „Am făcutū numai în voie să vë intru, să vë placū.
 — „Aī făcutū—dar cum?—ian lasă. . . totū nu faci cum te 'nvēțamū.

„Nu scii nici cum să mănâncă, n'ai vădit cum noi mâncăm?”
 „N'ai putut să iai în mână lingură, căci am vădit
 „Că pe masă erau linguri de ajuns și de 'ntreent.
 „Iei cu lingura p'ncetul și mănânci pân'te hrănesci
 „Iară nu prin borșu cu mâna să te-apuci să răscolesc.
 — „Bine“ țise pețitorul, dar aiurea s'a 'ntemplat
 Ca salată de măline să mănânce li s'a dat.
 Elu luă cu bucurie lingura și o'ncărea
 De măline, și la gură fără grije totu căra.
 — „N'ai să înțelegi o dată, tu mă faci să 'nebunesc,
 „Țise unu staroste cu ciudă, câtu să te mai dăscălesc,
 „Trebuia cu furculița să mănânci ca ori și cine,
 „Căci cu lingura pe nime n'am văditu mănăndu măline.
 — „Da? Da!!! Da cu furculița, bine țici, că se mănâncă.
 „Lasu că sciu... țeu! Cum uitasem, n'am pățitu d'acesta încă.“
 Astu-fel țise pețitorul și cuvintu-și ținu minte.
 Ajungându la altă casă, cum mergeau totu înainte,
 Incepură iarăși vorba a mai ride, a mai spune.
 Ședū la masă și pe urmă li s'aducū niște alune,
 Fie-care 'ncepū cu mâna a lua și a strica,
 Iară elu cu furculița în alune înțepa.
 Starostii scârbiți cu totul s'a pusū iar să-lu sfătuiască,
 Mai 'nainte ce să facă nu cum-va să o pățescă.
 — „Ia'n ascultă mēi băiete și 'nțelegi ce-ți spunū odată,
 „Tu puteai să faci aice bună trebă, minunată...
 „Tu puteai să riți cu fata, să te joci, să mai glumesci,
 „De luai alune 'n mână și țiceai ian să ghicesci,
 „Câte sunt aici în mână, iar de nu zēu te pălescū.
 „Apoi fă-te a țice 'n glumă, că ești omū împărătescū
 „Fii mai dărzū și mai șagalnicū, cum e astă ți lumea nouă
 „Strică 'n dinți vr'o trei alune, mai aruncă 'n ea vr'o douē
 — „Ha! ha! ha! zēu lasă, lasă, căci chiar totu am priceputū.
 „Nu-i nimica, am când face, vremea încă n'a trecutū“...
 Într'unū locū unde mai merse lapte acru li s'a datū
 Pețitorul cum ilū vede iute o mână a luatū,
 Și alergă după fată și în față-i se opresce,
 Și rēstindu-se la dinsa țice: „acum hai ghicesce,
 „Câte sunt aici în mână, ori de nu chiar te pălescū,
 „Haidi iute nu sta la gânduri, că sunt omū împărătescū.“

Fata se uită la dînsul, vrîndu să scie ce voesce,
 Iară elū cu lapte acru dreptū în frunte o pocnesce,
 Apoi pune mîna 'n gură, cum era cu lapte unsū,
 Și la staroste se uită, sfatu-i de-a'mplinitū de-ajunsū,
 Dar cu vorba și cu masa, iată că a înseratū
 Și cu toții ca să dîrmă toți la acelu omū aū statū.
 — „Cată scōlă dininētă pețitorulū luī a ȡisū,
 „Și te spală și te 'nchină precum e la carte scrisū.“
 — „Bine, îi respunde dînsul, dininēta s'a sculatū,
 Și cată ca să găsescă nisce apă de spelatū.
 Dară omulū celū cu casa era omū cu meserie,
 Pănea ca să o căștîge elū lucra ciobotărie.
 Pețitorulū cătândū apă, uīte, că s'a nemeritū,
 Într'unū vasū, ca să găsescă calacanū de innegritū,
 Decī cu calacanū în pripă elū pe față s'a spelatū,
 Și la staroști apoi merse, ca să vadă că-i sculatū.
 Ei vȡdendu-lū unsū pe față și ca naiba feștelitū,
 L'aū lăsatū, fără să-i ȡică nici o vorbă ș'aū pornitū.,
 Iară toți acei de casă, feștelitū cînd ilū vȡdură,
 Ilū incunjuraū cu spaīmă și dreptū draculū ilū creȡură.
 Pețitorulū cam pe gîndurī se întōrnă, se 'nvȡtesce,
 Mai întrebă... dar cu dînsulū acum nime nu vorbesce,
 Apoi mîniosū pe staroști a plecatū și elū din casă,
 Dar își ȡise: .

„Cum rȡmăne, cine-mī caută mirēsă?
 „Vrea să ȡică, d-vōstră, chiar în ciudă-mī, înadinsū,
 „Mȡ lăsați pe drumurī singurū, tocmăi cîndu-sū mai aprinsū?
 „Bine! face-ți cum vȡ place! Nu vȡ temeți, n'am să morū,
 „Par-că fără de mirēsă n'am să potū să mȡ înșorū?“

Dacă tinȡerulū place părintelūi fetei, atunci, după ce s'aū
 sculatū de la masă, hotărăscū ȡiua croitulū. Unulū din ōmenii
 mirelūi atunci cuvintȡză:

„Cînd am venitū la d-vōstră eram 99, acum vremū să
 mergemū o sută, adicā cu soțū.

— Ba una ca asta nu se pȡte, cā cum ați venitū așā
 vȡ veți și duce.

— Bine, așā vom face, numai de se va afla între d-vō-

stră unū omū de cuvîntū, în care să putemū avé tótă încre-
derea, pentru ca să ne fie chezeşū, ca să scimū cui ceremū
socotélă, ca nu cum-va să ne fie drumulū în zadarū.

Unulū din ómenii miresei dice:

— „Eū mă primescū chezeşū, dar, să mī-o daţi în mână,
ca să scii şi cū în mâna cui oi da-o.

— Bunū cuvîntū, ne place, dar mai băgaţi de sémă, cū
nouē ne-a plăcutū de d-vóstră şi am făcutū tērgū, şi mă rogū
să se scie, că cine o strica tērgulū nostru, acela să pună
glóbă atâta ş'atâta, pentru că scii cum îi lumea, nu se póte
mórtē fără pricină, așa nicī nuntă fără minciună; şi unii rēu
de noi vē vorū spune d-vóstră, iar alţii de d-vóstră nouē, şi
gura lunei rea nu trebue luată în sémă.

Tatalū şi muma fetei se învoescū, că cine va strica toc-
mēla, să fie globitū; iea mirésa de mână ş'o dă în mâna unuia,
ca să scie de la cine s'o céră. În judeţulū Covurluiū, Sucéva
şi Némţu, în partea muntelui, flăcăulū în séra acésta îşi iea
mirésa acasă la dînsulū şi flăcăii şi cei-lalţi ce se mai întēm-
plă chiue de-ţi ieaū auđulū.

Cum aū ajunsū la casa logodniculū, punū pe mirésă în
fundulū patulū, unde stă fără a pune mâna pe nimic, de
unde şi proverbulū: „Ce şeđi cucuetă 'n fundulū patulū ca
o mirésă?“ De la hornū şi pân' la căpētăiū întindū o frân-
ghiūță, pe care atârnă o prostire albă, frumósă, de bumbacū
subţire, cu vrăste de borangicū, de bumbăcelū saū arniciū
saū chiar cu vrăste de lână. În Tămăoni, Stoicani, jud. Co-
vurluiū, le facū cu horbotă lucrată de mână. Mirésa stă totū
timpulū sub prostire, ferită de ochii bărbaţilor şi așa stă
douē saū trei sēptēmăni până s'aū scosū hărțiile şi s'aū fă-
cutū strigările. Sora mirelui stă cu mirésa şi nu face unū
pasū de lângă ea. În acestū timpū numai femeile, ce ducū
ploconū miresei şi cerū s'o vadă, potū trece după perdea.

Tatalū băiatulū, cu mai mulţi prietenī şi némurī, la Is-
trieni, se ducū să céră răspunsulū ce-lū aştéptă de optū zile,

care răspunsu fiindu prielnicu ei petrecu mâncându și bëndu în sănătatea familiei amëndororü părților. Cu acestü pri-lejü se amână facerea contractului de căsătorie pentru douë sêptemâni. Atätü femeile cât și mirele și mirésa lipsescü; la aceste desbateri numai sexulü bărbătescū alü familielorü în chestiune caută a se înțelege și a se încuseri, și tocmai după douë sêptemâni tatălü împreună cu fiulü se ducü în casa miresei, aducëndü cu ei o căprieoră, pe care o prepară la masă. Tinerulü dä fetei veriga de logodnă, prin care se logodescū și împuşcăturî de pistole anunță vestea îmbucurătore. ¹⁾

În Macedonia: Crușova, Bitolia, logodna se face séra și după ce aü schimbatü inelele, pe care le pune preotulü într'unü țirü (ciurü) cu nohot, strafide, migdale; iar după ce aü schimbatü inelulü aruncă nohotulü și strafidele pe capulü miresei, mai întâiü preotulü apoi fie-care din óspeți aruncândü câte o mână.

„Logodna se face în modülü următorü: părinții fiacăului trimitü la părinții fetei unulü saü mai mulți pețitorî, cari daü semnulü, adică ducü unü inelü legatü cu cordea vînetă saü roșie și mai multe moneđi de aurü. După ce părinții fiacăului și ai fetei s'aü înțelesü între ei asupra logodnei, urméză schimbarea inelelorü, care se face numai între părinți, fără ca viitorii soți să iea parte la acéstă ceremonie. În timpulü când se face schimbarea inelelorü, se dä cu pușca la casa logodnicului; iar la casa logodnicei se împuşcă în semnü de răspunsü.

În genere logodna se face séra și cei invitați se ducü și se întorcü cu torțe aprinse, fiindü însoțiti și de multe ori de ghifti (scripcari Egip. țigani läutari), urändü fie-care unulü după altulü. *Să banéză, să încherdiséscă si na oră tra eta:* să trăiască, să se foloséscă și acéstă logodnă să fie o dată pentru tötă vieța. Câte o dată însă, fórté rarü, óspeții rogü pe

¹⁾ Historische, Geographische, und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel.

părinții fetei, ca să le-o arate, când atunci îi facu *mestere*, adică îi dau fie-care câte unu banu de aură, sau alte daruri femeesci, inele, cercei, iar ea spre mulțămintă sëruta mâna la toți, fie bărbați, fie femei.

În Pindă pe lângă acesta mai este obiceiul să se aducă la casa logodnicei o pede (lipie mare) înfrumusețată cu deosebite desemnuri încristate, făcute în aluată cu virfulă cuțitului mai 'nainte de a se pune la coptă, precum și ună pagură (ulcioră de metală), avëndă legată de elă mai multe mahmudele. Pedéua se învelesce într'ună servetă și se pune pe capul unei fete, care intră în ogradă cu ea, după aceea se aduce de asemenea și din partea logodnicei ună pagură cu rachiă și, amestecându-se apoi rachiulă adusă de la logodnică cu celă de la logodnică, se cinstescă oșteții și se pună la masă și după ospetare uréză cu toții să trăiască. După ună timpă ore-care se face schimbarea de daruri reciproce între familia logodnicului și a logodnicei. Aceste daruri constaă din cămășă, colțună și alte lucruri, mai cu sémă relative la îmbrăcăminte. În genere, nici o dată nu se cercetéză ce zestre are fata, mai multă încă, în multe comune precum în Crușova ș. a. este oprită prin o dispoziție comună a se cere vr'o zestre de la părinții fetei.

Fata o dată logodită trebuie să facă tôte chipurile, ca să nu vadă nici să se întélnescă cu logodniculă ei și dacă din întémpare îlă zăresce, atunci plécă ochii în pămîntă și nu se uită la dînsulă¹⁾

La Macedonienii din Vlaho-Clisura, la logodnă s'adună tôte rudele și facă ună *baïramă strașnică*.

Logodna ține o lună, trei luni, jumătate de ană și chiar câți-va ani, în care timpă logodniculă se duce după negoț; fata însă-i ținută s'aștepte, până va veni de la elă scrisore, că nu mai pôte s'o iea, ceca ce-i mare lucru și numai fôrte

1) Burada. Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie.

rară se pôte întembla și numai atunci se pôte mărita cu'n altul, când scie de bună sémă că i-a muritū logodniculū.

Nicăeri n'am auđitū să aibă bărbatulū atāta respectū de femei ca acolo, și de aceea în Macedonia se găsescū cele mai bune mame de familie, și o rușine mai mare pentru o femeie n'ar puté fi decât să înstreineze pe tatălū de copiii săi.

În România logodna nu este așa de puternică ca la Macedonenī, după cum se vede și din pravila lui Vasile Lupu Vodū, pag. 84:

„Când se va tocmi unū omū c'o femeie și se va logodi și-i va ȃce să-lū aștepte până într'unū anū și atunci să se cunune cu dīnsa, după aceea se va prileji până la acca vreme, să purcédă, să éśă dintr'acelū locū, atunci acea femei ce se ȃce logodnica nu va fi datóre să umble după logodnicū.“

În pravila lui Mateiū Basarabū iată ce se ȃce asupra logodnei:

„Glava 173 Nearama împératului Alexie Comninulū

„Blagoslovitā easte vrēamea logodnei și a nunței, când easte bărbatulū de 14 ani și muearea de 12; iar mai 'nainte de 14 a bărbatulū și de 12 a muearei de se vorū face logodnele și legăturile cruciși și sērutările, acestea logodne nici sunt, nici se chīamă adevérate; iar logodnele cari se facū, în vremea care am ȃisū mai susū, acelea nu se strică, dacā se facū cu socotință, nici la tocmirea zestrelorū se mai scrie socotință, de aceea înainte iarā însă logodna de la acea socotire n'are putere de acolo, ci are de la S-tele molitve și de la ruga lui Dumneđeu pentru aceea sunt nedespărțiți și nedeslegați, numai ce se despartū, care se află cu vinā întrū fără lege, că cum se despartū nunțele pentru vinele lorū așa și logodnele; iar cāte logodne se facū în 11 ani și mai josū, acele tocméle de locū a logodnei pre lege n'aū ci să face; acēsta ca să aibă nedejde într'aceea, care facū logodna aceea adecā tocméla nunței.“

Când logodna se face în S-ta biserică, de către preotū,

cată ce spune Molitvelnicul: „după dumnezeesca leturghie: preotul gătind tetrapodul în mijlocul bisericei, pune S-ta evanghelie pe dînsul, aprindînd și faclele în sfeșnice, și vindî cei ce vor să se logodescă sta în mijloc înaintea tetrapodului și luînd preotul inelele lor le pune pe sfînta Evanghelie: cel de aur (de va fi) de-a dreapta, iar cel de argint de-a stînga, dînd nașilor făclii aprinse să le ție la spatele lor.

„Și bine cuvîntînd de 3 orî capetele lor, cădesce după obicei; decî de va fi diacon dîce:

„Bine cuvînteză stêpâne.

„Iar preotul dîce cu glas:

„Bine cuvîntat este Dumneșeul nostru tot-d'auna acum și pururea și în vecî vecilor.

„Strana; Amin. Diaconul: cu pace Domnului să ne rugăm. Pentru pacea de sus și pentru mîntuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

„Pentru pacea a tîtă lumea și pentru buna stare sfîntelor lui D-șeu bisericei.... Domnului să ne rugăm.

„Pentru S-ta casa acêta și pentru cei ce intră într'ênsa cu credință și bună smerenie și cu frica lui Dumneșeu, Domnului să ne rugăm.

„Pentru Archiepiscopul nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Christos diaconie, și pentru totu clirosul și norodul, Domnului să ne rugăm. Pentru bine credinciosul Împêratul nostru (cutare) și pentru tîtă curtea și ostașii lui, domnului să ne rugăm.

„Pentru robii lui D-șeu (cutare) cari acum se logodesc unul cu altul și pentru mîntuirea lor, Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să le dea lor fii spre moștenirea nêmului și tôte cererele cele cître mîntuire Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să li se trimêță lor dragoste desêvêșit pacînică și ajutor, Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să se păzescă și să se bine-cuvinteze ei într'ună gândă și credință tare, domnului să ne rugămă.

„Pentru ca să se păzescă ei întru viață și petrecere fără prihană, Domnului să ne rugăm.

„Ca Domnul D-zeul nostru să le dăruescă loră nuntă cinstită și pată nespurcată, Domnului să ne rugămă.

„Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totă necazulă, mânia și nevoia, Domnului să ne rugămă.

„Pe prea S-ta curată, prea bine cuvintată, slăvita stăpâna noastră de Dumneđeă născătore și pururea feciőră Maria, cu toți sfinții pomenind'o, pe noi înșine și unul pe altul și tótă viața noastră lui Ch. Dumneđeă să o dămă.

„*Vozglašenje* :

„Că ție se cade tótă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S-tului Duhă, acum și pururea și în veci veciloră, amină.

„După aceea ție cu glasă mare rugăciunea acésta :

„Dumneđeule celă vecinică, carele cele răsipite le împreunezi întră una și ai pusă legătură dragosteii nestrictă ; cela ce ai binecuvintată pre Isac și pre Rebeca, și ai arătată pre ei moștenii făgăduireii tale, Insuți binecuvintăză și pre robii tēi aceștia, povățuindu-i pre dînșii spre totă lucrulă bună ; că milostivă și iubitoră de ómenii Dumneđeă ești și ție slavă înălțămă, Tatălui și Fiului și S-tului Duhă, acum și pururea și în veci veciloră.

„Strana : Amin.

„Preotulă : Pace tuturoră. Diaconulă : capetele vóstre Domnului să le plecați ; și preotulă citește rugăciunea acésta în taină :

„Dómne D-zeulă nostru, celă ce din păgânii mai 'nainte ți-ai logodită biserica Feciőră curată, binecuvintăză logodna acésta și ó împreuneză și păzesce pe robii tēi aceștia în pace și într'ună gândă.

„Vozglašenje:

„Că ție se cade tótă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii veciloră. Strana: Amin. Apoi luându preotulă întâiă Inelulă celă de aură face chipulă crucei asupra bărbatuluiă ȕicendă de 3 oră:

„Logodesce-se robulă lui Dumneȕeă (cutare) cu róba lui D-ȕeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă acum și pururea și în vecii veciloră. Amin.

„Deci îi pune inelulă în degetulă mânei drepte, așijderea și muerei dândă celă de argintă, ȕice: Logodesce-se róba lui Dumneȕeă (cutare) cu robulă lui Dumneȕeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii veciloră. Amin de 3 oră. Și iară îi pune inelulă în degetulă mânei drepte; apoi nunulă schimbă inelele. Deci ȕice preotulă rugăciunea acésta:

„Dómne Dumneȕeulă nostru, carele dimpreună cu sluga Patriarhului Avramă ai călătorită în Mesopotamia trimițendu-lă să logodéscă muere Domnului sěu, lui Isacă, și prin mijlocirea scóterei de apă i-ai descoperită să-ă logodéscă pre Reveca, însuți binecuvîntézá logodna robiloră těi acestora (cutare) și întăresce cuvîntulă celă grăită la dînșii, întemeéză pre ei cu S-ta împreunare cea de la tine; că tu din începută ai zidită partea bărbătéscă și cea femeéscă, și de la tine se împreunézá bărbatului muerea spre ajutoră și spre urmarea numelă omenescă.

„Însuți dar Dómne, Dumneȕeulă nostru, cela ce ai trimesă adevărulă preste moștenirea ta și făgăduința ta preste robii těi, părinții noștri cei aleși ai těi, întru fiește care neamă și neamă; caută spre robulă těu (cutare) și spre róba ta (cutare) și întăresce logodna loră întru credință și întru ună gândă și în adevără și în dragoste: Că tu Dómne ai arétat să se dea logodire și să se întaréscă întru tóte.

„Pentru inelă s'a dată lui Iosifă stăpânirea în Egiptă. Pen-

tru inelū s'a proslăvitū Daniilū în țara Vavilonului. Pentru inelū s'a arătatū adevărulū Tămarei. Pentru inelū părintele nostru celū cerescū s'a făcutū înduratū spre fiulū sēū, că a dīsū : Dați inelulū în drépta lui, și junghiindū vițelulū celū grasū mîncîndū să ne veselimū. Acéstă dréptă a ta pe Moise l'a într'armatū în Marea Roșie, că prin cuvîntulū tēū celū adevăratū cerurile s'aū întăritū și pămîntulū s'a întemeatū, și drépta robilorū tēi să se binecuvinteze cu cuvîntulū tēū celū puternicū și brațulū tēū celū înaltū. Însuți dar și acum stăpâne binecuvînteză punerea acésta a inelelorū cu binecuvîntare cerescă, și ângerulū Domnului să mērgă înainte lorū întru tóte dīlele vieței lorū. Că tu ești celū ce binecuvîntezi și sfințesci tóte câte sunt, și ție slavă înălțămū Tatălui și Fiului și S-tului Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū, amin.

„Deci ectenia acésta : Miluesce-ne pre noi D-đeule după mare mila ta, rugămu-ne ție aūdi-ne și ne miluesce.

„Încă ne rugămū pentru împăratulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru Arhiepiscopulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru robii lui D-đeū (cutare) cari s'aū logoditū unulū cu altulū, pentru sănătate și pentru mîntuirea lorū.

„Încă ne rugămū pentru toți frații noștri și pentru toți ortodoxii Christiani.

„Vozglașenie :

„Că milostiv și iubitorū de ómeni Dumneđeū ești și ție slavă înălțămū Tatălui și Fiului și S-tului Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū. Amin.

„După acea opustulū.“

2. Croitulū.

Vine și dīua croitului. La casa mirelui se adună némurire, prietenii și cunoscuții. Mirele aduce miresei daruri după voe și puțință, de asemenea vinū și pîne. Vr'o doi flăcăi se

ducă de chemă o nevastă meșteră în ale croitului. După ce
aș adus-o ea se totu apără, că ce aș cu ea, să-î dea pace,
și totu: ba că nu scie, ba că nu pôte; până în sfârșitu se
prinde a măsura pe mire; atunci mirésa scóte din ladă unulú
saú douë valuri de pânză.

Ce le mai întindú, ce le mai jócă flăcăii și nevestele!

Câte una din neveste mai bună de gură numai strigă:

Maí dați-o și pe la noi

S'o cătămú de lătunoí.

Din altă parte mai sare una: „ia să vedemú dacá și la
pânza miresei aceștia:

Între ițe și 'ntre spată
Pasce-o iapă 'mpedicată,
Între ițe și fuscei
Pascú o sută de purcei;
La sululú de dinapoí
De-sú o sută lătunoí,
Și la celú de dinainte
Naiba să le ție minte.

Ómenii facú voie bună; nevasta, ce croește, vedéndú că
nu mai are sfârșitú, hițú, le smulge valulú de pânză din
mână, mėsorá pe mire și în locú să mėsore ca ómenii face
tóte comediile.

De croitú mirésa trebuie să croiască, ca să mérgă bine;
și de mirésa nu pôte de rușine saú de nesciința, atunci cro-
esce totú nevasta ce-a mėsuratú, căreia îi facú câte și mai
câte șotii. De dá să se așede pe scaunú, pune-te, dacá ai cum,
scaunu-î pe o cóstă, saú cu picíorele în susú; ílú mai întórnă
și când să se așede, numai că-î se rupe unú picíorú, ce d'a-
bia era întinatú, huștuliucú josú. Și trebuie să fie hâtră, să
pótă pázi scaunulú atâtú de bine, ca să nu se vadă la pá-
mêntú; atáta caută s'o pácáléscă cei-lalți.

Iea fórfecele în mână, dar să taie, cum naiba? când le
apucá de ascuțișú, când de-a curmezișú, ba că fórfecele-sú

tocite, ba că-sū cătrănite, făcēndū ómenii să rîdă și dāndū mirelui a înțelege, că trebuescū unse, și elū numai decāt cinstese cu rachiū, când dă fórfecile să prindă numai ce lasă mai scurtă de unū cotū. „Vai de mine“ strigă ómenii, „ce faci, dóră nu-ī copilū, lasă mai lungă, după măsură.“ Atunci întrece d'unū stîjinū, da ce faci? nu e lungū cātū lumea; facū hazū cu toți și cu vai nevoe o înduplică să taie cātū trebue; când fórfecile aū începutū a croi în pānză numai ce auđi afară, bof! bof! bof!, cum descarcă câte-va puscī; într'unū cēsū bunū, cu norocū, cu norocū, se aude din tóte părțile. După ce s'aū croitū schimburile mirelui, le croescū pe ale sócrei și pe ale cumnatelorū, pe urmă-ī punū la masă și-ī cinstescū. De nu le dă māna s'aducă lăutari, celū puținū unū flăcăū cu fluerulū să învêrtescă vr'o douē jocuri.

Se învoescū pe când să mērgă după cumpērături și într'o târđie vreme se împrăștie chiuindū și împușcāndū.

3. Până la nuntă.

A doua ți după croitū, des de diminēță, logodnica merge în satū pe la case, unde scie că sunt fete mari și după puterea ei chīamă douē saū patru ajutóre, cari aū să-ī fie și drușce.

La Ruși drușca și buțaran (vorniceī).

Друшка старша.

Старшій бояринъ.

Друшка друже.

Дрюжій бояринъ.

Друшка третя.

Третій бояринъ.

Le cere de la părinți și le ica acasă la ea, unde are să le ție până după cununie.

„În Nerechta după logodnă tóte prietenele miresei s'adună la dinsa și rămānū ca óspeți la ea până după nuntă și cu cātu-sū mai multe cu atātū e mai mare onóre pentru mirésă. De obiceiū vinū până la 16 fete într'o casă. La țarā prietenele se ducū în fie-care ți la mirésă, ca să-ī ajute la

lucru. ¹⁾ Druscele saŭ surorile de mirésă se punŭ pe cusutŭ; iar mirésă mai multŭ arată și mai multŭ stă, că greulŭ nu trebuie să-lŭ ducă ea. Fetele tótă ȃiulica rîdŭ, vorbescŭ, șuguescŭ; când e la unŭ locŭ tinerețea cu veselia rîsulŭ vine repede, par'că te miri de atăta isvorŭ.

Nu rare ori vine și mirele cu câte-unŭ flăcău doi să le mai ție de uritŭ, și treba merge bine. Cătŭ-i fata logodită, casa-i plină de voe bună; aceste-sŭ ȃilele cele mai fericite din viețta unei femei, de care-și amintescce cu dragŭ până și 'n cele mai adânci bătrânețe. Cum îi omulŭ: de și acestea-sŭ ȃilele cele mai senine din viețta fetei, totu-și ea n'astăptă nimicŭ să trecă așa repede ca ele. Iată cum numără logodnica ȃilele săptemânei din naințea cununiei, socotindŭ că pôte astŭ-felŭ vorŭ trece mai repede:

Luni, Marți una
 Mercuri, Joi două
 Vineri, Sămbată trei
 Duminecă dura cu căruța.

În Dobrogea fata nu pôte merge nici la nuntă, nici la horă, nici la ori și ce de felŭ de veselii, chiar nici la vecini, afară decât într'a murgulŭ se duce la apă, că-i mirésă și i-s'a 'nchisŭ calea 'n codru.

De mirii isŭ dintr'unŭ satŭ, ducŭ o dată colaci la stăpănulŭ moșiei și nunului, iar dacă-sŭ din două sate, în răstimpulŭ până la nuntă atătŭ mirele cât și mirésă ducŭ colacii în deosebii.

În deobștie stăpănulŭ moșiei îi ducŭ colaci, două găini, saŭ doi claponi, elŭ le dă țidulă de o vadră saŭ două de rachiŭ și chiar alte cele, după cum îlŭ lasă inima. Stăpănulŭ mirelŭi de o-dată nu le dă decât o mică cinste.

Totŭ în acestŭ timpŭ se gâdescŭ pe cine să iea de nunŭ. De regulă se alegŭ gospodari în flórea vieței, cari ducŭ casă

¹⁾ Die grossrussen. O. F. R. Düringsfeld.

bună, fiindu credința neștrămutată, că după cum trăescū nunii așa au să trăiască și finii. De gospodarulū ce trăiesce rău cu nevasta se ferescū ca draculū de tāmăe, omulū vēduvū nu-ī de bunū augurū, holteiulū tomnaticū nicī atāta. Rarū, rarū se vēdū copii nunī mari, de și-sū de bunū augurū, dar nu sciū purta cinstea nunței.

Ōmenii bētrāni de totū iar nu se credū în stare. Se mai caută încă fōrte multū să fie copiii celui ce l'a cununatū pe tata, sau să te cunune celū ce te a botezatū și de acestuia i s'au sfārșitū țilele, sau e dusū de pe locurile acele, ceea ce se întāmplă rarū, de vreme ce așa e romānulū, bucata de pāmintū ce l'a crescutū pe elū și pe pārinții lui aceea trebuie să-lū și odihnescă, și de nu mai găsește din cei ce i-sū datorī să-lū cunune, merge la nēmuri de ale lorū, la stāpānulū moșiei, dacā-i boerū veșnicū nu unū veneticū, sau în sfārșitū la vr'unū altū omū, ce-ī vrednicū de trēba asta.

Colaciī nunului se pregātescū astū-felū: Într'o covățică nouă așadă pāne, vinū, untū-de lemnū, rachiū, smochine, portocale ș. a., după putere; le acoperū c'unū barizū verde sau roșu și-lū ducū nunelorū, de poftire. În deobște, tatālū fetei cu flăcăulū ducū colaciī; dacā gasda primesce colaciī și mulțumindu-le îi cinstește, țicēndu-le: bucurosū, bucurosū, semnū că se prindū nunī mari; iar dacā, după ce i-au cinstitū, își facū gospodariī trēbā pe afarā ș'apoi nevasta se duce la ladā de scōte din pālāmida lāței unū galbenū sau doi, ca să le acopere cheltuelele, îi semnū că nu primesce și trebuie să-și caute unū altū nunū; dar una ca asta se întēmplă fōrte rarū, căci una din datoriele fie-cārui creștinū e să facā casā și să creștinescā pe cei ce vinū cu rugāmintē la dīnsulū.

Și de unde ai

Și de unde n'ai

Trebuie să dai

acum când poți să bucuri și tu pe alții, că pe cea-laltă lume și Dumnezeu te-a bucura pe tine.

Că te-a lua de mâna dréptă
 Și te-a duce pe cărarea dréptă
 La mese 'ntinse
 La făclii aprinse
 La bucate bune,
 La pahare pline.

După ce ómenii și-au luatú grija de nuntă, scotú hârtiele de la primărie și vorbescú cu preotulú, de face trei strigări în trei Dumineci dearëndulú, fără de care strigări nu se póte face cununia. Aceste strigări sunt pentru ca să se vestéscă norodulú nunta cutăruia cu cutare, că de vorú fi cum-va rude să se arate la preotú.

În acestú timpú atâtú mirele cât și mirésa caută să găséscă scripcari și de nu găsescú la ei în satú, caută 'n altú satú, saú, cum e vorba románulú, îi caută

Peste noué mări,
 Peste noué țeri,
 Peste noué împărății,
 Peste noué viniții.

Căci nu s'a mai pomenitú nuntă fără lăutari, afară dóră dacă mirii aú mai pusú cununia. Așa s'a deprinsú Románulú, să-í cante lăutarulú la nuntă, în cât dese ori numai ce auđi, că nu se póte cutare lucru, cum nu se póte nuntă fără lăutari. Mirele-și alege 'n Oltenia cumnatú de mână, în Muntenia cumnatú de ginerică, în Moldova vornicelú, vătăjelú saú vornicú, în Transilvania colăcerú saú grăitorú, chemătorú în Dobrogea, deverică (deverigă) diavorú de la djeverulú Sêrbilorú și Bulgarilorú. Pe lângă aceștia mai sunt starostií, stolnicií, sfetnicií; iar pe lângă drusce, drusca, surori de ginerică, surori de mirésă, mai sunt încă vornicese, stolnicesele, călțunărele și trepădătórele.

În Oltenia cumnatulú de mână duce totú greulú.

Elú trebuie să cumpere tóte darurile miresei. Acestú obiceiú se află și la clasa cultă pe unele locuri; așa în județulú Me-

hedinți, cavalerul de onoare cumpără miresei darurile. În Muntenia această sarcină e mai multă asupra nunului, iar în Moldova datoria mirelui.

Într'o zi de târgu tinerii cu părinții lor merg după cumpărături pentru nuntă.

Câte-o dată fata rămâne acasă. Tîrguescū mai întăiu cele pentru masă și mai alte lucruri, ca după puterea, ba chiar și mai mult decăt puterea lor, că de multe ori țeranul se înglódă în datorii, numai ca să-și ridice nunta; să scie bine că s'a vinde 'n Turci, trebuie să vie acasă cu căruțele 'ncărcate, căci altu-felū cu ce să stea înainte la atâtea suflete. „La Portugezi unele familii se ruineză cu cheltuiala nunței.“¹⁾

---

¹⁾ Pyrinäische Halbinsel. O. Freiherr von Reinsberg. Düringsfeld. Hochzeitsbuch.

III. NUNTA.

1. Joi cernutulă, jôcă sitele, bată sitele, plăcinte.

„La Albanezi încă de Luni ducă făina la móră, de aceea acéstă zi se chiamă ziua făinei : Mehlmontag.“¹⁾

În Dobrogea de Mercuri încă schimbă plămădela; mirele trimete prin cumnatulă de mână o turțiță de plămădelă la mirésă, iar de la mirésă o femeie duce o turțiță de plămădelă la casa mirelui.

Joi după ce vornicelulă, cumnatulă de ginerică oră de-verica a poftită tóte casele din sată la casa miresei, unde le cinstesce cu rachiă oră cu apă cu zahară, atunci vornicelulă, care-i tot-d'a-una omă isteță și bună de gură, silesce pe fete să nu se'ncurce, ci la trébă; rară, rară vină și lăutari.

Vornicelulă duce dimerlia cu grău în capă, fetele cântândă după elă, și așa mergă până la o casă, unde este râșniță; gospodina-i primesce cu cinste, ei se rógă să nu bănuiescă, că are să râșnescă pentru nuntă. „Totă supărări ca aceste să avemă câtă omă trăi.“ O fată cu părinți pornesce râșnița, ca să fie cu norocă. „La Albanezi este obiceiă, că fata pe lângă părinți trebuie să aibă câtă s'o pută mai mulți frați, fie ea câtă de sêracă e socotită ca fôrte norocită.“²⁾

După ce fata ce a începută a râșni s'a obosită, vine alta la rëndă și totă așa până s'a mântuită totă grâulă de râșnită.

¹⁾ Ida von Düringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

²⁾ Ida von Düringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Vornicelul le totu zoresce, că altu-felū nu le dă stafide; la urmă vornicelul le împarte póme (stafide). Lăutarulū sau făcăulū cu fluerulū, ce-ī cu eī, mai Ńice o horă.

Fetele se prindū rótă, iar în mijloculū horei, vornicelulū și cu gazda frământă pămintulū; de gasda-ī slabă īī prinde'n jocū fata sau nora. Hora s'a mântuitū; cu toțī iaū Ńiua bună cu „berechetū, cu berechetū să vē fie,“ īī petrecū până departe. Vornicelulū cu demerlia 'n capū merge înainte, iar fetele necājindu-lū totū drumulū, mergū până la casa miresei.

Sócra cea mică aduce douē coveți curate și le așadă în mijloculū casei, una în alta, deasupra punū trei site una peste alta. Unū băețelū călare pe-o șea, stă lângă covată, și c'o lo-pățică totū iea făină dintr'unū sacū ș'o pune în sita cea de deasupra.

În Dobrogea se alege numai o fată. Sócra mică o légă la capū c'unū barizū naraznatū și pe dinainte-ī pune unū peș-chirū. Deverica totū pune făină în sita de deasupra. Cine-va din casă īī aruncă în sită bani, stafide, cari rămānū ale fetei.

Fata, după ce a petrecutū făina printr'o sită, o petrece din nou prin a doua ș'apoī prin a treia. În timpulū acesta fetele cele-lalte-sū la jocū, rēmāindū numai fata cu părinți să mântue făina de cernutū numai printr'o sită.

În Moldova, unde băețelulū, călare pe o șea tórnă făină în sita cea de deasupra, se alegū trei fete cu mamă și cu tată, ai cărorū părinți să nu fie priminiți; fie-care luāndū câte-o sită, o cernū una deasupra alteia ș'asa de binișorū, ca nu cum-va să se ciocnescă, căci atuncea va fi sfadă și traiū rēū în casa tinerilorū.

După ce s'a mântuitū făina de cernutū, mama miresei iea o mână și presară cu ea capulū mirilorū, ca s'ajungă adānci bētrānețe și pērulū sū le fie albū ca făina. Plāmādescū, punū la doșpitū și după ce aū frāmāntatū aluatulū, o femeefurā o fārmătură și vrea să-lū murue pe mire, care de vrea să scape trebuie să plătēscă.

„Obiceiul de a mânji pe mire cu aluat e întocmai și la Albanezi. ¹⁾ Aluatul îl învălescă într'unu prosopu, vornicelul face cu elu semnul crucei mai întâiu în mijlocul casei, susu în grindă, apoi la ușă, de acolo îl scote afară și-lu mai jică, după ce au făcutu și la pragu semnul crucei.

Împartă apoi totu aluatul în două părți, din cari are să facă doi colaci, pentru a-i rupe în dimineța cununiei, unul în capul mirelui și altul într'alu miresei.

În Dobrogea din acestu aluat fetele facu noue turtițe, le ungu cu miere și le dau în cuptorū; mulți însă, ca să nu mērgă miere multă, după ce le-au scosu din cuptorū, le ungu pe deasupra cu miere. Aședă turtițele d'arēndulū pe o mēsușă, înfigū în ele trei steble de busuiocū și le acoperū c'unū barizū naraznatū și le scotū afară cu masă cu totū. Afară jică hora: a venitū și mirele și s'a prinsū lângă mirēsă. Aședă masa în mijloculū horei, mai învērtescū câtū mai învērtescū hora în jurulū ei, iar după spartulū ei fata ce a cernutū făina rupe turtițe bucățele și dă fie-căruiă câte o fărămătură. Numai mirele și mirēsa nu se cade să guste; copiilorū, ce se întēmplă fășă le dă dīcēndu-le: cată să-ți aducī aminte c'ai mīncatū turtă la nunta (cutăruia), și ca să facă hazū mai întinde câte o bucățică celorū bătrāni, ca să-și aducă aminte din tinerețe.

Asemenea obiceiū este întocmai la Ruși cu *șișca*.

Atātū la casa mirelui, câtū și a miresei se adunū femei, cernū făina cāntāndū, pe urmă'o plămādescū; de acolo o femee *svașca* merge prin satū la poftitū că s'au rugatū satulū și mama miresei să vie la făcutū *șișche*. La *șișcă* nu pōte merge nicī unū bărbatū. După ce s'au adunatū cu tōtele începū a frāmānta, unele facū foculū, beaū rachiū și se veșlescū și facū așa până la o sută saū două sute de șășche, cari-sū ca nisce prescurī dospite.

¹⁾ Ida Düringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Fie-care gospodină face atâtea șașche pe câtu e și satul de mare.

Totū asemenea și la Bulgari. La ei Joi este svadba, trimetū pe djeverū (ajutorul mirelui) și pe sfatulū miresei cu ploștele cu rachiū de poftescū tôte rudele.

Hora jōcā în ogradă, *zalva* (drușca) și djeverulū cernū făina amāndoī. Zalva face pită, care până se cōce toți pofțiții jōcū afară. Mirele 'n mijloculū horei; djeverulū după ce s'a coptū turta o scōte afară ș'o rupe în capulū mirelui, toți flăcāii iaū cāte o bucățică de gustare, de asemenea daū și la *bulca* (mirésa); de acolo se împrăștie.

La Macedonenī „Joi dimineța se strāngū fetele și nevestele și curățā grāulū și orezulū și se trāmitū mai mulți băieți cu căldārușe să care apă de la trei cișmele, cu care are a se plāmādi pānea.“¹⁾

În Vlaho-Clisura, Joi tōtā ziua stā masa întinsă.

În Magarova, Crușova, Neagoși, Nizopoli, Joi mirésa cu vr'o 10, 16 femeī se ducū la scāldatū; după ce s'a scāldatū bine, ungū fața miresei cu unū felū de aluatū roșū cleiosū (ceam-ceacāz), care când ilū desprinde de pe obrazū îi scōte totū pufulū. Totū în Macedonia, Joi séra atātū la mire câtū și la mirésă se adunā la unulū flăcāii și la alta fetele, fie-care ducēndū cu elū cāte ceva de māncare; vre-o douē trei fete, carī primescū în sēmă bucatele, trebue să scie anume ce a adusū fie-care; și după ce aū petrecutū cu jocuri și veselie poftescū la masă; către sfārșitū se pune dinaintea fiecāruia cea ce și-a adusū de-acasă, și ei împrășcū între ei bucatele după plăcere. Pe urmă iar jōcū și voie bună.

Baia miresei înainte de nuntă o mai întâlrimū încă și la alte popóre:

Așa, în Grecia, apa hotārită pentru baia nupțială trebuia să fie de fōntānă sau de izvor, într'unū cuvintū trebuia să fie de apă vie.

¹⁾ Burada. Revist. ist., arch. și filol. an II.

În Troada era renumită prin o astû-felû de întrebuiñtare Scamandrulû, în care după Eschile, logodnica, care se scâlda, spunea acéstă rugăciune: *λάβε μου, Σκάμανδρε, τὴν Παρθενίαν.*

În Magnezia se bucura de același renume Meandrulû.

În Grecia încă era unû băiatû, care trebuia să ıea apă pentru mire, și o fată apă pentru mirésă. ¹⁾

După unû obiceiû fôrte vechiû, apa pentru baia de nuntă trebuia să fie scósă din fântâna Calliroe, care și-a schimbatû numele în *Ἐγγεάκρουρος*, după ce în timpulû lui Pisistratû aû închis'o într'o îngrăditură. Notițele vechilorû autorı nu se potrivescû asupra acestui punctû, dacă a fostû unû băiatû sau fată *λουτροφόρος*, căruia i se dase însărcinarea de a atinge apa pentru baia nupțială; acéstă părere din urmă ar fi întărită printre alte mărturiı de zugrăvela unei vechı cane volcenze (Gerhard, „Ausserlesene griechische Vasenbilder“ III, 306.)

În acéstă pictură vedemû în stânga fântâna S-tă Calliroe, care izbucnesce dintr'unû capû de leû, pe care se rezemă unû felû de atrium doricû. O fată, ținendû în mână obi-cinuita ramură de laurû sau de mirtû trebuitóre pentru serbare, privesce c'o privire semnificativă cana ce neconținutû se umple cu apă, hotărîtă pentru baia nupțială; alte cincı copile prindû loculû liberû din pictură, unele purtândû pe capû cana golă sémênă a aștepta să le vie rëndulû de a lua apă; altele din potrivă sunt gata de plecare pentru a se înturna cu vasele pline. Dacă se ține sémă de numerosa populație din Atena și încă de obiceiulû Atenienilorû de a celebra nunțile maı cu deosebire în luna *Γαμήλιον*, în luna nupțială, de bună sémă se va întâmpla, că în acciași ți se putea celebra multe căsătoriı; de aci se pôte că dese orı să se fi întâmplatû că maı multe fete tinere de deosebite părechı de soți, să se întêlnescă la isvorû. O asemenea scenă tocmaı a vrutû să represinte pictorulû. ²⁾

¹⁾ A. De Gubernatis. Usı nuziali in Italia. Il bagno. p. 140.

²⁾ Carlo Giussani. La vita dei Greci e dei Romani.

„În India sunt foarte multe fântâni sante, din care se p^ote lua pentru baia nupțială, dar mai întâi^u trebuie să fie binecuvîntată.

În Atharvaveda se păstrează câte-va formule pentru ast-fel^u de binecuvîntare.

La Albanezii din Sicilia o duc^u pe mirésă la scăldat^u în cântece. În Rusia încă fac^u baie atât mirele cât^u și mirésa. În odaia de baie șeguesc^u, rîd^u, vorbesc^u; tovarășele spală pe tînăra mirésă, care eșind^u din baie cântă duios^u ast^u-fel^u:

Io, pervenuta all'ultimo, prego Dio,
 Lo stesso Cristo del cielo,
 La Santa Madre de Dio,
 Nella mia bellezza di vergine,
 Con le mie care giovani compagne,
 O larga strada luce mia,
 O larga strada aperta ai sollazzi,
 Ho finito di camminare sopra di te,
 Ho finito di sollazzarmi
 Con le mie care giovani compagne,
 Nella mia bellezza di vergine.
 Vicini miei, cari vicini a me più prossimi,
 Non ricordatevi de' miei dispettucci e delle mie insolenze
 Attribuite, miei cari vicini,
 Le insolenze alla semplicità delle vergine,
 I piccoli dispetti alla bellezza della vergine;
 Amara lamentatrice, mi accosto
 Alla mia pulita camera,
 Al mio vasto cortile,
 Alla nuova porta,
 Agli intagliati pilastri.

La Români de se face nunta vara, cea ce se întemplă foarte rar^u, atunci mirésa și cu mai multe fete se duc^u la scăldat^u într'o apă curgătoare; și, de apa nu-ⁱ în satul^u lor^u, merg^u chiar în al^u doilea și în al^u treilea sat^u; iarna însă

¹⁾ A de Gubernatis, Usi Nuziali in Italia. Il Bagnio. p. 142.

facă scaldătorea în casă, căci în ziua cununiei are să fie împărătésă, de vreme ce are s'o împărtaşescă preotul și atunci trebuie să fie curată atât cu trupul cât și cu sufletul.

2. Vineri.

Claca lemnelor, adusul lemnelor, lemnele.

Flăcăii, frumos îmbrăcați, se adună la casa mirelui; acolo-i cinstesc, și cine vrea le mai dă și câte-o gustare. După ce i-au cinstit, scot boii din ocol și carul său sania de sub șopron, înjugă boii; sócra cea mare ese afară cu un tencu de naframă, cu mâna ei légă câte-o naframă la córnel boilor și apoi împarte și la flăcăi. Socrul cel mare tórnă dintr'un clondir totu câte-o țuică (șipusor micu), cinstesc pe fie-care, și toți flăcăii sărută mâna socrilor, pe urmă își atárnă naframile la pălărie, la cода toporului, ș'o pornesc la pădure; iar cântecele și chiotele lor se înalță până la cer. Ajungu în pădure, opresc carul; poc! poc! trosc! se aude în toate părțile și când cel d'întăiu copacu a cădutu la pământ toți strigă „cu noroc! cu noroc!“, s'aruncă asupra-i și-l urcă în car, și totu așa până ce-au învârvonat carul țapăn, îl împodobesc cu crengi verzi, ori de-i iarna, caută bradul său vr'o buruiană, ca merișorul, brebenocul (immergrün), ce nepăsătoare de greutățile iernei nu-și schimbă fața.

În vremea asta, acasă, sócra mare cu ajutătoarele caută pentru ale gurei. Mirele ese întru întempinare cu lăutarii, hăt departe de sat, și ce mai hukură când au intrat în ogradă. Socrul îi primesce: „cu noroc, cu noroc.“

—Noroc să dea Dumnezeu, i se răspunde.

Lăutarii cântă, cu toții se prind de mână și trag o horă de tremură pământul. Câte unul mai dă o fugă după socrul să-l prindă și pe el în danț; iar alții aduc sócra

de-o pună lângă uncheshu și tragă danțulu mai departe, dîcîndu cuvinte de horă saă, cum le dîcî în Ardealu, strigături:

Haï moșule să vedemă
De mai poți la bătrînețe
Cum puteai la tinerețe

Saă s'o mai necăjescă pe bătrîna:

Bine șede doi cu doi
Și uncheșii amendoi.

În casă-i aștăptă masa; se pună rôtă în juru-și și începe cîntea, apoi aducă mîncarea. După masă iar jocu.

În județulu Brăila *deverica* merge din casă în casă, pe unde scie că sunt fete mari, dîndu fie-căruia câte-unu fășicu cu alune, nohotu, stafide și cu câte-unu caramfilu, poftindu-le din partea părințiloru (cutărei) fete să vie pe Sâmbătă la *bradū*.

„La Macedonenī Vinerī se trămitu din partea logodniculuī caī la pădure, ca să aducă lemnele și douē crengi mari, din carī una se pune pe ogeagulu casei logodniculuī, iar alta pe ogeagulu casei logodnicei, și celoru ce le-au adusū li se dă bătșîșu. Lemnele aduse servescū pentru a se face pînea și a se face bucatele pentru nuntă; și totu Vinerī spre sēră se frămîntă aluatulu, cînd femeile tôte 'n coru și unisonu cîntă cînteculu următoru:

Nu va dada s'mi maritā

Ma nîdăce că escu nîcā,

Nîcā, nîcā, coperdica.

Scolā, dado s'mi maritā

Nu escu fatā de nouē ani

Di nouē ani calcai tu đece

Ma nîca, nă orā dada nu mi façe.

Nu vrea mama să mă mărite

Ci'mi đice că sunt micā,

Micā, micā ca păturnichea.

Scolā mamā și mă măritā

Nu sunt fatā de nouē ani

De nouē ani, cālcai pe đece,

Dar micā încă o dată, mamā, nu

[mă face.“¹⁾

¹⁾ Burada. Datinele la nunți ale poporuluī românū din Macedonia Rev. ist., arch. și fil.

La Albanezi se ducă după lemne, însă numai femeile, chemându-se ziua: Hochzeits-Holztag ¹⁾.)

La Ruși, de Vineri dimineță se adună fetele și se ducă cu mirésa și cu druștele și poftescă și nevestele la corova. După ce au frământat aluatul, facă din el un colac mare, împodobit cu flori împletite din aluat și așa de mare, că deabea îl vără în cuptor, iar când la scos totu-deauna strică gura cuptorului și pe urmă sta fetele până l'au lipit.

La casa mirelui încă se face corova, dar nu se adună decât nevestele. De corova pomenesce și Düringsfeld.

De mirésa se mărită după un flacău din alt sat, atunci trebuie să dea fetelor și flăcăului din satul ei masă de despărțire; toți dau câte-un dar, și în Dobrogea mirésa sărută mâna la toți flăcăii mai vrăstnică decât ea.

„În Transilvania mirele trimite chemători (totu-deauna sunt doi feciori cu bețele împetelate) pe la aceia, pe cari voese să-i cheme la ospet; intrându chemătorii în casa celui ce voru să-l cheme la nuntă, salută după datină și unul dintre ei țice:

— Ne rugăm de iertare, pentru că îndrăznim a intra în casa d-vóstră, cu un cuvint de la mirele N. N., care se rógă prin noi să nu vă pregetați ostenéla de a veni și d-vóstră poimâne la casa dunnia-lor, la a d-sale căsătorie cu N. N...., într'o ți de veselie la un taer de mâncare,

Un pahar de beutură,
La mai multă voie bună
Să petrecem împreună.
Că cu drag vă vom vedé.

Sau așa, când intră chemătorii în casă și se închină, gazda casei îi poftescă să șecă, dar ei nu ședă ci unul dintre ei țice:

¹⁾ Ida Düringsfeld. Albanesen, pag. 61. Hochzeitsbuch, bei den christlichen völkern Europa's.

N'avemü scaunü de şedere,
 Nici locü de remânere
 C'avemü cale de călătorie
 Ca Dumnedeşü să vë şie.

„Suntemü trimişü şi la d-vóstră cu unü cuvintü de la Dumnedeşü şi de la mirele N. N., care se rógă prin noi să venişi să luaşi parte şi d-vóstră la ospęşulü dumi-sale, poimâne, adică Duminecă,

La unü täerü de mâncare,
 La unü paharü de bëtură,
 La mai multă voie bună
 Să petrecemü împreună;
 Cu tótă inima vë poftesce
 Şi cu dragü vë şi aştéptă.¹⁾“

În Transilvania chemătorii mergü numai Vineri pe la nómurü şi pe la toţi aceia pe cari vreaü să-i poftéscă la nuntă. Atätü pe chemătorulü mirelui cât şi pe chemătorulü miresei, fetele-i gătescü frumosü cu cârpe (ştergare); le pune rótă la pälărie, panglici şi ace cu bumbü; de asemenea oluşulü şi torulü (bastonulü) îi împodobitü cu panglici de numai gurgoiulü se vede plinü *de rachie*; aceste panglice nu le cumpără din nou, ci fie-care fată împrumută cu bucurie panglicele, ca chemătorii să fie frumoşi chitişi.

Chemătorulü inträndü în casă dice:

--- Norocü bunü să dea Dumnedeşü.

Gasda. — Să dea Dumnedeşü, placă-ţi saü fiü bunü de şeşi.

Chemătorulü. — N'avemü vreme să şedemü, më rogü. Şadă binele la d-vóstră, eü mi-oï da solia.

„Este cuvintulü lui Dumnedeşü întâiü şi pe urmă a (cutăruia); i-a datü Dumnedeşü şi lui puşinelü lucru şi nu póte lucra fără ómenii cei bunü şi aşa vë poftesce şi pe d-vóstră cu cinste şi cu dragoste pe Duminecă diminéşa la unü scaunü de

¹⁾ Benedicü Viciu: obiceiurile la nuntă în Transilvania.

odihnă, la unŭ paharŭ de bętură, unŭ cėsŭ douę cătŭ o vrea Dumneđeŭ sfintulŭ.

Sfirşindŭ aceste cuvinte, închină cu *oluşulŭ* şi bea şi gasda. Acęsta se petrece în tóte casele unde merge chemătorulŭ şi pretutindene gasda umple oluşulŭ, saŭ vornicelulŭ đice intrândŭ:

V'a poftitŭ jupánulŭ mire,
Şi jupáneşa mirésă,
Şi socrilŭ ceilŭ mari,
Şi nunilŭ ceilŭ mari,
Şi noi ostenitorilŭ,
Că aveţi şi d-vóstră fete şi feciorilŭ,
Şi vę vomŭ da şi noi mână de ajutorŭ.

La Macedonenilŭ chemarea se face cu plosca de vinŭ şi cu mere.

3. Sâmbătă.

La casa mireseilŭ. — Brebenoculŭ.

La casa mireseilŭ se adună mai multe fete de o iaŭ şi pornescŭ la pădure după brebenocŭ, până a nu răsări sórele şi a se scutura roŭa. Cine nu scie ce frumosŭ e brebenoculŭ cu flórea luiŭ albastră revęrsată! Iarna, când copacilorŭ nu le-a mai rămasŭ decât scheletulŭ, căci tótă podóba lorŭ mohorită zace la pămîntŭ, când vântulŭ mişcă cu putere crengele despoiate de frumuseţea lorŭ, dândŭ pădureilŭ glasulŭ celŭ mai tânguiosŭ, ce strînge inima omului; când pătura de frunđe uscate foşnesce jalnicŭ sub piciórele tale, când mórte privescilŭ în tóte ce te'nconjóră şi cu paşilŭ şovăitorilŭ cauţiŭ cărarea îngânândŭ duiosŭ:

Asta-i lume 'nşelătóre,
Unulŭ nasce, altulŭ móre,
Celŭ ce nasce necăjesce,
Celŭ ce móre putrezesce.

De-o dată, cine scie cum ți-ai rădicatū ochiū și de veđi în vèrfulū vr'unū stejarū verdele vāscū, cu ce dragū îlū privescī și cum nu te mai saturī privindu-lū. D'apoi când întèlnescī câte unū palcū de brebenocū, cu frunđa îngustă verde închisū, cum își întinde crenguțele la pămîntū: elū deșteptă vieță, voia bună și nădejdea 'n sufletulū tēū. Cu dragoste-lū culegī și cu inimă deschisă aducī acasă smoculū de brebenocū. Îlū socotescī de bună augurū și că, după cum te-a veselitū pe tine, așa să mai veselēscă și pe alții și să nu-lū ai numai pentru unū minutū de cēsū, ci să-lū puī colo pe polița de sub icōne și să-lū totū privescī verde până ce fumulū l'a înnegri.

Póte cam așa o simțire i-aū dusū pe ómeni să trimetă miresei bradū și să-i facă cunună de verde și nevestejitū brebenocū.

După ce fetele aū culesū brebenocū de ajunsū, l'aducū acasă și-lū punū într'o strachină, saū covățică cu apă prós-petă ne'ncepută.

În mijloculū casei aședă masa, adică punū o puțină într'unū colțū de casă și una 'n altulū, aședă peste ele trei scândurī, le acoperū cu o față de masă, și-i gata. În mijloculū mesei punū patru colaci unulū peste altulū, în lăuntru unū bulgăre de sare, o huscă (în Bucovina) într'o naframă, ce are s'o pue mirēsa mirelūi în brăū; iar colaciī îi iea mirēsa cu ea la casa mirelūi, unde staū pe masă până după nuntă, când îi ducū nunulū. Acéstă naframă, ce-o pune mirēsa mirelūi în brăū, elū are să i-o dea la cununie, iar după nuntă și-o stränge în fundulū lađiī, fără a o mai întrebuinta vr'o dată; numai la mórte i-acopere fața cu ea. Acestū obiceiū așa de înrădăcinatū în poporū a trecutū în parte și la clasa cultă, unde unele mirese își păstrēză batista ca ochiī din capū și de-o 'ntrebī, „pentru ce faci acésta?“ îi rēspunde, c'asa-i obiceiulū.

Unū asemenea obiceiū, cu óre-carī deosebirī, îlū găsimū într'o vale din Tirolulū italianū.

„Intr'o vale din Tirolul italianu domnesce unu obiceiu frumosu. În acestu ținutu obiceiul prescrie, că muma să dea o batistă de pânză nouă miresei, înainte de a pleca din casa părintescă spre a se duce la cununie în biserică.

„În timpul ceremoniei religioase, mirésa ține acéstă batistă în mână, spre a șterge cu ea lacrimelē în acea ȕi. A doua ȕi tînēra nevasta așēdă batista lacrimelorū nespēlată în ladă, unde rēmâne neatinsă, ori și ce s'ar întēpla. Copiū crescū, se cāsătorescū, fetele primescū de la mame alte batiste de lacrimi în familia cea nouă: batista rēmâne la loculū ei.

„Ea și-a îndeplinitū însă numai jumētate din misiunea sa. Morū pōte generaȕii, mirésa de odiniōră a îmbētrānitū și-a îngropatū pōte pe soȕulū și copii sēi chiar, și ultimulū darū primitū odiniōră ca fată de la mama sa, n'a pututū încā să-și îndeplinescā a doua parte a misiunii sēle. Dar, în fine, ajunge și acestū momentū, ochiū obosiȕi ai bētrānei se închidū și pentru totū-deauna.

„Atunci aceași batistă, care odiniōră a ștersū lacrimelē fericite ale tinerei mirese în ȕiua cununiei, acoperă buzele palide și ochiū stinși ai bētrānei mōrte și o însoȕește în mormintū ca o salutare a aurorei vieȕei către aurora existenȕei dintr'o altă lume mai bună. 1)“

La casa miresei se adună câte-va femei, se așēdă după masă și se punū pe alesū brebenoculū, frunȕuliȕă cu frunȕuliȕă, și totū le prindū cu matase una peste alta și una de alta, până ce facū o ghirlandă de pusū pe capū. În patru părȕi ale ghirlandei punū între frunze câte-o băneȕă (dupcā, bucată de francū), sau sorocovēȕū, ca să nu ducă lipsă în vieȕa ei casnică.

La-Poloni încā mirésa pōrtă pe capū o monedă, mai pune câte-unū cāȕelū de usturoiū, care-i socotitū că are puterea de a alunga duhurile cele necurate și de a feri de rēu.

1) Romānia Liberă, 13 Noembre, 1836.

Kanitz spune despre obiceiurile Bulgarilor, că la copilul mic îi pună usturoi și mătasă roșie, ¹⁾ în cunună mai pună un cânăflor de mătase roșie, pentru c'așa e bine.

În Bucovina femeile taie hârtiuțe poleite, galben și alb, și le prind de frunzele de brebenoc, unele le lipesc chiar cu miere. Când cununa de brebenoc îi gata, patru dintre femei o iaă cruciș, încungiură cu ea masa de trei ori și o pună dinaintea miresei; gazda cinstesce nevestele, pe urmă tatăl și mama miresei iaă cununa, unul de o parte și altul de cea-laltă și i-o pună miresei pe cap.

De mirésa n'are părinți, atunci rudele de aprópe pună cununa, iar druștele o înconjóră aședându-i cununa și prindându-i-o cu spelci; pe urmă staă în așteptarea mirelui, ce vine în Muntenia sau Oltenia cu unul sau mai mulți brađi. ²⁾

La casa mirelui. Tunsul, bărbieritul.

La casa mirelui Sâmbătă tótă ziua se pregătesc bucatele.

După ce a venit flăcăi cu lăutarii pună un scaun în mijlocul odăiei și-l aședă pe mire. Prin locurile unde mirele își ia mirésa acasă, chiar de la logodnă, atunci la bărbierit mirésa îi ține oglinda și lumînarea, iar o soră de gineric cu o cumnată, prosopul. Când nu-i mirésa atunci și oglinda o ține totu o rudă a mirelui, în vreme ce un flăcău

¹⁾ Așa-i obiceiul țeranului: pentru a-și feri copilul de rău, îi légă la gât într'o punguliță un cătel de usturoi, argint viu într'o alună cu bortă, pe care o astupă cu cêră, camforă și piper, pentru ca să fugă răul de el; sau în sfîrșit ca să-i fie copilul deștept îi cósă la gât ochi de lup.

²⁾ Bradul póte să-și aibă obârșia și în credința de a atrage asupra-i ura ȕilor. Femeea sêlbatecului de are un fiu unic, alătura lui face o motroină, pe care o'mbracă la felu cu dînsul și ce-i mai mult, ba chiar o și desmêrdă, pentru a înșela ȕei.

Se scie că cea mai mare parte din ȕiganii lăutari pórtă un cêrcel în ureche, după cum ȕic ei, pentru sunet. Afară de lăutari, aprópe la casa orî-cărui țigan unde-să multe fete și un singur băiat, îi pună băiatului un cêrcel, ca să-l ica ȕei drept fată.

Acest obicei este răspândit și printre Români.

îl tunde și-l bărbieresc, iar mama și surorile lui plângu de se risipesc.

Mirele îmbrăcatu cu cămeșă albă ca helgea, cusută în *à jour* pe umere, iar la gât și pe mâneci tivită cu găurele și pe mărginuțe cu bibiluri. Pólele cămeșei saú isú cusute la puntură cu flori pe margini și cu bibiluri, nu rar se vede cu horbotă, cu undrele, saú chiar cu aculú ciurului. Mai multu prin partea șesului flăcăii pórtă cămeși bătute cu fluturi, iar în partea muntelui se védú și cămeși de borangicú alese cu bumbăcelú saú chiar cu lână. Mijloculú le-i strânsú cu chimirú cu nasturi albi saú galbeni și cu felú de felú de înflorituri de lână. Deasupra cămeșei punú o bondiță cusută cu lănețuri, care de care mai frumosú împodobită, prinsă la gâtú în doi bumbi, lăsându sá se védă cămeșa, brăulú și chimirulú de care-i atârnatú unú smocú de zorzone, apoi itari creți ca maculú, și, de-i iarnă, ține între umere unú sumanú cusutú cu lănețe, apoi o căciuliță de mielú cu creți mărunței.

În Muntenia, Oltenia, Transilvania și în câte-va sate din Dobrogea, la casa mirelui gătescú fetele și flăcăii frumosú unú bradú cu hârtii poleite, cu smochine, cu migdale, cu nucí, cu alune, cu portocale și alte fructe legate de pomú cu ață saú cu sârmă; unii mai punú și covrigei și alte bunătăți; în Transilvania punú bradulú într'o pâne frumosă cu flori de aluatú.

Prin partea muntelui, afară de acestú bradú, fie-care flăcău are bradulú lui: cu câtú te cobori mai la șesú brađii sunt mai puținí la numărú, iar la șesú, pe țermulú stângú alú Dunării, e numai câte unulú. Din jud. Putnei în susú atátú la munte câtú și la șesú; nu se mai pomenesce de bradú.

De la casa mirelui pornescú nuntașii; cumnatulú de mână saú de ginerică duce bradulú într'o mână jucându-lú și cântându; iar stolnicesele saú călțunărescele ducú darurile miresei, ș'asa mergú în satulú miresei.

Flăcăii miresei călări pe cai ageri s'aținú sá prindă pe nuntașii mirelui când vinú, și de 'ndată ce-i zărescú de de-

parte, esū înaintea lorū și-i fugărescū până punū mâna pe dînșii și după cum ȕice Cantemirū în descrierea Moldovei: „Îi légă vèrtosū, îi punū în dărătū pe cai; iar la cei mai de frunte numai câtū îi înconjură rudeniële miresei și luându-i între dînșii îi ducū la casa ei, ca și când i-ar fi robitū; și după ce sosescū acolo îi întrébă pe dînșii ce caută, iar ei dau rësponsū, că arū fi trimesi să vestescă răsboiū și óstea încă îndată va sosi, ca să iea cetatea; și după ce ȕicū ei cuvintele aceste îi poftescū în lăuntru și-i silescū de beaū vr'o câte-va pahare de vinū, și după aceea îi trimetū iarăși înapoi cu vr'o câți-va din óspeții miresei; și după ce vedū ómenii miresei că se apropie mirele, dau drumulū cu ocări și degrab'se întorcū iarăși înapoi și dacā potū pe trecătorii mirelui ca să-i ajungă, pe dînșii apoi asemenea-i légă și-i ieaū împreună cu sine; și după aceea, adunându-se amëndouë părțile de óspeți, facū întrecere cu alergarea cailorū, dându-se bacșișū celorū ce se arată mai cu vitejie, adică la cei proști o naframă, iar la cei mai cinstiți postavū de bunū prețū saū vr'o pânză de mătase; și după ce trimetū ómenii înainte ca să pue semne unde să alerge, atunci cei ce socotescū că aū cai mai bunī dau pintenī și celū ce ajunge întâiū iea acelu bacșișū singurū din mâna miresei și calului său i-se pune cunună de flori împodobită.“

În distr. Botoșani și Dorohoiū flăcării din satulū miresei în frunte cu doi vornicei, ce pörtă pe unū bețū doi colaci esū înaintea mirelui din-dată ce-i zărescū de departe și flăcării din satulū miresei, făcëndū rôtă pe lângă vorniceii lorū, staū gata de apărare, ca să nu lase nici c'unū chipū să rupă colacii din mânilorū vorniceilorū.

De îndată ce s'aū întêlnitū cele douë cete de nuntași, se începe între ei hărțuiala; mirele și cu nuntașii lui vrëndū să rupă colacii și cei-lalți se apără din rësputere, și numai când nuntașii mirelui aū isbutitū să pue mâna măcarū p'unū colacū, numai atunci le este învoitū a păși mai departe.

4. Duminecă la casa miresei.

Busuioculă, bradulă, mărgelele.

Când nuntașii mirelui au ajunsă la casa miresei, ograda-i plină de lume. Mirésa înconjurată de druște stă în picioare c'o naframă frumósă cusută 'n mână, iar lângă ea o cofă cu apă, deasupra cu ună colacū împletitū.

În Transilvania colăcarulă și călărețulă nu potū intra în ogradă fiindū pórtă legată cu funii saū cu lanțuri înfășurate cu pae. Starostele-i arată drumulă mai încolo colăcerului; însă elū, după ce salută pe cei de la pórtă, începe așa:

*Colacerie.**Starea I.*

Ce saltū, ce veselie,
 Ce lucru póte să fie
 Ce stați aici adunați,
 D-vóstră, iubți frați?
 Că noi fórte ne mirămū,
 Și nu vė prea laudămū,
 Gândindū că de frică mare,
 V'ați închisū așa de tare.
 Vėdėndu-vė fața 'ntristată,
 Și cu galbenū mestecatā,
 Firea vė e spăimintată,
 Și starea vi-i tremurată.
 Trei luni sunt de când venimū
 Ne uitămū și nu dormimū,
 Dar lucruri așa tocmite
 Încă nu ne sunt ivite;
 Pórtă legată cu pae,
 Glóta 'n cap stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,

Alții cu gurele căscate
 Și de garduri rězămate;
 Dar de cei cu măciuci ferecate
 Nu ne temem, că ne-or bate,
 Ci ne temem de cei cu gurele căscate
 Că ne-or mânca epele tóte.
 Mai cuvîntați și d-vóstră ce sciti
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le arată drumul să mERGă
 mai departe ȃicîndu: că ȃeș aice nu e nici unul cu gura
 căscată ș. a.

Starea II.

Colăcarul: Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă.
 Dumneȃeu să te trăiască,
 Traiul tău să ți-lu sporéscă.
 Noi de unde ne-am rădicatú
 Cu alú nostru craiú lădatú,
 Multă lume amú umblatú;
 Și umblándú atáta lume,
 Am vėȃutú câte-o minune,
 Care tóte vi le-oí spune
 Și credeți, că nu sunt glume,
 Dar lucru minunatú
 Ca sá fie așa ciudatú
 Încă nu ni s'a 'ntēplatú;
 Porțile tare legate
 Și cu paie 'nfășurate
 Póte dóră vė păziți,
 Și de cine-va gándiți,
 Saú de Turci ați auȃitú
 Că p'aici aú tábăritú;
 Dar bine să vė păziți
 Că și noi am înȃelesú
 Că unú craiú macedonescú
 Care acum s'a rădicatú,

Și-i lotru prea minunată,
 Vine cu niște oști grele
 Cât se sparie toți de ele.
 Tunuri gróznici slobozescú
 De și munții se clătescú.
 Dar vă prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Și ne dați totú ce vomú cere,
 Că noi suntemú cu putere,
 Și vomú pázi cu tărie,
 Pe-aci nimeni să nu vie,
 Faceți-vé voie bună,
 Și credeți că nu-í minciună.

Starostea din láuntru ȓice :

Te-am ascultatú vréndú nevréndú,
 Să mai apucú și eú la réndú,
 Că multe spuí și înșirí.
 Tu ȓici că de noi te mirí ;
 Dar voi sunteți tocálii,
 De spărietú pasere 'n vii ;
 Dar mă rogú tací acuma.
 Să-ți mai spunú și eú una,
 Tací rogu-te, fií domolú,
 Să nu te culcí pe pomnolú,
 Și nu vorbi totú minuni
 Dór n'ai mâncatú bureți nebuni ;
 Saú fugiți de pricolici,
 De aceea v'ați oprítú aici,
 Orí umblați după boștine,
 Că aice n'are nime.

Colăcerulú răspunde așa :

Dumnéta-mí ești cunoscutú,
 De când mi te-am fostú vęđutú,
 Scii, anú vará, în orașú,
 Ședeai la unú contorașú,
 La masá după cuptorú,

Rodeai unŭ mestecătorŭ,
 Și iar pe nescari răzore,
 Resfătându-te la sóre,
 Dumnéta ești de la Buda-veche,
 Unde mâța fuge de strechie.

Starea III.

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunŭ óre-ce,
 Eŭ sunt solŭ împărătescŭ,
 Nimica nu mă'ndoescŭ,
 Totŭ direpte să grăescŭ,
 Că porunca 'mpărătéscă
 Cine nu vrea s'o 'mplinésă,
 Cu capulŭ o să plătésă.
 Pe-alŭ nostru craiŭ lădatŭ
 Îngerŭ blândŭ l'a deșteptatŭ,
 Fața veselă și-a spelatŭ,
 La Dumneđeŭ s'a rugatŭ,
 Slugele și le-a chematŭ,
 Mândră óste ș'a adunatŭ
 Din bătrâni și tinerei
 Cătu-i stă bine cu ei;
 Tot argați de cei voinicî,
 Peste cincî sute și cincî,
 Peste-o sută călărași,
 Peste-o sută pedestrași,
 Peste dînșii s'a uitatŭ,
 Ș'apoi eși la vênatŭ.
 A vênatŭ câmpii cu florile,
 Munții cu răcorile,
 Și vędendŭ o urmă de fiéră
 Stătură toți se mirară,
 Unii diceau că-i flóre de raiŭ
 S'o rupă alŭ nostru dulce craiŭ;
 Alții, că-i viță de vie
 Să-i fie craiului soție;
 Atuncî pe noi,
 Pe acești doi,

Vădându-ne mai vioi,
 Fiindă cu calea 'nvățați
 Și cu cai mai buni gătați,
 Dintre ôste ne-a alesă
 Și 'nainte ne-a trimesă
 Ca s'aducemă veste bună
 La toți și tôte împreună.
 C'ală nostru craiă lădată
 Și pe aici a mai umblată,
 Și fiindă vreme senină
 A intrată într'o grădină,
 Și aflândă o flóre 'nflorită
 Frumôsă neodrăslită,
 Ară duce-o în grădina-î crăiască
 Ca acolo s'o răsădescă
 Și frumôsă s'o odrăslăscă
 Domnulă gându-î împlinescă.

Starostea răspunde :

Ardealulă câtă e de mare
 Minciunosă ea tine n'are,
 Călare pe a ta iapă,
 Mai minciunosă ca o babă,
 Ba și soțulă tēă, sciū bine
 Că vorbindă cum se cuvine
 E minciunosă ea și tine,
 Nespelată și somnorosă,
 Rēă de gură flecărosă.
 De când mă-sa l'a băiată
 Și popa l'a botezată
 De locū nu s'a mai spălată.
 Și încă așa e de mărețū
 Ca și unū purelă crețū
 De după cotețū.
 Iar dumnea-ta ca unū dergătorū
 Eșitū de după cuptorū
 Cu cisme de pele de măță
 Pe la gură totū tărăță,
 Cu capulă câtă unū bostanū,

La gură ca unŭ cloŭanŭ.
 Unde mergeŭi acolo vŭ uitaŭi,
 Aŭa sunteŭi de detunaŭi;
 Aŭi uitaŭu de ce-aŭi venitŭ
 V'aŭi datŭ după flecăritŭ.

Colăcarulŭ îi rŭspunde :

Tóte bine le-aŭi cuvîntatŭ,
 Dar pe gură nu te-aŭi spŭlatŭ;
 Ŗi totuŭi te ŭii măreŭu
 Ca ŭi unŭ purcelŭ creŭu
 Intr'unŭ fundŭ de coteŭu
 Cu mustaŭa trasă 'n josŭ
 Ŗi la gură mănăciosŭ.

Starea IV.

λ

Iubiŭi ómeni de omenie,
 Ca Dumneŭeu să vŭ ŭie,
 Vorbă prea îndelungată
 Nu-i de trŭbŭ nici-o dată.
 Noŭi acum ne-amŭ datŭ solia,
 Dumnea-ta ne dă simbria.
 Du-te 'n cea frumósă casă,
 Veŭi în cornulŭ celŭ de masă
 Unŭ colacŭ de grău curatŭ
 Într'o suliŭă 'mplântatŭ,
 Pe séma nóstră gătátŭ
 Ŗi o glajă de vinarsŭ,
 Ca să o dămŭ pe sub nasŭ,
 Să ne trŭcă de necazŭ;
 Saŭ ŭi-o ploscă de vinŭ
 Ŗi o ŭtergură de inŭ.
 Ca buzele să ne ŭtergemŭ
 Ŗi 'ncălŭiŭi de vinŭ să mergemŭ.

Aici starostea închină cu vinarsŭ ŭi îmbie pe colăcarŭ,
 dar acesta nu primesce ŭi rŭspunde aŭa :

Fórte frumosŭ mulŭumimŭ
 Ca ŭi cândŭ omŭ bea de plinŭ,

Că nu suntemă învățați
 Să trăimū ne-cumpetați;
 Căci când eramū eū băiatū
 Mama mea s'a mâniațū,
 M'a lovitū peste obrazū
 De mi-a fostū mare necazū.
 Dar de-omū îmbuca o'mbucătură,
 Vomū mai bea și din bētură,
 Îmbucându de donē ori,
 Vomū bea și de nouē ori.

Atunci, deschidēndū porțile, colăcarulū și soțulū sēū intră
 călări și mergū până dinaintea ușei, unde se oprescū și starostea
 aduce unū colacū într'o suliță împlântată, o cană cu apă și o
 sticlă cu vinarsū, care tōte le pune pe unū scaunū micuțū
 josū, mai pe pămîntū, iar colăcarulū coborāndu-se de pe calū,
 înconjură scaunulū, se plēcă și ia de pe scaunū colaculū îm-
 plântatū în suliță și sticla cu vinarsū, iar cana cu apă o
 varsă. De cum-va însă nu le pōte lua, îlū rîdū toți de fațā;
 pe unele locuri pretindū că colăcarulū să sară cu calulū peste
 lanțulū înfășuratū cu pae, cu care este legatā pōrta de la unū
 stîlpū la altulū, dar acēstă datinā a mai eșitū din usū. Dupā
 ce a luatū colaculū de pe scaunū îlū împlântă cu sulița în
 turéculū cismeī și închină cu sticla cu rachiū către staroste,
 dicēndū:

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunū óre-ce,
 Să aveți grije de buți cu vinū,
 Și la cai iarăși de fēnū,
 Și de ovēzū vēnturatū,
 Iar pentru tinerulū Împēratū,
 Mesele să fie gātate
 Cu totū felulū de bucate,
 Că de n'ar fi tōte gātate,
 Ți-o suna cojocu 'n spate.

Dicēndū acestea colăcarulū se întōrce la nuntași, cari
 până acuma aū statū în locū, și, dāndū colaculū mirelulū, acela

îl dă cui vrea; apoi vină cu toții împreună în ordinea de mai înainte la pörtă, unde iară îi oprescū și nu-i lasă să intre până plătesce nunulū la faurulū, care acuma e starostea, ca să deschidă lacătele pörtii.

Intrândū în ogradă conăcarii spunū conăcăria, cum îi dicitū în partea de sus a Moldovei, conăcășie în partea de josū, *colăcașie* în Oltenia, *colăcerie*, *colăcărie* în Transilvania, în Muntenia *conăcerie*, iar *olăcerie*, *olăcărie* și *orație*; pe unele părți ale Olteniei se dicit și *olăcașie*.

COLACARIE.

Stănică Costache. jud. Râmnicu-Săratū.

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră,
 Am venitū să v'ntrebămū,
 De trai, de vieță;
 Dar nici noi nu viețuimū rău,
 Din mila lui Dumnezeu
 Și din puterea tinerului nostru împăratū
 De diminătă s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spălatū
 Biciu 'n mână a luatū
 Și pe calū a 'ncălicatū,
 Ș'a purcesū la vėnatū,
 A vėnatū codri cu măgurele,
 Cămpulū cu florile,
 Cu văi adānci,
 Și cu izvóre cu ape limpeți și reci.
 Aflāndū urmașorā de fiarā,
 Staū toți oștenii, să mērā.
 Strānse stolniculū d'intăiū,
 Elū dize că-i urmă de zinā,
 Să fie cu alū nostru împăratū de bună preună;
 Strīnse stolniculū de alū doilea,
 Dize că-i urmă de mirudie
 Să fie cu alū nostru împăratū bună soție;
 Strīnse stolnicii de alū treilea

Și ȃise cĂ-ı urmĂ de stea,
 SĂ se ducĂ alĂ nostru tĂnerĂ ımpĂratĂ s'o ıea.
 AlĂ nostru tĂnerĂ ımpĂratĂ,
 CĂnd a auȃitĂ acestĂ sfatĂ,
 FĂrte s'a bucuratĂ.
 In scĂri de argintĂ s'a ridicatĂ,
 In toiagĂ de aurĂ s'a rezematĂ
 Peste tĂtĂ  stea lui s'a uitatĂ,
 Ne-aĂ alesĂ pe noi,
 Pe ıști doi tinerei,
 Mici de statĂ,
 Bunı de sfatĂ;
 Și noi ne-amĂ luatĂ
 Din conacĂ ın conacĂ,
 Pe cai de olacĂ,
 Pe crĂngulĂ cerului,
 Pe fața pĂmĂntului.
 Iar dreptĂ astĂ cinstitĂ casĂ,
 VĂquı stĂua cĂ ni se lasĂ,
 Iar alĂ nostru tĂnerĂ ımpĂratĂ
 La a dumisale curți a mai umblatĂ
 Și aflarĂ ın grĂdine o flóre,
 De 'nfloritĂ ınflorește,
 De roditĂ nu rodesce.
 S'a pusĂ gĂndĂ s'o ıea s'o mute,
 Peste mulți munți,
 La a d-sale curți
 Și colo 'n grĂdina 'mpĂrĂtescĂ,
 SĂ 'nflorĂscĂ,
 SĂ rodĂscĂ,
 PĂrinții sĂ pomenĂscĂ.
 Iar noi ce-am sciutĂ am ȃis,
 Și d-vĂstrĂ ce mai sciți vorbiți,
 Iar vĂ spunĂ sĂ vĂ 'ngrijiți
 De buți de vinĂ,
 Gireȃi de fĂnĂ,
 De grajduri de cai murgi,
 Ialomiți gróse,
 Copile frum se,

Să şadă cu alū nostru tînărū împăratū la masă.
 Ş'alū nostru tînărū împăratū
 Vine cu boeri bētrānī,
 Cu voinicī tinerī,
 Din ploşte bēndū,
 Din pistóle dāndū,
 Săltāndū şi veselindū.
 Iar aici cānd să sosimū
 Şi cānd vomū descālica
 Noi tótă oştirea sa
 Pămîntulū s'a cutremura.
 Cele ce nu le-ţi afla
 Îdată le-ţi căuta,
 Cele ce nu le-ţi avé deajunsū
 Nicī nu-ţi avé locū de-ascunsū,
 Să nu diceţi că nu v'am spusū.
 Iar pentru istoria mea,
 O copilă de acoloa,
 Dacă va vrea,
 Dacă nu va vrea,
 Totū aici va rămāné,
 Amin ş'amin
 Şi mie unū paharū de vinū
 Ş'o naframă de inū,
 Fie tivită şi cu mătăsă
 Numai să fie frumósă
 Ca dumnea-vóstră jupānésă mirésă.

CONACARIE

Ghiorghi a Lupului Pipirig, jud. Suceava.

Buna vremea, buna vremea
 Horă frumósă,
 Boeri d-vóstră,
 Am venitū să vē întrebāmū de traiū, de viaţă:
 Trăimū bine de mila lui Dumneđeū
 Şi puterea tînărului nostru împăratū.
 Dar d-vóstră?
 Nicī noi nu trăimū răū,
 Din mila lui Dumneđeū

Și de a nostrului tînărî împăratî.
 Diminēța s'aŭ sculatŭ,
 Și grea ôste a rădicatŭ,
 S'aŭ plecatŭ la vênatŭ,
 S'aŭ vênatŭ câmpulŭ cu florile,
 Codri cu măgurele,
 Și isvóre cu ape reci și adânci.
 Și când colea de către séră
 Aflară o urmușoră de fêră,
 A statŭ alŭ nostru împăratŭ și se miară,
 De ce să fie urma asta?
 S'aŭ strânsŭ trei sfetnici,
 S'a đisŭ sfetniculŭ d'întăiŭ
 Că acēsta e urmă de zînă
 Să fie cu alŭ nostru 'mpăratŭ de bună preună,
 A đisŭ sfetniculŭ de a doa ôră
 Că este urmă de căprióră
 Să fie cu alŭ nostru 'mpăratŭ bună soțioră,
 A đisŭ sfetniculŭ de alŭ treilea
 Că este urmă de mirudie
 Să fie cu alŭ nostru împăratŭ bună soție;
 Atunci alŭ nostru împăratŭ
 Fôrte bine s'a bucuratŭ,
 In scări de aurŭ s'a înălțatŭ,
 In toiagŭ de argintŭ s'a rezematŭ,
 Peste tótă ôstea s'a uitatŭ,
 Și ne-aŭ alesŭ pe noi,
 Pe iști doi,
 Mici de statŭ,
 Buni de sfatŭ,
 Din cai săneți,
 Din gură îndrăsneți;
 Și ne-amŭ luatŭ din conacŭ în conacŭ,
 Pe cai de olacŭ
 Pe crângurile cerului,
 Pe rađele stelelorŭ,
 Pe fața pămîntului,
 S'amŭ vđutŭ că steaua ni se lasă
 La astă cîstită casă,

La dumnea-ta jupânésă mirésă.
 Ori stéua să ne arétați,
 Ori răspunsulü să ni-lü dați.
 Multü să nu ne zăboviți,
 Că porunca bine o sciți.
 Amü auđitü că este aici o flóre
 A 'nflori 'nfloréscé
 Și de rodi nu rodesce;
 Și amü venitü s'o luämü
 S'o trecemü peste munți,
 Susü l'a domniei sale curți;
 Acolo a 'nflori să'nfloréscă,
 A rodi să rodéscă,
 Și părinții să pomenéscă.
 Dar după tóte aceste vë gătiți
 De buți de vinü,
 De stoguri cu fénü,
 De ialomiți grase
 Și de copile frumóse.
 Că alü nostru împératü vine
 Cu boeri bétráni,
 Cu voinici tineri,
 Șáltändü și veselindü
 Și din pistóle pușcändü.
 Aici când va sosi
 Cu toții vi-ți îngrozi,
 Și câte nu s'orü afla
 De grabă le-ți căuta,
 Câte nu vorü fi de ajunsü
 Nu veți avé locü de ascunsü,
 Nici gură de răspunsü.
 Pentru istoria mea,
 O copilă tinerea,
 Mi s'ar cädé,
 Dintr'aceste de acolea,
 De-ți avé,
 De nu-ți avé,
 Acolea va rămâné,
 Eü m'oi duce 'n tréba mea.

CONACAȘIE.

Vasile Gheorghe Pădurănu, Făurei, jud. Putna.

Bună ziua la dumnea-văstre,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-văstră de pămîntu,
 Sfetnici de curți,
 V'ași întreba pe dumnea-văstră cum trăiți,
 Cum viețuiți.
 Noi vedemü, că sunteți bine și frumoși
 De mila lui Hristosü
 Și din puterea împăratului nostru.
 Iată și noi cu cărți de solie,
 De la cinstita împărăție
 Suntemü trimiși
 La aceste curți împărătesci,
 Ce sunt înconjurate de oșteni,
 Döră aici la d-văstră ce póte fi?
 Că afară vedemü jucându
 Și în casă auđimü plângendü;
 Deci care este calea solilorü să vie
 Să le dămü cărțile
 Și poruncile
 Pentru că noi cu mulți amü vorbitü.
 Dacă dumnea-ta ești sfetnicü împărătescü
 Cu dumnea-ta vrëü să vorbescü.
 Numai decât noi spunemü
 C'alü nostru cinstitü împăratü,
 De diminătă s'a sculatü,
 Pe ochi negri s'a spelatü,
 În palatü că s'a îmbrăcatü,
 În sulită s'a rezematü,
 În scări de aurü s'a înălțatü,
 Peste toți a căutatü
 Și ne-a alesü pe noi,
 Pe acești doi,
 Doi voinici,
 Pe doi cai murgü,
 Din cai sumeți,

Din gură îndrăzneți,
 Micî de statû,
 Bunî de sfatû,
 Că nu suntemû copii fără de minte,
 Ci scimû ceva cuvinte,
 C'amû fostû la sfînta învățatură,
 Ș'amû învățatû carte din scriptură.
 Alû nostru cinstitû împăratû
 Cu oștile s'a luatû la vînatû
 Ș'a vînatû munții cu sêptemînele,
 Dealurile cu țilele
 Ș'a datû într'unû mijlocû cale,
 Și 'ntr'o urmă de fiéră,
 Care și împăratulû sã mîarã.
 Și strînse toți domniî și sfetnicîi
 Și țiserã, cã este urmă de zinã
 Ca sã fie cu alû nostru împăratû bunã preunã;
 Iar filosofîi aũ țisû
 Cã-i urmă de flóre de raiû
 Sã fie cu alû nostru împăratû de bunû traiû;
 C'alû nostru cinstitû împăratû
 Pe acéstã urmă a mai umblatû
 Ș'a vîțutû în grădina d-vóstrã
 O flóre ce cresce
 Și înflorește
 Ș'a rodi, nu mai rodesce :
 Ș'aũ socotitû sfetnicîi împărătescî
 S'o iea, s'o rêsădêscã
 Peste munți
 Intr'a dumi-sale curți,
 Cã acolo a înflori
 Și a și rodi.
 Și ne-a trimesû pe noi
 Solî de la împărăție
 Precum toți sã scie
 Sã ne gătîți gireți de fênu,
 Buți de vinû,
 Ialoviți gróse,
 Copile frumóse.

Ca să şadă cu împăratul nostru la masă ;
 Că vine dumnea-lui cu nunulū celū mare
 Şi cu fiii dumi-sale,
 Cu boeri bătrāni,
 Cu voinici tineri,
 Din cai jucāndū,
 Din gurā vinū bēndū,
 Din pistole focū vērsāndū.
 Şi cānd va descālica,
 Cu ōstea sa,
 Pāmīntulū se va cutremura,
 Şi dumnea-vōstrā mare fricā veţi lua ;
 Şi cāte nu vorū fi de ajunsū
 Atunci nu veţi avé locū de ascunsū,
 Şi nici gurā de răspunsū ;
 Şi pentru conacii din casā
 Rēspunsū în grabā să ne ésa,
 Unū colacū de grāū frumosū
 Ca şi faţa lui Hristosū
 Cu zahărū zāhăratū
 Ş'unū paharū de vinū,
 Ş'o copilā ōcheşe
 Care ar fi de vērsta mea,
 Fie şi mai bālăucā
 Numai nu umflatā 'n luncā.

COLACARIE

Costachi Bārzu din Mălini, jud Sucéva.

Buna diminéţā,
 Buna diminéţā
 Socri mari.
 Tinērulū nostru împēratū
 De diminéţā s'a sculatū,
 La icōne s'a 'nchinatū
 Multā ōste a rădicatū,
 Şi-a plecatū la vēnatū,
 Să vēneze cāmpii cu lupii,

Munții cu urșii,
 Văile cu sărurile
 Și cu grânele,
 Văile cu râpi adânci,
 Cu ape reci,
 Dealurile cu podgoriile.
 Și ne-a alesu pe noi,
 Pe iști doi,
 Ș'amă umblatū
 Pin'amū datū
 Pe sub séră
 De-o urmușoră de féră.
 Tinêrulū nostru împêratū
 În sulii de aurū s'a răzimatū,
 Peste oștire s'a uitatū
 Ș'a ȡisū că-i urmă de zînă
 Să stea cu împêratulū împreună.
 Altulū a ȡisū că-i floritică de alū noūlelea raiū,
 Să fie împêratulū de bunū traiū.
 Séră înfioresce,
 Diminéța mă bocesce,
 Dar de roditū nu rodesce.
 Dar de-a dūce-o la a dumi-sale curți,
 Peste nouē munți,
 Și de 'nfloritū a înflori,
 Și de roditū a rodi.
 Că de la începutū
 A lăsatū Dumneȡeū
 Lumea pentru a lumina lumea,
 Sórele pentru a 'ncălȡi pămîntulū,
 Și cei trei luceferi luminoși
 Pentru cei necredincioși,
 Ca să vadă ori și care
 Că-i mare slava mărirēi séle.
 Și a mai făcutū Dumneȡeū pe Adam din lutū,
 Și l'a adormitū în mijloculū raiulū,
 Ș'a luatū trei cōste din stānga lui Adam
 Și-a făcutū muere.
 Și când s'a trezitū

Și pe strămoșa Eva a vădută,
 Elu s'a speriatu
 Și Dumneđeũ a strigatu :
 Adame, Adame, nu te speria
 Primesce trupũ din trupulũ tũu,
 Osũ din osulũ tũu,
 Ca sã fii soșũ dulce
 Pina la alũ tũu sfrșitu.
 Primescũ trupũ din trupulũ meu
 Și osũ din osele mele.
 Atunci i-a blagoslovitu,
 Cresceți și vã înmulțiți,
 Ca frunzele codrului,
 Ca nisipulũ mării,
 Ca erva câmpurilor.
 Fie-care pomũ primãvara dã rãda sa,
 Dupã sãminta sa.
 Așa și ficeĩ dumi-vostrã i-a venitũ
 Vremea de cãsãtoritũ,
 Ca și primãvara pomilorũ de înfloritũ;
 Și tinãrulũ nostru împãratũ
 Ne-a alesũ pe noi,
 Pe acești doi,
 Ș'amũ purcesũ de la a dumi-sale curți,
 Din cai jucãndũ,
 Din frãe zuruindũ,
 Din sãbiĩ zingãnindũ,
 Din pistole împușcãndũ,
 Din gurã chiuindũ,
 Din ploște închinãndũ,
 Bẽndũ și veselindũ ;
 C'amũ venitũ peste nouẽ munți
 La ale dumi-vãstrã curți,
 Sã ne dãmũ solia.
 Solia nãstrã este :
 O nãframã de inũ,
 Sã ștergemũ gura de vinũ
 Ș'unũ colacũ frumosũ
 Ca fața lui Domnu Christosũ.

COLACARIE.

Petro Cojocarulü. Borca

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Și dumnea-vóstră cinstiți nunți mari,
 Și dumnea-vóstră nuntași,
 - Cu toți împrejurași
 Cari v'ați adunatü
 La acéstă cinstită nuntă ;
 Că noi până aici la dumnea-vóstră,
 Multe mări amü trecutü,
 Multe țeri amü bätütü,
 Și orașe și sate depărtate amü colindatü
 Și nimeni séma nu ne-a luatü ;
 Dar acum vedemü, că dumnea-vóstră socri mari
 Voiți să ne luați séma nóstră.
 Așa dar și eü pe d-vóstră vë rogü
 Să ne lăsați prin 'ncetulü,
 Cu 'ncetulü, cu incetișorulü,
 Pentru ca să ne dăm cuvintulü cu adevërulü.
 Tënërulü nostru 'mpëratü,
 De diminëță s'a sculatü,
 Pe obrazü s'a spëlatü,
 La icóne s'a închinatü,
 Cu etraie nouë s'a îmbrăcatü,
 Murgu șaua a 'nșelatü
 Și pe elü a 'ncălecatü.
 Și trimbița a sunatü,
 Și óstea s'a adunatü,
 Trei sute de grănicerü,
 O sută feciori de boeri.
 Pe la revërsatü de sóre
 A plecatü la vënätóre,
 Ș'aü vënatü țera de susü,
 Despre apusü,
 Până juganiü aü stätütü
 Și potcóvele aü perdutü.
 Dar de la sfințitü de sóre .

Amă eşitū la unū drumū mai mare
 Ş'amū datū peste o urmă de căprióră.
 Atunci unii ōiceaū, că-ī urmă de căprióră,
 Dar nunulū celū mai mare
 Călare p'unū calū albū ca unū ducipalū
 Se rădică în scări
 Se umflă în nări,
 Şi-şi face ochii rótă
 Peste oştirea tótă,
 Ş'a ōisū, că-ī urmă de ōinā
 Să fie împēratului cunună.
 Şi dintre toţi soldaţii
 Ne-aū alesū pe noi,
 Şése lipanī,
 Călare pe şése juganī,
 Cu cómele cānite,
 Cu frāele zugrāvite,
 Şi la dumnea-vóstră ne-a trāmisū
 Ca să vedemū şi să căutāmū ;
 Că la dumnea-vóstră în grādinā
 Este-o flóre
 Mirositóre
 Care nici nu cresce,
 Nici loculū nu-ī priesce
 Şi mai reū ōi merge.
 Aşa dar dumnea-vóstră
 Tóte în pāmīntū să lāsaţi
 Şi flórea să ni-o daţi,
 Ca să o ducemū la alū nostru împēratū.
 În grādinā o vom rēsādi
 Şi multū mai bine-ī va prii.
 Noi amū venitū din capētulū pāmīntului
 Prin steriţa vēntului,
 Bēndū şi chiuīndū,
 Caii incurāndū,
 Pe nări flācări vērşāndū.
 Apoi socrilorū mari,
 Noi amū mai sta,
 V'amū mai spune câte ceva,

Dar ne tememü c'omü întârđia
 Ş'avemü de trecutü munţi
 Cu brazi mărunţi
 Şi întunecaţi.
 Bine v'amü găsitü sănătoşi.
 Domnului socru mare acum:
 Acuma noi am descălica
 Dar n'avemü josü pe ce ne da,
 Că nu suntemü ciobani de la oi
 Să descălicămü în noroi;
 Ci suntemü ómeni mari de la împărătie.
 Nouë să ne aduceţi
 Şi să ne întindeţi covóre
 Pentru ca să descălicămü în pridvóre,
 La caii noştri să daţi fênü verde,
 Cositü în séra sfintului Gheorghe,
 Cositü în sərbători
 De douë fete surori.
 Aşa dumnea-vóstră socri mari,
 Primiţi astă rădăcină
 Mare şi spătósă,
 Parcă-î o bróscă ţistósă
 Mare şi lată,
 Ca dumnea-vóstră să'nchinaţi odată;
 Să n'o sărutaţi tare,
 Că căciula din capü vë sare,
 Că-î vinü de Odobesci,
 Să bei să te veselesci.
 Aşa dar dumnea-vóstră socri mari
 Pregătiţi-vë tare,
 Mare óste vë'mpresórá,
 Lărgiţi casa,
 Întindeţi masa,
 Aduceţi buţi cu vinü,
 Şi cară de fênü,
 Şi fire de usturoi
 Să dămü pe la cei ciocoi,
 De ce-aü poftitü pe la noi.
 Şi de aveţi rogodele uscate,

Să dămū gurilorū căscate.
 Mai aduceți și lapte bătutū
 Ca să le turnămū pe gâtū.
 Noi totū amū mai sta
 Ș'amū mai spune câte ceva,
 Dar ni-î témă c'omū însera
 Și nu suntemū de ici de pe colea,
 Căci suntemū de peste munți cărunți,
 Cu văi adânci,
 Cu isvóre reci
 Cu brați întunecoși
 Bine v'amū găsitū sănătoși.

ORAȚIE

Ghiorgi Dascălulū, Moșești (unū satū hotarnicū între jud. Râmniculū Săratū
 și Buzcū).

Bună vremea, bună vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră.
 Așa sunteți învățați
 Că pe noi să ne 'ntrebați:
 Noi ce umblămū,
 Ce căutămū,
 Bine sémă să ne dămū.
 Noi suntemū de locū din Bucuresci,
 Umblămū cu cărți împărătesci.
 Nimeni cuvintulū să nu ni-lū smintéscă
 C'alū nostru tinērū împēratū
 De când s'a ridicatū
 Pe aceste locuri s'a mai preumblatū
 Ș'a datū într'o urmă de fiērū,
 Staū toți în locū, se mirarā.
 Sfetnicii diceaū,
 Filosofi ghiceaū.
 Dize filosofulū celū mai mare
 Că-î urmă de fiarā
 Să fie cu alū nostru împēratū soțiórā.
 Dize filosofulū celū mai micū

Că e urmă de raiū
 Să fie cu-al nostru împăratū de bunū traiū.
 Alū nostru tinerū împăratū
 De aceste două vorbe s'a bucuratū,
 În scări de aurū s'a înălțatū,
 Peste óste s'a uitatū,
 Și ne-aū alesū pe noi,
 Pe iști doi,
 Micī de statū,
 Bunī de sfatū,
 Din cai săeți.
 Din gură îndrāsneți,
 Din óstea mării séle,
 Să urmămū acéstă cale.
 Noi ne-am luatū
 Pe lungulū pământulū,
 Pe suflarea vântulū,
 Fe urma fiarei
 Și pe semnulū stelei.
 Nouē stéua ni se lasă
 Dreptū astă cinstită casă.
 Orī fiéra să ni-o dați,
 Orī urma să ni-o arētați.
 Noi ne rugămū dumnea-vóstră
 Să ne lăsați cu încetulū,
 Să ne dămū cuvēntulū cu dreptulū,
 Să nu luați pe dinainte
 Cuvinte multe.
 C'am venitū numai doi
 Și v'ați speriatū toți de noi.
 Când va veni hargaliculū totū
 Mi se pare că vē veți sui în podū.

CONĂCĂȘIE.

Stoicani, jud. Covurluiū. Todiriță a Popei.

Ascultați cinstiți nuntași
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți, socri mari,
 Socri blagosloviți

De Dumneșeu dăruieți.
 Am venit să vă 'ntrebăm
 Cum trăiți, cum viețuiți.
 Și de aveți ceva cu noi răspundeți,
 Că noi ce umblăm, ce căutăm,
 Sema'n grabă nu ne dăm.
 Că tînărul nostru 'mpărat
 Pe aici a mai umblat
 Și cu cei bătrani așeșat,
 Ș'a vădută o floricea albastră
 În curtea dumnea-vóstră
 Care nóptea odrășlesce
 Și ziua înfioresce,
 Iar de rodită nu rodesce.
 Iar vestitul tînăr împăratul nostru
 Vrea s'o mute 'n curtea împăratéscă,
 Ca acolo să crească și să înfloréscă,
 Și să rodéscă,
 Să se înmulțéscă
 Părinții să pomenéscă.
 Iar în cele din urmă
 Vine nunul cel mare
 Și se rógă jupăneséi mirese.
 Că Măria sa vine,
 Din pistóle dândú,
 Și din puscă tunândú,
 Pe dumnea-vóstră laudândú,
 Și făcendú ómenii aminú
 Și mie unú paharú de vinú
 Ș'o basma de inú,
 Să ștergemú gura de vinú,
 Fie boeri și de mătasă,
 Să fie fórte frumósă,
 Ș'unú felegeanú de cafea,
 Ș'o copilă de colea,
 Care 'mí-o plăcea
 Și i-oí plăcea,
 Ca să tînú casă cu ea,
 Să trăiți.

COLACERIE.

de Nae Mocanul. Răchel, Dobrogea.

Buna dimineața,
 Cinstiți socri mari,
 În ce voe v'afiați?
 — În voia vinului,
 Ș'a grăului.
 Dar d-vóstră ce umblați,
 Ce căutați?
 Răspunsul în grabă
 Să ni-lă dați;
 — Ba răspunsul de grabă
 Nu-i de nici-o trébă
 Astăzi este și de sərbătore
 Și-a plecatul alu nostru tineru împăratu la vênătore
 Să vênaze cerulă cu stelele,
 Cămpulă cu florile.
 Pământulă Joă a vênată,
 Și 'n desără de urmă de fieră a dată.
 Urmă era
 Fieră nu era.
 Alu nostru tineru împărată,
 Peste grea óste s'a uitată,
 Și ne-a alesu pe noi, doi voinici
 Cu doi cai murgă,
 Cu códele 'nodate,
 Cu cómele lăsate,
 Și ne-a trimesu
 Pe aburii vântului,
 Pe fața pământului,
 Mai bëndă,
 Mai ospătândă,
 Din pistóle slobozindă,
 De curțile dumnea-vóstră întrebândă.
 Noi pe josă,
 Stéua pe susă,
 Noi mergeamă,
 Stéua mergea.

Unde stéua ni s'a lăsatū
 Noi acolo amū descălicatū.
 Orī stéua să ne arētați,
 Că noi nu urămū pentru noi
 Și pentru d-vóstră,
 Urămū pentru ómenii de pe gunoă
 Cari aū găscatū gura la noi.

CONACERIE.

Bicaz, județulu Neamțu.

Buna vremea, buna vremea,
 La dumnea-vóstră boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci.
 Ia stați solilorū
 Să ne scótemū cărțile
 Și să ne spunemū poruncile,
 Că dacă 'ți sta
 Și v'oiū întreba
 Noi séma bine vomū da.
 Că noi nu suntemū furători de boi,
 Nici mocani furători de cai,
 Ci suntemū soli împărătesci,
 Cu solia trimeși
 La aceste curți a dumnea-vóstră,
 Ce sunt inconjurate
 De oști lumesci,
 De vedū afară jucândū
 Iară în casă audū plângendū.
 C'alū nostru tînērū împēratū
 În scări de aurū înălțatū,
 Peste tótă óstea dumi-sale s'a uitatū
 Și ne-a alesū pe noi doi,
 Dar acești voinici,
 Voinici mici,
 Mici de statū,
 Buni de sfatū,
 Din cari sunetulū din gură îngrozescē,
 Din cai săltândū;

Din pistóle împuşcându.
 Şi ne-amü luatü din conacü în conacü,
 Cu cai de olacü,
 Pe crângulü cerulu,
 Pe semnele pämîntulu,
 Pe razele stelelorü.
 Şi ne-amü abätutü la acéstä casä,
 Vödü cä stéua ni se lasä.
 Cä alü nostru tînerü împëratü
 Vine cu voinicî tinerî,
 Cu sfetnicî bëtrâni,
 Şi când vorü descälica
 Pämîntulü se va cutremurä.
 Şi cele ce nu se vorü afla
 In grabä le veţi căuta,
 Şi cele ce nu vorü fi de-ajunsü,
 Nu veţi avea locü de ascunsü.
 Cä alü nostru tînerü împëratü
 Pe aici a mai umblatü
 Ş'a vödutü în grädinä o flóre
 Care în totü anulü cresce,
 Cresce în flóre şi 'nflöresce.
 Iar a rodi nu rodesce.
 Ş'amü socotitü s'o luämü s'o ducemü,
 S'o ducemü peste munte,
 In altä curte,
 Ca pânä la anulü
 Totü sä crescä
 Sä 'nflörescă
 Şi de roditü sä rodescä
 Şi cu dragoste sä trăiască.
 Iar ađi sä më ascultađi
 Ori stéua sä ne-arătađi.
 Iar de nu sä vë gătiđi
 Cu miî de buđi de vinü,
 De ialomiđi grase
 Şi de copile frumöse.

CONOCĂRIE

De Neculai Zamfirescu, jud. Iași.

Vornicelulū mirelū:

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumoasă
 Flăcăi dumnea-vóstră.
 Toți stați
 Și ascultați
 Ce vra să dîcă
 Gurița nóstră.
 Noi amū venitū să v'ntrebămū
 Pe dumnea-vóstră
 De viéța.
 Viéța vi-e bună
 Ca mila lui Dumneđeū.

Vornicelulū miresei:

Iar dumnea-vóstră ce umblați
 Ce căutați?

Vornicelulū mirelū:

Ce umblămū,
 Ce căutămū
 Bine séma că ne dămū,
 Ce-omū umbla, ce-omū căuta
 Bine sama că ne-omū da.
 Că tînêrulū mirele nostru
 Pe aci a mai umblatū,
 Peste acéstă urmă de floricecă a datū,
 O șocotitū că aci nici n'a rodi,
 Nici părinții n'ar pomeni,
 Dar s'o ducă la saraiurile dumi-sale,
 Acolo de 'nfloritū a 'nflori,
 De roditū a rodi,
 Și părinții a pomeni.
 Tînêrulū mirele nostru,
 La vênatū,

Că s'a luat,

Să vëneze munții,

Cu brații.

Codrii cu fiarele,

Câmpii cu semănăturile.

Și dândă peste acéstă urmă de fieră,

Singurū împëratulū nostru,

Stă și se miară,

Óre ce să fie acéstă urmă de fieră?

Și a strînsū sfetnicii,

Solotsfetnicii (?);

Unii diceau, că-î florinică de zînă,

Să fie împëratulū nostru frumósă cunună;

Unii diceau că-î florinică de Viniție,

Să-î fie împëratulū nostru de bună soție.

Unii diceau că-î florinică de raiū,

Să fie tînerulū nostru de bunū traiū.

Tînerulū împëratulū nostru,

Pe calū s'a încălecatū,

În scări s'a înălțatū,

Peste nuntași s'a uitatū,

Și ne-aū alesū pe noi,

Pe acești doi voinici,

Tari de capū,

Buni de sfatū,

Și ne-aū pornitū

Pe crângulū cerulū,

Pe urma stelelorū,

Până 'n dreptulū acesteī case frumóse.

Iată stéua ni se lasă.

Flăcăi dumnea-vóstră,

De grabă cuvîntulū să ne iasă,

Și noi vremū de a vë porunci,

Să vë gătiți de buți cu vinū,

De grăjduri cū fênū,

De ialoviți grase,

De copilițe frumóse.

Că mirele nostru

Pe aici când a descălicatū,

Pămîntulü s'a cutremuratü,
 Dumnea-vóstră nici în sémă n'ați băgatü.
 Și pentru noi, pentru conăcari,
 Să vă gătiți măcarü,
 Cu vr'o doi trei ciocârlani,
 De nu, fie și cârlani
 Și câte-unü paharü de vinü
 Să vă fie chefulü deplinü,
 Și câte-o naframă de inü
 Să ne ștergemü mustățile de vinü,
 Da fie și de mătasă
 Număi să fie alésă.
 Și mi-ți măi da
 Și câte-o copiliță tinerea
 Care ar fi de séma mea,
 Dar fie și măi mare
 Că mie totü bine-mi pare,
 Măcar asta de-acolea,
 Dacă o vrea;
 Dacă n'o vrea,
 Draculü s'o ia,
 Să-mi facü cimpoiü din ea
 Să cântü și la nunta mea.
 Într'un césü bunü, jupâne vornicelü,
 Cum ai ajunsü vornicelü de glótă
 Așa s'ajungi vornicelü de pórtă,
 Să judeci lumea tótă,
 Póte oi trece și eü vr'odată,
 Și mi-i judeca
 Și eü te-oi blestema
 Și ți-a muri ibovnica.

CONACARIE.

Neculai Bocănețü, jud. Botoșani, satulü Bucecea.

Stați cinstiți nuntași și ascultați
 De la micü și pân' la mare
 Și câți v'ați tēplatü la acéstă serbare,
 Dumnea-vóstră beți și veseliți

Și de tînărul nostru împărată nici gîndiți.
 Iar tînărul nostru împărată,
 Dimineța s'a sculată,
 Pe ochi negri s'a spălată,
 La icône s'a 'nchinată,
 In scări de argintă s'a rădicată,
 In toiagă de aură s'a răzimată,
 Peste tótă oștirea s'a uitată,
 Și ne-a alesă pe noi doi viteji
 Din cai tăieți,
 Din gură îndrășneți,
 Mici de stată,
 Buni de sfată.
 Ș'a pornită la vênată,
 Ș'a vênată toți codrii,
 Și toți munții,
 Și-a dată peste-o urmușoră de fiéră,
 Dar nu-i de fiéră,
 Ci-i de căprioră,
 Iar nu-i de căprioră
 Ci-i de-a tînărului nostru împărată
 Bună soțioră.
 Unde-i stolniculă de casă,
 Cu bună răspunsă să ne iasă?
 Noi pe unde amă umblată,
 Solia frumosă ne-amă dată;
 Să ne'ntrebați cu încetulă,
 Să ne dămă răspunsă cu dreptulă.
 Noi scimă multe și mărunte
 Și-'n astă séră nu le putemă ținea minte.
 Noi am venită pe crângurile cerului
 Ș'amă trasă la acéstă casă,
 Ca cum haragu 'mpărătescū să ne iésă.
 Iar tînărul nostru 'mpărată
 Altă haragă nu vrea să iea,
 Vă voesce pe acéstă flóre din raiă
 Să fie tînărului nostru împărată de bună traiă.
 Iar tînărului nostru împărată
 A venită cu securi de argintă

Să sape acésta flóre din pămîntu,
 S'o săpe cu rădăcină,
 S'o răsădescă la împăratulū nostru'n grădină,
 Ea de 'nfloritū are să 'nfloréscă,
 De roditū are să rodéscă,
 Părinții are să mulțăméscă.
 Ia stați cinstiti nuntași ș'ascultați,
 De la micū și pân'la mare,
 Și câți v'ați tēplatū la acésta frumósă adunare,
 Că flórea să mi-o dați,
 Și pe împăratulū nostru să-lū așteptați
 Cu mese 'ntinse,
 Cu făcli aprinse,
 Cu bucate bune,
 Cu pahare pline,
 Cu vorbe de omenie,
 Ca Dumnezeū să vă ție.
 Și pentru povestea mea,
 O copilă tinerea,
 Ș'o băsmăluță de inū
 Să-mi ștergū gurița de vinū,
 Să trăiți la mulți ani.

CONACĂRIE.

Ciobanulū Ghiorghii a Popei. Leverda, jud. Dorohoiū.

Bine-amū găsitū,
 Bine-amū găsitū,
 Horă mândră și frumósă,
 Boeri, boeri, dumnea-vóstră.
 Iar stolniculū celū de casă
 Inainte să ne iasă,
 Să ne'trebe ce umblămū
 Și pe aici ce cătămū.
 Séma 'n grabă nu ne dămū,
 Că noi nu suntemū Cazaci
 De acei ce cumpără vaci,
 Nici boeri noi nu suntemū
 De cūperatū boi, c'avemū ;

Dar suntemü împărătesci
 Fericiți dumnezeesci.
 Ș'alū nostru împăratū,
 Tinerelū și învățatū
 Pușca 'n mână a luatū,
 Pe murgū a încălecatū,
 Peste óste s'a uitatū,
 După vĕnatū s'a luatū,
 Ș'a vĕnatū munții cu urșii
 Și vulpele din potici.
 Elū aū vĕnatū, n'aū vĕnatū,
 Inapoi s'aū înturnatū,
 Și găsi urmă de fiéră
 Elū stă singurū de se miară.
 Și alū nostru împăratū
 Tinerelū și învățatū
 Inapoi s'a înturnatū
 Și pe oblângū s'a plecatū,
 Pușca de ș'a aședatū,
 Peste óste s'a uitatū,
 Pe noi doi elū ne-a alesū
 Și de'ndatā amū purcesū,
 Și ne porni de la sine
 Să scótemū slujba cu bine.
 Dar al nostru împăratū
 Tinerelū și învățatū
 Pușca în mână a luatū
 Peste óste s'a uitatū,
 Și la drumū că a plecatū,
 Crângulū cerului a apucatū
 Și la stele s'a uitatū,
 Și a vĕdutū o stea frumósă,
 Din tóte mai luminósă,
 Cată la ea, dar nu-ī stea,
 Ci e mândra floricea,
 Rumená și ochesică,
 Tinerică, frumușică,
 Nóptea oghilește,
 Ȋiua înflorește,

Și la împărată ea gândește,
 De doru mi se resbolesce.
 Ș'ală nostru împărată
 Tinerele și minunată,
 N'are vreme a gândi,
 Că trebue a se găti,
 De buți cu vinu,
 De care cu fenu;
 De ialoviți grase,
 De copile frumoșe,
 Să stea cu dragu la masă.
 Tóte n'orū fi d'ajunsu
 Că dór nu-i colacū de pusū,
 Nu-i colacū d'ai călătorū,
 Nu-i colacū, ca să-lū luămū,
 Cofa de apă s'o vĕrsămū,
 Da'i călătorū, să-lū ospĕtāmū,
 Și c'o năframă de inū
 Să ștergemū gura de vinū.

În timpulū câtū conăcării spunū solia lorū, mirésa, care-i
 înconjurată de druște, stă cu ó cofă de apă și c'unū colacū
 lângă ea. După ce conăcarulū a mântuitū, mirésa îi dă ce-
 vreaua; iar colaculū îl rupe vornicelulū bucățele, împrăști-
 indu-lū nuntașilorū. Fata rĕstórnă cofa cu apă și prin Moldo-
 va totū ea este aceea care rupe și colaculū, iar din chipulū
 cum varsă apa și împarte colaculū ese priceperea pentru nun-
 tași de mirésa-i hătră saū ba.

La finirea conăcărielorū se lĕgă câte o naframă fru-
 mósă la frăiele cailorū conăcărilorū, și însoțiți și de unū că-
 lĕuzū dintre nuntași miresei, se întorcū la punctulū unde
 o așĕptă mirele cu ai sĕi și se întorcū cu toți trăgĕndū în
 gazdă la unū gospodarū, rudă de a miresei, saū a nunului,
 unde s'a făcutū pregătire pentru a primi pe nuntași mire-
 lui. După ce mirele a trasū la gazdă scóte darurile miresei
 și le dă vornicelului. Elū le așĕdă într'o sită nouă, iar pe
 d'asupra le acoperă cu unū ștergarū frumosū adusū de la

mama mirelui, și din nuntașii mirelui cu scripcari și cu vornicelul în frunte mergu de ducă darurile miresei. La casa miresei nuntașii stau în așteptare, vornicelul intră jucându sita cu darurile miresei și închinându-se la mirésă îi întinde sita dicându :

Buna vremea, buna vremea,
 Poftimă jupânésă mirésă
 Poclonă de la jupânul mire.
 Pune mâna și primesce
 Papucei ce-ți dăruiesce,
 Papuci cu talpă de iapă,
 Să ai de dusă până la apă,
 Papuci cu talpă de găscă,
 Să ai de dusă până la crâșmă,
 Papuci cu talpă de bobocă
 Să nu te duci în sată la focă,
 Să fii gospodină pe locă,
 Turetențe de buhai
 Din ia sară pe locă să stai.
 Să fie încă de vacă
 De dusă în platană la cósă,
 Totă le-i căta de frumóse.
 Poftimă întinde mâna de primesce
 Barizele de legatú
 Și negru de 'nhobotatú.

Mirésa întinde mâna să ica darurile, iar vornicelul le trage iute înapoi dicându :

Nu te grăbi la luatú
 Cum te-ai grăbitú la măritatú.
 Părinții au đisú că nu te-orú da
 Și că fată te-orú ținea,
 Iar dumneata n'ai voitú
 Și de vatră te-ai isbitú
 Și mi-ai đisú, că ți-i lua
 Zestrea și te-i înneca,
 Unde-a fi balta mai lată
 Ca să 'ncapă cu zestrea tótú;

Și de-adâncă ce era
Ciocârlanii în picioare umbla.

Vornicelulă jucându darurile iar le întinde miresei dîcîndu :

Buna vremea, buna vremea,
Jupânésă mirésă,
Cinstită 'mpērătésă
Poftimū pânză de Tarigradū,
Testemelū de legatū,
Cu canafū de mătăsă
Ca la cucóne de casă.
Ajungă-te voe bună jupânésă mirésă.
De numele dumi-tale când a aflatū
Fórte bine i-a părutū
Ș'a poftitū să facă
Unū drumū ș'o cărare
Pân la a dumi-sale mândră flóre,
Ș'o cale ș'unū drumū
Până la a dumi-sale mândru păunū.
Dar alū nostru împēratū,
Jupânulū mire a umblatū,
Tóte țerile a înconjuratū
Ca să-ți facă strae,
Strae pe placū
După a dumi-tale statū,
Strae scurte, spintecate,
Precum erau mai ciudate;
Ș'a cumpēratū firuri,
Zarafiruri,
Jderuri și papuci îmbadii,
Perechia lorū cincî lei,
Un brâu totū cumpēratū
De la Tocatū,
Cotulū totū cu cincî lei luatū.
Tóte le-a tencuitū
Și'n corabie le-aū clăditū
Și corabia pe mare a pornitū
Ș'aū datū milostivulū Dumnezeū unū vîntū
Și corabia într'unū ostrovū de mare a isbitū.

Dar corăbierii fiindu meșteri,
 Cu atâta nu s'au lăsată,
 Totu au dată din vâsle, au dată,
 Și corabia la mală au școsă,
 Ș'ală nostru tineră împărată
 In corabie a intrată,
 Și marfă de care i-a plăcută a cumpărată,
 Din corabje a descărcată
 Și le-au încărcată în caice
 Și le-au adusă la dumnea-văstră aice.
 Ajungă-te voe bună, jupănesă mirésă,
 Că se închină jupănulă mire
 Cu felă de felă de marfă frumósă,
 Poftimă ține,
 Să-ți fie de bine.

Când mirésa iar întinde mâna, vornicelulă trage darurile înapoi, ȓicendă :

Nu te grăbi cu luatulă,
 Jupănesă mirésă,
 Cum te-ai grăbită cu măritatulă;
 Că ală nostru tineră împărată,
 Se punea de price
 Și voia să strice,
 Și unde ai prinsă a suspina ș'a plânge,
 Și ai ȓisă:
 Decât ală nostru tineră împărată va strica
 Mai bine o piatră de grumajă ȓi-ai lega,
 Și într'o baltă sécă te-ai arunca.
 Dacă nu creȓi
 Poftimă, pune mâna și veȓi.

Când mirésa din nouă întinde mâna să iea darurile, vornicelulă iarăși le trage îndărătă ȓicendă :

Ba! ba! ba! jupănesă mirésă,
 Nu te grăbi la luată,
 Cum te-ai grăbită la măritată,
 Că părinȓii nu prea vrea
 Și ȓiceai: de nu te-a da,

Sémă singură ți-î face,
 Că mirele îți cam place.
 Iar dacă ai fi îngăduită;
 Altă flóre ai fi înflorită,
 O lécă să fi așteptată
 Altă voinică te-ară fi luată.
 Când sórele răsare
 Dughiana se deschide,
 Mándră marfă se întinde,
 Cu galbeni mî-o răspunde,
 Mirele că cumpăra
 Totă ce frumosă îi părea,
 Două-spre-ce buți de vină,
 Două-spre-șce care de fênă,
 Două-spre-ce ialoviți grase
 Cari erau mai frumoșe,
 Să fie mâna totă plină,
 Că atunci îi vieța bună.
 Nu-i de purtată trandafiră
 C'atunci traiu-i ca pelină
 Și casa-i ca la străină,
 Și mi-o muștră fără vină
 Și mi-o bate fără milă.
 Poftimă, poftimă, jupânesă mirésă,
 Poc'óne de la jupânulă mire,
 Dar poftimă de gătesce,
 Că mie-mi trebuesce
 Naframă frumósă
 Tótă de mătasă
 Și cu floricele
 Tóte de mărgel
 Și să mai fie așa
 Ca (cutare) a mea,
 Care dac' o vrea
 Noi că ne-omă lua,
 Casă omă ținea;
 Iar de nu vei vrea
 Să mergi după mine,
 Facă-s'ară pe lume

O scripcă din tine.
 Și mai ascultați nuntași
 Că séra din astă séra a înseratū,
 Noi poclone dulci de la jupânulū mire,
 De la jupânesă mirésă,
 N'amū închinatū.
 A fostū vremea mai de demultū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū.
 Poftimū, jupânesă mirésă,
 Poclonū de la jupânulū mire :
 Unū șalișorū de mătasă
 Să vă fie de mirésă.
 Ia poftimū acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tótă inima
 Și cată mai voiósă,
 Că mergi la a dumi-tale casă,
 N'ai să mai stai la părinți fată,
 Ci ai să fii cinstită gospodină cununată.

ÎNCHINĂRI A STRAELORŪ LA MIRÉSĂ.

Ajungă-te voe bună,
 Jupânesă mirésă,
 Iată dumnea-lui, jupânulū mire,
 De diminéțā s'a sculatū,
 De la Țarigradū a plecatū,
 In corăbii a intratū,
 Ș'a luatū dumi-tale marfă pe placū,
 Poftimū de ține,
 Să-ți fie de bine.

Iar când mirésa 'ntinde mâna îi Țice :

Nu te grăbi la luatū,
 Cum te-ai grăbitū la măritatū.
 Părinții au strigatū că nu te-or da,
 Ș'ai cuvintatū cu glasū mare,
 Că de părinții nu te-or mărita
 Te-î duce de te-î îneca.

Și ai luat a te da cu capul de vatră,
S'ai strigat, că de ađi înainte nu mai șeđi fată.

Buna vremea, buna vremea,
La dumnea-vóstră meseni,
Cari v'ați adunat
La acéstă masă.
V'amú rugatú pe dumnea-vóstră
Să ne faceți locú și cărare,
Până la acéstă cinstită fióre,
Și casă bună,
Voe bună,
Veselie dumi-tale, jupânesă mirésă,
Chipú de crăiasă.
Masă frumósă
Meseni dumnea-vóstră,
Noi ne-amú întreba cu dumnea-vóstră
De traí, de vecuitú.
Deci noi vedemú, cá dumnea-vóstră,
Trăiți și vecuiți.
Cu mese 'ntinse,
Cu făclii aprinse,
Cu pahare pline,
Cu bucate bune.
Ajungă-te voe bună,
Jupânesă mirésă,
Că alú nostru tinerú împěratú,
Ca unú împěratú s'a gătátú
Și caii la butcă a strigatú,
S'a plecatú din conacú in conacú,
Cu cai de olacú
Până la târla tocată.
Alú nostru tinerú împěratú
Prin târgú s'a preumblatú,
Crainici a strigatú,
Negustorii dughenele aú desfătatú;
Alú nostru tinerú împěratú,
Marfă a căutatú,
Marfă n'a găsitú

Pe fețișóra dumi-tale,
 Jupânésă mirésă, bine potrivită.
 Ș'alū nostru tînērū împēratū
 Iarăși a plecatū
 Din conacū în conacū,
 Cu cai de olacū,
 Până la tērgū la Țarigradū.
 Ș'alū nostru tînērū împēratū,
 Prin tērgū s'a preumblatū,
 Banī la crainicī a datū,
 Carī aū strigatū,
 Negustorii dughenele aū desfățatū.
 Ș'alū nostru tînērū împēratū
 Marfă a găsitū
 Și pe fețișóra dumi-tale s'a potrivită.
 Ș'alū nostru tînērū împēratū
 Cū gurița se tocmea
 Și cu galbenī cumpânea,
 În sipete miī sipete
 Pe corabie-ī pune,
 Pe mare mi-ī purcede.
 Când în mijlocū de cob a sositū,
 Mare viforū i-a pălitū,
 Corabia 'n ostrovū aū sprijinitū.
 Atunci negurile s'aū lăsatū,
 Sórele s'a întunecatū,
 Marea s'a turburatū,
 Și drumulū lorū li s'a legatū,
 Ș'alū nostru tînērū împēratū
 Trei nopți nici n'a bēutū nici n'a măncatū,
 Numai pe însuși Dămneđeū l'a strigatū.
 Când de a treiā ȓi s'a revērsatū,
 Negurile s'aū ridicatū,
 Marea s'a alinatū,
 Sórele s'a luminatū,
 Drumulū lorū s'a deslegatū,
 Corabia la malū a plecatū,
 Și 'n corabie ce marfă era,
 Firurī, zarafirurī,

Tăfți domnesci,
 Cu negoțe adămesci.
 Dumnea-ta, jupânesă mirésă,
 Să fii sănătósă
 Straele aceste să nu le ponosăsci
 Și cu altele nouă și mai frumoșe să te'noesci.
 Poftimū jupânesă mirésă colțuni de bumbacū,
 Că sciū că dumi-tale-ți placū,
 Poftimū papuci cu stârlici,
 Că sciū că de acestea nu-sū pe aici,
 Poftimū jupânesă mirésă,
 Pesū să-ți fie de legatū,
 De s'a tēmpla și chiție
 Totū să-ți fie de bucurie ;
 Poftimū tulpanū din Țarigradū cumpēratū,
 Să-ți fie dumi-tale de legatū,
 Că deacum până'n vecie
 Gâțișórele dumitale legate-aū să fie.
 Dumnea-ta, jupânesă, de nu cređi,
 Poftimū de veđi.

Și când mirésa întinde mâna, le trage 'ndărătū dicēndū :

Dumnea-ta, jupânesă mirésă,
 Nu te grăbi la luatū,
 Cum te-ai grăbitū la măritatū,
 C'ai fostū tînēră copilă,
 Te-ai grăbitū cu firea,
 Ai chititū că-ī împērăți lumea ;
 Decât îi împērăți lumea
 Mai bine o vrea milostivulū Dumneđeū
 S'o împērătescū eū.
 Iar d-ta, jupânesă mirésă,
 Nici nu te scărbi,
 Că cum te vei sluji,
 Așa milostivulū Dumneđeū te va griji.
 Poftim și ține,
 Să-ți fie de bine,
 Să trăesci,
 Să te veselescī,

In veci netrecuți,
Nesëveșșiți.

Cei cu schimburile, dar mai alesă vătășelulă.
Oreste Dlujanschi. Romanismul. Viața poporului Român.

Ce umblămă,
Ce căutămă,
Nimenui n'avemă sémă să dămă.
Am sosită,
Ș'am nemerită ;
Nu mi-ți înșela,
Nu mi-ți fermeca,
Că noi chiuindă
Și totă hohotindă
Vomă intra,
Vomă descuia,
Noi cu toții
Strănepoții,
La a noastră 'mpărătésă

După aceste cuvinte, daă cu toții năvală să între cu
de-asila, dar portarii nu se daă și-i oprescă đicândă:

Mai cu 'ncetișorulă,
Mai cu binișorulă !
Cum de cutezați
Aici să intrați?
Că nu-i cu tărie
Nici cu voinicie,
Ci de bună voe.
Și de-ți și intra
La noi a'nopta,
Trebue să ne spuneți
Din ce țară sunteți,
Și să ne aduceți
O carte curată,
Cu slove'nsemnată
De la împăratulă,
Mare luminatulă,

Ca să scimū și noi
Cine sunteți voi.

Vornicelulă celū cu schimburile.

Ca să sciți și voi
Cine suntemū noi,
Iaca vĕ spunemū,
Și ne supunemū,
Ca la împĕrați,
Nalți și luminați.
Ómeni bunī suntemū,
Și noi ne chemămū
Soli împĕrătescī,
Din țĕri romānescī,
Tinerī Moldovenī,
La 'mpĕratū oștenī.
Naltulū împĕratū
Poruncă ne-a datū
Și ne-a totū trimisū
Și așa ne-a đisū,
Ca să cercetāmū,
Să ne 'neredințāmū,
Ce face a nóstră 'mpĕrătésă.
Scumpă mirésă,
Și iarăși ne-a đisū
Și iarăși ne-a spusū
Că elū arū veni
De acolo aci,
Dar are multīme
De ospĕțime:
Impĕrați, împĕrătese
Voivodī, craī și crăese,
Și aceea nu vrea să lese.
Decī numai prin noi,
Aceștia vr'o doi,
Vreū ca să mai scie.
Ce are să mai fie,
Ce mai face a nóstră
Mândră 'mpĕrătésă.

Portarul.

Mâni cu veselie
 In curțile 'nalte,
 Cu flori împănate,
 Totu cu flori domnesci
 Pe ferești.
 Care-su aședate
 Și udate
 De a noastră 'mpărătesă,
 Cinstită mirésă.

Și intrându în casă dicu :

Bună vremea, bună vremea,
 Intr'acéstă casă,
 Ca să m'apropiū și eū
 De cinstita masă,
 Mai alesū de dumnea-ta,
 Jupânesă mirésă,
 C'auđii de numele dumi-tale,
 Că ești negustoriță mare,
 Și alū nostru împēratū
 E negustorū insemnatū,
 Tóte tērguri a călcatū
 Tóte satele a umblatū,
 Marfă bună n'a aflatū.
 Iar fiindū elū vrednicū
 Și puternicū,
 Cu atâta nu s'a lăsatū,
 Diminéța s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spēlatū,
 Cu straiū noū s'a îmbrăcatū,
 Murgulū și l'a cersălatū
 Și l'a înșeumatū,
 Cu trîmbița a trîmbițatū
 Și din cornū a buciumatū,
 Mare óste a adunatū.
 Sfetnicilorū,
 Miniștrilorū,

Mare poruncă a datū
 Și la vênatū a plecatū,
 Codrii a împănatū,
 Munții a călcatū,
 Ca să vêneze fieri
 De jderi,
 Iar pe sémă ș'a luatū,
 Că rișii și jderii
 Nu pórță numai domnii.
 Iar fiindū elū vrednicū,
 Puternicū,
 Nici cu atâta nu s'a lăsatū.
 Sfetnicilorū
 Și Miniștrilorū
 Mare poruncă le-a datū
 Și corăbii aū gătatū,
 Și spre mare aū plecatū,
 Toți pe mare
 Ca pe uscatū.

Susū la tērgū la Țarigradū,
 Orășelū cam însemnatū,
 Se trezescū ei pe uscatū,
 In orașū in Țarigradū,
 Ei trei zile aū umblatū,
 Pân'ce marfă aū aflatū,
 Miș de galbeni ei aū datū
 Și in tēncuri aū legat'o,
 La corăbii aū cărat-o,
 Și le-aū datū Dumneđeū unū vântū,
 Unū vântū dulce pe pămîntū.
 Și ei aū plecatū
 Totū pe mare
 Fórte mare,
 Nu s'a cufundutū,
 Ca și pe uscatū,
 Când la mijlocū de cale,
 Cale și cărare,
 S'a iscatū unū vântū,

Din fondü de pămîntü,
 Marea a'nveluitü,
 Naele a gistruitü.
 Şi a fostü vîntulü mare,
 Atuncea pe mare,
 Unü vîntü volvuratü,
 Naele a'nturnatü,
 Negótele a înecatü,
 Pentru alü lorü păcatü.
 Noi căţi-va ostenitori,
 De asemenea călători,
 Pe acolo ne-am aflatü,
 Şi am săritü nu le-am lăsatü,
 Şi negótele maî mici
 Le-amü luatü tóte 'n caice,
 Le-amü adusü la dumnea-vóstră,
 Cu tóte sudórea nóstră :
 Struguşóre ş'alunele,
 Cornişóre şi smochine,
 Nisce papucaşi,
 Că-sü drăgălaşi,
 Nisce iminei,
 Că-sü frumuşei ;
 Ciuboţele gălbíore,
 Să-ţi fie pentru picíore,
 Să eşi des de diminéţă,
 La rēcóre pe verdéţă,
 Cu mándrulü împëratü,
 Amêndoi la preumblatü ;
 Unü fesü, ce-î latü; latü,
 Să-ţi fie de 'nhobotatü ;
 Tulpănaşi cu floricele
 Să-ţi fie de mângâiere,
 Ş'unü fesutü cam roşiorü,
 Ce dă inimei multü dorü,
 De care şi dumi-tale,
 De multü ţi-a fostü cam dorü.
 Dacă nu mă cređi,
 Poftimü de veđi.

Mirésa vrëndü să iea schimburile, vornicelulü o opresce
 ñicëndü:

Ho! ho! ho! Jupênesă mirésă,
 Nu te grăbi la luatü,
 Cum te-ai grăbitü la măritatü,
 Căci părinții dumi-tale,
 I-a prinsü o mare jale,
 Și se puse 'n price,
 Nunta ca să strice.
 Dumnea-ta ai prinsü a plänge
 Și ai ñisü iarä,
 Că până 'n sarä
 De gätü o piaträ ții legä,
 Intr'o bulbócä te-i arunca
 Ș'acolo te-i îneca;
 Căci ca Gheorghii nu-i afla
 Și te-ai datü d'unü cornü de vaträ
 Și n'ai vrutü să rêmâi fatä.
 Cu aceste tôte,
 Numai câtü se pôte,
 Poclonire 'naltä,
 De la cinstitü 'mpêratü
 Poruncä elü v'a datü
 Astä-ñi să primiți
 Pe acești Moldoveni,
 De țarä oșteni,
 Bine să-i cinstiți
 Cu galbeni să-i dăruiți
 La scripcari, la lăutari,
 Dimpreună
 Cu o masă bună.

Acum pune vătäjelulü schimburile pe masă dinaintea
 miresei, acêsta le privesce cu dorü și luändü unü paharü de
 rachiü saü vinü ilü închinä vătäjelului. Elü îi mulțumesc
 și începe orațiunea paharului:

Mulțumimü, mulțumimü,
 Jupânésă crăiasă,

De acestu dulce paharü,
 Ca și domnului de darü.
 Că și acésta ce se face
 E unü zidü de bună pace,
 Și pe locü,
 Cu norocü,
 De viettä
 Cu dulcettä
 Domnulü sântü să dăruiască,
 La locașulü dumi-tale
 Curte albă lângă drumü,
 Să sălășluiți
 Pe cei neavuți,
 Să hrăniți
 Pe cei flămândi
 Și s'adăpați
 Pe cei însetați.
 Și încă vă dăruiască
 Înduratulü Dumneđeü
 Contășe cu lupi,
 Cațaveici cu vulpi.
 Iarăși să vă dăruiască
 Fii și fice prea frumoșe,
 Fiii și ficele să fie
 Feți, logofeți,
 Preoți, preotese,
 Prin capuri de mese.
 Încă vă dăruiască
 Domnulü Dumneđeü,
 Domnulü sântulü,
 Cu cuvîntulü,
 Tăria lui Avram,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Blândeța lui David,
 Vitejia lui Alexandru împăratü;
 Să vă bucure,
 Precum a bucuratü
 Dumneđeü pe Noe în corabie,
 Când i-a adusü o porumbița

O mlădiță,
 Frunze verde de măslină
 În gură, ș'a bătut vinu,
 Și s'a veselit de plin;
 A sădit poma de vie,
 Și s'a umplut de bucurie,
 Trăgându naea pe uscată,
 Săvârși un greș păcat;
 Iar noi toți ne-am bucurat.
 Seminția lui,
 Bunul nemului,
 Înverzind
 Și veselind,
 Fața tuturor,
 Ș'a noastră acestora,
 Amin.

Țicându acestea iea paharul ce a'nchinat mirésa și Țice :

Să trăesci și tu podu,
 Să bea gurița mea,
 Să trăiască 'naltul podu,
 Să închină paharul totu,
 Să trăesci tu lungă grindă,
 C'arū mai bea și cei din tindă,
 Să trăiască și cea țară,
 C'arū mai bea și cei d'afară,
 Dacă le-a da cine-va,
 De nu ba.
 Să trăești mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Că eū bea paharul
 Și m'inchin cu darul.

Țicându acestea dă paharul peste cap și se pune lângă masă, care-i acuma plină de bucate; luându de pe masă, Țice :

Iar tu mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Nu te bucura,

Că m'oi sătura,
 Oî face gura leicuță,
 Pântecele balercuță.

Luându unū paharū cu rachiū de pe masă, ȕice :

Să trăești,
 Vivatū grindă,
 Să se uite celū din tindă.
 Pênă ce-oî mai căpêta,
 Ilū înghițū pe acesta.

Și după ce l'a căpêtatū și după ce l'a gătitū să uită
 în fundulū paharului și ȕice :

Nu gândiți că m'amū fruptatū,
 Ci-i paharulū spartū.

După ce ȕice vătăjelulū aceste versuri, staū cei-lalți ómenī
 pe unde aū apucatū, dar fără a ȕice o vorbă, lăutarii staū
 grămădiți și tacū, după acestea intră cu toți în casă, lău-
 tarii cântă, toți cinstescū și se veselescū. Peste puținū vă-
 tăjelulū, care a adusū schimburile, începe joculū cu mirésa :

Teodorescu, pocs. pop., pag. 164.

Ajungă-te voe bună
 Pe dumnea-ta, jupânesă mirésă,
 Bucură-te și te veselesce,
 Că jupânulū mirele
 De când d'astă veselie s'a apucatū,
 La Țarigrad a plecatū,
 Și din câte a aflatū,
 De tóte a cumpêratū,
 Și într'o corabie le-a încârcatū,
 Și 'napoi pe mare s'a înturnatū.
 Dar când a fostū la jumêtate cale,
 S'a stărnitū o furtună mare,
 Unū vântū despre rêsăritū,
 Fórte iute și cumplitū,

Și pe toți corăbierii i-a înecatū,
 Numai unulū a scăpatū,
 Pe-o scândură de bradū,
 Cum valurile l'aū purtatū,
 La malū l'aū aruncatū.
 Și jupânulū mire de scire a datū,
 Dicându-ī, fă, jupâne mire,
 Cum îi putea,
 Că de corăbieri
 Ne-amū luatū nădejdea!
 Iar jupânulū mire,
 Dacă a aflatū,
 Fôrte tare s'a turburatū,
 Pe altū calū a 'ncălecatū
 Și 'napoi la Tarigrad
 A plecatū.
 Și din câte a aflatū,
 A doua ôră a cumpăratū:
 Marfă supțire și alésă,
 Pentru dumnea-ta, jupânésă mirésă.
 Ți-a cumpăratū unū fesū
 De la 'ntâiulū casăginū,
 Ca să-ți fie chefulū de plinū;
 Ți-a mai cumpăratū
 Unū bucealacū de mătasă,
 Ca să-ți fie de purtatū prin casă;
 O cútne pentru rochiī,
 Cea mai alésă,
 Ca să-ți fie de mirésă;
 Tulpane, călțuni și legători,
 Ca să-ți fie de sêrbători;
 Ți-a mai cumpăratū o oglindă,
 Cea mai frumósă,
 La care să te gătesci ca mirésă;
 Ți-a cumpăratū și săpunū,
 Totū de Tarigrad,
 Ca să-ți fie de spălatū;
 Apoi ți-a mai cumpăratū și smochine,
 Cu dulcêța din lume,

Ca totu omulü sä se mire.
 Poftimü pune mâna
 Și le iea cu tötä inima.

Când mirésa întinde mâna spre a le lua, unü vornicelü glumețü le retrage și dice:

Ia mai îngädue,
 Jupänésä mirésä,
 Nu te gräbi cu luatulü,
 Cum te-ai gräbitü cu märitatulü;
 Cu töte că și jupänü mirele
 S'a prea gräbitü cu 'nsuratulü
 Ca sä nu te-apuce altulü!

Apoi iaräși i le dä, dicëndü:

Ei poftimü acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tötä inima
 Și cântä mai voiösä,
 C'ai plecatü spre a dumi-tale casä.

La casa miresei, după ce vornicelulü în sfirșitü i-a datü sita cu straele, femeile apucä lucrurile pe amäna și totü le jöcă cântändü. In urmă se prindü cu toții în horä rötä; după ce aü mai trasü câte-va jocuri, mirésa scöte din ladä darurile mirelui, le aședä și ea frumosü într'o sitä și cope-rindu-le cu unü ștergarü cu vräste de burangicü și alesäturü, (carü în partea muntelui isü förte grele de lucratü și minuatü de frumoșe) și dändu-le vornicelului sëü în mână, elü chiamä la sine parte din nuntași și puindu-se în fruntea lorü plécä la mire, unde închinä straele astü-felü:

Bună vremea, bună vremea,
 Jupäne mire,
 Se închinä jupänésä mirésä
 La dumnea-ta, jupänü mire,
 Cu cămașä frumösä de inü
 Cusutä cu ibrișinü,

Să vă fie dumnea-văstră chefulă deplină.
 Iar se 'nchină cu niște trăistuți noue,
 De dusă mâncare la plugă, brânză, ouă;
 Iar se 'nchină cu niște pernuți noue,
 Făcute cu pene de rață,
 Să vă sêrutați cu dulcêță,
 Și c'o lădiță plină nouă,
 Plină de bunătăți,
 De nu credeți,
 Puneți mâna
 De vedeți.

Și când mirele întinde mâna să le iea, vornicelul trage
 darurile îndărătă dîcîndu:

Ba! ba! ba! jupâne mire,
 Nu te grăbi la luată,
 Cum te-ai grăbită la 'nsurată;
 Că părinții au dîsă, că nu te-oră lăsa
 Și că holteiă te-oră ținea
 Și mi te-ai izbită de ună teiă
 Ș'ai dîsă că nu vrei să stai holteiă.

Apoi iar îi întinde darurile dîcîndu:

Fost-a vremea măi de multă,
 Dar noi nu ne-amă pricepută,
 Ajungă-te voe bună, jupâne mire,
 Că se 'nchină jupânésă mirésă
 Cu lădi
 Pline de bunătăți.
 Dacă d-ta îi descuia singurelă,
 Îi vedea
 Două-spre-șee cergi de lână,
 De oie bătrână,
 Două-spre-șee perne mari,
 Și două-spre-șee perne mici,
 Ce-să umplute cu urdici,
 Și o trăistuță bătută
 Cu pîră din cămilă,
 Să vă fie dumnea-văstră de pusă mâncare,

La 'ndemână saci noi,
 Să vă fie de dusă la móră grâu și păpușoiu ;
 Trăistui nouă
 Să vă fie de dusă la tîrgu ouă.
 Sănătatea dumi-tale, jupâne mire ;
 De la dumneata jupânesă mirésă,
 Poftimă de ține,
 Să-ți fie de bine ;
 S'orū ponosi,
 Alte'n locū se vor 'noi.
 Iar dumneata, jupâne mire,
 Nu te uita, că-sū multe
 Că-ī umbla din crișmă 'n crișmă
 Pân tóte le-ī bea
 Și nici pe acestea nu le-ī avea.

Mirele, întindendū mâna să le iea, vornicelulū le trage înapoi :

Nu te grăbi la luatū
 Cum te-ai grăbitū la 'nsuratū.
 Părinții n'au vrutū a te 'nsura
 Și-ai strigatū cu glasū mare că te-ī îneca
 În mijloculū câmpulū,
 În vârfulū sovârfulū,
 În ața paingănulū,
 De care nu se póte spânzura
 O albină ș'o muscă.
 Da ia poftimă ține,
 Jupâne mire,
 De primesce
 Poclonulū ce-ți dărucesce
 Jupânesă mirésă :
 Ismănuțe de fuiorū,
 Răscroite pe piciorū,
 Cu bata de ibrișinū
 De la mirésă din sînū,
 Cu betița de teiū
 Că de-acum nu ești holteiū,
 Cu bricinare de inū

Că de-acum să nu fi de chină,
 Și cu bata de mătasă,
 Să nu mergi la altă casă.

Oresti Dlujanski. Româanismul, viața poporului român.

Bună vremea, bună vremea,
 În acéstă casă,
 Mândră și frumoasă,
 Și să dea Dumnezeu
 Ca să m'apropiū și eū,
 Mire jupâne,
 C'am înțelesū,
 Și-am purcesū
 Pe cale, pe cărare
 Până la curtea dumi-tale,
 Noi doi și vr'o câți-va,
 De la 'mpērătésa
 Care a auditū
 Că ești negustorū vestitū,
 Multe cele-ai petrecutū
 Și tóte le-ai isprăvitū.
 Și-a nóstră 'mpērătésă
 Iar e negustoriță alésă,
 Tóte orașele a umblatū,
 Țerile a cutreeratū,
 Marfă după față-ți n'a aflatū;
 Iar fiindū ea vrednică
 Și puternică
 Cu atâta nu s'a lăsatū.
 Sfetnicilorū
 Și miniștrilorū
 Mare poruncă le-a datū
 Și la vênatū a plecatū
 Să véneze fieri,
 Și jderi;
 Dar pe sémă ș'a luatū
 Că fieri și jderi

Nu pörtă numai domni;
 Și fiindu ea vrednică
 Și puternică
 Nici cu atâta nu s'a lăsatu,
 Din cornisoru a sunatü,
 Tótă óstea a adunatü.
 Sfetnicii
 Și miniștrii
 Dulce i-aü îmbrățișatü,
 Și cu dinșii stândü la sfatü,
 Corăbii la toți le-a datü;
 Iar ei toți aü și plecatü
 Totü pe mare ca pe uscatü,
 La orașü, la Țarigradü,
 Orășelü cam însemnatü,
 Se traseră pe uscatü.
 În orașü, în Țarigradü,
 Ei trei zile aü umblatü,
 Mărfușóra aü căutatü,
 Mărfușóra aü aflatü,
 Mii de galbeni pe ea aü datü
 Și 'n téncuiri o aü legatü,
 Pe corăbii o aü încărcatü,
 Cu ea apoi aü plecatü,
 Totü pe mare ca pe uscatü.
 Când pe mare aü fostü ajunsü
 Le trimete domnulü sântü
 O vijelie de vântü,
 Unü vântü mare volburatü,
 Näile le-aü înturnatü,
 Negóțele s'aü 'necatü;
 Noi, câți-va ostenitori,
 Deasemenea călători,
 Pe acolo noi ne-amü aflatü,
 Amü săritü nu ne-amü lăsatü
 Și negóțele mai mici,
 Le-amü luatü tóte'n caici,
 Le-amü adusü pe tóte aici
 Le-amü adusü la dumnea-vóstră.

Cămeșuță de trupă ai
 Ca să-ți fie de bună traiu,
 Bătută cu burangiucă
 Să se lipescă de trupă;
 Și de-a fi o găurea
 O iaă eă pe barba mea,
 Prea cinstite, de nu cređi,
 Poftimă pune mâna și veđi.

Mirele, stândă înaintea schimburiloră cu cușma 'n capă
 îndrăznesce a 'ntinde mâna dréptă, spre a lua schimburile,
 dar vătăjelulă oprindu-lă ăice:

Ho, înălțate împérate,
 Asta, frate, nu se pôte,
 Nu grăbi și la luată
 Cum grăbescă la însurată,
 Căci părinții dumi-tale
 I-a cuprinsă o mare jale
 Și se puse'n price
 Nunta ca s'o strice;
 Dumnea-ta ai prinsă a plânge
 Lăcrimi ude și cu jale
 De dorulă drăguței tale;
 Și ai ăisă, că o piatră
 Grósă, lungă, 'ncolțurată
 De grumađi tu ți-i lega,
 Într'un tău te-i arunca;
 Căci ca cutare nu-i afla
 Și de-ai dată d'ună căprioră
 Și n'ai vrută să fii fecioră.
 Dar cu aste tóte,
 Numai câtă se pôte
 Pocloniri înalte,
 Scrise'n carte
 Cu slovă frumósă
 De a nóstră crăiasă,
 Și v'a poruncită,

Și v'a rânduît
 Pe-ai săi oșteni
 Mândrii Moldoveni;
 Bine să-î primiți,
 Bine să-î cinstiți,
 Cu galbeni să-î dăruiti,
 La scripcari,
 La lăutari,
 D'impreună o masă bună.

Dicându acesteă dă schimburile mirelui; acesta ia unŭ paharŭ de rachiŭ sau vinŭ și-lŭ dă vătăjelului. Cei-lalți ómeni staŭ pe unde aŭ apucatŭ, vătăjelulŭ luândŭ paharulŭ ȕice:

Mulțumimŭ, mulțumimŭ
 Impărate, luminate,
 De acestŭ dulce paharŭ
 Ca și domnului de darŭ.
 Că și acésta ce se face
 Fie ca ș'unŭ zidŭ de pace
 Și pe locŭ cu norocŭ
 Pe viață
 Cu dulcétă
 Domnulŭ sântŭ
 Vă dăruiască
 Spre locașulŭ dumnea-vóstră
 Curte albă lângă drumŭ
 Să sălășluiți pe cei neavuți,
 Ca să hrăniți
 Pe cei flămânđi
 Și să adăpați
 Pe cei inșetați.
 Să vă dăruiască
 Din trupulŭ dumi-vóstre
 Fii și fiice prea frumoșe,
 Să fie feți logofeți
 Cu pėrulŭ de aurŭ crețŭ.
 Preoți, preotese
 Prin capuri de mese;
 Încă vă dăruiască

Domnul Dumneșă,
 Domnul sântulă
 Cu cuvîntulă
 Tăria lui Aron,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Blândeșele lui David,
 Vitejia lui Alexandru împărată;
 Să vă bucare precum a bucurată Dumneșă
 Pe Noe în corabie
 Când i-a adusă o porumbișă,
 O mlădișă,
 Frunză verde de măslină
 În gură, ș'a bătută vină,
 Și s'a veselită de plină,
 A sădită pómă de vie,
 S'a împlută de bucurie;
 Trăgëndă arca pe uscată
 Săvărșă ună greșă păcată,
 Iar noi toți ne-amă bucurată
 Seminșia lui,
 Bunulă némului,
 Fașă tuturoră
 Ș'a noastră estoră.

Rădicăndă paharulă dice :

Să trăescă și tu podea
 Și să bea gurișă mea,
 Să trăiască 'naltulă podă
 Să închină paharulă totă,
 Să trăești tu lungă grindă
 C'oră mă bea și cei din tindă;
 Să trăiască și cea țară
 C'ară mă bea și cei de-asăară
 Dacă le-a da cineva
 De nu, ba;
 Să trăiască toți din casă,
 Și câți sunt la astă masă,
 Să trăimă cu toții.

După ce s'au mântuitu de înclinatū poclónele, solulū miresei poftesce pe mire cu tótă óstea luī la casa miresei. „Mirele trebuie să vie cu nuntașiī, jucândū unū danțū, în capulū căruia este unulū din cei mai ghibaci flăcăi, care poartă numele de vornicelū. Nuntașiī miresei iarăși începū unū danțū, pe care-lū întocmescū astū-felū, că prindū tóte intrările în casa miresei. O custodéză așa, în câtū mirele să n'aibă pe unde intra în casă, fiindu-se flăcăii bine încleștați de degete, ca să nu pótă fi rupți în nici-o parte a danțului, care apără intrarea în casa miresei. Mirele a ajunsū cu danțulū sēū în ogradă. Vornicelulū, care este pusū în capulū danțului, trebuie să aibă băgare de sémă ca unū bunū generalū, ca prin pasulū danțului condusū de elū, să înșale pe adversari a se îndepărta de la intrarea casei, spre a puté năpădi în casă.

„Dacă acésta n'o póte face, caută în care parte a danțului miresei i s'arū părea flăcăii cu mai puțină forță, ca să dea asaltū, adică să se isbescă printre ei, spre a le puté descleșta degetele, să năvălescă la ușă. Se întêmplă de multe ori că nici una nici alta nu se póte face; atunci *Nunulū celū mare* trebuie să dea unū darū bănescū gardiștilorū miresei, adică flăcăilorū, cari compunū danțulū miresei și numai astū-felū intră în casă de se așađă la masă, pe care de multe ori se răcescū bucatele până să se decidă victoria danțului. Pe timpulū câtū nuntașiī mirelui mesescū, și când sunt cam pe la jumétatea mesei, nuntașiī miresei începū a striga de afară pe la ferestre, *prapurū, prapurū*, și dacă din lăuntru li se întârđie răspunsulū afirmativū, punū sub sechestrū mantale, șele ba chiar și cai de ai nuntașilorū mirelui, căci le cerū o nouă luptă pentru că le iea o fată din satulū lorū, la cari saū trebuie să se supună saū să o rēscumpere cu bani.“ ¹⁾

În Transilvania bradulū se aduce înfiptū într'unū cozonacū mare și frumosū.

¹⁾ Marza, Huși, tip. Asociațiilor, 1872. Apud Teodorescu, pag. 21.

În Muntenia, după ce au venit la nuntașii cu bradul, mireasa și cumnatul de ginerică, iar în Oltenia cu cumnatul de mână, pună donița sa găleța (cofa) pe resteiul de la jugul său pe-o naframă, ș'apucându unul d'unu capetă și celălalt de altul se ducă la puț sau la isvoru d'aducă apă ne'ncepută. Aședă donița în mijlocul ogrăzii, pună în ea bradul. Cimpoeorul d'ice nunésca iar nuntașii jôcă róta împrejur.

Sócra mică scóte atunci darurile ce-a avută în vorbă și le légă crucișu, peste umere, călțunăreselor și ele așa împopoțonate cu brobóde, șaluri, rochi, cântă și jôcă.

În Muntenia, când ginerica intră în casă, sócra-i spintecă cămeșa, îi pune bani în sînu, și în brațe îi dă un băiețel, ca să aibă norocul la băieți. În județul Buzău însă ginerica rupe cămeșa sócrei.

În Oltenia unul dintre nuntașii mirelui aduce o cunună de flori, pe care o pune pe capul miresei.

La Români din tóte părțile mireasa stropesce pe toți nuntașii cu un smoc de stebile de busuioc, (câte o dată de cel de dragoste), pe care-lu totu móie 'n apă neincepută.

După ce s'a mântuit jocul, cumnatul de ginerică iea bradul și-lu pune pe pat în colțul casei; de sunt mai mulți brați, cum e în partea muntelui, atunci pe unii îi légă la pórtă, la stîlpii casei sau îi sue chiar pe casă; găleța cu apă o mai jôcă nuntașii câtu o mai jôcă, ceea ce se d'ice: *jôcă vadra, vadra, jocul galetei, jocul apei*, sau numai *apa*, după cum am aușit la târla din Băjan, jud. Brăila.

Cumnatul de ginerică svêrle apă din găletă peste casă, rămăind și-si găleța cu naframă cu totu.

În jud. Ilfov, la Copăcineni de sus, aruncă apă peste casă cu donița cu totu. De mirele-i din altă sat, atunci dórme și nóptea la maică-sa sub umbra bradului, cređendu-se că pe lumea cea-laltă numai atâta umbră are femeea. ¹⁾

¹⁾ În Muntenia la véduve nu duce brad și ce se mai miră bétrănul moșu Nae

În tótă Muntenia și Oltenia precum și în câte-va sate din Dobrogea ca Vlădeni, Cotulū Lungū și Věrsătura, Sâmbătă la casa miresei se ȃice *la bradū*, ceea ce în Dobrogea se chiamă *la mărgele*, unde, după ce s'aū adunatū nuntași, fetele și femeile facū salba și baerele fusului. Deverica aduce pe tipsisie, printre alte daruri ale miresei, și ca unū pumnū de bani de aurū și de argintū mai mari și mai mici ca după puterea mirelui. Nevestele înșiră acești bani de facū salba miresei, mai cōse la fesū unulū lângă altulū, pe bucata cea care se vede de sub testemelū pregătescū o curelușă saū o cordea tare pentru baerele fesului și, începēdū de sub barbă, cōse atāt de-o parte cât și de alta bani din ce în ce mai mari, aședāndu-i unulū peste altulū astū-felū; așa că li se vede numai cāte o māriginușă ceva mai grōsă decāt o muche de cuțitū făcēdū în totulū parcă unū șerpe cu solzi argintii, cari se zărescū de sub brobōdă pe amēdoī obrajii.

„În Cherson unele femei se lēgă pe sub fālci cu *bente*, niște bande înguste de pānză albă, pe cari sunt cusuți bumbi mici albi de cāmēșă saū mārgele albe. 1)“

De bună sēmă că și în Dobrogea înainte vreme să fi fostū acestū obiceiū; cu timpulū însă aū înlocuitū mārgelele prin bani, păstrāndu-se însă numele, cāci altū-felū nu ne-am

din Grebānū, jud. Rōmniculū-Săratū, cānd a aȃdit, că nu 'n tōte părțile țerei ducū bradū miresei. „Apoi măcar cānd mōre trebuie să-i pue“ și cānd a aflatū, că nici asta nu-i, cum le mai cāina pe bieteles neveste, cari pe lumea cea-laltă veșnicū se vorū prāji la sōre, fără picū de umbră, iar cānd am întrebātū:

-- Da bine, mirelui nimenea nu-i trimete bradū, atuncī care-i umbra lui pe lumea cea-laltă?

-- E hei! bārbatu-i bārbatū, are umbra lui de la Dumneȃeu, n'are nevoie de umbra bradului.

-- Și cum ii umbra ceia?

-- Cum să fie, ii vedea cānd te-i duce acolo.

-- Dar ași vrea să sciū acuma, cā pōte-i multū pān'atuncī.

-- Multū, puținū, cât a fi, atuncia ai să veȃi.

Și fie că n'a vrutū, fie că nici elū n'a sciutū mai multū, n'am mai pututū scōte de la elū unū cuvintū măcar.

1) Burada, Romāniī din Cherson. Convorb. Literare. an. XIV.

puté închipui, pentru ce Sâmbătă séra la casa miresei se ȃice la mârgele.

În Dobrogea nevestele pórtă acestú fesú cu baere tótă vieȃta lorú, până chiar și nóptea. De móre tînéră, atunci rêmânú baierele pentru a doua nevestă, iar de se stinge de bêtrâneȃe o 'ngrópă cu ele și rarú se 'ntêmplă să lase la copii.

Să aibă femeia cea maí mare nevoe nu se cade să scótă unú banú din salbă, saú din baerele fesului și de bârba-tulú i le-arú lua cu de-asila, atunci în voia cea bună se póte despărȃi.

În Dobrogea flăcăi și fete se adună la casa miresei și facú *milea*. În mijloculú casei aședă o masă încárcatá cu póme (strafide), cucoșei, alune, migdale, portocale ș. a. De-í vara, atunci punú și rogodele. Flăcăii aducú o créngă cu mulȃi craci, iar fetele însiră pe aȃ cucoșei și strafide, făcêndú câte unú șiragú câtú e lumea de lungú. Lângă fie-care fată stă câte-unú flăcău și totú îi trage din grămadă cucoșei și pómele, cum trebuo să vie la acú, de vreme ce nu-í însiră la hurtă, ce-í punú mistreȃi. După ce fie-care fată și-a mântuitú șiragulú, vr'o doi flăcăi ȃinú crénga, iar fetele învălătuescú fie-care crenguȃ cu aceste șiragurí de cucoșei cu póme. In vârfulú fie-cărei crenguȃe légă fructe înválite în hârtie poleitá și când miléna-í gata, o dá în mâna nunei care cântândú jócă 'n mijloculú horei nunésca. Acestú obiceiú trebue să fie o amintire a bradului, căci are aceeași întrebuintăre.

Bradulú să găsesce la Klein-Russen: ica unú bradú, molitfú, saú unú altú arbore verde, chiamă unú némú de-aprópe pe care-lú face boiaránú și-lú însărcinéză să ducă copaculú în casa miresei și să-lú pună într'o páne mare ce stă pe masă. Copaculú îi încununatú de fete, cari atárnă buchete, saú în lipsă de florí naturale facú florí artificiale. În ȃiua nunȃii punú în bradú lumínările: *Maie*.¹⁾

¹⁾ Klein-Russen. O. F. von Reinsberg-Düringsfeld. Die Polen O. F. R. Düring:

După ce s'au îndeplinit deosebitele obiceiuri, nuntașii se aședă la masă. Mirele stă lângă nună și nuna lângă mirésă, la spatele căruia stau druștele. Nunii închină la miri, iar mirele la mirésă; ea-i sărută mâna, iar el o sărută pe cap. Druștele scot mirésa de după masă la joc și iar nuntașii, cari-să aședați după vîrstă și după cinste, totu fie-care-gospodară cu nevasta, mănâncă și beau.

Óre ce să fie, ce să fie?
Să fie cucórá,
Dar prea se cobórá,
Să fie dropie
Prea s'apropie.

Vornicelul pune friptura acoperită dinaintea Nunului, care ȳice: „am cinstitú ș'am ospétatú, dar acuma pentru ce ne-ați acoperitú bucatele“?

„Cu ce vè suntemú vinovați și unde-i stolniculú ce ne-a făcutú acésta“? „Cinstea bucătăresei să iasă,“ ȳicú câte-va femei.

Nunulú celú mare o cinstesce și iar cere stolniculú bucatelorú. Atunci Vornicelulú aduce de mână unú copilú ca de vr'o șépte aní îmbrăcatú curățelú și c'o cunună de florí pe capú.

Nunulú celú mare: buní baní ne trebuie la bobocei, la viței și mai la alte trebușóre, dar ni se pare că mai mărișorú stolnicú trebuie s'aveți și acela ne trebuie.

Vornicelulú aduce o femeie în flórea vîrstei; mesenií n'o primescú, ȳicéndú, că le trebuie ceva mai tinerică, și când în sfârșitú aduce o babă ce d'abea merge de bătrânețe, mesenií rîdéndú strigú cu toții într'unú glasú: „nu ne trebuie, nu ne trebuie, ci vremú stolnicú tinerú.“ Bétrâna se duce și ea, după ce nunulú celú mare o cinstesce, ca și pe cea din'naintea ei

---

Im Lubliner Kreise geht der „Starost“ mit einem Fähnchen in der Hand voran und neben dem Bräutigam ein Brautführer mit der sogenannten „Palme“, ein Fichtembäumchen, an dem vier Lichter, ein Glöckchen und zwei Kränze befestigt sind.

cu câtă îi dă mâna. Apoi nunulă celă mare ne'mpăcată strigă pe vornicelă, care s'arată 'n pragă dîcîndu: ce voiți d-vóstră, jupâni nuni mari?

„Stolniculă bucateloră, stolniculă bucateloră,“ s'aude în tóte părțile, póte l'ăi găsi pe afară, póte l'ăi cunósce. Vornicelulă ese. În urmă intră părinții miresei, aducînd'o de mână și oprindu-se în fața mirelui, tatălă fetei cuvintéză:

Poftimă ginere, poftimă
 De la noi soți,
 De la Dumneđeu norocă.
 Să trăesci
 S'o stăpănesci.
 Soțu îți dau
 Dar bățu nu-ți dau
 Că are némuri și frați
 Și te-a 'ntreba de ce-o bați,
 C'orū trece prin lunca mare
 Ș'orū tăia unū bețu mare
 Pentru cóstele dumi-tale
 Iar de-î trece prin luncușóră
 Și-î tăia o strămurare ¹⁾
 A fi pentru a dumi-tale soțioră.
 Și étă trupă din trupulă meă
 Și sânge din sângele meă.
 Ce-ți dau să-ți fie soție
 De acum și până 'n vecie ²⁾
 Amin.

Mirele se scólă, sărută mâna socriloră, iea mirésa de mână, o sărută pe frunte și o pune lângă dînsulă din a stînga; în vremea asta druștele staă pe delături.

Atunci nunulă celă mare strigă:

¹⁾ Asemenea obiceiă în Kalevala. Düringsfeld.

²⁾ *Apud Gubernatis.* „Despondeo tibi filiam in honorem et uxorem et dimidium lectum, in seros et claves.“ Preso Stiernhoek, citato dal Mittermaier, Grundsätze des gemeinen deutschen Privatrechts.

Vornicelū de la Vaslui
Când ilū cați, atuncea nu-ī
la poftimū la mine 'n cōce.

Vornicelulū intră c'o basma în bețū, și când nunulū
ī dice:

Dă brădișorulū cela 'ncōce.
Ca fina să ți-lū îmbrace.

Vornicelulū scōte din bețulū lui batista și și-o pune în
brău, iar bețulū ilū aședă peste găina cea acoperită.

Nunulū celū mare ilū ia, ilū dă miresei, care-ī légă la
capetū o batistă frumósă și în vreme ce lăutariī cântă, nu-
nulū celū mare jōcă bețulū, đicendū: „cine-ī vrednicū să iea
calulū”? Vornicelulū se repede și când să pue mâna pe din-
sulū, nunulū celū mare-lū trage îndărătū, apoi iar i le 'n-
tinde și așa pân în de trei orī, când i-lū dă.

Unī din ómenī đicū: „cinstite nunū mare, dar dă-i-lū
o dată“. Alții însă: „ba nu, bine-ī face, că și elū bine a sciutū
a o năcāji pe mirésă“. Nunulū celū mare după ce a datū vor-
nicelulū bețulū, ilū cinstesce și c'unū paharū de rachiū și
atunci elū cu bețulū 'ntr'o mână și cu paharulū în alta, jōcă
cântândū:

Vē mulțumescū de istū paharū
Ca de mare darū,
Istū paharū e gălbiorū
Dintr'unū sucū de pältiorū;
Da nu-ī din sucū de pältiorū
Ci-ī din viță de mlădiță
De unde jupânésa mirésă sughiță,
Că de jupânésa mirésă n'ar fi sughițatū
Jupânulū mire n'o ar fi căutatū;
Dar nici noi mesenī nu ne-amū fi adunatū;
Însă așa ne-am adunatū,
Că așa-ī de la Dumneđeū blagoslovitū și lăsatū.

Nunulă cuvinteză: „iea veđi fine, ce ne-a acoperitū acolo, că din pricina dumi-tale le tragemū tóte.“

Mirésa descopere, nunulă iea găina, o pune dinaintea mirelui, ȓicendū: „iea acum să te vedū finule cât imi ești de voinicū.“ Pentru ca nuntașii să mai facă hazū, frigū o găină bētrână, pentru ca să n'o mai pótă rupe mirele cât e lumea.

În partea muntelui, mai alesū, cosū găina cu ață saū cu sîrmă, ș'o aducū mai multū crudă decăt friptă. De mirele-ī hătru, rupe găina de-alungulū dreptū în douē, apoi o trece nuneī, care-o face mici fărāme, dāndū mai întāiū mirelui și miresei ș'apoi trecendū de-arēndulū la fie-care nuntașū. Nunulū, după ce a pusū pe unū talgerū douē pahare de rachiū, osulū peptului și vērfulū aripelorū, ilū întinde lăutarilorū.

Lăutariī: „Da numai atāta v'ați înduratū pentru noi?“

Nunulū celū mare. „Și 'ncă-ī prea multū, că nici atāta nu vi se cădea.

Aripī v'amū datū de sburatū
Și pieptū, cobzā de cāntatū.“

În județulū Prahova, Buzēū, Râmniculū Săratū și Brăila nunulū celū mare trimete înapoi găina, ȓicendū, că nu-ī destulū de bine friptă; atunci sócra cea mare pune găina cu talgerū cu totū, c'unū clondirū de țuică; c'o țuică (o garafioră câtū unū pāhāruțū), mai pune lingurā, cuțitū și alte māncări bune și le aședă tóte în lada miresei, ca să aibă ce mânca la noua sa locuință, când fiindu-ī fóme nu va îndrāsni să cēră.

Nunulū celū mare strigă la lăutaři să cānte busuīoculū. Toți bētrāniī se scolū de la masă, sē daū de-o parte și se prinde danțulū ast-felū: Vătājelulū merge 'n frunte, de dînsulū se ține nunulū celū mare, de-ī în putere încă, apoi mirele, mirésa între douē saū patru druște; în urmă vine nuna, iar după ea toți nuntașii, totū o fată ș'unū flăcăū. Scripcariī tragū cu arcușulū busuīoculū, iar din gură-ī ȓicū:

Frunză verde busuiocū
 Mai poftimū boerī la jocū
 Că destulū de când mâncați
 Mai poftimū de mai jucați,
 Mai dați cu genunchile
 De-aședați sarmalele,
 Mai dați cu picioarele
 De-aședați fripturile.

În vreme ce nuntașii au înjghebatū danțulū și învêrtescū busuioculū în jurulū mesei, tatălū și cu mama fetei se așeză pe unū scaunū, în capulū mesei, c'o pernă saū c'unū coltucelū pe brațe și fie-care țiindū în mână stebile de busuiocū, semnulū dragosteii; și când nuntașii învêrtescū danțulū, atunci când mirii vinū în dreptulū părinților, se plécă, le sêrută mâna, iar bêtrâniī îi strânge în brațe către pernă neteđindu-le fața cu busuioculū și totū așa de trei orī cât se învêrtesc danțulū pe după masă.

În sfîrșitū vornicelulū scôte danțulū din casă cântândū :

De trei cri pe după masă
 Să scótemū danțulū din casă,
 Să trăiască binele
 Binele și mirele,
 Să trăiască și mirésa
 Să schivernisescă casa,
 Să trăiți meseni cu toți
 Să ne veselimū de soți,
 Să trăesci podea uscată
 Să te bea gură-căscată,
 Să trăesci tu podū
 Ca să te beaū totū,
 Să-mī facū gura leicuța
 Pântecele balercuța,
 Căci are jupânulū mire,
 Multe fedelecuțe pline.

Gustă numai din paharū și-lū svirle peste cei de la spate.

Trăiască cei cu gurele căscate
De la spate,
De-aseră de când așteptă
Să le dau cinstea cea dréptă.

Nuntașii, după ce au eșitū afară, mai fragū vr'o câte-va
jocuri, pe urmă intră 'n casă după zestrea miresei. Vornice-
lulū saū nunulū celū mare aduce jucându unū citū de rochie
saū peștimanū, pe care-lū dă sócrei celei micī dīcēndū :

Buna vremea, buna vremea,
Sócră mare,
Ajungă-te voe bună
Că se 'nclină jupânulū mire
Cu ciuboțele 'n badei,
Poftimū ține.
Să-ți fie de bine,
Ciuboțele cu talpă de iapă
Ca să-ți fie de căratū apă,
Ciuboțele cu talpă de țapū
Să vē sară și 'n capū,
C'o pereche de ciuboțele
Cu talpa de tesmeniță
Căputa de veveriță
Și c'unū peștimanū frumosū
Ca să-ți fie de folosū.
Poftimū de ține
Să ți-fie de bine.
Și 'ncă se mai rógă jupînulū mire dumi-tale
Ca să slobozi āste strae.

Sócră mică invoidu-le, cu toții se repedū asupra zestreī,
care-i aședatā 'n fundulū casei pe lada cu straele. Acolo însă
daū de cuscri, surorī, verī, orī rude de-aprópe ale miresei, cari
cu nafrāmī albe apără zestrea; când vre-unulū dintre flă-
cāi dă să pue mâna pe câte ceva, ele-i îndepărtéză cu nă-
frāmīle dīcēndū „nu lua, lasă acolo.“

Eū amū torsū la buci
Ca să-mī dai papuci,

Ş'amū torsū bumbăcelū
 Să-mi dai testemelū,
 Ş'amū torsū călţişori
 Să-mi dai bani rotunjori,
 Ş'amū torsū păcişele
 Să-mi dai barizele.

Şi totū urmază a apëra stracle, până ce mirele îi dă unū bacşişū, de obiceiū papuci, tulpanū saū barizū. În urmă flăcăii tăbărăscū asupra zestrei, înşfăcëndū unulū o pernă, altulū unū lăvicerū, apucândū care cum pôte, întindū lucrurile pe mâna şi jucându-le le scotū afară; mai mulţi flăcăii umflă lada şi batū în ea cu palmele, să vadă câtū de greū sună zestrea miresei.

Ajungëndū la uşă, fraţii saū rude de-aprópe ale miresei, cari străjuescū uşa cu topóre 'ncrucişate, cu cuţite şi pe une locuri chiar cu beţe, nu dau drumulū flăcăilorū cu lada pân nu le dau bacşişū.

Când aū scosū afară tótă zestrea, flăcăii chiuindū o jócă câtū o mai jócă, tragū carulū înaintea casei, aşedū lada la fundū, ticluescū lăvicerile ş'apoī pernele, acoperū pe de-asupra cu unū ũolū, ş'apoī légă ũapănū cu o funie.

În Macedonia, în părţile muntóse, zestrea miresei tótă se încarcă pe cai, totū asemenea şi în Vrancea.

Din nuntaşii mirelui se repedū prin casă şi punū mâna când pe una, când pe alta, iar cei de casă totū apëra. După ce aū scosū zestrea, vreaū s'o tragă afară şi pe mirésă, însă unū băitanū îi opresce ¹⁾ în uşă cu unū beţū saū cu o cociorbă ũicëndū :

Ma mai stăi bădiţă
 Să'mi plătesci leiţa
 Că nu-ţi dau pe leiţa.

¹⁾ În Moldova, mai multū în partea de susū, ũice că cerū hulpea.

Mirele-î plătesce, ș'atunci numai mirésa are învoirea de a eși.

La Francezi în Valdajot „în séra din 'nainte nunței vine mirele cu vr'o cincî-spre-șce tineri și ceru lucrurile promisei lui; tatălū îi încredințză că elū nu mai are nimica de ășu în casă; atunci se arată mirésa însoțită de câte-va companiōne și de câte-va apērătore, se aduce unū cufērū vechiū pentru că celui nou și adevēratū să nu i se întēple vr'unū rēū; acum se începe o luptă seriōsă pentru cufērū: dacā ei isbutescū și icaū lucrurile miresei, nu daū nimica; dacā găsescū resistență prea mare facū împăcaciune și slobozescū cufērulū prin cadourī de ace, șireturī și cordele.

„Fetele, cari în timpulū acesta scosese rōtele de la căruță și deshāmase calulū, punū rōtele la locū și ajutā să încarce averea miresei. Totū la Francesiī din Jura, de mirele locuesce în altū satū și de flăcăilorū le pare rēū după mirésă, cautā să-î împedice plecarea, aruncāndū în drumulū ei lemne.“

La casa miresei înainte de a se cere iertăciunea, scripcariī cântă cam următōrele cāntece:

Haī miresă, haī,
 Că te ducemū la străinū,
 Și te-a mustra fără vină,
 Mi te-a bate fără milă;
 Că mila de la bărbatū
 Ca frunța de pērū uscatū:
 Când te puī să te umbresci,
 Mai tare te dogoresci;
 Și mila de la părinți
 Cu mare greū o s'o uiți;
 Da mila de la mamă,
 Îi ca strugurulū de pōmă.
 Când eraī la maica-ți fată,
 Mâncai turtă cōptă 'n vatră
 Și rasă pe rēdătore,
 Și ai fața ca o flōre,

Și-mi porți códă pieptănată,
 Cu betelă încurcată,
 Și cu floră încununată.
 Cât la măicuța-ți erai,
 De lucrai, de nu lucrai,
 Totu dragulă mamei erai,
 Dar dacă te-î mărita,
 Copiii te-oru impresura,
 Grijele mi te-oru lua,
 Că bărbatulă nu-î părinte,
 Să-ți rabde ori-ce cuvinte.

Tacî mirésă nu mai plänge,
 Nu plänge, nu suspina,
 Că-î plänge și-î suspina,
 Când bărbatulă te-o mustra,
 Și te-a mustra fără vină
 Și te-a bate fără milă,
 Cătându-ți numaî pricină.
 Surorile nu te-oru scóte,
 Frații-oru dice,
 Bine-ți face,
 Ți-î bărbatū, nu ți-î părinte
 Să-ți rabde multe cuvinte.
 Mergi la a dumi-tale casă,
 Mergi la a dumi-tale masă,
 De la Dumneđeū alésă.
 Și ai o sócră
 Ca o tócă,
 Ese afară
 Ca o móră,
 Din gură slobóde pară;
 Intră 'n casă
 Ca o sabie tăiósă,
 Să sue pe patū și geme
 Și n'aduce unū brațū de lemne.

Veđi mila de la bărbatū
 Ca frunđa de pėrū uscatū,
 Da mila de la părinți,
 Lado, Lado și iar Lado
 Anevoe ai s'o uiți.
 Dacă te-î mărita
 Grijile mi te-orū lua
 Și bărbatulū te-o muștra.
 Mănânci pâne și beî vinū.
 La inimă puî veninū;
 Mănânci pâne și beî apă
 La inimă puî otravă;
 Mănânci pâne și beî bere
 La inimă puî durere.

Puiule nu te 'ndura
 Pân îi fi la maică-ta,
 Că dacă te-î depărta
 Multă cale mi-î căta,
 Multă cale și cărare
 Pentru dragostele tale.
 Mai vėđut'ai omū pe lume
 Să chinuiască ca mine,
 Mai vėđut'ai vr'unū bărbatū.
 Să nu fie fermecatū,
 Mai vėđut'ai vr'o muiere
 Să-î fie de bărbatū jele?
 Totū de dorū puică, de dorū,
 Nu mă lăsa ca să morū
 Mė usucū de pe picioře
 Totū de dorulū dumî-tale,
 Mė usucū ca cucuta
 Când o tragi cu cōsa.

Frunđa verde ștejărelū,
 Cātu-î omulū tinirelū,
 Se ține dorulū de elū;
 Dar de unde 'mbėtrănesc
 Nimerū nu-î trebuiesce,

Ce folosă de cușmă lungă
Dacă nu-să parale'n pungă.

Frunză verde ș'o lălea,
Sërmana inima mea
Iar a prinsă a mă durea.
Nu mă dóre
Cum se dóre,
Mă dóre necontentitú
Pentr'unú puiú ce l'amú iubitú.
Acuma de l'ași avea,
Ce bine mi-arú mai părea,
Și ce bine l'ași ținea.
Numai páne și măslina,
Și rachiú de tescovine
Ca să vadă ori și cine
C'amú trăitú o dată bine

Frunză verde cimbrisorú,
Bate murgulú din piciorú
Să-í punú șeaua binișorú,
Să mă ducú unde mi-í dorú.
Haí murgule 'n pasú mai tare,
S'ajungemú în satú cu sóre;
Haí murgule 'n pasú lupesce
Că mi-a datú puica nădejde.
Trage murgulú la grăunțe
Și voiniculú la mândruță,
Trage murgulú la popasú
Și voiniculú unde-o masú.

De când dragă te-amú văđutú
La inimă te-amú avutú,
Vecinica, vecina,
Aprópe de casa mea.
Vecina de lângă casă
Se mărită și te lasă;
Vecina de lângă tine
Se mărită și nu spune;

Se mărită vecina
 Și rămâne grădina,
 Grădina cu florile,
 Stratulă cu garófele

Frunzuléna ș'o lalea
 Amărată-i sórta mea
 Și nu scie nimenea,
 Numai eú și puica mea.
 Dragoste fără norocú,
 Scii ca cărțile de jocú,
 Unulú pune ș'altulú iea,
 C'asa merge dragostea;
 Lasú s'o iea, s'o iea, s'o iea,
 C'asa merge dragostea
 N'o s'o ție 'n colivie,
 Totú la neica o să vie;
 N'o s'o ție închisă 'n casă.
 Și totú la neica o să iasă.
 Mărită-mě mamă, hăi,
 Că de nu mă-î mărita
 Pe feréstă m'a fura
 La lună ne-omú închina,
 Stelele ne-orú cununa,
 Sórele ne-o judeca.
 Ilenușo de la țară,
 Cu sprincene de secară,
 Cu ochi negri ca mura,
 Cu gura ca ciréșa.
 —Măriucă de la țară
 Ce ți-î gurița amară?
 Amú mâncatú bade căline,
 Să nu mă sêrute nime.
 Și cine m'a săruta
 De doru-mi n'a mai putea,

La răchita rămurată
 Șade baba supêrată
 Cu fata nemăritată.

Mărită-mă, mamă, hăi
 Că de nu mă-î mărita
 Cu cociorva 'n capū ți-oî da.

Astăđi îi lăsatū de secū,
 Mă ducū maică să mă 'necū,
 Unde-o fi balta maî lată
 Ca să'ncapū cu zestrea tótă.
 Iar staū și mă resgândescū,
 De ce să mă prăpădescū,
 Ca mine câtî pătinescū
 Și totū pe lume trăiescū !

Busuiocū verde pe masă,
 Rēmăi maică sănētósă,
 Dacă n'ai fostū bucurósă
 Să mă plimbū séra prin casă
 Ca o garafă frumósă,
 Să șeđi cu mine la masă.
 Totū cu inima voiósă.
 Busuiocū verde firosū,
 Rēmăi tată sănētosū,
 Daca n'ai fostū bucurosū
 Să mă ai de vr'unū folosū.

Séra bună, noi ne-omū duce,
 Nu mă 'ndurū de gură dulce,
 Séra bună ne-omū lua,
 Nu mă 'ndurū de dumnea-ta.
 Frunđă verde ca mătasă,
 Rēmăi mamă sănētósă.
 Busuiocū verde firosū,
 Rēmăi tată sănētosū.

Lado, Lado.

Cântecū de nuntă. *V. Alexandri*, poes. pop., pag. 333.

Frunđă verde lăcrămióră,
 Lado, Lado surióră,

Du-te 'n haină de mirésă
 La bărbatul tēu a-casă:
 Lasă mamă, lasă tată,
 Lasă frați, lasă surori,
 Lasă grădina cu flori,
 Că tu singură-ai să fii
 O grădină de copii.
 Lado, Lado nu mai plânge,
 Mijloculū nu ți-lū mai frânge,
 Că a-casă te-î întórce,
 Când pe stratū inulū s'a tórce,
 Și la maica-ta te-î duce,
 Chiar atunci și nici atunci,
 Când bondaru o face miere,
 Când o face plopulū pere
 Și răchita vișinele
 Să-ți alini pofta cu ele.

Notă. *Alexandri*: Acestū cântecū se cântă miresei, când plăcă ea de la casa părinților, ca să se ducă la casa mirelū.

„Cânteculū nunței e îndestulū de naivū:

Tacī mirésă nu mai plânge,
 Că la maica ta te-o duce
 Când va face plopulū pere
 Și răchita vișinele
 Lado, Lado. ¹⁾

După ce s'aū mântuitū jocurile și când nuntașiī staū pe pornire, dinaintea casei în dreptulū ferestrelorū așternū unū lăicerū. Tatălū și mama miresei s'aședă amēdoī pe unū scaunū, iar la piciórele lorū punū o pernă. Miriī ingenuchiază înaintea părinților; (prin Oltenia acum numai mirésa ingenuchiază, iar mirele stă 'n picióre.)

Unū omū deșteptū și bunū de gură, care a apucatū din bunī și străbunī, cum se cere iertăciunea, vine înaintea părinților și vorbește pentru miri:

¹⁾ Constantin Negruzzi, Scene pitoresce din obiceiurile Moldaviei, pag. 91. Dacia literară, Iași 1859.

Aşa Neculai Bocăneţu din Bucecea, jud. Botoşani, mi-a spus următoarea iertăciune:

Staţi cinstiţi meseni ş'ascultaţi
 De la mică şi pân'la mare
 Şi câţi v'aţi tēplatū
 La acēstă frumósă adunare.
 Dumnea-vóstră beţi şi veseliţi
 Şi de tīnerulū nostru împēratū nici gândiţi;
 Iar tīnerulū nostru împēratū
 Diminéţa s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spēlatū,
 La icóne s'a 'nehinatū,
 În scări de argintū a 'ncălicatū,
 În toiagū de aurū că s'a rezematū,
 Peste tótă oştirea s'a nitalū
 Şi ne-a alesū pe noi doi viteji,
 Din cai săeţi,
 Din gură 'ndrāsneţi,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū,
 Ş'a pornitū la vēnatū
 Ş'a vēnatū toţi codrii
 Şi toţi munţii
 Ş'a datū peste o urmişórá de fiară.
 Da nu-ī de fiară,
 Ci-ī de căprióră;
 Iar nu-ī căprióră,
 Ce-ī de-a tīnerulū nostru împēratū bună soţióră.
 Unde-ī stolniculū de casă,
 Cu bunū răspunsū să ne iasă?
 Noi pe unde amū umblatū
 Solia frumosū ne-amū datū
 Şi să ne'ntrebaţi pri'ncetulū
 Să ne dămū răspunsū cu dreptulū.
 Noi scimū multe
 Şi mērunte
 Şi 'n ia sară nu le putemū ţine minte.
 Noi amū venitū pe cângurile cerului

Ş'amă trasă la această casă
 Ca cum haragu 'mpărătesc să ne iasă;
 Iar tinărul nostru împărat
 Alt; haragă nu vrea să ia,
 Vă voesce pe această flóre din rai
 Să fie tinărului nostru împărat de bun trai.
 Iar tinărul nostru împărat
 Aū venitū cu securi de argintū
 Să sape acéstă flóre din pământū,
 S'o sape cu răděcină,
 S'o răsăděscă la împăratulū nostru 'n grădină.
 Ea de 'nfloritū are să 'nflorēscă,
 De roditū are să rodēscă,
 Părintii are să mulţumēscă.
 Iar staţi cinstiţi meseni ş'ascultaţi
 De la micū şi pină'la mare.
 Şi câţi v'aţi tēplatū
 La această frumoasă adunare,
 Şi dumnea-vóstră cinstiţi părinţi,
 Care de la Dumneđeū orânduīţi,
 Că Dumneđeū este mare
 Şi a făcut lumea
 Cu tóte câte-'sū într'ēnsa
 Numai cu đisa
 Iar totū pe rēndū
 Şi cu acestū cuvintū
 Făcu raiulū despre rēsăritū
 Ş'a ziditū pe moşulū nostru Adam
 Cu osulū din pétră,
 Cu trupulū din lutū,
 Cu auđulū din vēntū.
 Iar Dumneđeulū nostru a strigatū:
 Adame! Adame!
 Scólă-te 'n tălpile
 Piciórelorū tale.
 Şi moşulū Adam în tălpile piciórelorū s'a sculatū
 Şi din gură a suspinatū:
 A strigatū: „Oh! Dómne
 „Credū în tine, că tu eşti Dumneđeulū meū.

„Cum amū să trăescū pe acéstă câmpie-
 „Largă și frumósă
 „Număi eū unū omū singurū?“
 Dumneḑeu s'a gânditū
 Și s'a rēsgânditū:
 Să ia din tălpile piciórelorū,
 Omulū scade,—
 Să ia din capū,
 Omulū zăluzāsce,—
 Să ia din cósta din a drépta,
 O fi femeia mai mare decât bărbatulū;
 Ș'a luatū din cósta din a stānga,
 Să-i facū lui Moșū Adam muere,
 Ș'a ziditū pe móșa nóstră Eva.
 Iar Dumneḑeulū nostru a strigatū:
 Adame! Adame! și tu Evo!
 Voi să vē'nmulțiți,
 Ca nisipulū mării,
 Ca erburile câmpulū.
 Iar dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 De la inimă să vē smeriți,
 Și fiī să vē blagosloviți,
 Că nu este începutulū
 De la iști doi fiī ai dumnea-vóstră,
 Ci de la moșulū nostru Adam,
 Care cu toții ne tragemū din némū,
 Și din viță 'n viță,
 Până la aceste douē tinere mlădițe.
 Le-a venitū și lorū vremea de căsătoritū,
 Ca la doi pomi de 'nfloritū;
 Iar blagosloviți părinți,
 Cum a blagoslovitū Dumneḑeu pe Iléna,
 Și cei trei patriarhi,
 Și aū infrunditū crengelē de măslinū,
 În mânelē lorū
 Fără neavēndū rădēcina;
 Și cum a blagoslovitū pe Moise,
 Care cu toiagu 'n mare a datū,
 Apele în douē s'aū despicatū,

Și aũ mersũ ca pe drumũ bătutũ.
 Cinstiți părinți, poftimũ de iertați,
 Iertați și blagosloviți,
 Aste douë mlădițe,
 Să le fie casa, casă,
 Să le fie masa, masă,
 Și vieța luminosă.
 Să trăiască mirele,
 Stăpânescă-și vitele,
 Tóte avuțiile;
 Să trăiască și mirésa,
 Să schivernisescă casa.
 Întru mulți ani să trăiți,
 Cu toții să vă veseliți.

Iertăciune

Spusă de Manole Butnariu, diu Négra Șarului. jud. Suceva.

Ascultați, ascultați,
 Glóte și noróde,
 Și dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Cari sunteți de la Dumneđeũ blagosloviți.
 Se rógă fiii d-vóstră cu genunchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu inimă de smerenie
 Ca să céră cuvintũ din gura dumnea-vóstră
 De blagoslovenie,
 Ci de iertăciune,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casele fiilorũ,
 Ca blăstămulũ părinților
 Le risipescũ casele.
 Că din începutulũ lumei a făcut Dumneđeũ
 Cerulũ și pămintulũ
 Numa cu gândulũ,
 Marea cu tóte câte-sũ într'insa
 Numai cu ȓisa;
 Și a făcutũ raiulũ la rėsăritũ

Deosibitū de acestū pămîntū,
 Și ne-a pusū în cerū sórele sfeșnicū
 Să ne fie nouă veșnicū,
 Și l'a împodobitū cu luna
 Care o privimū noi totū-d'auna;
 Și a împodobitū cerulū cu stelele
 Care-lū privimū noi în tóte serile;
 Și l'a împodobitū și cu luceferi luminoșî
 Care privimū noi își păcătoșî.
 Țise Dumneđeū că nu se póte
 Pămîntū să fie
 Fără seminție,
 Ș'a luatū lutū
 Din pămîntū,
 Ochii din mare,
 Frumusețile din sóre,
 Auđulū din vîntū,
 Sufletulū de la Duhulū sfântū,
 Și a ziditū pe strămoșulū nostru Adam..
 Și iar a Țisū Dumneđeū
 Că nu se póte pe pămîntū să fie
 Fără de soție,
 Și i-a datū lui strămoșulū nostru Adam
 Somnū greū
 Și a luatū osū din osulū lui,
 Și carne din carnea lui,
 Și sânge din sângele lui,
 Și a ziditū pe strămóșa nóstră Eva..
 Acelū somnū ce-lū somnoră
 Grozavū visū visă;
 S'a sculatū
 Înspăimîntatū
 Și a Țisū „of! dómne,
 „Ce este acésta?“
 „Taci Adame nu te spăimînta,
 „Că acésta este osū din osulū tēū,
 „Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele teū,
 „Și se va chema ție soție

„Până 'n sevărsie.“
 Și de atunci s'au trasă din nēmă în nēmă,
 Din viță 'n viță,
 Până ce-au ajunsă la acești fii ai dumnea-vóstră.

Iertăciune.

Cost. Peténulü ; Prilipca, jud. Dorohoiü.

Stați, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Cari sunteți de la milostivulü Dumneđeü
 Orénduiți ;
 Că milostivulü Dumneđeü
 A făcutü cerulü și pămîntulü,
 Numaï cu cuvîntulü,
 Marea și cu tóte căte sunt într'insa
 Numaï cu đisa.
 Și milostivulü Dumneđeü,
 În điaa întâiü a făcutü lumea,
 În điaa a doua țaria saü cerulü,
 Care-î de-asupra pămîntulü ;
 A treia đi a despărțitü uscatulü de apă,
 A patra đi a făcutü sórele și luna,
 A cincea đi a făcutü tóte viețuitórele
 De pe pămîntü ;
 A șesea đi a făcutü pasėrile.
 Ce sborü în raiü,
 Peștiü din apă,
 Și pe strėmoșulü nostru Adam.
 Iar milostivulü Dumneđeü,
 A făcutü pămîntulü,
 Ca o turtă de cėră
 Și l'a împodobitü cu brađi
 Rămurați,
 Și izvóre curgėtóre,
 Care-sü pentru tóte sufletele adăpătóre.
 Și-a făcutü cerulü ca o haină,
 Și l'a împodobitü cu stele

Mărunțele,
 Și luceferi luminoși,
 Care-î privimă noi toți cei păcătoși.
 Și l'a mai împodobitū cu sórele și luna,
 Care privimă noi tot-d'a-una.
 Și-a mai făcutū Dumneđeū
 Pe strămoșulū nostru Adam,
 Care ne tragemū toți din némū.
 După ce l'a ziditū din optū părți,
 L'a făcutū cu sângele din roă,
 Frumuseța din sóre,
 După chipulū și asemănarea sânției-sale.
 Cu auđulū din vântū,
 Cu ósele din piatră.
 Și umbla strămoșulū nostru Adam
 Singurū pe pămîntū;
 Dumneđeū vėđėndū,
 Că nu e bine să fie
 Omulū fără soție,
 I-a datū Dumneđeū unū somnū dulce
 Și a adormitū în mijloculū raiului,
 Și a luatū o cóstă din stānga sa
 Și a ziditū pe strămóșa nóstră Eva;
 I-a suflatū duhū
 Ș'a înviatū strămóșa nóstră Eva.
 Și deșteptāndu-se strămoșulū nostru Adam din somnū
 Vėđu muere lângă dînsulū
 Ȋise: „of! Dómne ce este acésta?“
 Milostivulū Dumneđeū Ȋise:
 „Nu te spāimînta Adame,
 „Că acésta este osū din osulū tėū,
 „Și carne din carnea ta,
 „Sānge din trupulū tėū,
 „Și acésta se va chema ție soție
 „Pānă la sėvėrșio.“
 Și îi duseră în raiū,
 Că acolo era loculū de traiū;
 Și i-a blagoslovitū Dumneđeū:
 „Voi, Adame, cresecėți

„Și vă înmulțiți
 „Ca nisipul mării,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca frunza codrului.“
 Multă și mai multă creșteră
 Și se înmulțiră.
 Dumnezeu a blagoslovit pe Adam,
 Adam pe Isac,
 Isac pe Iacob,
 Iacob pe cei 12 patriarhi,
 Cări sunt de la Dumnezeu aleși,
 Până ce a venit vremea
 La acești doi tineri ai dumnea-văstră,
 Cări stau cu capetele plecate,
 Lacrimi versate,
 Ca să scotă din gura dumnea-văstră
 Cuvânt de blagoslovenie
 Și de iertăciune.
 Blagoslovenia părinților
 Întăresce casa filor;
 Iar blăstemul părinților
 O risipește.,
 Sănătate dumi-tale, jupâne mire,
 Și dumi-tale, jupânésă mirésă,
 Dumnezeu să vă dăruiască
 Corónă crăiască,
 Stemă 'npărătescă,
 Seaună domnescă,
 Toiag stăpânescă;
 Și să vă dăruiască cele cinci daruri
 Cări le-au dăruit
 Celor cinci prooroci:
 Bogăția lui Iov,
 Frumuseța lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Împărăția lui David.
 Și încă să vă mai dăruiască un dar,
 Cum i-a dăruit lui Aron,

Când i-a frunțitū tojagulū în mână
 Ne-avëndū rădēcină ;
 Și să vē bucure Dumneđeū,
 Cum s'a bucuratū fericita Ilénă
 Și fericitulū Constantin Împēratū,
 Când a găsitū prea fericita cruce;
 Și încă să vē mai bucure,
 Cum s'a bucuratū fata Aftomieî.
 Când a vēđutū muntele Sionului.
 Amin.
 Și mie pentru c'am ostenitū
 Simbria să-mī fie gătitū:
 Unū paharū de vinū,
 Ca și de la Christos amin.
 Ș'o naframă de inū,
 Să-mī ștergū mustățile de vinū;
 C'omū bé
 Cât omū puté,
 Și ne-omū șterge
 Și cu póla sumanului,
 C'așa-î trēba țēranului;
 Ș'o copilă tinēră,
 C'asta de ici de colea,
 Dacă o vrea dacă n'o vrea,
 Să fie de potriua mea,
 Să facă draculū cimpoîū din ea,
 Să cânte la nunta mea;
 Iea dă unū paharū de rachiū.
 Sănētatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânēsă mirēsă;
 De-a fi acestū paharū
 Cu zaharū,
 Milostivulū Dumneđeū să vē dāruiască unū darū.
 De-a fi acestū paharū cu vinū,
 Dumnea-vóstră să vē fie chefulū deplinū,
 Sănētatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânēsă mirēsă,
 Mândre să fiți,
 Să înfloriți,

Ca merii,
 Ca perii primăvera,
 Și ca toamna cea bogată,
 De toți laudată,
 Și de noi câte-o dată.

Iertăciune.

Neculaî Duceagă, Onișcană, jud. Romană.

Ascultați dumnea-vóstră cinstiți nuntași
 Glóte și noróde,
 Aceste vr'o două trei cuvinte
 Carî de la milostivul Dumneđeș sunt orânduite,
 Și dumnea-vóstră cinstiți părinți
 Carî de la Dumneđeș sunteți blagosloviți
 Ca și pomii cei rodiți,
 Că-și facă ródă ródeloră
 Din lucrarea răděciniloră,
 Decî căutați spre fii dumnea-vóstră
 Aceștia, ce staș ingenuchiați
 Și de la inimă vă umiliți
 Ca să-î blagosloviți;
 Pentru-că blagoslovenia părinților
 Întăresce casele fiiloră;
 Iar blestemulă părinților,
 De-a fi cu temelie de piatră,
 O risipesce până'n talpă;
 Că multă și părinții ostenescă
 Până pe fii loră îi crescă
 Și de tóte relele îi ferescă,
 Așa și Dumneđeș a făcută cerulă și pămîntulă
 Număi cu cuvîntulă;
 Și a făcută raiulă deosebită
 De acestă pămîntă
 Ș'a zidită Dumneđeș pe Adam,
 Ș'a dărunită lui somnă greă,
 Ș'a scosă o cóstă din cóstele lui,
 Ș'a făcută soție,
 Pe strămóșa nóstră Eva.

S'a deșteptatü Adam din somnü greü
 Și-a ȑisü lui Dumneȑeü:
 „Ce este acésta?“
 — „Acésta este osü din ósele tale,“
 „Și carne din carnea ta;
 „Se va chema ȑie soȑie
 „Până la vremea de sfirșitü“
 Pentru acésta va lăsa fiulü pe tatălü sėü
 Și pe mama sa
 Și vorü fi amėndoi unü trupü
 C'așa Dumneȑeü a voitü,
 S'a făcutü Dumneȑeü Lunı ĩngerii
 Marȑi dobitócele,
 Mercuri le-a pusü nume,
 Sâmbătă a ziditü pe Adam,
 Duminecă s'a odihnitü.
 Și-a ȑisü Dumneȑeü: „cresceȑi
 „Și vė ĩnmulȑiȑi,
 „Ca nisipulü mării,
 „Ca frunȑa copacilorü,
 „Ca stelele cerului.“
 De atunci trăgėndu-se viȑă
 De sėmintă,
 Până ce a ajunsü vremea
 La acești doi fiı ai dumnea-vóstră
 Cari stăü cu genunchile plecate
 Cu lacrămi pe faȑă vėrsate
 Pentru ca să-i blagosloviȑi,
 Precum a blagoslovitü Dumneȑeü pe Adam
 Și cum a blagoslovitü pe Aron
 Când toiagulü ĩn mână
 Iea, de 12 ani uscatü,
 Și l'a blagoslovitü Dumneȑeü
 Și a ĩnfrunȑitü ĩn mână
 Fără de rădėcină;
 Și-a blagoslovitü Dumneȑeü pe Noe,
 Când a eșitü din corabie,
 Pe muntele Tavorului, pe uscatü,
 Și s'a isbăvitü de pėcatü,

S'a sădită vie
 De-a umplută lumea de veselie,
 Pre ceasurile
 Cu norócele,
 Pre viéță
 Cu dulcéță,
 Până la adânci bētrânețe.
 Și să vē dăruiască milostivulă Dumneđeș.
 Cele șapte daruri
 Carī le-a dăruită la cei șapta ómeni:
 Frumusețea lui Iosif,
 Blândeța lui David,
 Intelepciunea lui Solomon,
 Tăria lui Samson,
 Curți de aură ale lui Visarion.
 Cu aceste daruri
 S'a dăruită și fericita Ilénă
 Când a aflată cinstita cruce,
 În sinulă ei de-a drépta,
 Și cum s'a dăruită
 Fericitulă împērată.
 Și încă să vē mai dăruiască Dumneđeș.
 Cele patru daruri
 Carī le-a dăruită la cei patru ómeni:
 Mărirea crăiască,
 Corónă 'mpērătéscă,
 Scaună domnescă,
 Toiagă stăpânescă,
 Ca dumnea-vóstră să trăiți
 Și să diceți și drușteloră amin,
 Să bea și istă pahară de vină.
 Cine n'a dice amin
 Să se umple de venină.

Iertăciune.

Radu Dascălulă, sat. Făurei, jud. Putna.

Buna vremea, buna vremea,
 Horă framósă,

Boeri dumnea-vóstră.
 Amă întreată de viéță,
 Viéța o vedemă că-î bună;
 Dar noi bine nici nu v'amă întreată
 Și dumnea-vóstră tare v'ați spăimintată.
 Dumnea-vóstră sciți ca niște boeri învățați
 Că pe noi să ne întreați:
 Ce umblămă,
 Ce căutămă,
 Că noi samă să ne dămă.
 Dac'ați auđitū, alū nostru tinerū împēratū
 În scări de aurū s'a 'nălțatū,
 Peste óste s'a uitatū.
 De ne-a alesū pe noi,
 Pe iști doi,
 Bunī de sfatū,
 Rēi de statū,
 Și 'nainte ne-a mánatū,
 Din conacū în conacū,
 Cu cai de olacū,
 Nouē răspunsulū așa ne-aū datū:
 Unde stéua ni s'a lása,
 Drumulū ni s'a înfunda.
 Nouē la astă cinstită casă
 Stéua ni s'a lásatū,
 Drumulū ni s'a înfundatū.
 Saū salașū de gasdă să ne dați,
 Saū drumulū să ne arēțați
 Și sēmnulū ni-ī o rotiță,
 O rotiță fără schiță,
 Din patru 'mpletită,
 Din fața lui Dumneđeū făcută,
 Pentru tinerulū nostru împēratū gătită,
 Tocmai ca cucóna mirésă chitită,
 Și pentru aceea, frați și nuntași,
 Și ómeni pămintași,
 Surorile
 Și némurile,
 Și dumnea-vóstră părinți,

Iertați pe acești doi fi,
 Cări pe genunchi plecați,
 Cu mâna pe brațe,
 Cu lacrimi pe față,
 Ei ședă cu smerenie:
 Să-i blagosloviți,
 Că nu-i pornire de pe ei,
 Ce-i pornirea din strămoși,
 Și a mersă din viță 'n viță
 Până a ajunsă la aceste două mlădițe.
 Iertați părinți,
 Nu-i blestemați,
 Că blestemul părinților
 Risipesce casele fiilor
 Dar bine-cuvîntarea le întăresce.
 Da Dumneșeu sântul,
 A zidit cerul cu stele
 Mărunțele,
 Sorele și luna pe el.
 Pământul cu florile
 Și cu toate mândrețele,
 Și pe Adam pe pământ.
 Iar lui Adam i-a ședut
 Rău pe pământ.
 Dumneșeu lui sântul Petre i-a disă:
 Petre, rău îi șede lui Adam
 Singur pe pământ.
 Ale Dómne, bine scii,
 Bine să-i dai.
 Dumneșeu somnă că i-a dat,
 Trei zile și trei nopți a dormit,
 Și toiagă de mără uscată
 La capă i-a înfiptă.
 Și Dumneșeu cu sântul Petre s'a vorbit,
 Cum să-i întrupeze lui femeie,
 Să iea din capă,
 Omul slăbesce
 Și greă să hrănesce;
 Să iea din tălpi,

Omulū scade
 Și rău i se mai șade;
 De-î va lua din creștetū
 Rămâne femeia mai mare decât Românulū;
 I-a luatū din cōsta stângă
 Ș'a intrupatū
 Pe strămoșa noastră Eva.
 Adam când s'a sculatū,
 Tare s'a spăimîntatū.
 Dar Dumneđeū pe elū l'a îmbărbătatū:
 Adame, nu te spăimînta,
 Că asta va să fie,
 Sōtă ție,
 Rōdă mie,
 Adame, pe pămîntū,
 Cu ea să trăești.
 Adam trăindū,
 Și cu ea pe pămîntū viețuindū,
 A vădūtū raiulū despre rēsăritū,
 Mândru 'mpodobitū,
 Elū în raiū că s'a cerutū,
 Dumneđeū în raiū l'a slobozitū;
 Adame în raiū să trăești
 Tōte să le stăpănesci,
 Și sub mērulū de aurū să te odihnesci.
 Atunci Eva pe Adam a înșelatū,
 Din mērū când a gustatū,
 Dumneđeū afară din raiū l'a datū;
 Adame pe pămîntū să trăești,
 Și a spori să te sporesci,
 Ca nisipulū mării,
 Ca apa Dunărei,
 Ca frunțele codrului,
 Ca colbulū pămîntului.
 Atunci a mersū din vițā 'n vițā,
 Până a ajunsū la aceste două mlădițe,
 Cari staū cu smerenie
 Și cerū blagoslovenie.
 Iertați, părinți, nu blestemați,

Cum a iertatū Dumneḃeū pe 12 apostoli,
 Pe David prooroculū,
 Care a scăpatū din cuptorulū cu foculū,
 Și ḃiceți cu toții amin,
 Ca să-mi dați unū paharū de vinū.
 A intratū unū boerū în vie,
 S'a umplutū de veselie,
 Și dați-mi o naframă de inū,
 Pentru ștersū gura de vinū,
 Și de nu-ți avé,
 M'oiū șterge cu haina mea.

Iertăciune.

Costache Zuzu, Barboși, jud. Covurluiū.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră cinstiți nuntași
 Împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți
 De Dumneḃeū blagosloviți,
 Și de Dumneḃeū sunteți orânduți,
 Ca pe ai dumnea-vóstră fi să-i blagosloviți,
 Cum a blagoslovitū Dumneḃeū pe Aron,
 Cum a mai blagoslovitū pe Abram,
 Și Abram pe Isac,
 Și Isac pe Iacov,
 Și Iacov pe Iosif,
 Și pe cei 12 patriarhi.
 Că dumnea-vóstră, părinți,
 Aveți a ierta greșelele fiilorū,
 Câte au greșitū din copilărie,
 Și până la acestū césū de căsătorie,
 Precum Dumneḃeū poruncesce câmpulū,
 Ca să-și usuce verdețele sale,
 Așa și dumnea-vóstră, părinți,
 Aveți a ierta păcatele fiilorū,
 Că blagoslovenia părințilorū
 Întăresce casa fiilorū;
 Iar blestemulū părințilorū

Risipesce casele fiilorū,
 Că așa-î ajunsă vremea,
 Ca la unū pomū înfloritū
 Ce-î gata de roditū.
 Asemenea și acești doi fii ai dumnea-vóstră,
 Venitu-le-a vremea să se căsătoréscă,
 Ca să mérgă la a dumi-lorū-sale casă,
 La a dumi-sale masă,
 Părinții să pomenéscă.
 Iar eū ca unū ostenitū,
 Simbria mī-amū împlinitū,
 Simbria mea ce este:
 Unū paharū de vinū,
 Să fie chefulū deplinū,
 Amin ș'amin.

Iertăciune.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, nuntași împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Și socri blagosloviți,
 Că se rógă fiii dumnea-vóstră,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu mare plecăciune,
 Cu frumósă iertăciune,
 Ca să aibă de la Dumneđeū norocire,
 Și de la dumnea-vóstră iertare și blagoslovire,
 Că nu este începutulū de la dumnea-lorū,
 Ci de la Adam,
 Căci ȃice prooroculū Moise:
 Că veciniculū Dumneđeū a făcutū cerulū și pămīntulū
 Număi cu cuvīntulū,
 Ș'a împodobitū Dumneđeū câmpulū
 Cu ierburī mirositóre,
 Cu codrii înfrunȃiți,
 Cu văi adānci,
 Cu izvóre reci,

Cu pămîntu roditoru
 Și mirositoru,
 Ș'a făcutu Dumneđu paseri în văzduhu,
 Și după aceste tóte,
 Ca Dumneđu celú ce póte .
 A făcutu raiulú la răsăritu,
 Osebitu d'acestu pămîntu,
 Ș'a ziditu pe Adam în raiu,
 După chipulú și aseménarea sântiei-sale,
 Cu trupulú din lutu,
 Cu ósele din piatră,
 Cu sângele din rouă,
 Cu ochiú din mare,
 Cu frumusețea din sóre;
 Ș'a vedutu că nu-i bine a fi omulú singurú.
 Pe pămîntu,
 Ș'a vrutu să-i facú lui soțu,
 După chipulú și aseménarea sa.
 A ruptu osú din ósele sale
 Și carne din carnea sa,
 Ș'a făcutu pe strămóșa nóstră,
 Și se va chema soțu până la sfișítu,
 Că așa Dumneđu a vrutu.
 Adam a greșítu,
 Și din raiu l'a isgonítu.
 Iar Dumneđu a đisú:
 „Cresceți și vé înmulțiți,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca nisipulú mării,
 „Și umpleți pămîntulú,
 „De-lú stăpâniți pe dînsulú.“
 Și ajunse vremea,
 Și la acești doi fiú ai dumnea-vóstră,
 Cari vorú a se gospodári,
 Ca să-i blagosloviți,
 Cum a blagoslovítu Dumneđu pe Avram,
 Și Avram pe Isac,
 Și Isac pe Iacob,
 Și Iacob pe cei 12 patriarhi,

Care și de Dumneșeu erau aleși,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casa fiilor;
 Iar blestemul părinților
 Risipesce casele fiilor.
 Și dumnea-văstră, părinți,
 Sunteți orânduivi,
 Ca pe fiii dumnea-văstră să-i blagosloviți,
 Că Dumneșeu vi i-a dăruit,
 Și dumnea-văstră i-ați născut
 Și i-ați crescut,
 Și ca unii, ce vieță le-ați dat,
 Acum când ziua de căsătorit
 A sosit;
 Ca un pom înflorit,
 Ce-i gata de rodit,
 Așa și lor le-a venit vremea de căsătorit.
 Și fiii, la dumnea-văstră născuți și crescuți,
 Or fi luat greșeli înainte dumnea-văstră,
 Și precum a poruncit Dumneșeu câmpurilor
 Să-și usuce verdețurile ierburilor sele,
 Așa și dumnea-văstră, părinți,
 Să aveți a ierta greșele fiilor,
 Câte-au greșit din copilărie,
 Până în această zi de căsătorie:
 Și eu ca un ostenitor
 Simbria mi-am împlinit;
 Simbria ce-mi este?
 Un pahar de vin,
 Ș'o naframă de in
 Să-mi ștergă mustățile de vin,
 Fie și de mătasă,
 Numai să fie frumoasă
 Ș'o copilă de colea
 Care va fi mai frumoșea
 Să fie de sēma mea,
 De mi se va păre,
 Iar de nu mi s'o păre,
 Totu aici va rămāne.

Iertăciune.

Alexandru Vintilă, Câmpinenii-de-sus, jud. Ilfov.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Și dumnea-văstră, cinstiți nuni mari,
 Și dumnea-văstră, nunțași,
 Cu toți împrejurași,
 Cari v'ați adunată,
 La acéstă cinstită nuntă.
 Acești doi tineri alăturați,
 Se rógă la dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Cu genunche plecate,
 Cu lacrimi vërsate,
 Cu mare plecăciune
 Și fórte 'nchinăciune.
 Se rógă de iertăciune.
 Că bine sciți, dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Că Dumneđeū a făcutū lumea cu ȓisa
 A împodobitū domnia-sa pămîntulū
 Cu câmpi infrunȓiți,
 Cu văi adânci,
 Cu izvóre reci
 După cum sunt p'aici.
 După aceea a făcutū Dumneđeū pe Adam,
 Pentru ca să fie celū ântâiū némū,
 Însă pe Adam l'a făcutū
 Cu trupulū din pămîntū,
 Cu ósele din petró,
 Cu ochiī din mare,
 Cu frumuseȓile din sóre,
 Și așa l'a făcutū,
 Și singurū l'a lăsatū.
 După aceea, vëȓëndū Dumneđeū
 Că nu este bine a trăi omulū singurū,
 Îlū adormi pe Adam cu unū somnū,
 Și îi luă una din cóste
 Și făcu pe femee, numind'o Eva,
 Și i-a dat'o de soȓie,

Și le-a ȋisū: „cresceți
 „Și vȋ înmulțiți.“
 După aceea Dumneȋeū îi lȋsȋ în raiū,
 Cȋ sȋ fie totū cu traiū.
 După aceea Adam fiindū îndemnatū
 De cȋtre soȋia sa Eva,
 Prin pismuirea diavolului,
 Elū din pomulū raiului a gustatū
 Și 'ndatȋ golū și rușinatū s'a aflatū,
 Atunci frunȋȋ de smochinū a luatū
 Și pe trupū s'a îmbrȋcatū.
 Dumneȋeū însȋ, sciindū greșala ce făcuse Adam,
 A venitū, după cum venia și altȋ datȋ,
 Și a strigatū:
 „Adame, unde ești?“
 Iar Adam a respunsū:
 „Dȋmne sunt golū și mȋ rușinezū“
 „A mȋ înfȋțișȋ înaintea ta.“
 Apoi Dumneȋeū pe Adam l'a blestematū
 Pentru pȋcatulū care l'aū făcutū
 Și pe pȋmintū l'a datū,
 ȋicȋndū: „cresceți și vȋ înmulțiți,
 „Umpleți pȋmintulū
 „Și-lū stȋpȋniți pe ȋinsulū
 „Cu tȋte celea ce sunt într'insulū.“
 Dar Dumneȋeū, de și pe Adam l'a blestematū,
 Însȋ fȋȋȋduinȋȋ bunȋ i-a datū.
 Așȋ, dumnea-vȋstrȋ, cinstiți pȋrinți,
 Socrii blagosloviți,
 Tȋte 'n pȋmintū sȋ lȋsați
 Și blagoslovenie la acești doi fiȋ tineri sȋ dați;
 Cȋ bine sciți
 Dumnea-vȋstrȋ, cinstiți pȋrinți,
 Socri blagosloviți,
 Tȋte 'n pȋmintū sȋ lȋsați,
 Blagoslovenie sȋ dați;
 Cȋ blagoslovenia pȋrinților
 Întȋresce casa fiilorū;
 Dar blestemulū pȋrinților

Risipesce casa tinerilor;
 Cum și Dumneșeu pe Adam l'a blestemată;
 Dar și făgăduință bună i-a dată;
 Așa dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Ați fost îndatoriți
 Până într'acestă minută;
 Căci pe acești tineri i-ați născută
 I-ați crescută,
 Și 'ngrijire pentru ei ați avută.
 Iar Dumneșeu viță le-a dăruită
 Și ți de căsătorită,
 Care iată c'a și sosită.
 Ca ună pomă înflorită,
 Ce-î gata de rodită,
 Așa le-a venită vremea
 Și la acești doi tineri să se căsătorască
 Și pentru aceea se rogă,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrimile vërsate,
 Cu mare plecăciune,
 Și frumósă 'nchinăciune,
 Pentru ca să aibă de la Dumneșeu norocire,
 Și de la dumnea-văstră bine-cuvintare.
 Așa dar dumnea-văstră sunteți datori,
 Ca tóte 'n pămîntă să lăsați,
 Și blagoslovenie filorū să dați,
 După cum a blagoslovită Dumneșeu pe Adam,
 Și cum a blagoslovită pe cei 12 patriarhi,
 Cari de Dumneșeu erau aleși.
 Așa dar ascultați
 Dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Socri blagosloviți,
 Și dumnea-văstră, cinstiți nuni mari,
 Cu toți împrejurași,
 Cari s'aū adunată la acésta nuntă,
 Căci eū multe v'amū vorbită,
 Și dumnea-văstră puțină ați înțelesū.
 Dar mai la urmă simbria mea ce este,
 Trebuie să mi-o dați.

Simbria mea este unŭ paharŭ de vinŭ,
 Ș'o naframă de inŭ,
 Ca să-mi ștergŭ gura de vinŭ,
 Fie și de mătasă,
 Numai să fie de aci din casă,
 De la cinstita mirésă,
 Să nu fie de la vecine,
 C'omŭ păți vre-o rușine.

Iertăciune.

Nae Mălăcerulŭ, jud. Ilfovŭ.

Așa, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră, împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Cari sunteți de la Dumneđeŭ orânduți;
 Ca nisce pomŭ în flori
 Sunt acești doi fii tineri,
 Ce staŭ înaintea dumnea-vóstră
 Cu ghenuchele plecate,
 Cu lacrămi pe față vėrsate,
 Ca să-i iertați,
 Că iertările și bine cuvintările părinților,
 Intărescŭ casele filorŭ,
 Iar blestemele părinților,
 Risipescŭ casa și temelia filorŭ.
 Dumneđeŭ a făcutŭ cerulŭ și pămîntulŭ,
 Numai cu cuvîntulŭ,
 Și marea cu câte-sŭ într'insa,
 Numai cu ȓisa.
 Și făcu raiulŭ la rėsăritŭ
 Și cu multe podóbe de flori l'a împodobitŭ,
 Totŭ cu flori frumóse, mirositóre,
 Munți înalți,
 Mândria pămîntului,
 Cu isvóre adânci,
 Cu apuri calde.
 Și-a datŭ Dumneđeŭ pe pămîntŭ
 Și s'a pusŭ ca unŭ porumbŭ.

Dumneđeũ pe nimeni ne-vẽdẽndũ,
 Multũ a statũ
 Ői s'a gãnditũ
 Ce sã facã, ca sã 'ntrupeze
 Unũ omũ pe pãmĩntũ,
 Luat'a osũ din pãtrã,
 Carne din lutũ,
 Sufletulũ din duhulũ sfintũ,
 Ői minte din slava ingerilorũ,
 I-a dãruitũ ;
 Ői l'a lãsatũ Dumneđeũ
 Pe raiũ 30 anĩ stãpãnindũ,
 La 30 de anĩ iar s'a uitatũ pe pãmĩntũ,
 Ca sã vadã ce felũ de rãde i-a fãcutũ
 Adam nici o rãdã nu i-a fãcutũ.
 Unũ zãdufũ i-a datũ
 Ői unũ somnũ mare l'a adormitũ
 Ői multũ a statũ Ői s'a gãnditũ
 Ce sã facã sã-i intrupeze lui soũ
 De acum Ői pãnã'n vecie,
 Nume de ajutorũ femeĩ pe pãmĩntũ :
 A gãnditũ sã iea
 Din cãlcãi,
 A fi femeia prea supusã bãrbatului
 Ői nu va fi bine;
 Sã-i iea din capũ,
 Va fi femeia prea mare asupra bãrbatului,
 Ői iar n'o sã fie bine.
 A ãntinsũ mãna drẽptã
 Ői a luatũ osũ din osulũ lui,
 Carne din carnea lui,
 Sãnge din sãngele lui
 Ői cãstã din cãsta lui,
 De anume din mãna stãngã
 Ői a ãntrupatũ pe strãmãșa nãstrã Eva.
 Atunci Dumneđeũ i-a dișũ :
 „Ia scãlã Adame Ői veđi
 „Ceea ce n'ai vãduțũ.“
 Adam s'a sculatũ,

Și cu glasū mare a strigatū:
 „Of! Dómne, ce este asta?“
 Dumneđeū i-a đisū: „nu te speria,
 „Că acésta este osū din osulū tēū,
 „Carne din carnea ta,
 „Cóstă din cósta ta,
 „Se va chema ție muere;
 „Și să vē înmulțīți ca nisipulū mării,
 „Ca stelele cerulū,
 „Și ca petrele vadulū.“
 Ș'a purcesū din rodū în rodū
 Până s'a umplutū pămîntulū totū,
 Și din viță 'n viță
 Pân la aceste tinere mlădițe
 Cari staū înaintea dumnea-vóstră,
 Cu genunchele plecate
 Cu lăcrimele vėrsate,
 Și se rógă să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Că iertarea și blagoslovenia părinților
 Intăresce casele fiilorū.
 Iar ocară și blestemulū lorū
 Risipescū temeliele fiilorū.
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Acești doi fii tineri de când i-ați făcutū,
 Până i-ați crescutū
 Multū vē vorū fi necăjitū,
 Și multe rele vē vorū fi făcutū,
 Dar dumnea-vóstră tóte să le uitați
 Și 'n pămîntū să le lăsați
 Și fiii să-i blagosloviți și să-i iertați.

Iertăciune.

Ghiță Mocanlū, Acpunaru. Dobrogia.

Dumnea-vóstră cinstiți părinți, soerii mari,
 Cari stați cu fața la rėsăritū,
 Genunchele la Dumneđeū plecați
 Și pe fiii dumnea-vóstră iertați,
 Că și părinții, sermanii, multū se chinuescū

Până pe fii mari îi crescū.
 Decî noi ne vomū smeri
 Şi din cugetulū inimei vomū vorbi,
 Intru numele Domnului, Mântuitorului Isus Christos,
 Care a făcutū cerulū şi pămîntulū
 Şi totă zidirea lorū.
 Şi făcut-a îngerii Marţia,
 Pămîntulū Mercuri,
 Dobitócilorū le-a făcutū locū pe pămîntū;
 Vineri la sântulū Ioanū le-aū dusū,
 Tuturorū nume le-a pusū;
 Sâmbătă a făcutū Dumneđeū munţii Galilei,
 De unde curge smirnă şi tămâe,
 Şi tóte cu bucurie.
 Din raiū privi Dumneđeū prin ele
 Şi a vėđutū bine
 Că nu póte fără stăpânire,
 Şi a luatū lutū din pămîntū
 Şi a ziditū pe Adam, strămoşulū nostru,
 Cu trupulū din pămîntū
 Cu sufletulū din vėsduhū,
 Şi i-a datū unū somnū greū
 Stremoşulū nostru Adam,
 Şi l'a dusū în mijloculū raiului,
 Şi a luatū trei cóste din cósta lui,
 Şi a ziditū pe strēmóşa nóstră Eva.
 Şede a Dumneđeū şi privia,
 Fórte bine se veselia,
 Până Adam a greşitū,
 Şi din raiū l'a isgonitū,
 Dumneđeū totū l'a blagoslovitū,
 De-a datū ródă însutită,
 Pămîntulū l'aū immulţitū.
 Şi așa din némū în némū,
 Din viţă 'n viţă,
 Şi din rodū în rodū,
 Până se umplu pămîntulū totū;
 Din care aū ajunsū rodulū,
 Până la aceşti doi tineri,

Ce i-a împrejuratǔ Dumneḑeǔ,
 Cu multǎ bucurie,
 Şi cea mai mare veselie.
 Dumnea-vóstrǎ sǎ-ǐ blagosloviţi,
 Cum a blagoslovitǔ Dumneḑeǔ pe Avramǔ cu Sara,
 Şi pe Iacob cu Rachila,
 Şi pe Asanesa.
 Şi acestorǔ fiǐ, ce sunt plecaţi,
 Şi se rógǎ cu smerenie,
 Sǎ-ǐ vedeţi cu blagoslovenie,
 Cǎ binecuvintarea pǎrinţilor
 Întǎresce casa filorǔ,
 Cǎ aceştǐ tinerǐ.
 Îsǔ ca unǔ pomǔ înmuguritǔ,
 În muguritǔ şi înfrunḑitǔ,
 Şi înfrunḑitǔ şi înfloritǔ,
 Numai gata de roditǔ,
 Sǎ rógǎ sǎ-ǐ iertaţi şi sǎ-ǐ blagosloviţi,
 Sǎ mǎrgǎ sǎ se cǎsǎtorescǎ,
 Ş'apoi la a lorǔ casǎ,
 La a lorǔ masǎ,
 Pe vieṫǎ pǎnǎ la adǎncǐ bǎtrǎneṫe;
 Şi sǎ vadǎ odraslǎ din trupulǔ lorǔ,
 Ca aceǐ cincǐ stǎlparǐ ce au înfloritǔ,
 Înaintea meseǐ lui Christos.
 Sǎ vǐ fie dumnea-vóstrǎ meseni
 De multǔ folosǔ.

Iertǎciune.

Vasile Dascalulǔ. Gura Idrigilui, jud. Fǎlcui.

Marele şi prea puterniculǔ Dumneḑeǔ
 Prinr'unǔ începutǔ
 A fǎcutǔ
 Cerulǔ şi pǎmîntulǔ
 Numai cu cuvîntulǔ,
 Şi socoti
 Şi bine 'mpodobǐ
 Cerulǔ cu stele luminóse,

Pămîntulū cu ierburi frumóse
 Cu ape dulci adăpătóse,
 Cu florī frumóse mirosítóre.
 Și iarăși vėđū Dumneđeū
 Că nu-ī bine să fie omulū singurū pe pămîntū.
 La Martie în 25 de đile
 Zidi Dumneđeū pe strămoșulū nostru Adam,
 Cu duhū și cu asemėnare,
 Și iarăși vėđū, că nu-ī bine
 Să fie Adam singurū pe pămîntū;
 Adormi Dumneđeū pe strămoșulū nostru Adam.
 Cu unū somnū greū,
 Și luă o cóstă din cóstele lui,
 Și osū din ósele lui,
 Carne din carnea lui,
 Sānge din sāngele lui,
 Și zidi pe Eva strēmóșa nóstră.
 Și dacă se pomeni
 Strēmóșulū nostru Adam din somnū
 Đise: „mulțumescū ție Dómne, că vėđui
 „Cóstă din cósta mea,
 „Osū din osulū meū,
 „Carne din carnea mea,
 „Și sānge din sāngele meū.“
 „Și acėsta se va chema ție muere.“
 Și i-a binecuvîntatū Dumneđeū pe dînșii.
 Să stăpānescū pămîntulū,
 Și i-a mai bine cuvîntatū
 Ca pe cei 12 patriarhī,
 Și pe Aron
 Care i-a înfrunđitū toiagulū în mână.
 Așa și dumnea-vóstră, cinstiți socri mari,
 O fică, ce-ați născut'o
 Și crescut'o,
 Ș'unū fiū, ce l'ați căștigatū,
 Și pe care singurū Dumneđeū vi l'a datū,
 Să-ī ertati, să-ī blagosloviți,
 Și să le diceți :
 „Fiii noștri iubiți,

„De aici bine vă călătoriți,
 „Și'ntru mulți ani să trăiți,
 „Și să vă bucurați de nepoți,
 „De strănepoți,
 „Cum s'aũ bucuratũ Aron,
 „Când înfrunđi toiagulũ în mână,
 „Ne-avẽndũ rãdẽcinã.“
 Pãnã aici cãtũ amũ cititũ,
 Pe dumnea-võstrã v'amũ folositũ.
 Voiũ sã ȓicũ Ńi pentru mine
 Ceva, sã-mĩ aducã bine:
 Dați-mĩ unũ paharũ de vinũ
 Ș'o bãsmãluțã de inũ
 Sã-mĩ Ńtergũ gura de vinũ,
 Și'n vecii vecilorũ amin.

Iertãciune.

Neculaĩ Zamfirescu, jud. Iași.

Ascultați, ascultați
 Dumnea-võstrã, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-võstrã, iubiți împrejurași,
 Cari v'a adunatũ Dumneđeũ la acẽstã cinstitã nuntã
 De Dumneđeũ blagoslovitã.
 Și dumnea-võstrã, cinstiți pãrinți,
 Cari de la Dumneđeũ sunteți orẽnduiți,
 Ca Ńi pomii cei rodiți,
 Cã-și facũ rodirile
 Din ramurile rãdẽcinilorũ,
 Sã cãutați spre fiii dumnea-võstrã,
 Cum staũ cu capetele plecate,
 Cu lãcrãmĩ vãrsate,
 Și se rógã dumnea-võstrã, cinstiți pãrinți,
 Sã-i iertați Ńi sã-i blagosloviți,
 Pentru-cã nu sunt fii pe pãmĩntũ
 Sã trãiascã
 Și pãrinților sã nu greșescã.
 Cã pãrinții multũ se chinuescũ
 Pãnã pe fiii lorũ îi crescũ

Și de rele-î feresc.
 Pentru că a făcutu Dumneđeū pămîntulū
 Cu cuvîntulū,
 Și tóte celea ce sunt într'însulū
 Numai cu ȓisa.
 Și cerulū l'a împodobitū Dumneđeū,
 Cu stele și cu luceferi luminoși,
 Care-î privimū noi cei păcătoși;
 Cu sórele și cu luna,
 Care privimū noi tot-d'auna.
 Și încă a împodobitū Dumneđeū pămîntulū
 Cu pomī roditorī,
 Că totū pomulū 'și dă rodulū sēū
 In vremea sa,
 Că așa a vroitū sf. sa.
 Iar după aceste tóte,
 Ca Dumneđeū cine póte ?
 C'a făcutū raiulū la rēsăritū,
 Deosebitū de acestū pămîntū,
 Și în raiū a ziditū pe strēmoșulū nostru Adam,
 Care ne tragemū și noi némū
 Cu ochii din pétră,
 Cu auđulū din vėzduhū,
 Și sufletulū din duhulū sântū,
 Și a vėđutū că nu este bine omulū pe pămîntū sã.
 [trăiască

Și pămîntulū singurū sã-lū stăpânescă;
 Ș'a rënduitū unū somnū greū lui Adam,
 In mijloculū raiului;
 Și a întinsū mânia dréptă
 Și a luatū cósta din cósta lui Adam
 Și a ziditū pe strēmóșa nóstră Eva.
 Și a vrutū Dumneđeū
 De s'a deșteptatū Adam din somnū,
 Iar Adam când a vėđutū
 S'a speriatū
 Și Dumneđeū i-a ȓisū: „nu te spăimînta
 „Că asta este osū din osulū tēū,
 „Și trupū din trupulū tēū,

„Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele tău,
 „Și se va chema ție muere “
 Și-i blagoslovi Dumneșeu
 Să creșcă,
 Să se înmulțescă,
 Ca stelele cerului,
 Ca nisipul mării,
 Ca iarba câmpului,
 Ca frunza codrului.
 Pentru acêsta va lăsă fiul
 Pe tatălă sêu și pe mama sa
 Și se va lipi de soția sa
 Și voră fi amindoi unū trupă,
 C'asa Dumneșeu a vrută.
 Și alū doilea se rógă la dumnea-vóstră,
 Cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Că blagoslovenia părinților
 Intăreșce casele fiiloră,
 Iar blestemulă părinților
 Strică casa fiiloră,
 De ară fi pe temelie de pétră
 Se risipesce pină 'n talpă;
 Și alū treilea se rógă la dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovitū Dumneșeu
 Pe Isacū,
 Și Isacū pe Iacovū,
 Și Iacovū pe cei 12 archerei.
 Așiderea și acêstă cinstită nuntă,
 De Dumneșeu blagoslovită,
 Ca crinulă să încoltescă,
 Ca maslinulă să 'nfrunđescă,
 Și unulă pe altulă să se iubescă,
 Și să se veselescă.
 Și pentru conăcării
 Câte-unū paharū de vinū,
 Și câte-o naframă de inū
 Să ștergemū gura de vinū.

Când mirésa plécă de la casa părinților ca să se ducă
la casa mirelui.

Burada.

The first system of musical notation consists of two staves, Treble and Bass clef, in a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The Treble staff begins with a treble clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The Bass staff begins with a bass clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

The second system of musical notation consists of two staves, Treble and Bass clef, in a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The Treble staff begins with a treble clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes, including a triplet of eighth notes. The Bass staff begins with a bass clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

The third system of musical notation consists of two staves, Treble and Bass clef, in a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The Treble staff begins with a treble clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes, including a triplet of eighth notes. The Bass staff begins with a bass clef, a sharp sign, and a 4/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Taci mirésă nu măi plânge.

Mijlocelulū nu-ți măi frânge,

Lado, Lado.

Că a-casă te-î întórce,

Când pe stratū inulū s'a tórce,

Lado, Lado.

Și la maică-ta te-î duce,

Chiar atunci și nici atunci,

Lado, Lado.

Când a face plopulū pere

Și răchita vișinele,

Lado, Lado.

Iertăciune.

La Româniî din Cherson, Burada, Conv. liter., an. XIV.

Stați nuntași și ascultați,

Sémă bine să luați,

La două trei cuvinte ale nóstre,

Ce le-omū spune dumnea-vóstră.

Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,

De la Dumneđeū orânduți,

Spre fii dumnea-vóstră cătați,

La pămîntū inghenuchiați,

Cu capulū la plecăciune,

Cu mâna la iertăciune,

Și se rógă să-î iertați,

Și să-î bine-cuvîntați;

Căci nu sunt fii să trăiască,

Și părinților să nu greșescă;

Că bine-cuvîntarea părinților

Întăresce casa filorū,

Blestemulū părinților

Risipesce casa filorū,

De-ar fi temelia de pétră

O sfarmă pînă 'n talpă,

De-ar fi pe temelie de lutū

O sfarmă pînă 'n pămîntū.

Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,

De la Dumneđeū orânduți,

La aceste două mlădiți priviți,

Tóte la o parte lăsați,

Greșelele lorū să le uitați,

Ca să fie de părinți iertați,

Și de Dumneđeū bine-cuvîntați.

În veci amin.
 Și mie unŭ paharŭ de vinŭ,
 Ș'o naframă de inŭ,
 Ca să-mi ștergŭ gurița de vinŭ.

După ce s'a mântuitŭ de spusŭ iertăciunea, stolniculŭ cinstesce mai întâiŭ pe celŭ ce-a cuvîntat'o, apoi dă paharulŭ în mâna mirelui și-lŭ umple cu rachiŭ; elŭ cinstesce la socru și-î sărută mâna; socrulŭ îlŭ sărută, gustă numai din paharŭ și svârle rachiulŭ peste capŭ, iar paharulŭ îlŭ înapoesce mirelui. Stolniculŭ îlŭ umple din nou, cinstesce la sócră și-î sărută mâna; ea-lŭ gustă și tij, îlŭ svârle peste capŭ; paharulŭ trece în mâna miresei, stolniculŭ umple din nou, închină la tată, îi sărută mâna, elŭ îlŭ pune la gură și-lŭ svârle peste capŭ, apoi trece la mamă paharulŭ plinŭ, care-lŭ gustă și deașijderea îlŭ svârle peste capŭ. Acum vine rëndulŭ părinților, cari cinstescŭ întâiŭ la mire ș'apoi la mirésă, ce gustă numai din paharŭ și svârle rachiulŭ peste capŭ; și așa, după ce paharulŭ a trecutŭ de patru ori prin mâna fie-căruia, mirele are învoirea de a-și lua mirésa.

În Macedonia și în România, în tótă partea muntelui, mirésa merge călare la casa bărbatului. În părțile unde mirésa merge cu carulŭ, flăcăii și fetele din satulŭ ei aŭ grijă de a-î împodobi carulŭ câtŭ s'o puté mai frumosŭ; și după ce aŭ înconjuratŭ casa de trei ori se oprescŭ dinaintea tindei. Mirele o ia în brațe pe mirésă și o urcă în carŭ.

Unulŭ dintre nuntași întinde mirelui unŭ harapnicŭ, ca să arate miresei stăpânirea lui, și de-î avanŭ la inimă, o croesce pe mirésă de-a binele, iar de-î blajinŭ și molcomŭ numai o milduesce cu harapniculŭ ȃicîndu-î: „așa bătută să fi tóta vieța ta.“ Se aducŭ atunci colacii făcuți încă de Joî; sócră mică dă unulŭ în mâna miresei, ea sărută mâna, în vreme

ce maică-sa îi dice plângendū: „Dumneḑeu să-ți dea pâne-câtū îi trăi.“

Mirésa se scólă în picioare 'n carū, face o cruce spre sóre rêsare, apoi spre sóre apune, în urmă către meḑulū ḑilei și meḑulū noḑții. Rupe colaculū în capū întâiū în doue ș'apoi fie care bucată încā 'n doue: Ómeniī se repedū din tóte părțile, rupū bucățile pe amāna și fie-care să iea măcar o fārmăturā de lécu. ¹⁾

Poporulū ḑice că acestū obiceiū închipesce amintirea rēmasă din vieța femeii dreptului Iovū; căci Dumneḑeu vrēndū să-i cerce credința l'a datū prin mâna diavolului, să-lū ispitésca cu felū de felū de rele. Diavoliī i-aū luatū una câte una tóte bunurile sale, apoi copiii și chiar sănētatea, și plinū de bube, nevoie și amārăciune zăcea pe gunóie, fără ca unū singurū minutū să-și fi perdutū nădejdeā 'n Dumneḑeu, ci ḑicea: „Domnulū a datū, Domnulū a luatū, fie 'n numele Domnului bine-cuvīntatū.“ In cele din urmă diavoliī se duserā împețitū la nevasta lui Iovū și, după multe ademeneli, o înduplecā de măritare; atunci ea sculāndu-se și mergēndū la Iovū i-a spusū tóte cu d'amēruntulū; elū, luāndū singura pâne ce o avea, i-o dādu și-i ḑise: „Te măriți? bine. Bunulū Dumneḑeu să-ți ajute, dar ascultā cuvīntulū meū: ține acéstā pâne și când o fi să te duci la casa mirelui tēu, până a nu porni căruța, rupe acéstā pâne în patru ș'o svārle în cele patru părți ale lumei, începēndū întâi cu rēsăritulū.

„Nevasta a urmatū cuvīntulū lui Iovū din punctū în punctū, iar când a svārlitū spre miēḑă-nópte cea din urmă bucățică, închipiundū ast-felū semnulū crucii, se aude o pocniturā strașnică, draḑii se risipirā și iar rēmase în întuneri-

¹⁾ Fie-care gospodarū trebue să aibā la casā o fārmăturā din acestū colacū și când are să-și ducā la tērgū vita de vinḑare s'o ungā cu fārimica ceea pe la botū, menind'o, că după cum tótā lumea cu dragū se uitā la mirésă, totū așa cu ochi buni s'o vadā și pe vita lui.

cime; atunci cunoscù puterea și credința lui Iovù. în Dumneșu, alergă la elù chiar într'acelù césù, îi căđù la picioré, și-î cerù iertăciune.

De asemenea astăđi se pune o masă aședată dinaintea casei și se așterne unù straiù pe dinsa, în ea se presură flori, se pune pâne, bēutură și sare, pe care apoi suindù-se tînëra, aruncă bóbe de grău în patru părți ale lumii, adică către rēsăritù, apusù, mēđă-nópte, și mēđă-đi, prin care aruncare aceea vorù să ajungă, că precum sbórá și se îndepărtéză grăunțele aruncate fiindù, așa să sbóre și să se îndepărteze tóte relele de către căsătoria sa, încă și aceia, că precum grăulù semēnatù fórte înmulțite fructurì aduce, așa să se înmulțescă și să sporēscă norocirea lorù.

După ce s'a pornitù nunta, mergù câtù mai mergù; de o-dată mirele se 'ntórcé ca unù fulgerù la casa miresei.

În Moldova socrulù celù mai micù dă mirelù unù paharù de rachiù c'o naframă frumósă; elù, după ce a sărutatù mâna șocrului, bea rachiulù, iar paharulù și naframa le pune în sínù. Acéstă naframă pe unele locurì înainte vreme slujea de hobotù, care câte o-dată îlù punea chiar de la casă miresei, acuma însă în cele mai multe locurì hobotulù a rămasù numai la masa de cununie.

În Transilvania mirele cu colăcarulù, amēndoi se întorcù după pinteni:

Pintenele.

Benedictù Viciù. Nun. la Rom. din Transilvania

Și mai bună điuă la dumnea-vóstră,
Cinstiți ómenì de omenie,
Ca Dumneșu să vē ție.
Căci ne vedeți pe noi
Iarăși venindù înapoi,
Mē rogù să nu vē supērați,
Nici să nu ne judecați,

Că noi de aceea amă venitū,
 Să vĕ spunemū cum umblămū,
 Că noi cu povóra ce aveamū,
 Lesne pe cale mergeamū,
 Dar dumnea-vóstră ne ați înșelatū,
 Povóra ne-ați îngreuiatū,
 Poganiciū l'ați îmbĕtatū,
 Și tare rău a mânatū,
 Carulū cotișū l'aū băgatū,
 Și fórte rău l'a răsturnatū,
 Când carulū peste délū,
 Când délulū peste carū.
 Dar lucru minunatū,
 Nuna peste nunū a datū,
 Pe popa l'a umflatū risulū,
 Căđū și elū peste dînsulū,
 Diplașulū încă s'a resturnatū,
 Cetera ș'o a stricatū.

Starostea răspunde așa :

De cum-va e adevĕratū,
 Cum că v'ați și resturnatū,
 Sciți, că ce-amū cerutū v'amū datū,
 Calea vi-amū arĕtatū,
 Să nu vĕ fi răsturnatū.
 Iar dumnea-ta omū cu minte,
 Să te fi dusū înainte,
 Să fi đisū : „haideți după mine,
 „Bată-mĕ điua de mâne,
 „Că eū sciū calea maī bine.“
 Atunci nu v'ați fi răsturnatū,
 Nuna peste nunū n'ar fi datū,
 Nici diplașulū nu s'ar fi răsturnatū,
 Dipla nu s'ar fi stricatū.
 Să fi mersū oblu pe cale,
 Nu vĕ prăvăleati în vale;
 Să fi legatū rótele cu lanțuri
 Nu vĕ prăvăleati în șanțuri;
 Caută dar de te cară,

Nu te-ași vedea până la vară,
Că dumnea-ta ești de vină,
Că aū căđutū toți în tină.

Starea II.

Jupâne staroste,
Să-ți mai spunū óre-ce,
Acum asta-ī mai rēū,
Că carulū zace în pârăū,
Mánați ómeni, mánați boi,
Veniti și voi amēndoi;
Haideți, nu vē pară glumă,
C'asta-ī mare supērare,
Când țiganulū diplă n'are,
Nici diplă,
Nici pipă,
Fără totū ură și necazū,
De când s'a pălitū la nasū.
Iar noi toți de popă stămū
Să ne cante să jucămū,
Dar și popa-ī supēratū
De când s'a fostū rēsturnatū
Și se face mániosū,
Nu ne-orū canta bucurosū;
Đice că 'n biserică va canta
Dar acolo cine va juca?
Dumnea-vóstră bine să vē purtați
Unū meșterū bunū să căpētați,
Cu barda să bārduiască
Și dipla să i-o clăiască,
Să faceți voe bună
Și credeți, că nu-ī minciună.

Starea III.

Cinstiți ómeni de omenie,
Ca Dumneđeū să vē ție,
Pe noi ne-a trimisū jupánesa mirésă,

Să cânte taica și maica.
 În ală patrulea cornă de masă,
 Unde a șețută jupânesă mirésă,
 Este o naframă tare frumósă,
 Cine s'arū afla
 De mi-o va da
 Bună cinste va căpeta,
 De mi-a da-o sócra mică
 Să mi-o dee pe nimică,
 De mi-a da-o sócra mare
 Vomū plăti-o c'o căldare.

Starostea răspunde :

„Oh ! vai ce omū cicălosū,
 Hodorógă flecărosū!
 Aduceți naframa cea frumósă,
 Din ală patrulea cornă de masă,
 Să i-o dămū doar se va duce,
 Ursu 'n labe să-lū apuce.

Atunci aduce o cărpă urită și arătând'o colăcarului țice starostea :

Asta-î de la sócra mică
 Si ți-o dă chiar pe nimică.

Iar colăcarulū răspunde :

Aceea nu e naframă,
 Ci e lucru fără trébă,
 S'o încălți la vară,
 Când vei secera,
 C'apoi piciorulū nu-ți va degera ;
 Alta-î naframa jupânesei mirese.

Atunci vine sócra mică cu o naframă frumósă și o dă noului ginere, care i-o răsplătesce cu banī. Apoi mirele chiamă pe socrī pe tărfație în numele său și alū nunului și luându-și țiaa bună se duce la óste, cu care împreună plécă către casă. Ajungēndū la pórta mirelui, colăcarulū cu unū călărețū

merge înainte, ca să se dea de scire, cum că vină în pace
și de acasă se aduce veste, că acolo-î așteptă, ostașii zăbo-
vescū, iar colăcarulū ajungēndū la pōrta miresei dice așa :

Și mai bună sēra la dumnea-vōstră,
Cinstiți ómeni de omenie,
Ca Dumneđeū să vē ție.
ȶile șēpte, fără șése
De când amū plecatū de-acasă,
Că alū nostru crai lădatū,
Multă lume a umblatū,
Și umblāndū atāta lume,
Amū vēđutū câte-o minune,
Care tóte vi le-oī spune,
Și credeți, că nu sunt glume.
Dar mai întâiū vremū să scimū,
Óre bine nimerimū?
Óre asta ni-e cetatea,
Din care amū plecatū cu óstea,
Și ce veste-ī în cetate,
Aveți pace, sănētate?
Că noi câtū ne amū pornitū,
O luncă amū nimeritū,
Și fiindū vremea târđie
Iacă sare din cāmpie
O fiēră gróznică, cumplită,
Cu ochi mari și sgāitā,
Dar fiindū eū vitēzū mare
Mi-am uitatū că sunt cālare,
Și pe șesulū celū frumosū
Amū luatū fuga pe josū;
Dar și soțulū de lângă mine
Fuge cu ciórecii în vine,
Iar atuncea strigă, holt!
C'ași mai fugi și nu mai potū.
Atunci fiara 'nspāimintatā,
Începū a fugi îndatā,
Peste șesū și peste delū,
Dumnea-ei așa cuvintēzá:

Și mirele fugia ca unu calu.
 Veți aceea vitejie,
 Unulu face dintr'o mie;
 Faceți-vă voe bună,
 Și credeți, că nu-i minciună.

Starostea răspunde ceva rișându :

Că s'aũ speriatu,
 De unu epure, de viteji
 Mari, ce sunt.

Starea II.

Cinstitũ vornice de locũ,
 Dee-ți Dumneđeu norocũ,
 Iesã-ți pãrulũ prin colopũ,
 Și cămeșã prin cojocũ.
 Póte cã ați auđitũ
 De bãtaia ce-amũ avutũ:
 Când pe drumũ călãtoreamũ,
 Cu craiulũ nostru mergeamũ,
 Cu Turcii ne-amũ întelnitũ
 Ș'am avutũ rãsboiũ cumplitũ ;
 Dupã noi aũ alergatũ
 Pãn'la dëlulũ celũ înaltũ,
 Acolo aũ statũ sã rësufle,
 Pãn'ne-am ascunsũ noi în tufe.
 Așa dar cã ne-amũ purtatũ bine,
 Eũ și soțulũ de lângã mine?

Aci starostea iar le răspunde ceva rișându, cu tóte cã-i
 de față, cã s'a purtatũ așa de reũ.

Starea III.

Cinstiți ómeni de omenie,
 Dumneđeu sã vã ție !
 Alũ nostru craiũ lãdatũ .
 O vedenie a aflatũ,
 Unde șede o crãiasã.

Vedenia cea frumoasă,
 La dinsa a alergatū,
 Cu dinsa mâna a datū.
 După ce s'aū sfătuitū,
 Apoi s'aū și logoditū,
 După ce s'aū și cununatū,
 Toți de bine le-aū strigatū,
 Vivatū, vivatū, să trăiască!
 Vinū amêndoi împreună,
 Spre a' noastră voie bună.
 Maica mirelni să fie sănătósă,
 Că nora-i vine veselósă.

Starea IV.

Cinstite vornice, să-ți mai spunū ôre-ce,
 Du-te 'n casă,
 Iute, tare,
 Și spune la sócra mare,
 Să dee semnulū gătatū:
 Colacū în sulitā 'mplântatū,
 Ca și mirelui să-i placă,
 Semnulū celū bunū de la maică.

Pintenulū.

Ioanū Tacit, Nunta la poporulū Românū.—Românismulū.

— Buna diminéța, dumnea-vóstră!
 — Mulțumimū dumnea-vóstră!
 — Dar n'ați mai plecatū?
 Că ce ne-ați cerutū v'amū datū.
 — Ni s'a făcutū calea cruce
 Și nu ne putemū duce,
 Căci dumnea-vóstră v'ați lădatū,
 Totū atunci când amū plecatū,
 Că ni-ți da o călěză bună,
 Să ne ducă pe calea care e bună;
 Dar ne-ați datū o călěză ne bună,
 Ne-a dusū pe calea care n'a fostū bună,

Prin gropișu,
Prin răsturnișu,
Prin părăeașe,
Prin văgașe,
Prin munți cu stânci,
Prin văi adânci.
Și-a datū peste unū delū mare,
Cătū care nu mai era sub sóre;
Délulū s'a răsturnatū
Carulū s'a stricatū,
Carulū împazū ferecatū,
Cu pae de mǎlaiū legatū,
Cătū mai bine spoitū
Și mici fărâme s'a făcutū.
Când s'a stricatū carulū
Popa ș'a ruptū brăcinarulū,
Nașulū, cădēndū în țērână,
Și-a frântū și elū o mână.
Să ne dați bărdașulū satulū
Să drégă carulū împēratulū,
Să ne dați barde și lemnū
Căci trebue să le avemū;
Și călțū de după blidarū
Să facemū popei brăcinarū;
O țiră de aramă
Să-i facemū și cataramă.
Că de nu i-lū vomū drege
Popa cu noi nu mai merge;
Ș'o țiră de untură,
Să ungemū pe nūnū la mână,
Că de nu-lū vomū vindeca
Totū pe noi ne-a blestema.
Iar dómna mirésă
Care e cea mai alésă,
Plângēndū cu lacrămi pe frunte,
Cătū bóbele de linte,
Și sǎrea stropii totū cătū bobii;
Și 'n picióre s'a sculatū,
Peste óste s'a uítatū,

Pe noi ne-a alesu,
 Îndărătū ne-a trimesu,
 La alū patrulea cornū de masă,
 Unde-a șeșutū dōmna mirēsă,
 Că și-a uitatū o naframă,
 Multū mândră și frumōsă,
 Să ne-o dați dumnea-vōstră,
 Fie și de inū
 S'o șterge mirele de vinū ;
 Fie și de bumbacū
 Nouē și de alea ne placū ;
 Fie și de strănătură
 Om șterge caii la gură ;
 Fie și de arniciū.
 Numai să fie de aici,
 Să nu fie de prin vecini,
 Să pățimū niște rușini.
 Dar acum să luămū
 Câte unū paharū de vinarsū,
 Să ne trecă de necazū ;
 Câte-unū paharū de bētură,
 Să ne mai udămū a gură,
 Că de nu o vomū uda,
 Nu mai putemū cuvinta.

Orașia pîntenului.

Variantă editată de tipografia Closius; apud. Teodorescu-

Și mai bună diminēța la dumnea-vōstră!
 Ne-amū dusū până unde ne-amū dusū,
 Și ni s'a făcutū drumulū crucișū ;
 Și nu ne-amū pututū duce,
 Că carele ni s'aū desferecatū,
 Și calulū jupānului mire s'a opintitū.
 Jupānesa mirēsă în piciōre s'a sculatū,
 Și cu glasū mare a strigatū:
 „Intōrceți-vē la casele mele,
 „In care m'am crescutū,
 „Și la maica mea cu care am trāitū.“

Și așa am auzitū,
 Că sócra mică,
 Lí mai voinică,
 Că s'a sculatū mai de diminétă
 Cu mătura'n brațe,
 Și a măturatū.
 In patru cornuri de casă
 Și patru de masă,
 Și a fi găsitū o naframă de mătasă;
 Să faceți bine să ne-o dați,
 Că aceea e a nóstră.

Ducerea miresei la casa mirelui la Romani se făcea astūfelū. „Doi *paranimfi*, a cărora tată și mamă încă trăescū (de aci patrimi și matrimi), de regulă din némurile mirelui saū amici, aū luatū pe mirésă de subsuóră ș'aū plecatū, iar alū treilea paranimfū, numitū *praelux*, cu o făclie de spină albă aprinsă în onórea Cererei, pășia înainte lorū; ¹⁾ urmaū acuma fetele numite *virgines*, de regulă trei și némuri saū amice d'ale miresei; ²⁾ unū alū patrulea saū o fată ducea o căldărușă saū o ólă plină cu apă din isvorū curatū și înfrumusețată cu flori; alū cincilea purta unū *panis farreus* (*libum farreum*), o pâinișóră saū lipiă cóptă din farū; și alū șéselea ducea furca, fusulū și răsuculū miresei la casa bărbatului, pentru că femeile romane torceaū lână de óie și făceaū vestminte de lipsă pentru familie. Paranimfii schimbaū întrebări și răspunsuri, și cu virginele cântaū: Hymen, o hymenee ³⁾.

¹⁾ Fest. P. 245. Patrimi et matrimi, pueri tres, nubentem deducunt unus qui facem praefert ex spina alba, dua qui tenent iubentem. Paul P. 87 Varro la Serv. V. A. IV. 103. H. N. XVI. 18. Celū cu făclia e Hymeneius din nunțile mitologice; numai la Medee pórtă arculū cel-laltū cum ilū pórtă tot-d'a-una *Eros* adică amorū. La Romani în localū lui Hymeneius, vine înainte și Talassiu. Rosbach p. 64. Unii ca celū cu făclia imiteză pe păstorii, cari aū răpitū pe Sabine; iar, după Plutarchū, pentru că pompa se făcea în de către séră, ca să lumineze drumulū.

²⁾ Virginele representaū pe grațiile din nunțile deilorū. Rosbach p. 50.

³⁾ Catullus: Ite! Concinite in modum Hymen o Himenee. Rosbach p. 50. Unde e

Pe mirésă aŭ mai petrecut'o némurile și amicii ei și ai mirelui, ducendŭ daruri între musică și cântare de versuri fescenine și făcendŭ glume jucaŭ pe drumŭ *thiasus* unŭ saltŭ nupțialŭ din cultulŭ lui Bacus; ¹⁾ apoi sosiaŭ cu toții la casa mirelui cu făclii aprinse și bucurie, că vine mirésa. ²⁾ (Din Cultulŭ păgânŭ și creștinŭ de Marienescu.)

„Tinera fată este dusă la casa bărbatului său; câte-o dată barbatulŭ elŭ singurŭ o conduce. ³⁾

„In unele orașe sarcina de a duce pe tînăra fată era asupra unuia din aceșți ómenŭ, cari erau investiți la Greci cu unŭ caracterŭ sacerdotalŭ, și pe care ei îi numiaŭ *heroldŭ*. ⁴⁾

„Tinera fată de obiceiŭ este aședată pe unŭ carŭ, ⁵⁾ ea are obrazulŭ acoperitŭ cu unŭ voalŭ și pórtă pe capŭ o corónă. Coróna, după cum noi vomŭ avé adese ori prilejulŭ de a vedé, era în obiceiŭ în tóte ceremoniele cultului. Inaintea ei mergeaŭ cu o făclie aprinsă; acésta este făclia nupțială. ⁶⁾ In totŭ drumulŭ, cântaŭ în jurulŭ ei unŭ imnŭ religiosŭ, care are ca refremŭ $\omega \acute{\omicron}\mu\eta\gamma, \omega \acute{\omicron}\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\iota\varsigma$.

„Se numia acestŭ imnŭ imeneŭ și însemnătatea acestui cântecŭ sfintŭ era așa de mare, că dádea numele său întregi ceremonii.“ ⁷⁾

prunculŭ cu farreulŭ. Plut. Quest. R. Plin. Hist. Nat. XVIII. 3. 3. Svetonius in Aug. 73. Dice că Augustŭ împératulŭ n'a purtatŭ alte veștinte decât cele țesute de familia sa.

¹⁾ Horatius Od. 3. 15. 10. Virg. Aeneid. IV 301, Catullus. 64. 255. Preller, Gr. Myth. p. 543. Rosbach p. 15.

²⁾ Virg. Buc. VIII 29. Novas in cido faces, tibi ducitur uxor.

³⁾ Pollux III 41.

⁴⁾ Plutarque Quest. grecq. 27.

⁵⁾ Plutarque Quest. rom. 29.—Photino Lex. p. 52: Παραλαβόντες αὐτὴν ἐκ τῆς πατρῶας ἐστίας ἐπὶ τὴν ἄμαξαν ἀγορεύει εἰς τὴν τοῦ γαμοῦντος.

⁶⁾ Iliade, XVIII, 492. Hésiode, Scutum 275. Euripide, Iphig. à Aulis, 732; Phéniciennes, 344; Hélène, 722—725. Pollux, III, 41. Lucien, Aetion, 5.

⁷⁾ Iliade, XVIII, 495. Hésiode, Scutum, 280. Aristophan, Aves, 1720; Pax: 1332. Pollux, III. 37; IV, 80. Photius, Biblioth., c. 239. Apud Fustel de Coulanges. La cité antique, Paris, p. 44.

„Tinera fată se duce la casa soțului voalată atât la Romanii cât și la Grecii. Ea poartă o cușună, și o făclie nupțială merge înaintea ei. ¹⁾ Se cântă înjurul ei un vechiu imn religios; cuvintele acestui imn se schimbă pînă cu timpul, potrivit-se cu deosebirea credințelor, sau cu cea a limbii; însă refrenul sântu trăsese totu-d'auna, fără a fi putut fi schimbat. Acesta era cuvintul *Talassie* cuvintu, alu căru înțelesu nu-lu înțelegeau mai bine Romanii din timpul lui Horatius, ca Grecii cuvintul *ὀμέλαις*, care era de bună sēmă rămășița sântă și neatinsă a unei formule antice.“ ²⁾

La Macedonenii, după cum mi-a spus Cota Papana din Vlaho-Clisura, înaintea nunții merge un copil c'o iconă 'n mână; asemenea în câte-va sate de pe malul Prutului din jud. Covurlui și Fălcii. La Romanii încă întelnim.

„Statuele celor patru divinități protectoare căsătoriei, duse pe scaune, deschidea calea. Aceste erau *Jugatinus*, Țelul jugului; *Domiducus*, care presidă drumul femeiei către casa bărbatului său; *Domicius*, care trebuie s'o facă să intre în casă; și *Anaturna*, Țeită prin protecțiunea căreia ea va locui cu bărbatul său. ³⁾ Cortegiul înainta la lumina unei mulțimi de făclii de lemn de molifă. ⁴⁾

„Pragul ușii în locuința soțului se împodobește pentru primirea soției. În Grecia, după Plutarh, se acoperește cu ramuri de măslin și de lauri. În Roma cu bande de lînă și flori. Soțul indianu ajunsu cu soția la casa maritală îi Țicea: „eu sunt el și tu ești ea; eu sunt Saman și tu ești Rica, eu cerul, tu pămîntul, să ne unim pentru a avé fii.“

La Romanii mirele, care sta înaintea porții, întrebă pe

¹⁾ Ovid, *Fastes* II, 585—561.

²⁾ Plutarque, *Romulus*, 15. Apud Fustel de Coulange, *La cité antique*. Le mariage, p. 46.

³⁾ S. Aug. *Civ. Dei* VI, 9.

⁴⁾ Cic. *Proluent.* 5—Tac. *Ann.* XV, 37.—V. Max. VII, 1, 1.—Catul. 57, 142.—Virg. *Eglog.* S 29.—Ov. *Fast.* II 556.—Virg. *Ciris.* 439.

mirésă: „cine ești Dumneata? Acolo, unde d-ta vei fi Caius eă voiă fi Caia. 1) Declarându astă-felă, că ea socotea să trăiască cu bărbatulă seă pe picioră de egalitate, 2) și în același timpă că ea va îndeplini din punctă în punctă datoria de stăpână casei, ca nora lui Tarquin, Caia Caccilia, ală carei nume a rămasă sinonimă cu gospodina muncitóre. 3)

„Ajungându ceta miresei la pórta casei mirelui, unulă din ómeni îi ținea o cuvintare gluměță (locutio fescinina) și apoi striga: „deschide ușile mire Cornelie, ca să intre nunta cântátóre ce-ți aduce flori. 4) La unele nunți aă fostă și poeți, cari aă compusă *carmen nuptiale*, ce se cântă la nuntă saă aă luată parte chițiți la capă cu ederă saă cu legături sfinte, ca să servescă cu lira loră bucuriei mirelui. 5)

„Intělnindu-se ceta miresei cu a mirelui înaintea porței se luptă unii cu alții, ca să apuce făclia de la paraninfulă praelux.“

3. Sâmbătă la casa mirelui.

Petela.

În tótă parțea muntelui, pe unde mirésa vine călare la casa bărbatului seă, sócra cea mare îi ese înainte de la pórta; pe ună scăunașă așterne póla catrinței, prigitorei saă peștimanului pe care mirésa trebue să descalice.

In Vrancea și 'n Oltenia mirésa descalecă în pólele sócrei.

In Moldova, Muntenia și Dobrogia în parțea șesului, de

1) Quint. Instit. orat. I, 7,23.—V. Max. X in fin.—Fest V Gaia.—Plut. Quaest. Rom. p. 99. Apud Ch. Dezobry.

2) Plut. Quaest. Rom. p. 99.

3) Plut. Quaest. Rom.—V. Max. X in fin.—Fest 5 Gaia.

4) Virg. Buc. VIII. 29. Novas incide faces, tibi ducitur uxor.

5) Stat. Silv. I. 2. V. 15. la nunta lui Stella cu Violentila, dice: Pando fores! te Stella, chorus tibi. sertoferunt. Kreuzsler p. 461.

mirésă vine cu carul, este de datoria mirelui de a o scobori în brațe din car.

În Oltenia așază în mijlocul ogrăzii o masă, pună pe ea mirésă. În jud. Mehedinți socorul, iar în tóte cele-lalte părți, cumnatul de mână învîrtescă pe mirésă acolo pe masă de trei ori.

În unele părți din Moldova druștele și rude ale miresei o iaă și-o închidă într'o odăiță.

„Nuntașii se apropie atunci și strigă să le deschidă. Vêdëndü în sfirșitü, că nu-î ascultă, strică ușa și fericitulü mire își smulge tinëra soție din brațele rudelor— ca Romanii pre Sabine—o rădică peste pragulü ușei și sbóră cu dinsa în camera amorului. ¹⁾

„Aci mirésă a invocatü la Romanii pe Deus Forculus alü aripelorü (de ușă,) și pe Deus Limitinus (alü pragulü) și pe Cardea (dîna de țâțănă); pentru acésta mirésă s'a păzitü la intrare, ca nu cum-va să se lovescă de ușe ori de pragü și spre încunjurarea vre-unui semnü răü și ca să nu mânîe pe Vesta, căreia pragulü îi era sacru; mirésă a fostü rădicată peste pragü totü de odată să se arate, că ea nu merge de voe bună în brațele bărbatului. ²⁾

„Când trebuia să între în casă, tovarășele miresei o rădică pentru a o viri în casă. ³⁾

S'arü fi privitü ca o nelegiuire, ⁴⁾ ca piclórele sale să atingă pragulü, care este consfințitü Vestei, dcița virginității. ⁵⁾

„Pentru ca tinëra fată să între în casă, la Romanii se prefăceaü a o răpi, ⁶⁾ soțulü trebuia s'o rădice în brațele sale

¹⁾ Dacia Literară. Mihailü Kogălniceanu, Iași.

²⁾ Plant. Cas. IV, 4. 1 Catullus 61. 166. Transfer Omie loco, liber. Non. Marc. p. 53. Varro la Serv. V Eglog. VIII 30. Plut. Quaest. R. 29. Apud Marienescu. Cul. pag. creșt.

³⁾ Plut. Romul. 15: Quaest rom. 98.

⁴⁾ Claud. Casin. IV, 4, 1.—Lučan II, 359. Apud Dezobry.

⁵⁾ Serv. in Virg. Eglo. S, 30 în Aen. II. 468.

⁶⁾ Plutarque rom. 29: Romulus, 15 Macrobe, Saturn, I, 15. Festus. Rapi.

și s'o ducă pe de-asupra pragului, fără ca picioarele sale să-lă atingă.“¹⁾

„La Greci, tînăra fată nu intra ea singură în noua sa locuință; trebuia, ca bărbatul să s'o ridice, ca să se prefacă răpirea, ca ea să țipe și ca femeile cari o întovărășesc să se prefacă a o apăra. Pentru ce acestu ritū? Este ôre simbolul rușinii tinerei fete! Acésta este puțin probabilu. Minutul sficiunei n'a venit încă; căci cea ce are să se îndeplinéscă mai întâi în acéstă casă este o ceremonie religi-ôsă. Nu vorū ôre mai curêndu să însemne mai puternicū, că femeia, care are să jertfêscă la acéstă vatră nu are prin ea însăși nici unū dreptū, că ea nu se apropie prin urmarea voinței sale și că trebuie ca stăpânul locului și a ȕelui să o întroducă printr'unū actū alū puterii sale. Orī și ce arū fi după o luptă prefăcută, soșul o ridică în brațele sale și o viră în casă, însă avêndu mare grijă ca picioarele sale să nu atingă pragul.“²⁾

Totū ce s'a ȕisū despre răpirea femeii pôte fi și ade-vêratū; mai temeinicū mi s'ar păré, că dacā ținemū sémă că femeia la Greci și la Romani de 'ndată ce venia la bărbatū, pentru ea familia părintéscă era perdută, dovadă este căci carulū care o dusesse la bărbatū era arsū³⁾, semnū ca să nu se mai întôrcă la părinți. Atuncī multū mai curêndu amū puté crede că Romanii și Grecii voiaū ca mirésa să intre în casă, nu ca o sclavă saū ca o străină ce a atinsū pragulū, ci ca copilulū născutū în casa sa, iar nu venitū de peste pragū.

¹⁾ Apud Fustel de Coulange, La cité antique. Paris.

²⁾ Plut. Lyc. 15: ἐγάμων δι'ἀρπαγῆς. Denys d'Halic. II, 30: οὐκ ἐφ'ὄρου τῆς ἀρπαγῆς, ἀλλ' ἐπὶ γάμῳ γενομένης, ἑλληνικὸν καὶ ἀρχαῖον τὸ εἶδος καὶ τρόπον συμπάντων καθ'ὅς συνάπτονται γάμοι ταῖς γυναῖξιν ἐπιφανέστατον.

³⁾ La Romani, când mirésa vine la casa mirelui, iea restelū de la jugū și-lū svârle peste case. Obiceiulū este rēmasū de la Romani. De'ntrebī însă pe țerani, pentru ce faci acésta? raspunde: pentru a se vedé cât de voinică-i mirésa.

În Moldova, în vreme ce mirésa intră în casă, mai multe femei se ațină la gura hornului nu cum-va să se uite mirésa în el, căci atunci de bună sémă îi móre sócra. În județul Râmnică încă mirésa nu trebuie să se uite în horn, căci atunci cuvîntul ei nu va fi la nici o sémă înaintea bărbatului, ca și cenușa din vatră.

În Oltenia însă, de asemenea și în Vrancea, mirésa trebuie să se uite în horn, ca să aibă copii frumoși.

În Dobrogea încă nu se cade ca mirésa să se uite.— Intrîndu nunta acasă, împrejură masa de trei ori, sócra o iese de mână pe mirésă și-o așeză în capul mesei dîcîndu: „pof-timă dragulă mamei, totu nună mare, cumétră mare, și totu în capu de masă să fi.” Atunci vîră 'n casă zestrea, mai întăiu lada ș'apoi tóte cele-lalte lucruri, le așeză chitū deasupra, jucāndu-le și cāntāndu.

În vremea asta lăutarii cāntă:

Bucură-te sócră mare,
 Că-ți vine peptănătore,
 Să te peptene pe capu
 C'unu jârnetu mare de fagū ;
 Să te lee binișorū
 Totu cu capul de ușorū.
 Bucură-te cónă mirésă
 Că ți-i bătu 'n cui în casă,
 Și-i cioplitu în patru dungī,
 Cātū isū cóstele de lungī.
 De l'a greșitū mirele mare
 A fi pentru cósta dumi-tale.
 Bucură-te cónă mirésă
 Și bota-i sub grindă 'n casă,
 Că-i cioplită, geluită,
 De spinarea dumi-tale gătită;
 Și ce-a mai vrea Dumneđu
 Oī trăi cu satulū meū.

La masă întăiu stă socrulū, pe urmă nuna, mirésa în-

tre druște, mirele ș'apoi cele-lalte rude dearëndulü, totü unü gospodarü cu gospodina lui până se închee masa de ómeni. Atunci sócra pornesce cu cinstea. S'aducü bucatele în masă, carne cu perje saü cu cartofi, plachie, ghițmani, meșniță și friptură. După ce se scólă de la masă se prindü toți nuntașii de mână așa cum aü fostü așezați la masă și 'ncunjură masa de trei orï în vreme ce lăutarii cântă:

Haï cu danțulü cätinelü,
 Că mirele-ï frumușelü
 Și mirésa-ï ca și elü.
 De trei orï pe după masă
 Să scótemü danțulü din casă.

Nunta ese afară, cu toții se prindü într'o moldovenescă saü nunescă. În urmă toți nuntașii se împartü în douë: o parte e'o pereche de lăutari întră în casă la petélă, iar ceialți jocü afară.

Nuna cea mare strigă: „unü scaunü ș'o pernă“; ilü pune 'n mijloculü casei ș'o așeză pe mirésă; pe brațe-ï întinde florile, acele de përu, șăpusórele cu mirodenii și cele-lalte măruntușuri cumpërate de mire, de nașü, de ginerică, saü cumnatulü de mână, din Oltenia; în vreme ce mirele ține oglinda în fața miresei. Nuna cea mare așeză față 'n față totü o fată și unü flăcăü, ica unü sculü de petélă, găsesce capëtulü, măsură unü firü de petélă câtü îi mirésa de lungă, ilü dă să-lü ție fata cu flăcăulü, unulü d'unü capëtü și celü altü de altulü. Chiamă atunci o nevastă tîneră, îi întinde scululü pe mâni, lăsând'o apoi să înfășure petéla pe după degetele tinerilorü, până ce face o viță grósă câtü degetulü celü micü. După câtă petélă este atâtea perechi de tineri sunt. Mai puținü de douë-spre-dece vițe de petélă rarü se întêmplă să aibă o mirésă.

În Muntenia petéla-ï mai multü pe bobine și rarü, rarü

se vede, puindu-se mai întâiu pe fusă petéla din sculă. (Jud. Dorohoiu.)

În vreme câtă se face petéla lăutarii cântă:

Taci mirésă nu mai plânge,
 Nu plânge nu suspina,
 Că-i plânge și-i suspina,
 Când bărbatulă te-a muștra,
 Și te-a muștra fără vină
 Și te-a bate fără milă,
 Cătându-ți numai pricină,
 Surorile nu te-oră scóte,
 Frații oră díce:
 Bine-ți face,
 Ți-i bărbatú. nu ți-i părinte,
 Să-ți rabde multe cuvinte.
 Mergi la a dumi-tale casă,
 Mergi la a dumi-tale masă,
 Care-i de la Dumneđeú alésă;
 Și ai o sóciă,
 Ca o tócă,
 Ese afară
 Ca o móră,
 Din gură slobóde pară,
 Întră 'n casă
 Ca o sabie tăióasă,
 Se sue pe patú și geme,
 Și n'aduce unú brațú de lemne.

*

Frunđulénă de măslină,
 Rea-i pânea 'n casă străină,
 Măcarú fie câtú de bună.
 Pânea-i dulce, chiar úscată,
 Lângă mamă, lângă tată,
 Dulce-i chiar mălaiú de meí,
 Dacă ești cu frații tēi.

CÂNTECULŪ PETELEI.

*Burada: Almanachū musicalū.**Moderato.*

The first system of musical notation consists of two staves, Treble and Bass clef, in 2/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The Treble staff begins with a treble clef, a key signature of two sharps, and a 2/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The Bass staff begins with a bass clef, a key signature of two sharps, and a 2/4 time signature. The music starts with a quarter rest, followed by a quarter note G2, a quarter note A2, and a quarter note B2. The system contains five measures in total.

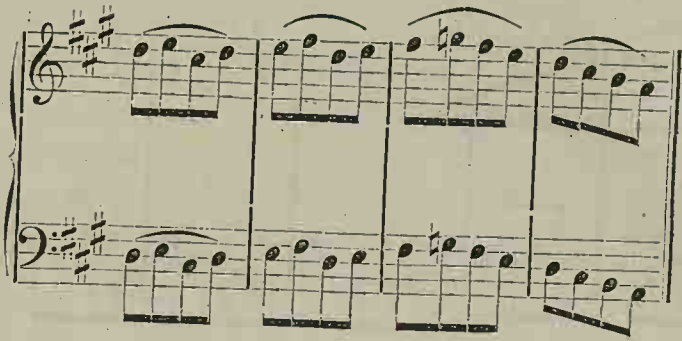
The second system of musical notation continues the piece. The Treble staff features a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) in the first measure, followed by a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The Bass staff has a quarter rest in the first measure, followed by a quarter note G2, a quarter note A2, and a quarter note B2. The system contains five measures in total.

The third system of musical notation continues the piece. The Treble staff has a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, and a quarter note B4. The Bass staff has a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, and a quarter note B2. The system contains five measures in total.

The first system of music consists of two staves, treble and bass. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The treble staff begins with a half note chord (F#4, C#5) and continues with a series of quarter notes: F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5. The bass staff begins with a half note chord (F#2, C#3) and continues with a series of quarter notes: F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3. Both staves have a common time signature 'C' at the beginning.

The second system of music consists of two staves, treble and bass. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The treble staff begins with a half note chord (F#4, C#5) and continues with a series of quarter notes: F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5. The bass staff begins with a half note chord (F#2, C#3) and continues with a series of quarter notes: F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3. Both staves have a common time signature 'C' at the beginning.

The third system of music consists of two staves, treble and bass. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The treble staff begins with a half note chord (F#4, C#5) and continues with a series of quarter notes: F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5, F#4, C#5. The bass staff begins with a half note chord (F#2, C#3) and continues with a series of quarter notes: F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3, F#2, C#3. Both staves have a common time signature 'C' at the beginning.

Totu' mē 'ntrébă mămuca,
 Bine mi-î ca la dînsa,
 De frică și de rușine
 Eū spunū maicăi că mi-î bine;
 Da bine-așa ca alū meū
 Să nu mai dea Dumneḑeū
 Că mila de la bărbatū,
 Ca frunḑa-î de pērū uscatū :
 Când te puî să te umbresci,
 Mai tare te dogoresci.
 Sēraca mila de mamă,
 Ca și struguru-î de pónă.

Petéla trebuie să fie fôrte bine păzită, ca să nu se încalcă, fiindū credința că de cum-va petéla s'a încălci, de casa acea n'are să mai fie Dómne ajută. Petéla ce a fostū o dată pe capulū unei mirese nu mai póte sluji și alteia, de ôre-ce trebuie dusă la biserică.

Femeile trebuie să fie cu mare băgare de sémă la petélă ca nu cum-va vr'o dușmancă să-ți fure din ea și să-ți facă farmecl. De multe orî auḑi femeî ḑicēndū: „c'amū fostū tîneră și n'amū sciutū ce-I lumea, ca să mē păzescū și vrăjmașele mi-aū furatū din petélă și mi-aū făcutū, ca să nu se mai alégă de casa mea ca din colbulū din drumū.“ Se mai

crede, că fie-care sculū de petelă are menirea lui, aducēndū norocū saū pagubă miresei ce-lū va purta ¹⁾).

După ce s'a mântuitū de făcutū petela, nuna cea mare ia o cordeluță și petrecēnd'o prin câte o viță de petelă, totū o légă. Ici colo pe lungulū peteliī îi facū fluturī să nu se încalcēscă, cari fluturī îi facū astū-felū: ieau o filă de hârtie de țigară; cu mijloculū ei prindī vița de petelă; resucescī hârtia în douē degete chiar de lângă petelă, iar capetele frumosū rēsrēnte rēmānū tocmai ca aripele unū fluture albū.

Nuna cea mare, după ce a prinsū tôte vițele de petelă, le rădică în mână, merge în fața miresei; îi pune mai întâiū petela la frunte, o pleacă la picióre, atinge cu ea umērulū ei celū dreptū, pe urmă celū stāngū, închipuindū astū-felū semnulū crucei. De la mirēsă nuna se duce cu petela la mire și dă să i-o pue pe capū.

De la mire ia druștele și cele-lalte fete dearēndulū, dāndū s'o pue când pe capulū uneia când pe capulū alteia, ca să ajungă și ele câtū mai curēnd cinstite mirese; totū așa mai necăjesce și pe flăcăiī cei mai rușinoși. La urmă după ce nuna mai face miresei cu petela o și înhobotēză cu ea.

Petrecerea merge până de către ȕiuă, când nuna ia binișorū petela de pe capulū miresei ș'o atārnă la icōne. Alte ori o așeză frumosū într'o sită și o punū pe cōrda de lângă icōnă; căți-va din nuntași c'o pereche, de lăutarī petrecū nunī pān'acasă, și rarū se întēmplă ca nuntașiī să mai dōrmă vr'unū cēsū douē, până la ȕiuă.

¹⁾ Iată ce mi s'a spusū, când am întreatū de unde-ī petela :

Peste mări și țēri îndepărtate este o grădină maro și frumosă; copaci-sū cu crengele până 'n pāmintū; iarba-ī tōtă impresurată cu flori miroșitōre și felū de felū de pāsērele ciripescū prin pomū așa de frumosū, că te adormū. In mijloculū grădinei este o fântānă cu apă vie și cu ghizdele albe și lāmurate ca cristalulū; pe ghizdele staū trei fete de 'mpēratū. Una tōrce dintr'unū faiorū de aurū ce nu mai are sfirșitū; a doua rișchie fușele pe unū rișchitorū de aurū, bātutū cu pietre ne-

6. Duminecă dimineța.

La Macedonenii zestrea miresei se duce la casa mirelui tocmai Duminecă dimineța.

„Înainte de a se duce mirele la cununie vine bărbierul de-lă lă, când atunci se adună mai multe fete și neveste și cântă cântecul ce urmază:

Lași mi și spialași mi	Lă-mă și spală-mă,
La șioptlu di tru cheare,	La șipotul de la apusă,
Lași mi și doarele brațe	Spală-mi și cele două brațe
Și luai ș'ni arucaș tru față,	Și luai ș'imă aruncaș pe față,
Și ni veșui un gione mavromat,	Ș'imă veșui unū voinicū cu ochi
	[negri.

Cu nel de asime curat.	Cu inelū de argintū curatū.
Gione bre gione,	Voinice bre voinice,
Multū îi te alavdară,	Multū mi te lăudară,
Prot hriseu esti în horă,	Celū d'întăiū argintarū ești în satū;
Va să ti daū un para de asime	Am să-ți daū unū banū de argintū
Să porta nvesta di gușa.	Să porțe nevasta la gătū.

După ce bărbierul a lăutū pe mire, începe să-lū bărbierescă, când atunci fetele și nevestele îi cântă împrejurulū lui cânteculū de *sursire*, adecă de rasū, care este așa:

Ghișe ne vișee birberlu	Bine vine bărbierulū
Tra să ne sursască grambelu	Ca să ne radă ginerile,
Tine birber ași ni bănezi,	Tu bărbierū așa să-mi trăesci
Ș'nil adari mușat, mușat.	Să mi-lū faci frumosū, frumosū.
Ti la nun și ti la fartat	Pentru nunū și pentru fârtatū
Și tră la nvesta ma mușat;	Și pentru nevasta mai frumoșă.
Ia ni mutriți-lu pe sufrundeale	Ia priviți-lū la sprincene
S'pari ca cerlu cu stele,	Se pare ca cerulū cu stele,
Ia ni mutriți lude pe frunte	Ia priviți-mi-lū la frunte

stemate; iar a treia fată de 'mpăratū, care-i orbă, lăgă sculele și le minescce, și după cum îi minită petela cu care ai fostū înhotată, așa-ți va fi și viața.

Dese ori amū auđitū femeii ȓicendū: „fără norocū petelă amū mai avutū; mai bine n'ar mai fi fostū.“

Calothie de a lui părinte;
 Ia îi nutriți-lu de pe nare,
 Calothie de care-lu are;
 Ia îi nutriți-lu de pe dinți,
 Calothie de acele părinți;
 Ia îi nutriți-lu de pe gușă,
 S'pari bilbil cu manuşă;
 Ia nutriți-lu de pe cheptu,
 S'pari ca un bilbil alept;
 Ia îi nutriți-lu de pe brău,
 S'pari ca calu cu frău.

Ferice de a lui părinte;
 Ia priviți-mi-lu la nasu,
 Ferice de cine-lu are;
 Ia priviți-mi-lu la dinți;
 Ferice de acei părinți;
 Ia priviți-mi-lu la gâtü,
 Să pare ulciorü cu tórtă;
 Ia priviți-mi-lu la peptü,
 Se pare privighitoare alésü;
 Ia priviți mi-lu la brău,
 Se pare ca unü calü cu frău.

După ce bărbierulü a sfîrşitü de rasü pe mire se întorce către elü şi-i cântă acestü cântecü:

Ție muma ție muşat
 Ca la lucéfarulü diminéța
 Și ași lumbrisește fata
 Tistimele ghindisită
 La tine îi avem în chisită
 Doele în cale ne adunămü
 Façi stră cale s'nu crăpămü
 Scóte punga di îi tu measce
 Un caragros cu manuşa
 Și-lü pórtă nveasta de guşa,
 Niçi l'voi niçi'lü laesc
 Si bag vula si-lü vuluescä.

Ție muma-ți este frumoşă
 Ca lucéfarulü diminéța,
 Și așa strălucesce fața
 Cu naframa împodobită.
 La tine pornisemü
 Améndoi în cale ne-amü întélnitü,
 Te-abate din cale să nu murimü;
 Scóte punga și fă unü darü,
 Unü caragrosü cu veriguță
 Să-lü pórté mirésä la gâtü,
 Nici ilü vréü, nici ilü desprețuescü
 Ii punü pecetea și-lü pecetluescü.

După ce mirele s'a gătitü frumosü cu *gemadane* saü *ilecü* de postavü albü saü vênätü cusutü cu găitane albe, *dulumu* cu găitane albe, *sarica* négră orî albă de lînă cu mițe pe din năuntru, *talaganü*, unü felü de manta de lînă négră cu mâneci lungi necusute și cu glugă, *tambaca* de lînă căprină, unü soi de manta cenuşie orî négră cu ciorî (şiretü albü) împrejurü. 4)

În Vlaho-Clisura mirele pórtă 'n picioré jumétăți de stifaleté saü conduri, antriî de mătasă, materie turcésă, brău de mătasă coloratü, salta marcă de veştü negru cu pasman-

4). Burada. Datinele la nunți, ale pop. Rom. din Macedonia, Revist. Ist. Arch. Fil.

terii, bundă de seștu cu samurū. La mână se vede mâneca cămășei de burangicū cu botă lată și cusută cu ilichī, iar în mână ține alis de asimī (argintū), cu care se jôcă totū timpulū, tocmai ca boerii noștrii din vremea veche cu mătăniile.

„Trimetū la mirésa trei sehadrarī (soli) cu o ploscă cu vinū, ca să dea de scire că vine mirele și ajungēndū acolo, beaū din ploscă și uréză, ȃicēndū: „s’banează, s’ancherdisacă și turnată la casele vóstre și la feciórele și fētele să harséscă de inimă și la schunchib a tei feciorli și fēte, se va harsiți dupa inima vóstră“; adecă: „să trăiască, să se folosésacă să vie rēndulū și la casele vóstre și la feciorii și fetele vóstre, să se bucure din inimă și la scumpii tēi feciori și fete să vē bucurați după inima vóstră.“ După aceea li se dă câte-o mandilă (naframă) și se întorcū degrabă la casa mirelui; acolo să cântă sócrei miresei cânteculū următorū:

Eși sócră ș’astăpta nora,
Nora ta cu hiliulū alū teū,
Ghine viñte ghirachina
Și casa ’mplină de fārină,
De fārină și de lumină

Apoi sócra cântă:

—Depune nveastă, depune
—Nu-ñi depun, nu-ñi depun,
Că ñi caftu ce ñi toesiși.

Eși sócră și aștepta nora,
Nora ta cu fiulū teū
Bine vine lebăda,
Și casa ne umple de fāină,
De fāină și de lumină,

—Scobórá mirésă, scobórá.
—Nu mẽ daū josū, nu mẽ daū,
Căci cerū ce mi-ai promisū.

„După aceea nuntașii împreună cu mirele mergū cālărī la casa miresei, ca s’o iea, avēndū cu ei puști și pistóle, precum și o flambură (stégū), în vērfulū căreia se pune o cruce de lemnū, în ale cărei extremități se înfigū trei mere; apropiindu-se de casa miresei începū a da din puști și pistóle. Apoi vine mirésa în fața nuntașilorū gătită frumosū, îmbrăcată cu trei fustane, una mai scurtă decât alta câte cu trei degete, pentru ca să se pótă vedé marginele lorū de josū; pe spete cu o scurteică de postavū cusută cu firū saū mă-

tasă, după puterea ei. Pe capu cu telie (petelă) albă și mai rare ori galbenă, dar totu deauna fața miresei e acoperită cu unu sovonu (voalu) alb transparentu. După aceia se face ceremonia turtei, adecă doue femei ținū deasupra capulu miresei *cănisculă*, adecă o turtă mare de aluatū și o altă femeie din dărăptū ține o garafă cu vinū și scoborându-se mirésa în ogradă, la scări i se așterne unu cërșafū albū, pe care ea calcă, în semnū de nevinovăție și că nu va fi pătată în tótă vięta ei casnică.“

În Vlaho-Clisura mirésa în ziua cununiei gătită cu rochie crêță jurū împrejurū, cu piepți scurți întredeschii înainte ca să se vadă antriu, ce-i cu mătasă și cu șireturi; măneca-i încheiată cu bumbi și dinainte cu pasmanterie; pe deasupra taliei pörtă ceachetulu de veștu negru fără măneci numai pân'la talie, ca bondițele nōstre, și fōrte deschisă înainte; pe deasupra în sfirșitū cațaveică cu bundă, la măneci de jurū împrejurū cusută cu firū; iar mijloculū le este încinsū cu unu colanū, zonă, cu paftale de argintū și chiar aurite. De subt antriu se vede eșindū cămeșuica crêță de burangicū, ce e prinsă la gătū cu unu acū (broșū). La gătū pörtă în totū deauna salbă de galbeni, și, de mirésa-i sēracă, atunci împrumută unu batarū pentru ziua cununiei. Pērulū miresei e împărțitū dreptū în doue printr'o cărare trasă din creștetū; pe tample face câte o marună, iar celū-laltū pērū, după ce l'a strānsū îndărăptū, îlū împletește într'o cōdă, ce atērnă pe spate.

Atātū în Magarova câtū și în Négoșe și Crușova, miresele pörtă pe capū unū fesū roșu cu unū canafū pe unū țiparu de mărimea unei monede de cincī franci; de jurū împrejurū sunt cusuți tēncuri de câte cincī-đeci de fluturi numiți flurini; pe capū pörtă 'n părțile acelea voalulū de culōre roșie saū galbenă (zăvan), așezatū astū-felū, că acopere fața miresei și cade pân'la genunchi. Peste zăvanū îi așază hrisachi (petelă). Mirésa ține mânele la peptū sub zavanū,

avëndü în mâna dréptă pétecă de mătasă (naframă), dată ei de către maică-sa. Pe mâna dréptă are două *vrîga* sau *nel*; celü de cununie pe degetulü arătătorü, iar pe alü patrulea degetü mai are unü altü inelü de care-i atêrnatü unü gălbinașü sau flurinî, cu unü firü de mătase roșie destulü de lungü, ca să se pótă vedea flurinîi, pe care are să-lü pórté la mână încă mai multe ðile.

Mirésa mai pórtă pe mânî vrahiole, iar în picióre stifaleté.

„Cu venirea mirelui la casa miresei se cântă mai multe cântece, din carî dămü aci următórele:

Dado la ce stai naraita?
Până tora nu ți-amü grăitü
Ci ti-ai mintea nice
Inima ne härăsită?
Du-te dado s'mi isusăști
Cātu s'caftă si letăceseci
Cātu mai multü spălăcarsești
Sade lucru s'bitisești.
N'ti arșine a le rizile
Că ni cafta patru nilie
Patru nilie ma si ti straine,
Alte patru ti gherdane.
Tora dado ti a mea căsuate,
Ni eși nouă a dete,
S'pórté nvestele duvalete,
Tora dado na duñeie
S' pórté chiurchiurî cu elmaie
Si-aiba gionele tru sevdaie.

Ce stai mamă supêrată?
Până acuma nu ți-amü grăitü
Ce-ți ai mintea mică
Inima nebucurată?
Du-te mamă să mă logodesci
Cātu se caută se le promiți
Cātu mai multü să te rogi
Numai lucru să sfârșesci.
Nu ți-i rușine tu rizilicü
Că-mi cere patru miü.
Patru miü numai pe strae;
Alte patru pentru salbă.
Acuma mamă pentru noroculü meü
A eșitü unü nou obiceü
Să pórté mirésa tualete,
Acuma mamă este o lume
Să pórté chiurchiurî cu roșu,
Să aibă voiniculü pentru amorü.

Maï este o variantă a acestui cântecü, iată-o:

Fanca nice, fanca mare,
Fanca nice și gramatica,
Gramatica di sculie
Scólă lea-dado s'mi isusești
Cātu se-ți caftă s'nu mutrești
Si ca mă se li pälăcarsești

Fancă mică, fancă mare
Fanca mică și învățată,
Învățată din scólă,
Scólă mamă să mă logodesci,
Orî câtü ți-a cere să nu te uiți,
Și încă chiar să-i rogi.

Nu am hilie ñi am orfañie
 Patru mila ș'va ti strañie
 S'alte patru tigherdani
 Fustani dado di giamfese.
 Polca dado pân di mese
 Lea dado țe castai,
 Țe castai di mi făceaî.

Nu am ficia mea copii sëraci,
 Patru miï voesce pentru strae
 S'alte patru pentru salbă,
 Rochii de mătase
 Polcă mamă până la mijlocu,
 Mamă ce căutaî.
 Ce căutaî de mă făcuî?

După ce mirele intră 'n casa miresei, părinții lui dau daruri la frații și la rudele miresei, deosebite lucruri precum colțuni, cămășii, batiste și mai cu sémă mai multe perechi de ciubote, iar mirele cu fărtații, cari sunt trei la număr, scotă papucii cu cari e încălțată mirésa ș'o încălță cu alții, cari i-au adusă mirele; ea se preface că nu-i primesce, aruncându-i cu piciorul de trei ori.

În Pindă mai este obicei, că totă atunci némurile să încingă pe mire cu ună brău roșu; după aceea mirele împreună cu mai mulți flăcăi se duce la casa nunului și acolo îi invită să mērgă cu ei acasă la dînsul. Nunul încălecă pe ună cal, care i s'a adusă anume și acésta este o mare cinste, ce i se face a nu-lă lăsa să mērgă pe josă."

7. Duminecă la nună.

La Români din tóte unghiurile țerei, Duminecă diminéța, după ce s'a adunată nuntașii, unul dintre ei ȃice tatăl nostru, toți facă cruce și apoi pornescă după nunul celă mare.

În Transilvania o rudă de a miresei, frumosă îmbrăcată, duce stégulă, iar prin Dobrogea pe milea. La drépta voinicului merge mirele; lăutariî cântă, flăcăii hukură și 'mpușcă chiuindă și ajungându la casa nunului elă îi întēpină cu voe bună și-i cinstesce. In vremea acésta nuna scóte din ladă lumînările și florile de 'mpodobitū.—Lumînările de cununie

trebuie totu-d'a-una să le cumpere mirii, cătându-le albe și curate ca fața sórelui.

În județul Covurlui lumînările se facu de poruncelă pe innălțimea mirilor; mai sunt încă cu mare băgare de sémă, ca nu cum-va să le rupă, socotindu-se prevestirea morții unuia dintre soți sau vre-o altă nenorocire.

În jud. Botoșani, din potrivă, lumînarea grósă se crede c'aduce tinerilor viêtă anevoiósă și de aceea le caută potrivite.

Lumînările trebuiesc împodobite cu ghirlândi de flori, cătându-se mai multu trandafirii albi și roși, care-sú socotiți că tragú norocul la ei.

Totú timpulú, câtú nuna gătesce lumînările nimeni să nu spue cuvintú rău sau să se sfádască, căci atunci și însurăței hojma se vorú ciondăni; ci numai vorbă bună și voióasă îi prielnică celorú începute.

Când lumînările 'sú gata, iea una nunulú în mână, iar alta nuna. Din tóte părțile s'audú nuntași:

— Într'unú césú bunú, cu norocú, cu norocú.

— Amin să dea Dumneđeú, să v'audă Dumneđeú, răspundú nuni și iarăși cântându și chiuindú ducú nuni la casa mirelui.

În Transilvania însă mergú la mirésă și, întocmai ca și la Macedoneni, nunta pornesce la biserică de la casa miresei.

Când nuntași, cari aducú pe nunú, au ajunsú la pórtă miresei, grăitorulú miresei le ese înainte și le dice:

— Dumneđeú v'a adusú, dar mă rogú să nu bănuiti de nu vă vomú puté primi pe toți, căci sunteți multí, iar noi avemú cale la tégú.

Grăitorulú feciorului.—Nu face nimicú, ne puteți primi, suntemú ómeni de pace, ómeni buní ș'apoí și noi mergemú la tégú.

Mai glumescú grăitorii cât glumescú, în sfirșitú cuscrii (némurile mirelui) întră 'n casă; și în vreme ce cuscrii întră

în casă corinteii esă afară. Grăitorulū feciorulū pune pe tinei în capū de masă, iar cei-lalți ș'ășeză cum și unde potū pe după masă.

Grăitorulū feciorulū se scólă și scoțendū oluțulū de sub sumanū închină la grăitorulū miresei, care după ce răspunde, iea oluțulū și bea. De acolo óspeții începū a vorbi ba una ba alta din ale lumii și ale vremii, până ce grăitorulū mirelui dice :

„Mă rogū dumnea-vóstră de ertare, d'astea scimū noi multe, de aceste cuvinte n'amū cumpěra noi, ci ne rugămū de dumnea-vóstră dacā Dumneđeū ne-a ajuta—grăimū în cėsū bunū—și ne rugămū óre-care ar fi acelū omū de omenie între dumnea-vóstră, omū alesū, care să ni-o aducā anume pe (cutare) fatā fecióră în față de masă, înaintea nóstră și a dumnea-vóstră pe (cutare) rënduită de la Dumneđeū și pe care și noi o vremū.

Grăitorulū fetei.— Scie-te Dumneđeū omū bunū; nu-ī destulū că te-amū lāsātū în casă, dumnea-ta totū nu ești odihnitū, ci totū ceri.

Grăitorulū feciorulū.— Mi se cade să cerū, amū familie multā, óste multā și avemū dreptū să ceremū, că după cum amū mai đisū, dumnea-ta ești omulū celū alesū, de dumnea-ta mă rogū; Dumneđeū să-ți mărěscā cinstea (și închină cu oluțulū); plēcā și grăbesce, ostenesce și câștigā dór îi aduce pe (cutare) fatā fecióră.

Grăitorulū fetei.— Nu sciū afla-oī orī ba, la noi sunt multe ca (cutare), nu numai una.

Grăitorulū feciorulū.— Fii bunū numai, cěrcā ostenesce dór, ne-o aduce, că vorba multā sěrăcie. (Apoi închină cu oluțulū și mai cinstescū.)

Grăitorulū fetei în sfirșitū se lasă înduplecatū, plēcā și aduce o femeie străină.

Acum se repetěză totū acea scenă mică, ce a fostū la încredințare. Grăitorulū apoi merge de-o cautā ș'o aduce pe mirėsă, care vine ținendū în mână o iagă cu rachiū și intr'alta o pituțā; grăitorulū miresei o dă pe mirėsă în mâna grăitorulū mirelui, elū o primesce cu bucurie; mirěsa pune iaga și pituța pe masă, iar grăitorulū o duce pe mirėsă lângă mire, pe urmă cu toții ridū, glumescū și închină cu oluțu-

rile. Vorbescă încă puțină vreme; grăitorulă feciorului scólă pe toți la *Tutulă Nostru* și în urmă gazda aduce egă cu rachiū, punëndă în totă colțulă mesei câte o pituță.

Grăitorulă feciorului.— Unde este sócra mică s'ó aflămă, căci sunt între noi nisce tineri bolnăvicioși și arū trebui legați cu nisce lanțuri poivane.

Sócra mică ese și aduce nisce felege frumoșe; le légă pe după brău și umeri chemătorului și stegașului și așa-î lasă împodobiți, cosându-le numai felegele pe umere, ca să nu cadă. După aceea aducă mâncare și bētură și cântă hora miresei astū-felū:

Rujulină
 Din grădină,
 Ce-ai grăbită
 De-ai înflorită,
 Dór sórele te-a pripitū?
 Sórele nu m'a pripitū,
 Ci măicuța m'a grăbitū;
 Mie maică mi-a venitū,
 Mire tinerelū, măicuță.
 Bate césulū, bate doi,
 Eū mergū maică de la voi,
 Bate césulū bate trei,
 Eū mă ducū maică d'aci,
 Bate césulū, bate patru,
 Eū mergū maică cu bănatu.
 Bate césulū, bate cinci,
 Eū mă ducū maică d'aici,
 Bate césulū, bate șesă,
 Eū mergū maică către casă.

Grăitorulă feciorului iea mirésa de mână, o dă mirelui, carele o cuprinde cu unū brațū ș'ó ascunde sub îmbrăcăminte sa și așa trece pragulū casei.

Când esū în ocolū și vreaū să plece, femeile aruncă cu chitușe de busuiocū muiatū în apă; peste nuntași mai aruncă și cu grău.

8. Inainte de Cununie.

Mirésa româncă nu în toate părțile poartă aceeași îmbrăcăminte. La nuntă îi gătită cu catrința cea de lână subțire cu vrăste, care de care mai frumoasă, cu cămașa cea cu alțiță alésă, sadè saū bătută cu fluturî; iar pe d'asupra cu bondița cea înflorită cu lănețurî. Prin județele Râmnicu-Săratu și Prahova, îmbrăcăminte cea mai cătată a miresei e fusta dintr'o fôie de lână subțire narognată, câte o-dată chiar răsucită și cu alesăturile cele mai iscusite.

În Moldova în partea șesului și din Muntenia numai județele Buzău, Brăila și Ialomița, mirésa-i îmbrăcată cu rochie nouă de tîrgu, ca după vrere și putere și de cele mai multe ori chiar cumpărată de mire, de cum-va-i cu dare de mână.

În Muntenia, Oltenia și Transilvania, miresei nu-i pôte lipsi șorțul. La unele șorțu-i chiar de mătase, după cum ȕice o strigătură din Ardélü:

Lelea cu șorțu de mătasă,
Mi-ar fi bună preotésă,
Pagubă că nu sci cósă.

Unele șorțurî însu cumpărate de tîrgu, cum ȕice o altă strigătură:

Lelea cu șorțu de Brașovü,
Ar fi bună pentru unü domnü,
Dar cenușa ajunge 'n hornü.

În cele mai multe sate șorțurile sunt lucrate de fete, dintre cari unele -sü cu urzélă de burangicü, iar bătătura petélă. Marginele cu ghirlandi alese 'n pînză, iar mijloculü presăratü cu flori.

După ce aū sositü nuntașii cu nuniî, nuna se apropie de mirésă, care numai la capü încă nu-i gătită, ș'o pune pe

unŭ scaunŭ în mijloculŭ casei. Toți nuntași facŭ rôtă jurŭ împrejurŭ pe laiți și pe patŭ. Nuna, după ce a despletitŭ pe mirésa, o unge pe capŭ cu mirodenii date de către mire, o piaptănă cu peptene rarŭ și desŭ, îi desparte părulŭ în două.

„Părulŭ miresei se despărțea pe creștetŭ cu *hasta celi-baris*; (*lancea virginalis*), sulița Junonei, ca mirésa să aibă copii eroi, și a fostŭ împletită în șese cõde. precum îlŭ purtau fetele din poporŭ și virginele vestale. 1) Pe părŭ i se punea o cunună cu flori și erburî culese de ea. 2)

Nuna împletește părulŭ miresei în două cođi, fie-care în optŭ și în două-spre-đece vițe; de cum-va nuna îi iscusită în ale gătelei, îi prinde apoi cođile moțocŭ, de unde și vorba: „s'a peptenatŭ cu cođile moțocŭ ca o mirésă;“ în urmă îi prinde petéla pe capŭ, iar peste petélă îi aședă flórea mai multŭ pe frunte, dicëndŭ: „să-ți înfloréscă noroculŭ;“ îi potriveste tótă petéla îndărăptŭ, lăsându-i numai ceva pe umere. Se întemplă câte o-dată, că de abea veđi fața miresei din petélă. Florile, ce le pórtă mirésa pe capŭ potŭ fi albe sau roși și mai multŭ încă albe mērunte, pe când cele roși-sŭ mai multŭ pentru fete la jocŭ.

Nuna cea mare îi pune miresei în părŭ și o monedă de aurŭ sau de argintŭ, ca nici o-dată mirésa să nu ducă lipsă.

După Düringsfeld, la Poloni, mirésa încă pórtă în ȕiua nunții o monedă în jocŭ, din care după cununie cumpără rachiŭ pentru a-lŭ da mirelui să-lŭ bea, pentru a nu puté bea tótă vieța lui mai multŭ rachiŭ o singură dată decât acela ce-lŭ putuse cumpăra pentru moneda ce-o purtase mirésa 'n părŭ.

Mirésa mai pune 'n papuci strafide, iar în buzunarŭ smochine, castane sau alte lucruri bune, pe cari, după ce le-a

1) Paul. Diac. p. 63, Cornelis, Virginibus, supplicare nupturae solitae erant. Prelter p. 89 582 le aseamănă cu nimfele.

2) Cultulŭ păgânŭ și creștinŭ de Marienescu, București 1884. p. 321.

purtatū tótă ziua, le dă mirelui să le mănânce, pentru ca să fie cu blândețe și să aibă milă de ea tótă vieța loră casnică, ce le va dărui-o Dumneșeu.

În Oltenia mirésa în ziua cununiei trebuie să pórte la ea o păpușă și unū cuțitașū; cu acestū cuțitū se potū vrăji fetele pentru a se mărita curëndū, iar păpușa e bine s'opórte, căci atunci nici o vrajă de ursită, cari se facū pentru a omorî nevestele nu se va prinde de ea.

La Sloveni mirésa mai pórta usturoiū și pentrijelū, pentru a îndepărta diavolulū, ce nu le póte suferi. Româncele punū numai usturoiū totū pentru a îndepărta faptulū.

În Moldova de susū o mirésă câți copii doresce să aibă atâtea fire de macū pune în papuculū dreptū. La Sloveni, după Düringsfeld, dacă mirésa nu voesce să aibă copii, svirle într'o fântână o lacată plină cu macū.

Totū timpulū cât o gătescū pe mirésă, ea trebuie să stea spășită și să plângă.

„Obiceiulū indo-europeanū primitivū lăsa să plângă mirésa o singură dată, când venea mirele; și binecuvîntată de tată și de mamă, o ducea la noua sa locuință.

Multe congediī, ce se ieaū în diferite locuri, contribuescū póte a face să se zărască vechiulū obiceiū; care făcea pe mirésă să plângă înainte de a merge la bărbatū, afară de acestū obiceiū, rămășiță vedică, sunt încă multe urmele în Italia, Albania printre Slăvi și printre Fini.

Ceremonia plânsului miresei trăesce încă în Sardinia lângă laculū Magiarū, în valea Audornului în muntele Crestese, în Osola, în Abruđi, afară de acestea în Arpinate, în Calabria, în Sicilia, în Bolognia, în Fanesū, în Dsimon, în Tuderținū și acésta se đice ceremonia plânsului și nu plânsulū.“¹⁾

Când mirésa-ī gata, nuna-ī dă unū smocū de petélă cu

1) A. Gubernatis, Storia comparata degli usi nuziali in Italia, Milano 1878.

floricică și ea trebuie să le prindă mirelui în căciulă, din a drépta. Vorniceilor le pune numai petélă, de obicei nuna cea mare. Totu nuna cea mare iea câte o șuviță de petélă c'o flóre ș'o prinde fie-cărei druște din a drépta, cam pe códă, și tot-d'a-una din a drépta, căci partea dréptă-i de bună aurgurū Românului.

Când nuntașii stau gata de pornire, vornicelul cere de la sócră colacii făcuți de Joi și de nu, atunci măcar unul îi așeză pe unū prosopū în mijloculū casei; nuntașii jocū împrejurulū lorū, vornicelul la urmă îi ridică jucându-i; iar de la elū pe amână îi întindū toți flăcăii. Flăcăii rupū colaculū în capulū mirelui și de acolo îlū facū mici fărime pentru a-lū împărți nuntașilorū.

Mirésa ¹⁾ cu nuna și cu druștele se așeză într'unū carū; în jud. Botoșani mirele cu nunulū și căți-va flăcăi în altū carū; în tóte părțile însă atâtū flăcăii câtū și mirele mergū toți călări, iar câtū despre cei-lalți nuntași se așeză în carū, în căruțe, după cum îi prinde vremea. Înaintea plecării, în tóte părțile țerei varsă o cofă cu apă la picioarele boilerū, ce-sū injugați la carulū miresei, mirele dă bacșișū.

În Dobrogea, înainte de plecarea nunței, după ce mirésa s'a suitū în carū, ține pe brațe o boccea cu năfrămī albe; unū flăcău se apropie de carū, mirésa-i întinde o năframă, atunci elū dă pintenī calului și fuge, cei-lalți flăcăi se ieaū dróe după elū și-lū fugărescū, până ce-i potū smulge năframa pe care d'indată o légă la urechea calului, de unde nimenī nu i-o mai póte lua; și totū așa se fugărescū călăreții, până ce mirésa a mântuitū năfrămīle.

1) Acestū obiceiū, ce nu l'amū mai întēlnitū pe nicăeri la

1) Fetele, cari de cari se îndesescū pe lângă mirésă, șoptindu-i câte ceva la ureche, iar pe mirésă totū o veți, dândū din capū în semnū afirmativū. Óre ce i-au spusū? De bună sēmă, ca sū-și tragă piciorulū după ea la Isaiia dântuesce, pentru ca pân'la anulū să se mărite tóte fetele.

Români, ci numai la Turci, de bună sémă că la Turci e o-bârșia lui.

După ce tóte s'aú regulatú, în sfirșitú pornesce și nunta, întâiú carulú miresei, apoi alú nunului cu socrulú saú vr'o câți-va fruntași, în urmă vine carulú láutarilorú și de acolo înainte toți nuntași în cară și căruțe. Mirele cu flăcăii călări dau rótă pe lângă cară, și în vreme ce láutarii cântă, ei împușcă chiuindú.

În județulú Covurlui și Brăila precum și în satulú Zaclău, satú în Dobrogiá din fața Galațului, nuna cea mare merge cu sovonulú saú saounulú (în Zaclău) pusú în brău din a drépta, în vreme ce láutarii mai ȓicu, câte-unú :

Haí mirésă la plimbare
Printre fete rumeóre
Și cu cóme bálaióre,
Că staú tóte să privéscă
Cum mi-o duce pe mirésă.

Se mai cântă și cânteculú așa numitú „în bǎsmáli“ du-iosú și fără cuvinte.

9. La biserică. ¹⁾

Când nunta a ajunsú la ușa bisericei în Muntenia, Dobrogiá și Bucovina, în cele mai multe locuri, când dau mirii să între în biserică îi oprescú, închinȓndu-le ușa cu cheia; mirele ȓice:

—Da deschideți-ne ușa.

—Nu-í voe, îi închisă.

—Da cu ce-í închisă?

—Cu chee de aurú—de argintú saú de aramă; și cu ce

¹⁾ La primărie se cunună țeranulú numai iaca așa, și cununia acea la elú nu-í nici de o sémă, de vreme ce nu se ține cununatú, până ce nu s'a făcutú adetulú și i-a pusú preotulú arculú saú pirostiile 'n capú.

felu de chee a ȕisũ, cã-ĩ închisã ușa, bacșișũ trebuie sã scõtã nunulũ. Același obiceiũ este în Oltenia la eșirea din bisericã. Dacă mirésã nu voesce sã aibã copii, doi, trei sau patru ani, atunci în ușa bisericeĩ sã se sprijine ușorũ în atãtea degete cãți ani nu voesce sã aibã copii. Numãĩ la Slovenĩ amũ gãsitũ, dupã Dünigsfeld, cã mirésã în bisericã sã stea josũ pe atãtea degete, cãți copii voesce sã aibã.

De cum-va mirésã are unũ nãravũ uritũ, atunci în vreme ce-ĩ pe pragulũ ușei, sã stea 'n locũ, pãnã ce una din rudele sële, care-ĩ scie metéhna, i-a ȕisũ de trei ori: „da poftimũ cónã mirésã îndrãsnescẽ.“ În Jura mirésã nu se lasã sã fie virãtã 'n bisericã.

Dupã ce nuntașii aũ intratũ în bisericã, mãĩ staũ pușinũ, apoi începe închinarea pe la icóne.

Mãĩ întâiũ se 'nchinã nunulũ celũ mare cu mirele, în urmã nuna cu mirésã și de acolo pe rëndũ și cu regulã toșĩ nuntașii dupã virstã. Închinarea la icóne merge astũ-felũ: întâiũ la icónã din drépta altarului, unde-ĩ totũ deauna Isus Christos, facũ douẽ cruci cu metanie, sërutã icónã și pe urmã încã o cruce cu metanie; de aici merge la icónã din stãnga altarului, unde-ĩ Maica Domnului; iarãși facũ douẽ cruci cu metanie, sãrutã ș'apoi înc'o cruce cu metanie; atunci se întorcũ la a doua icónã din drépta altarului, unde de obiceiũ este patronulũ bisericeĩ și tij se închinã ca și la cele-lalte; de la patronulũ bisericeĩ se ducũ la a doua icónã din stãnga altarului, unde-ĩ ori St. Ghiorghe, ori St. Nicolae sau St. Vasile și în sfișitũ ori-ce sãntũ mare.

De mãĩ sunt și alte icóne, se închinã dearëndulũ pe la tóte se ducũ apoi la tetrapodũ, unde încã mãĩ facũ douẽ cruci cu metanie, sãrutã, ș'apoi înc'o cruce cu metanie și dacã se gãsesce icónã Maiceĩ Domnului în mijloculũ bisericeĩ, totũ cu aceeași rënduialã se închinã și acolo.

Dupã ce aũ mãntuitũ închinarea la icóne, îi împãrtãșescẽ pe miri.

«Leturghia sêvêrșită, se facû pregătiri pentru cununie. Vor-nicelulû așterne o scôrțã în mijloculû bisericeî, punêndû parale sub ea, despre care iatã ce ȕice Cantemirû: „în mijloculû bisericeî se așterne unû covorû, pe care stã mirele de-a drêpta și mirêsa de-a stânga și sub dînsulû punû galbeni, atâtû sub picioarele mirelû câtû și sub ale miresei; iar la óme-niî ceî maî proști punû taleri în semnû, care se înțeleg, că ei nu cautã la lume, ci tótã mărimea sa o calcã 'n picioare.“

„La Poloni drujba regulêzã sã se așternã înaintea altarulû unû postavû albû, pe care sã stea mirêsa. În Silesia polonã miriî trebuie sã aibã la ei parale, mirêsa purtându-î în papuci“ ¹⁾ ca și la Macedonenî.—La Ruși miriî staû totû pe covorû.

La Indieni miriî stăteaû pe o pele roșie de taurû. Miriî Romanî steteaû pe unû scaunû cu pielea victimei sacrifice, care de obiceiû era o vacã. De asemenea la vechiî Fini se jertfea unû taurû ²⁾ la sacrificiele nupțiale.

Miriî se aședã pe lãicerû, nunulû stã lângã mire și nuna lângã mirêsã, amêndoî cu lumînãri aprinse 'n mânã. În Oltenia nuniî cu lumînãri aprinse staû la spatele mirilorû, iar în județulû Râmnicu-Vâlcea nu este decãt unû singurû nunû, care ține doã lumînãri aprinse și 'mpodobitê frumosû una într'o mânã și alta 'n altã mânã, aședãți fiindû totû la spatele mirilorû.

În Vlaho-Clisura la cununie trebuie sã fie șapte lumînãri, din cari douê le ținu nuniî, iar cele-lalte rudele cele maî apropiate ale mirilorû.

În Macedonia este obiceiulû ca nuniî sã dãruiascã mirilorû unû postavû, saû o materie frumósã, care în timpulû cununii o punû peste capetele mirilorû.

¹⁾ O. F. R. Düringsfeld. Hochzeitsbuch bei den Christischen Völker Europa's.

²⁾ Cfr. Kalevala, 20 runo, versione di Léonzon Le Duc, Paris, 1868. apud Guernatis.

„Voalul se pune la nunțile din vechime pe capul mirelui nu mai puțin ca și pe-alu miresei și scimă, că în ceremoia sântă mirii Romani obicinuia a se arăta voalați. Creștinii primiră obiceiul voalului nupțial numai către alu treilea saă alu patrulea secolu alu erei vulgare, pentru că în ura flamenului păgănu le părū lorū destulū timpū unū obiceiū nepiosū și pôte de atunci în cōca, nevrëndū saă neputëndū scōte voalulū îi schimbă colōrea roșie în albă; obiceiulū voalului nupțialū ținū în biserică totū timpulū vécului de mijlocū, nu numai pentru mirésă, dar și pentru mire; patru ómenī țineaū cele patru colțuri ale voalului, atârnatū de asupra celorū douē capete încoronate ale mirilorū, tot-d'una când nu era vorba de véduví¹⁾; ș'unū martorū ocularū scrie că a véđutū în o ceremonie nupțială la Paris, în templulū sântei Madeleni, cum în timpulū leturghiei, într'unū minutū hotărîtū, douē rude desfășurā pe capulū mirilorū unū voalū prelungitū.“²⁾ Preotulū schimbă inelele de trei ori; același obiceiū se găsece în Rusia, în Albania, în Pindū. Obiceiulū nupțialū la popórele Indo-Europene era ca inelulū să fie de aurū, pôte în amintirea c'akra saă cerculū saă disculū sórelui, după cum țice Gubernatis.

Până în minutulū când preotulū pune cununiele pe capulū mirilorū, până atunci mirele stă cu pălăria pe capū.

Nunta este socotită ca celū mai însemnatū actū socialū, politicū, civilū și religiosū din vieța omului, de aceea la tóte némurile pămîntului, în tóte părțile lumii și 'n tóte vécurile, ziua nunței e ziua cea mai mărēță. Românulū în ziua nunței se împărtășesce, atunci elū îi împēratū, și ca și împēratului nu-i este datū a scōte căciula de pe capū. Când vine timpulū să le pue preotulū cununiele, atunci numai îi iea căciula din capū

¹⁾ Muratori, *Antiquitates Italicae*, Diss. XX.

²⁾ Gubernatis, *Uzi nuziali in Italia*.

ș'o dă 'n mâna unei rude deaprópe, iar în unele locurî din Bucovina și în jud. Putna mirele, câtă vreme-î cu cununia pe capu, aședă căciula pe umărul dreptu.

Cununiile ce pune preotulú pe capulú mirilorú sunt saú de metalú, împodobite cu florî și cu petelá, saú din crenguțe de pomî roditorî, de-aseenea încurcate cu petelá.

„Când se sêvêrșescú cununiile la Româniî crișeni, preotulú în mijloculú ceremonielorú, aședá pe capetele mirilorú douê cununi, făcute din crenguțele de pomî roditorî cu deosebire de pruni. Aceste cununi au forma unuí cercú, și pórtá numele de *cununi de nuntá*.“¹⁾

„Dacá nu este o cununá va fi o ghirlandá. Dacá cununa nu e de aurú va fi de unú altú metalú. Dacá nu se întrebuintézá cununá, vorú fi florî; dar tot-deauna se întrebuintézá și tot-deauna se obicinuesce de a înconjura cu o ghirlandá capulú mirilorú. Pentru-cá soșii sunt principî, și principî fiind-cá celú d'întáiú dintre soșî, soșulú miticú, sórele, este celú mai înaltú prințú, încoronatú. Sóreluí îi facú cununá razele sale; miriî pámîntului, în lipsá de razele sóreluí, închipuirá de a-și încingé capulú cu aurú saú cu metalú care séméná aurului, saú de florî iubitóre. Stápánirea soșilorú durezá în Rusia câtú timpú ține nunta saú este celú mai multú optú zile, și o rêmáșiță cultului mirilorú ca principilorú séméná obiceiulú descoperitú de câți-va ani în Alba, unde unú drapelú de soldați presentaú armele mirilorú ce treceaú, pe când mai marele lorú dádea miresei unú buchetú de florî. Obiceiulú cununiei saú ghirlándei nupțiale este popularú aprópe la tóte popórele Indo-Europene. În India scimú, cá soșulú mergea încoronatú la locuința miresei. În Rusia, cá cei doi paranimfi ținu rădicatá pe capulú mirilorú o coróná metalicá de aurú la cei bogați, poleitá saú de arámá la cei sêraci, 2) totú timpulú

¹⁾ Balade populare române de Mironú Pompiliu, Iași, 1870.

²⁾ Cfr. nel primo capitolo di questo libro, l'uso delle antiche spose veneziane.

sânței ceremonii. În Grecia cei doi miri purtau o corónă. La Latinii scimă, că se încununa mirésa cu verbine și ierburii culese de ea însăși. Imene își încingea tēmplesle cu florile mirositorului magherană. ¹⁾

La cei întâiu creștini amēdoii mirii se încununaă. ²⁾ În obiceiul europeană modernă în generală se încunună numai mirésa ³⁾ singură și ca și vechile mirese în memoria Sui-dei, închinaă cununa nupțială Dianeii; miresele italiene însă închinaă cununa lor nupțială Maicei Domnului, care i-a luatū loculū și îndeplinesce pe lângă femeii cele mai gingașe îndatoririi. ⁴⁾ La Isaiia dănțuesce saă, cum đicū Macedonenii, „când *vin de vrăga arucă zaharomate*,“ în Magarova, în Crușova, Betolia, Vlaho-Clisura, aruncă prin biserică cu strafide, orezū, zaharomate și chiar cu niblibi (nohotū).

La Româniii din tôte părțile, afară de cofeturi, mai aruncă cu nohotū, stafide și mai cu deosebire alune de pădure, culese de mirésă în điuva de Preobrajenie (schimbarea la față). ⁵⁾

La Isaiia dănțuesce, de mirésa voesce ca în viața ei casnică să fie ea mai mare decât bărbatulū, atunci trebuie să calce pe mire pe piciorū.

¹⁾ Cfr. Festo, sotto la voce corolla; e Catullo, In Nuptias Juliae et Manlii.

²⁾ Jam quidem virgo tradita est, jam corona sponsus jam palmato consularis, jam cyladi pronuba, jam tago Senator honoratur. „—Cfr., pure i vetri del Garucci ove appare lo stesso Gesù Cristo ad incoronare gli sposi.

³⁾ Da un disegno presso il Lamarmora, entrambi gli sposi sardi appaiono incoronati.

⁴⁾ Uso di Sinigaglia, nelle Marche. — Dalla risposta di Nicolò I. papa ai Bulgari, cap. III. presso il Muratori, Antiquitates italicæ, dissertatio vigesima de actibus Mulierum, rilevo come gli sposi bulgari dovessero portar corona e come gli sposi Italiani fossero soliti ad assumere le due corone in chiesa. „Post hæc autem de Ecclesia aggressi Coronas in capitibus gestant, quæ semper in Ecclesia ipsa sunt solitæ reservari.“ Forse dette corone erano metaliche. Apud Gubernatis.

⁵⁾ De Preobrajenio se strângū mai multe fete și se ducū la culesū alune. Flăcăii și ei mergū la tăiatū nuele; se întâlnescū, fetele ridū, vorbescū, șuguescū și săculețele se umplu de alune. Fetele ducū alunele acasă, alegū fruntea, le cōse într'o tãbăiață și când pãlesce sōrele, le mai scōte nițelū de le soresce ș'apoi iar le strãnge, cã de s'o mãrita iarna ea să aibă alune frumōse de asvêrlitū prin biserică.

La Ruși, mirii grăbescă care de care să pue mai întâiu piciorul pe covor, pentru că se crede că'n casă va stăpâni acela saū acea, care va pune mai întâiu piciorul pe covor. Această credință este încă și la Poloni, după Düringsfeld, că mirésa caută a ingenunchia pe surtucul mirelui pentru a fi ea mai mare 'n casă. La Spaniolii și la Italianii încă mirésa caută a-și căpeta întâetatea în timpul cununieii.

La Români din tóte părțile preotul amăgesce pe tinerii cu pâne și cu vin. Dimitrie Cantemir dăce: „preotul dă la amêndoii tinerii pâne întinsă 'n miere și gustă de trei ori, ca unū semn de iubire și de unire nedespărțită.“

Rênduiala cununieii după molitfelnică îi așa; că, după ce vinū cei logodiți în biserică, avêndū lumînări aprinse, preotul îi tãmâiază cântândū psalmul acesta, iar corul dăce la fie-care stih:

Slavă ție Dumneđeulū nostru, slavă ție!

Fericiți toți cei ce se temū de Domnulū, slavă ție Dumneđeulū nostru, slavă ție!

Care umblă 'n căile lui, slavă ție. . . . .

Ostenelele ródelorū tale vei mânca, slavă ție. . . .

Fericitū ești și bine va fi ție, slavă ție. . . .

Muirea ta ca o vie rodită în lăturele casei tale, slavă ție. . . .

Fiii tēi ca niște tinere odrasle de măslinū împrejurulū mesei tale, slavă ție. . . .

Iată așa se va bine-cuvînta omulū celū ce se teme de Domnulū, slavă ție. . . .

Bine-cuvînta-te-va Domnulū din Sion, și vei vedé bunătățile Ierusalimulū întru tóte dílele vieței tale, slavă ție. . . .

Și vei vedé pre fiii fiilorū tēi, pace preste Israilū, slavă ție. . . .

Deci diaconulū dăce: Bine-cuvîntéază stăpâne, iar preotulū cu glasū mare:

Bine-cuvîntată este împărăția Tatălū și a Fiulū și a Sântulū Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū. Strana. Amin!

Cu pace Domnulū să ne rugămū. Pentru pacea de susū și pentru mântuirea sufletelorū nóstre, Domnulū să ne rugămū.

Pentru pacea a tótă lumea, și pentru buna stare sântelorū lui

Dumnezeu bisericii; și pentru împreunarea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru arhiepiscopul nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Hristosul diaconie, și pentru totu clirosul și norodul, Domnului să ne rugăm!

Pentru robii lui Dumnezeu (cutare) care acum se împreună unul cu altul întru împreunarea nunței și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se bine-cuvinteze nunta, ca și cea din Cana-Galileei, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se dea lor minte înțregă, Domnului. . . . .

Pentru ca să se bucure ei de vederea fiilor și a fiicelor, Domnului. . . . .

Pentru ca să li se dăruiască lor câștigare de cuconi buni și viața fără prihană, Domnului. . . . .

Pentru ca să se dăruiască lor și nouă toate cererile cele către mântuire, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totu necazul, mânia și nevoia, Domnului. . . . .

Apără, miluiesce, mântuiesce și ne păzesce pre noi Dumnezeule cu darul tău.

Pre prea sânta curată, prea bine-cuvintata, slăvita stăpâna noastră, de Dumnezeu născătoare și pururea feciora Marie, cu toți sfinții pomenind'o, pre noi înși-ne și unul pre altul, și totă viața noastră lui Isus Dumnezeu s'o dăm.

Iar preotul, vosglașenia acésta :

Că ție se cade totă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și Sântului Duh, acum și pururea și 'n vecii vecilor. Strana. Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm!

Preotul ȃice rugăciunea acésta cu glas mare:

Dumnezeul cel pre-curat și ziditoriul a totă făptura, carele pentru iubirea ta de ómeni ai prefăcut costă strămoșului Adam într'o muere, și i-ai bine cuvintat pre dinșii și ai ȃis: Cresceți și v'înmulțiți și stăpâniți pămîntul și pre amendoiu i-au ar'etat un trup prin împreunare; că pentru acésta va lăsa omul pre tatăl și pre mama sa și se va alipi de muerea sa și voru fi amendoiu un trup și pe care i-a împreunat Dumnezeu, omul să nu-i despartă; cela ce ai bine-cu-

vîntatū pre robulū tēu Avram și ai deschisū pîntecelē Sarei și l'ai făcutū tatā a multorū nēmuri, pre Isac Revecăi și ai bine-cuvîntatū nascerea și ai împreunatū pe Iacovū cu Rachila și dintr'însulū ai arētātū doi-spre-ḁece patriarhī, cela ce ai însoțitū lui Iosif pre Asanea și le-ai dārūtū lorū rōdā nascerei de prunci, pre Ifrim și pre Manasie : carele ai primitū pre Zaharia și pre Elisabet, și le-ai arētātū lorū pruncū pre Inainte-mergētorulū ; cela ce din rādęcina lui Iesei dupā trupū ai crescutū pre pururea feciōra, și dintr'însa te-ai întrupatū și te-ai nās-cutū spre mîntuirea nēmului omenescū, carele pentru negrăitulū tēu darū și multa bunātate ai venitū în Cana-Galileii și nunta care era acolo o ai bine-cuvîntatū, ca sū arēți că cu voia ta este împreunarea cea dupā lege și nascerea de prunci dintr'însa : însuți stăpāne prea sante primesce rugăciunea nōstrā a robilorū tēi și precum acolo și aice viindū cu starea ta de față cea nevēdūtā, bine-cuvîntēzā nunta acēsta și dā robilorū tēi acestora (cutare) viēțā pacinicā, lungime de ḁile, minte în-tręgā, dragoste unulū către altulū întru legătura păcei, seminție întru lungime de ḁile, darū de prunci, cununa cea nevestejitā a slavei. Invred-nicesce pre dînșii a-și vedē fiī filorū, păzesce patulū lorū fără bāntu-ialā, și le dā lorū din roua cerulū de susū și din grāsimea pāmîntulū ; umple casele lorū de grāu, de vinū și de untū-de-lemnū, și de tōtā bun-ētatea ca sū dea și celorū lipsiți, dāruidū și celorū ce sunt dimpre-unā cu dînșii tōte cererile cele către mântuire. Cā Dumneḁeu milostivū și de ómenī iubitorū ești ! și ție slavā înălțāmū, împreună cu celū fără de începutū, alū tēu pārinte, și cu prea sântulū și bunulū și de viață făcētorulū tēu duhū, acum și pururea și 'n vecii-vecilorū, amin !

Diaconulū : Domnulū sū ne rugāmū !

Iar preotulū citesce rugăciunea acēsta cu glasū mare :

Bine ești cuvîntatū Dómne Dumneḁeulū nostru, sântitorulū nun-ței cei de tainā și prea curate și puitorulū legei trupesci, păzitorulū nesticăciunii și chivernisitorulū celū bunū alū celorū lumesci.

Însuți stăpāne cela ce din începutū ai ziditū pre omū și l'ai pusū pre dînsulū ca pre unū împēratū făpturei, și ai ḁisū : Nu este bine sū fie omulū singurū pre pāmîntū, sū-ī facemū lui ajutorū dupā dînsulū, — și luāndū una din cōstele lui i-au plāsmuitū muiere, pre care vēḁēnd'o Adam a ḁisū : iatā acum osū din ósele mele și trupū din trupulū meū ; acēsta se va numi muiere, că din bărbatulū sēu s'a luatū ; pentru a-cēsta va lāsa omulū pre tatālū sēu și pre mama sa și se va lipi de muierea sa și vorū fi amēndouī unū trupū, și pre care Dumneḁeu i-a

împreună omul să nu-î despartă; și acum Dómnne Dumneđeulú nostru trámete darulú tǔ celú cerescú preste robii tǔi aceștia (cutare), și dá feciórei aceștia íntru tóte să se plece bărbatului și robului tǔi acestuia, să fie capú muieréi ca să viețuiască după voia ta. Bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine cuvintatú pre Avram și pre Sara, bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Isacú și pre Rebeca; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iacob și pre toți patriarhii, bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iosif și pre Aseneta. Bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Moise și pe Sephora; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine cuvintatú pre Ióchim și pre Ana; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí bine-cuvintatú pre Zaharia și pre Elisabeta; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí păzitú pre Noe ín corabie; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzitú pe Iona ín pán-tecele chitului; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzitú de focú pre sfinții trei tineri trimițendu-le lorú roua din Cerú și să vie preste dínșii bucuria aceia care a avutú fericita Elena când a aflatú cinstita cruce; adu-ți aminte de dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum ți-ai adusú aminte de Enoh, de Sim și de Ilie; adu-ți aminte de dínșii, Dómnne Dumneđeulú nostru, precum ți-ai adusú aminte de sfinții tǔi 40 de mucenici, trimețnú de aurú cununí din Cerú; adu-ți aminte, Dómnne Dumneđeule și de părinții lorú cari i-au hránitú pentru că rugăciunile părinților íntăresc temeliele caselorú. Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru și de robii tǔi acești nuntașii cari s'au adunatú la acéstá veselie.

Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru de robulú tǔu (cutare) și de róba ta (cutare) și-í bine-cuvintéză pre dínșii! Dă-le lor ródá pán-teceluí, prunci buní, o íntocmire ín gândú sufletelorú și trupurilorú, ínalță-í pre dínșii ca cedri Libanului, ca o vie odráslitá, dá-le lorú sémínță de spicú, cá tótá índestularea avéndú să sporéscá spre totú lucrulú bunú și bine plăcutú ție și să vadă pre fiii fiilorú sǔi, ca niște mládiți tinere de măslini ímprejurulú mesei lorú: și bine plăcéndú ínaintea ta să stră-lucéscá ca luminătorii pre cerú íntru tine, Domnulú nostru, cá împreună cu tine este slava și puterea, cinstea și íchináciunea părintelú tǔu celú fără ínceputú și duhulú tǔu celú de viață făcătorú, acum și'n purerea și'n vecii vecilorú, amin!

Diaconulú: Domnulú să ne rugámú!

Preotulŭ ȃice rugăciunea acésta cu glasŭ mare :

Dumneȃeulŭ celŭ sântŭ, carele din țărînă ai ziditŭ pre omŭ, și din cósta lui i-ai ziditŭ muere, și o ai împreunatŭ lui ajutorŭ după dînsulŭ că așa aŭ plăcutŭ slavei tale, să nu fie omulŭ singurŭ pre pămîntŭ, însuți și acum stăpâne trimite mîna ta din sântulŭ tēŭ locașŭ și împreunéză pre robulŭ tēŭ și pre róba ta pentru că dela tine se împreunéză bărbatulŭ cu muierēa, împreunéză-i pre dînșii întru împreunarea gîndulŭi, încununéză-i într'unŭ trupŭ, dăruesce-le lorŭ róda pântecelŭi, căștigare de prunci bunŭi.

Că a ta este stăpînirea și a ta este împērăția, puterea și slava a Tatălŭi și a Fiulŭi și a sântulŭi Duhŭ, acum și pururea și în vecii vecilorŭ, amin.

După acésta, luândŭ preotulŭ cununele și făcēndŭ cu dînsele chipulŭ crucei întăiŭ la mire, ȃice de trei orŭi :

Cunune-se robulŭ lui Dumneȃeŭ (cutare) cu róba lui Dumneȃeŭ (cutare), în numele Tatălŭi ș'alŭ Fiulŭi ș'alŭ sântulŭi Duhŭ; sērutāndŭ mirele cununa îi pune preotulŭ pe capŭ; asemenea se face și la mirésă, ȃicēndŭ de trei orŭi :

Cunune-se róba lui Dumneȃeŭ (cutare) cu robulŭ lui Dumneȃeŭ (cutare), în numele Tatălŭi ș'alŭ Fiulŭi ș'alŭ sântulŭi Duhŭ !

Deci îi bine-cuvintéză preotulŭ de trei orŭi ȃicēndŭ: Dómne Dumneȃeulŭ nostru, cu slavă și cu cinste îi încununéză pre dînșii ! Apoi prochimenulŭ apostolulŭi glas 8.

Pus'ai pre capetele lorŭ cunună de pietre scumpe, stih.

Viață aŭ cerutŭ de la tine și le-ai datŭ lorŭ.

Din cartea cea către Efesenŭi, a sântulŭi apostolŭ Pavelŭ cetirea.

Frațilorŭ ! mulțamiți pururea pentru tóte întru numele Domnului nostru Isus Hristos, lui Dumneȃeŭ și tatălŭi, smerindu-vē unulŭ altuia întru frica lui Dumneȃeŭ. Pentru că barbatulŭ este capŭ muierēi precum și Hristos capŭ bisericei, și acésta este mântuitorulŭ trupulŭi. Ci precum se plēcă biserica lui Dumneȃeŭ așa și muerile bărbatilorŭ sei întru tóte. Bărbatilorŭ, iubiți-vē muierile vóstre, precum și Hristos a iubitŭ biserica și pre sine s'a datŭ pentru dînsa, ca pre ea să o sântēscă, curățînd'o cu spēlare de apă bine-cuvîntată ca să o puiē înainte pre ea lui-șŭ slăvită biserică ne-avēndŭ închinăciune nici prihană saŭ altŭ ceva de acestŭ-felŭ, ci ca să fie sântă și fără de prihană.

Așa suntŭ datorŭi băbtații să-și iubescă muierile séle ca și trupurile séle ; celŭ ce-și iubesce muierēa sa pre sine se iubesce, că nimenŭi

nicî o-dată nu ş'aŭ uritŭ trupulŭ sĕu, ci-lŭ hrăneŭce ŝi-lŭ încăldĕsce pre elŭ, ca ŝi Hristos biserica, că mădulări suntemŭ trupulŭ lui, din carnea lui ŝi din ósele lui. Pentru acĕsta va lasa omulŭ pre tată sĕu ŝi mamăsa ŝi se va alipi de muerea sa ŝi vorŭ fi doi unŭ trupŭ. Taĭna acĕsta mare este; iară eŭ đicŭ de Hristos ŝi de biserică.

Deci dară ŝi voi unulŭ fiesce carele aŝa să-ŝi iubĕscă muierea sa ca ŝi pre sine, iară muierea să se témă de bărbatŭ.

Aleluia glasŭ alŭ 6-lea.

Tu Dómne ne veĭ păzi ŝi ne veĭ apăra:

Evanghelia de la Ioan cetirea.

In vremea aceia nunta s'a făcut în Cana Galileii ŝi era muma lui Isus acolo, ŝi a fostŭ chematŭ ŝi Isus cu ucenicii lui la nuntă ŝi sfîrşindu-se vinulŭ aŭ đisŭ muma lui Isus către dînsulŭ: Vinŭ n'aŭ!

Đis'a ei Isus: Ce este mie ŝi ție muere, încă n'a venitŭ cĕsulŭ meŭ.

Đis'aŭ muma lui slugilorŭ: Ori ce va đice vouĕ să faceți. ŝi erau acolo șese vase de piatră puse după curățenia jidovilorŭ, în care încăpeau cîte douĕ sau trei vedre.

Đis'a lorŭ Isus: Umpleți vasele de apă! ŝi le-au umplut până susŭ ŝi aŭ đisŭ lorŭ: Scóteți acum ŝi aduceți nunulŭ; ŝi aŭ adusŭ. ŝi dacă a gustatŭ nunulŭ apa ce se făcuse vinŭ (ŝi nu scia de unde este, iară slugele cari turnase apa scia), a strigatŭ pe ginere nunulŭ ŝi i-a đisŭ lui: Totŭ omulŭ întâiŭ vinulŭ celŭ bunŭ pune ŝi dacă se îmbată atuncia celŭ mai prostŭ; iară tu ai ținutŭ vinulŭ celŭ mai bunŭ până acuma. Acĕsta a făcutŭ începătura semnelorŭ Isus în Cana Galilei, ŝi s'a arĕtatŭ slava sa, ŝi aŭ cređutŭ într'insulŭ ucenicii lui.

Diaconulŭ: Să đicemŭ toți din totŭ sufletulŭ ŝi din totŭ cugețulŭ nostru să đicemŭ. Dómne a totŭ țiitorule, Dumneđeulŭ părințilorŭ noștri, rugămu-ne ție, auđi-ne ŝi ne miluesce.

Încă ne rugămŭ pentru mila, pacea, sănĕtatea, mântuirea, paza, iertarea ŝi lăsarea păcatelorŭ robilorŭ tĕi (cutari).

Încă ne rugămŭ pentru norodulŭ ce stă înainte în sânta casa acĕsta, pentru sănĕtatea ŝi pentru mântuirea lorŭ.

Încă ne rugămŭ pentru toți frații ŝi pentru toți ortodocșii hristiani, pentru sănĕtatea ŝi pentru mântuirea lorŭ.

Vosglașenie.

Că milostivŭ ŝi iubitorŭ de ómenĭ Dumneđeŭ ești ŝi ție slavă înăl-

țămă, Tatălui și Fiului și sântului Duhă, acumă și pururea și în vecii veciloră, amin.

Diaconulă :

Domnulă să ne rugămă!

Preotulă đice rugăciunea acésta :

Dómne Dumneđeulă nostru carele întru purtareă ta de grijă cea de mântuire, ai învrednicitū în Cana Galileiă a aréta nuntă cinstită prin venirea ta însuți și acum pre robii tēi aceștia (cutare) pre care bine ai voitū a se împreuna unulă cu altulă în pace și într'unū gândū îi păzesce, nunta lorū cinstită o arată, patulă lorū nespurcatū îlă feresce, viața lorū cea dimpreună fără prihană a-și petrece, bine-voesce, și-i învrednicesce pre dinșii să ajungă întru bătrânețe, cu inimă curată făcēndū poruncile tale, că tu ești Dumneđeulă nostru, Dumneđeū carele, miluesci și mântuesci, și ție slavă înălțămă împreună cu celū fără de începutū alū tēu părinte, și cu prea sântulă și bunulă de viață făcētorulă tēu Duhă, acum și pururea și 'n vecii veciloră: Strana: Amin!

Diaconulă :

Apără, mântuesce, miluesce și ne păzesce pre noi Dumneđeule cu darulă tēu; Điva toată desēvēșit sfântă, cu pace și fără de păcatū, la Domnulă să ceremū. Ângerū de pace credinciosū, îndreptătorū, păđitorulă sufleteloră și trupuriloră nóstre la Domnulă să ceremū! milă și ertare de păcate și de greșelile nóstre la đinsulă să ceremū.

Cele bune și de folosū sufleteloră nóstre, și de împăcarea lumii, la đinsulă să ceremū!

Cealaltă vreme a vieței nóstre în pace și întru pocăință vomă sēvēși, la Domnulă să ceremū.

Sfirișitū hristianescū vieței nóstre fără de patimă, nerușinatū, cu pace, și răspunsū bunū la înfricoșatulă județū alū lui Hristosū, la Domnulă să ceremū.

Impreunarea credinței și împărtășirea sântului Duhă cerșindū, pre noi înșine și unulă pre altulă, și tótă viața nóstă lui Hristosū Dumneđeū să o dămă, ție Dómne.

Vosglașenie.

Și ne învrednicesce pre noi stăpâne cu îndrăznire fără osindă a cuteza și a te chema pre tine Dumneđeulă celū cerescū tatălă și a đice ómenii: Tatălă nostru.

Că a ta este împărăția, puterea și slava a Tatălui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și 'n vecii veciloră amin!

Preotul: pace tuturilor, capetele vóstre Domnului să le plecați.

Deci aducă paharul cel de obște de-lă bine-cuvintéză preotul dîcînd rugăciunea acésta.

Diaconul: Domnului să ne rugăm! și

Preotul dîce: Dumneđeule! cea ce tóte le-ai făcutu, cu tária ta, și ai întăritu lumea și ai înfrumusețat cununa tuturor celor făcute de tine, și acestu pahar de obște ce l'ai datu celora ce se împreună spre împreunarea nunței, binecuvintéză-lă cu binecuvintare duhovnicéscă, că s'a binecuvintat numele tée, și s'a proslăvit împărăția ta, a Tatălui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și'n vecii veciloră amin!

După aceia luând preotul paharul în mână le dă lor de gustă de trei orî întâiu barbatului apoi muierii. Și îndată luând tămâitóra începe a tămîia înprejurul tetrapodului, încunjurîndu cu cei cununați de trei orî:

„Isaia dăntuesce, fecióra a avut în pantece și a născut fiu pre Emanuilu, pre Dumneđeș și omul, răsăritul este numele lui, pre carele slăvindu-lă pre fecióra o fericim.“ Altu tropar.

Sfinților mucenici carele bine v'ați nevoitu și v'ați încununat, rugați-vă Domnului să se miluiască sufletele nóstre. Slavă ție Hristóse Dumneđeule! Lauda apostolilor și bucuria ucenicilor, a căroră propovăduire este treimea cea de-o fință.

După aceia iea cununele dîcînd: Măritu să fii mire ca Avraam și binecuvintat să fii ca Isac, și să te înmulțesci ca Iacob, umblîndu în pace și lucrîndu întru dreptate poroncile lui Dumneđeș.

La mirésă iarăși dîce: Și tu mirésă mărită să fii ca Sara, să te veselesc ca Rebeca, să te înmulțesci ca Rachila, veselindu-te cu barbatul tée, păzîndu hotarele legii, că așa a bine-voitu Dumneđeș.

Deci Diaconul: Domnului să ne rugăm!

Dumneđeule, Dumneđeul nostru, care ai venit în Cana Galileii și nunta care era acolo o ai binecuvintat, binecuvintéză și pre robii ței aceștia care cu alegerea ta s'au împreunat, întru împreunarea nunței. Bine-cuvintéză intrările și eșirile lor, înmulțesce întru bunătăți viața lor, primesce cununile lor întru împărăția ta, nespurcați, fără prihană și neasupriți, păzîndu-i în vecii veciloră.

Preotul: Pace tuturilor! Capetele vóstre Domnului să le plecați. Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Treime cea întru totú sântă și de o ființă, și începétóre de viață, o Dumneđeire și o împărăție să vă bine-cuvinteze pre voi; să vă dea voue lungimi de viață, prunci buni, sporire vieței și credinței, și să vă umple pre voi de tóte bunătățile cele de pe pămînt, și să vă învrednicescă pre voi desfătării bunătăților celor fágăduite; pentru rugăciunile santei născétóre de Dumneđe și ale tuturilor sântilor, amin!

După aceia făcendu-li-se orații și sêrutându-se între dînșii, face preotul opustú desêvêrsitú.

Cela ce cu venirea sa în Cana Galileii a arêtatú cinstita nuntă: Hristosú adevêratulú Dumneđeulú nostru, pentru rugăciunile prea curatei maicei sale, ale sântilor, slăviților și întru totú laudaților apostoli, ale sântilor de Dumneđe înconunaților, și întocmai cu apostolii împêraților Constantinú și Elena, ale sântului marele mucenicú Procopie, și ale tuturilor sântilor să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi ca unú bunú și iubitorú de ómeni.

După ce s'a sfîrșitú cununia preotulú îi felicitéază, urându-le mulți ani fericiți ș'apoi îi întrebă, că ce hramú ar vrea să prăznuiască. Mirii își alegú pe sântulú Gheorghe, Nicolae și mai alesú pe sântulú Spiridonú. Mirii se îndatorescú, că de diua sântului aceluia, ce și l'aú alesú aú să-i trimetă de decuséră litie ș'a doua di aú să se ducă la biserică să ducă sântului lumîinare și leturghie și de le-a ajuta Dumneđeulú să mérgă cu sporú și isvorú vorú duce și blidú. Același lucru îlú găsimú la Romani, unde fie-care satú, și fie-care casă, până chiar și fie-care colibă își avea deulú lui protectorú (Larii și Penații), pe cari-i invoca Romanulú în rugăciunile sale și căruia-i făcea jertfă.

În Oltenia, când mirii vreaú să iasă din biserică, le închide ușa, dicéndú că-i închisă cu cheie de aurú, de argintú saú de aramă și nu le dă drumulú să iasă până ce cumnatulú de ginerică nu le dă darulú.

10. După cununie.

În Oltenia, după eşirea din biserică, mirele se aruncă pe calū şi în góna cea mai mare fuge acasă de se pitulă. Când nunta vine de la biserică ómenii cu cofe pline cu apă s'a-ţinū în cale şi mirele saū nunulū trebuie să pue în fie-care cofă după cât ilū lasă inima. Nunta de la biserică merge deadreptulū la curtea din satū, fie arendaşū saū stēpánū veşnicū. Nuntaşii staū josū în ogradă, iar nunulū cu vornicelulū cerū intrarea la boeri.

Intrândū în casă, după ce a datū norocū bunū şi sărută mâna boerilorū şi pe faţă şi pe dosū, ducēnd'o în urmă la frunte, după cum e obiceiulū ţeranului şi, după ce-ī rógă să nu bānuiascā de îndrāsnělā, îi întrēbā de primescū pe miri. În deobşte stēpāniū đicū bucurosū, bucurosū şi nu numai pe miri dar şi nuniū şi druştele şi din gospodariū cât o avea încāpere; atunci nunulū iese în capulū scārei şi strigă: „Hei finule şi finā, vreaū stēpāniū să vē vadā de sunteţi bunī de prāşitū şi de seceratū, atunci miriū intrā cu druştele, cu cāţi-va dintre fruntaşi, c'o pereche de lăutari, iar cea-laltā pereche de lăutari cu parte din rudeniū şi din nuntaşi rēmānū de jocū în curte.

Stēpāna casei cinstesce pe miri şi pe nuni şi de se 'n-tēmplā vr'unū moşū bētrānū, bētrānū, stēpāna nu-lū trece cu vederea, de vreme ce bētrāneţea are cinstea ei. ca una ce a vėđutū multe, a auđitū multe şi care scie multe. Stēpāna trece'n urmă garafa şi paharulū jupānesei casei, de cinstesce pe nuntaşi dearēndulū, cari şi ei aū garafa lorū cu rachiū. Mirele ţine paharulū în mâna drēptā, ce-o pōrtā invēlitā într'o basma roşie, vornicelulū tōrnā 'n paharū şi mirele cinstesce întâiū la stēpānū apoi la stāpānā, care măcar gustā. Nunulū în urmă cere să cinstescā curteniū. Când pe stēpānū ilū ajunge voe bunā şi mai alesū de-sū veselī, când

cinstesce la mire îi dice: „poftimū, jupâne mire, cinstesce de a binele, ca să vĕdū câtū de dragă ți-ī mirĕsa,“ și totū așa face și miresei, ce gustă numai câte puținū, făcĕndū mulțime de strâmbături; „dar așa ți-ī de dragū mirele?“ îi dicū stĕpâniī. De o vĕdū însă că nu pōte și nu pōte bea atunci o lasă.

Nu rarū se vede poruncindū stĕpânulū scripcarilorū să mai tragă din arcușū și ei, prindĕndu-se în horă deavalma cu nuntașiī, se facū unū chefū și o voe bună.

Stĕpânulū face atunci țidulă la crășmă de o vadră saū douĕ de rachiū, pe care o dă în mâna mirelui, plătindū a-cuma colaciī dinaintea nunțiī.

Lăutarulū nici elū nu-ī uitatū, stĕpânu-ī svârle bacșișū în paharū, saū i-lū slobōde în scripcă.

După ce nuntașiī mulțumescū stĕpânulū de cinste se îndrĕptă către casa mirelui, unde ajungĕndū din ómeniī casei îi întĕmpină cu vr'o douĕ cofe de apă și le varsă înaintea piciorĕlorū cailorū saū a boilorū, ca să le mĕrgă în căsnicie cu bine și cu abondență.

La Istrieni „înainte merge muzica, îndată după dînșiī mirĕsa între doi vornicei; fața ei e pe jumĕtate acoperită; de pe capū spânzură nenumĕrate cordele, după dînsa, îmbrăcate'n haine de sĕrbătōre merge între douĕ druște mirele; iar la cōdă tōte nĕmurile și poftițiī. După ceremonia bisericĕscă se ducū toți în casa mirelui saū a miresei. pentru a se pune la masă.

„Miresei îi ese înainte sócra cu unū copilū și cu o coșarcă plină cu fructe, cu grâne; mirĕsa ia mai întăiū din coșarcă și aruncă după dînsa totū conținutulū ei.“¹⁾

La casa mirelui după cununie.

În județulū Mehedinți, după eșirea din biserică, mirele se aruncă pe calū și fuge acasă, de se pitulă.

¹⁾ Istrien, Historische, geographische, und statistische Darstellung der Istri-schen Halbinsel.

La casa mirelui sócra cea mare a aşternutū lăvicerū, scórță din fundulū casei peste pragū și până ce trece afară și peste pragulū tindei. De-î glodū afară, punū pae sub lăvicerū.

În partea muntelui mirésa se scobóră de pe calū în pólele sócrei; iar pe unde mirele o cobóră din carū, une ori se preface; că n'ó vrea și în locū de a o lăsa binișorū, o trântesce josū; iar sócra din pragulū tindei o întâmpină cu asprime, că cine-î, de unde-î și ce caută la ea: „până acuma amū fostū fica cutăruia, dar de acuma înainte sunt a du-mi-tale; ¹⁾ și 'n vreme ce sócra mai schimbă cu nora câte-va cuvinte, lăutariî cântă:

Sócra, sócra
Pómă acrá
De te-ai cóce
Cătū te-ai cóce
Dulce nu te mai poți face.
De te-ai cóce unū anū ș'ó vară
Totū ești acrá și amară.
De te-ai cóce câtū te-ai cóce
Ca mămuca nu te-î face.

În jud. Rômnicu-Saratū sócra aruncă unū frăū pe capulū miresei ș'ó dă în mâna unū flăcăū, care o duce la puțū saū la izvorū, fiindū urmați de către nuntași; iar după ce

¹⁾ Cum primesce sócra pe noră, apud Gubernatis: „Quando la brigata giunge alla casa dello sposo trova chiusa la porta; la nuora picchia tre volte; al terzo picchio si apre, e in sulla soglia si affaccia la suocera burbera nel volto, colla mestola appesa alla cintura, e comincia questo dialogo con la nuora: — Che cosa volete? — Entrare in vostra casa e obbedirvi in quanto vi piaccia di comandarmi — Eh! Voi altre ragazze leggiere e capricciose ben altro avete in capoche l'assetto della casa. — Lasciatemi provare e vedrete. — Ma qui si tratta di pascolare e mugnere gli armenti, di tagliare il fieno e lavorare i campi. Ed io taglierò il fieno lavorerò i campi. Di alzarsi la prima e coricarsi l'ultima perchè la vecchia suocera possa alzarsi l'ultima e coricarsi la prima. — Ed io farò anche questo. Ma voi verrete meno atante fatiche. — Iddio e vostro figlio mi aiuteranno.“ A queste affettuose parole, la suocera smette l'aria burbera e stringendosi amorevolmente fra le braccia la nuora: — Vieni, figlia mia, le dice, vieni e possa tu non mai scordarti delle fatte promesse. Poi, levandosi la mestola dalla cintura, la consegna alla sposa che da quell'istante fa gli onori della casa e invita tutta la compagnia a prender posto al banchetto di nozze.“ Usi nuziali, pag. 195.

mirésa umplé găléta cu apă, flăcăulă o duce acasă totă de frăă.

În Muntenia, Oltenia, Dobrogiă și Transilvania aprópe pretutindenă, mirésa dă de spălată pe mână mai întâiă nunulă ș'apoă socrulă; și în vreme ce mirésa le tórănă, câte-ună pehivană de băiată se alătură pe la spate și zmac pe mânele nunulă cu niște tărâte, huște saă chiar cenușă.

După ce nunulă s'a spălată, vornicelulă îi întinde pe mână ștergară ca dară de la mirésă. După nună vine rëndulă socrulă; elă se păzesce, câtă se păzesce, dar n'are încotro; rară, rară se întâmplă să scape nepăcălită. La urma urmei e nevoită să le făgăduiască o oca saă două de vină numai să se mai astêmpere. După ce s'a spălată și socrulă, îi dă și lui ștergară, iar mirésa le sêrută mână.

În Albantchioi mama mirelă, când vede c'a intrată nunta 'n ogradă, le légă crucișă cu batiste pe fetele ce-să față.

În Oltenia sócra în locă de a eși întră 'ntêmpinarea miresei, se pitulă ca nu cum-va să se strimbe nora la ea, temându-se c'a muri.

În Zeferchioi (Dobr.) sócra ese înaintea mirelă c'o strachină de făină, în care staă înfipte vr'o câte-va lumînări.

În Pecineaga, Cerna, Rachel și la Româniă din Cataloi, lumînările aprinse le înfigă într'ună colacă.

La Greci mirésa este stropită cu apă sfințită și atinge foculă sântă. ¹⁾

Desaubry dăce, că unulă dintre patrimi presenta miresei o torță de bradă aprinsă ²⁾ și apă ³⁾, poftindu-o să pue mână. Acésta era pentru a o curăți saă mai bine pentru

¹⁾ Ignem undamque jugalem (Valer. Flaccus, Argonaut. VIII 245). apud Fustel de Coulanges. Paris 1885.

²⁾ Varr. L. L. V. 61—Non. Marcell. v. fax.

³⁾ Varr. ib.—Serv. in Aen. IV 167.

a-î vesti, că de acum înainte ea se va bucura în comună cu bărbatulul său de foc și de apă, adică de viață. ¹⁾

În Dobrogea prin satele Luncavița, Jâjâla, Vêrsătura, Carcalin, ese înaintea miresei cu două pâni, pe cari i le pune subsuoră; iar în mână-î dă o garafă cu rachiū. Totū în Dobrogea două fete, ținându în mână luminări aprinse. jocū înaintea mirelui.

În Moldova sócra stropesce pe mire cu agheazmă și-lū sémănă cu pâne, iarășî obiceiul romanū (aqua et igni). După Düringsfeld la Spaniolī și la Francezī este același obiceiū. Acestū obiceiū de întêpină pe miri cu pâne și sare se găsesce la Româniī din tóte părțile. ²⁾ Pe lângă pâne și sare mai ese înaintea mirilorū cu miere și untū, dîcându:

Eū vĕ daū pâne, miere și untū,
Dumneđeū să vĕ dea dulcețile de pe pămîntū.

Mirésa iea cu degetulū untū, și unge ușorulū ușii mai întăiū la pragulū de susū, apoi la celū de josū, în urmă în drépta și în stânga. Acestū obiceiū era și la Romaniī, după cum se vede în Plinius, ca mirésa să ungă ușorulū cu gră-sime de porcū saū de lupū.

„Aci se observă unū usū, ce ne aduce aminte o datină veche românescă. Când adică s'a scoborîtū mirésa de pe calū și voesce să trecă pragulū i se dă untū saū miere, cu care unge ușa, voindū să dîcă, că blândețea și iubirea să înso-țescă intrarea ei.“ ³⁾

„Ajungēndū la casa mirelui, când intră, i-se dă untū

¹⁾ Plat. Quaest. rom. p. 70—Paul ap. Fest v. facem.

²⁾ Româniī așa aū apucatū din străbuni, de a eși tot-deauna înaintea Domnului cu pâne, cu vinū și cu sare. Acestū obiceiū îlū pomenesce V. Alecsandri.

Ca la domnū cu pâni și sare
Vorū eși vonē înainte.

³⁾ Dora D'Istria, Obiceiurile la Româniī din Grecia.

cu care unge partea superioară a porții, și lână pe care o răspândește în semn de abundență și noroc, ce aduce.“¹⁾

„Apropiindu-se acum mirésa către pragul casei, agață niște fâșii frumoase de lână pe ușă și unge ușorul cu untură de lupșă de porc, creșându că prin ungerea acesta se îndepărtază fermecăturile și se opresc relele de către această casă.“²⁾

Pe nuntași în cele mai multe locuri, bucătărița-i întîm pină c'o cofă de apă într'o mână și c'unu smoc de stebles de busuoc în alta.

Prin Dobrogea câte una din trepădătore se ia după nuntași cu câte o mână de făină, ba încă chiar cu plétura și spēlătorul, de mai făc hazu cei ómeni.

La Latini se punea unu jugu pe gátul celor logodiți pentru a le aréta că căsătoria este unu felu de jugu, și deacolo se dice că a luatú numele de conjugium.

În jud. Rómnicu-Săratú sócra-i pune miresei pe capu unu frâu de calu și așa caută a o trage în casă, creșându c'atunci nora-i va avé norocú la vite și va fi supusă bărbatului ca și calul. Din flăcăi dau năvală dór ar puté smulge lăicerul de pe pragu, iar sócra nu-i póte astîmpéra decât cu vr'o oca de vinu.

În Dobrogea sócra-i prinde pe miri c'unu brâu. Pe aiurea o trage pe mirésă cu vatală, ca să-i mérgă țesutul cu sporu. În Oltenia sócra-i prinde pe miri c'unu colanu cu pafale, iar prin jud. Tecuciú, Tutova și Putna îi apucă de gátu c'unu peșchirú.

În Dobrogea, în jud. Ialomița și Brăila mirésa nu se dá vîrită 'n casă, până ce socru-séu n'o dăruesce cu ce-lú lasă inima.

De ómenilorú li se pare, că nu-i de ajunsú strigă: „ș'unu

¹⁾ Carageani. Convorbiri literare, an. II. Obiceiurile la Macedoneni.

²⁾ Plin. cartea 28. Serv. la Virg. Eneida, IV, 466.

boû, orî unû calû, că de nu dai, lupulû să ți-i mănânce, și ce a mai rămasû să iea Turcii și Grecii“ ; când îi vine și sócrei rëndulû și ea încă o dăruiesce c'unû răschitorû, cu o furcă, cu o cociorvâ saû cu nisce chirostei, și când îi dă lucru 'n mânâ îi mai trage și o palmă.

În Moldova de susû sócra cea mare, afară numai dóră de-î slăbănógă, o umflă pe mirésă 'n brațe ca pe unû copilû o sërută pe amêndoi obrajii și-i ñice: „casa mea și masa de ađi înainte sunt și ale tale, iar tu draga mamei să fii bună, cu minte ș'ascultátóre;“ apoi vêrînd'o 'n casă, o pune 'n fundulû casei pe unû cojocû ¹⁾ cu blana 'n susû, ñicêndu-i totû nună mare și cumêtră mare și totû în capû de masă să stai.

Mirele când dă și elû să între 'n casă, vr'o câți-va flăcăi îi dau vr'o doi pumnî din fugă și de nu-i repede la piciorû îlû coșasce de bătaie, că de ce a eșitû din numêrulû lorû.

În Moldova, Muntenia și Dobrogea, când mirésa intră 'n casă câte-va neveste se aținû la gura hornului ca nu cum-va să se uite mirésa în cuptorû, cređêndu-se că atunci móre sócra. De mirésa însă-i șirétă totû se plécă și măcar printre femeî ca printre degete să zărêscă vatra.

În Muntenia nu se cade să se uite 'n vatră, căci atunci cuvîntulû femeî înaintea bărbatului nu va fi ținutû la nici o sémă ca și cenușa din vatră.

În Oltenia însă din potrivă trebuie să se uite în vatră numai decât de voesce să aibă copiî frumoși.—Mirésa intrândû în casă unge cu miere pãreții în patru pãrți.

De-î așa vrerea mirelui o iea pe mirésă în brațe și bi-

¹⁾ Marienescu, Cult. păg. creșt. Pielea de ôie sacrificată s'a pusû pe douê scaune lângă o laltă și tinerii aû șeđutû pe piele, ce însêmnă că mirésa are să gâtêscă bărbatului cele ce-i sunt de lipsă-i din lâna de ôie, adică să tórcă și să țese: Paul D. p. 114. In pelle lanato novo nupto considerare solet, quod testetur lanificii officium se praestaturam viro. Plut. Q. R. 31. Preller. p. 586. Tot asemenea ñice și Bojinca Damaschin, Ant rom.

nişorū o rădică în sus ş'o dă cu capu'n grindă, ca să prindă la minte.

În Dobrogea mirele face cruce 'n uşă cu cuţitulū, de-o pecetluesce, ca nu cum-va să amestece farmicele şi drăciele şi să-î fure nevasta.

Mama de obiceiū le dă 'n mână o pâne ş'unū cuţitū dîcîndu-le: „iată dragii mamiī, aveţi în mâna voastră pânea şi cuţitulū, şi cum vĕ va plăcea aşa veţi tăia-o şi cum veţi aşterne aşa veţi dormi.“

În Pufesci, în Domnesci, le dă mirilorū unū oū rĕscoptū, de-lū mănâncă cu aculū, că să fie economi; şi cum trage pu-iulū la cloşcă aşa să tragă ei la casă.

În jud. Brăila le dă mirilorū să guste miere, ca să tragă cu dragoste unulū la altulū; acelaşi obiceiū se găsesce şi la Sĕrbī, după Düringsfeld.

În Oltenia, după ce aū venitū de la cununie, aşternū în mijloculū casei unū lăicerū, aşadă pe elū o şea şi mirĕsa tre-bue să stea pe ea; mai punū lângă ea unū resteū, iar în braţe-i daū unū copilū frumosū, ca de aşa copii să-î facă Dumnedeş parte.

În Dobrogea le dă mirilorū să rupă unū colacū. Totū asemenea şi în Oltenia şi în jud. Argeşū, când pregătescū copturile, sócra cea mare împleteşte unū colacū frumosū, înfige în elū o bucată de francū şi-lū pune la coptū.

Iar în vreme ce mirii isū la cununie sócra cu cumnatele gătescū colaculū, ¹⁾ legându-lū cu panglici şi înfăşurându-lū cu flori şi cu petĕlă. În mijlocū îi aşadă struţū de busuocū, în crenguţele căruia înfigū strafide şi mai punū sare şi alte celea; iar pe deasupra îlū acoperă cu unū barizū.

¹⁾ Fest. p. 310. Strues genera liborum, sunt digitorum conjutorum non dissimilia, qui superiecto panicula in transversum, continentur. Strues o pâne împletită una peste alta. La Paul Diac. p. 222 pâni de sacrificiū se numescū glomi, glomera, ca nişte gheme. La Varro şi Pliniū 28, 12, nişte pâni şi turte rotunde se numescū pastilli, la Greci τρύγικος şi fereta din farciri, faretum. Rosbach p. 48.

După ce aŭ venitŭ mirii de la cununie sócra le pune dinainte colaculŭ, dicându-le: „iea acum, dragii mamei, să vedemŭ cui îi stă noroculŭ în bani?“

Mirele rădică barizulŭ de pe colacŭ; toți îlŭ privescŭ cu dragŭ câtu-î de frumosŭ împodobitŭ. Mirele-lŭ iea c'o mână și-lŭ întinde miresei, ce ca parte femeiască, ce nu se pôte pune de-o potrivă cu bărbatulŭ, îlŭ prinde cu amândouă și trăgându-lŭ fie-care la sineși îlŭ rupŭ, căutându în urmă, în bucata căruia s'a nimeritŭ noroculŭ și'n urmă gustă fie-care din miri din bucata cu parale. ¹⁾

In unele sate, după ce aŭ venitŭ mirii de la biserică, mergŭ înainte icónelorŭ, ²⁾ unde se 'nchină pentru a mulțumi lui Dumnezeu, că s'aŭ vĕđutŭ cununați, adecă omŭ cu casă sa și în rĕndŭ cu lumea.

In jud. Tecuci într'o odăiță aședă pe masă nuna cea mare pâne, ³⁾ sare, zahărŭ, strafide, roșcove și alte bună-

¹⁾ Plutarque, Solon 20; Praec. Conjug., I même usage chez les macédoniens. Quint Curce VIII. 16: Iussit affari patrio more panem; hoc erat apud Macedones sanctissimum coemtium pignus: quem divisum gladio uterque ghi babat. — Plin. Hist. nat. XVIII, 3, 10: in sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat. novaeque nuptae farreum praeferebant. Denys d'Halicarn. II, 25; ἐνάλοον, τοῦς ἱεροῦς γάμοις; παρθέματα ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ παρθέου. Tacite Ann. IV, 16 11, 26.—27. Juvenal X, 329—336. Servius, ad Aen. IV 103, ad. Georg. I, 31.

²⁾ Gaius I, 110—112. Ulpian 9. Digeste XXIII, 1. Chez les Etrusques aussi le mariage s'accomplissait par un sacrifice (Varron de ro rust. II, 4). Même usages chez les anciens Hindous (Lois de Manou, III, 27 30. 172; V, 152; VIII, 227; IX, 194. Mitackchara, trad. Orianase, p. 166, 167, 236.)

³⁾ Gubernatis, Usi nuziali; „Simbolo di fecondità e di ospitalità pia era il pane ed il veno, che anticamente gli sposi trovavano preparate sulla porta della loro dimora; nei dintorni di Ciamberi, in Savoia, la suocera attende alla soglia gli sposi con un pane e del sale; in Russia mentre la suocera presente agli sposi la sacra immagine, la suocera solleva pure sopra le loro teste un pane con un cavo nel mezzo ripieno di sale. La suocera sarda riceve la sposa con grano e sale la polpetta della suocera perugina e la schiocciata della suocera abruzzese suppliscono evidentemente il pane ed il grano. In Corsica la suocera presenta alla sposa un *tinèdru* di *caghiati*; l'osimana un boccale di vino. Nel Tarentino, fino al secolo decimo sesto, era l'uso che la sposa, al suo ingresso nella casa, fosse imbocato con una cucchiata di miele, cibo sovra ogni altro accetto nelle nozze tartare.“

tăți; apoi le acoperă cu ună prosopă, apoi chiamă pe miri și-i duce la masă, ca să-și alegă de pe ea ce vrea; atunci nuna pe la spate îi prinde pe amândoi c'ună peșchiră de gât și așa-i trage în odaia nuntașilor și iar risă, chef și voe bună.

La Macedonenii în Bitolia, Magarova, Nyopoli și Vlaho-Clisura, când mirăsa a intrat în casă, scote din buzunar două mere, în cari sunt înfipti bani de aur sau de argint după puterea miresei și le aruncă așa, ca să se ducă de a dura pe lăiceră.

La Macedonenii: „cum intră mirăsa în casă, némurile ei încep:

Su'na salce sălcioră	Sub o salcie sălcioră
Să și o lia ginerile subsuora,	Să-și o ia ginerele subsuora,
S'nă bănez lungină.	Să trăesci lungi ani.
Ne adaseși ghirachină	Ne-ai adus o lehadă
Si umplu casa de lăună.	Să umplu casa de lumină.
S'nă bănez sor margeana	Să ne trăesci soră margea
Si îi umpli casa di haraoă	Să ne umpli casa de bucurie.

La Macedonienii înainte de masă se jocă, iar cântecul, ce se cântă, când se bagă mirăsa în cor este următorul:

Albă să ni ti ved lea sor	Albă să mi te vedă fă soro,
Că îi ti alechiși in cor	Că te-ai prinsă în horă
Ta s'nă faci nouă feciori;	Ca să ne faci nouă feciori;
Doi s'li băgăm prămători	Doi să-î facem negustori
Ta s'n adară fustaii si badeni;	Ca să ne facă rochi și blani;
Doi s'li băgăm hrisici	Doi să-î facem giuvaergii
Ta s'ne facă neale s'minghinși;	Ca să ne facă inele și cercei;
Doi s'li băgăm picurari	Doi să-î facem păcurari
To s'nă aducă unt și caș;	Că să ne aducă unt și caș;
Doi s'li băgăm gmnisari	Doi să-î facem spoitori
Ca s'alagă di ușă, ușă	Ca s'alerge din ușă 'n ușă
Ti nă la căldărușă.	Pentru o negră căldărușă.“ 1)

1) Burada, Datinele la nunți ale poporului Român din Macedonia. Rev. ist. arch.

La Ruși, după ce au venit de la cununie, s'au dat cinstea și toți se aședă la masă, pe care stă corovaiu, în care-i înfiptă o crenguță de vișinū sau cireșū, câte-va stebles de busuiocū și alte flori; lângă corovai stă lejani. Pe masă se mai află și colaculū, ce l'au purtatū Sâmbătă la poftiri buiarănu. Mirele, starostele și lăutarii plécă prin satū, deavalma cu buiărăni, ce ducū corovaiulū, jucându-lū; iar mirele ține subsuoră două pâni, mergū astū-felū până la unū locū, în urmă se întorcū îndărătū. În vremea asta ómenii rămași în ogradă punū în pórtă lemne, cară, căruțe, știubee umplute cu pae, pentru ca să n'aibă pe unde intra mirele cu ómenii săi, atunci când se vorū întórce; și când s'au întorsū, la pórtă se încinge o luptă crâncenă ²⁾ întru ómenii din lăuntru și cu cei ai mirelui. Câte o-dată se întemplă că strică nu numai pórtă dar și carăle și căruțele și nu se lasă până ce nu le dă o vadră sau două de rachiū; și întimple-se orī-ce s'arū întempla, socrulū celū mare nu trebuie să se supere; și nu rarū se vede câte unulū din nuntași cu capulū chiarū spartū. După ce nuntași au căpătatū rachiū și *șișca* se tragū la o parte, de unde se apără cu parii. Înaintea casei stă o masă acoperită cu pânzătură curată, iar deasupra o gălétă cu apă; lângă masă stă mirele încunjuratū de femeii *șvaha*, cari cântă, și în vremea asta mirésa plânge în casă cu druştele. Femeile de afară tae corovaiulū totū felii felii, de înfruptă cu elū pe toți nuntași. Cine-va varsă atunci gălétă cu apă și mirele-lū dărucesce, apoi cu toții intră 'n casă și se aședă după masă.

²⁾ Același obicei se găsesce și la Transilvăneni.

Când se întorce nunta de la biserică.

Moderato.

The first system of musical notation consists of two staves, Treble and Bass clef, in 2/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The Treble staff begins with a whole note chord (F#4, C#5, G4) and continues with a melodic line of eighth notes: F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4. The Bass staff starts with a whole note chord (F#2, C#3, G2) and continues with a bass line of eighth notes: F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2.

The second system of musical notation continues the piece. The Treble staff has a melodic line of eighth notes: F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4. The Bass staff has a bass line of eighth notes: F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2.

The third system of musical notation continues the piece. The Treble staff has a melodic line of eighth notes: F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4, F#4-G4-A4-B4, C#5-B4-A4-G4. The Bass staff has a bass line of eighth notes: F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2, F#2-G2-A2-B2, C#3-B2-A2-G2.

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of two sharps (F# and C#). The treble staff contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The bass staff contains a sequence of notes: a quarter note G3, a quarter note A3, a quarter note B3, a quarter note C4, a quarter note D4, and a quarter note E4. The system is divided into five measures.

Second system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of two sharps (F# and C#). The treble staff contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The bass staff contains a sequence of notes: a quarter note G3, a quarter note A3, a quarter note B3, a quarter note C4, a quarter note D4, and a quarter note E4. The system is divided into six measures.

Third system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of two sharps (F# and C#). The treble staff contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The bass staff contains a sequence of notes: a quarter note G3, a quarter note A3, a quarter note B3, a quarter note C4, a quarter note D4, and a quarter note E4. The system is divided into five measures.

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a final quarter note. The bass staff contains a bass line with eighth notes and rests.

Second system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a final quarter note. The bass staff contains a bass line with eighth notes and rests.

Third system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The treble staff contains a melodic line with eighth notes, some beamed together, and a final quarter note. The bass staff contains a bass line with eighth notes, some beamed together, and a final quarter note.

11. Masa de cununie.

Hobotulă, Zabranicū, Săronū, Săonū, Svonū, Bolfū, Pintene.

Preotul și dascălul sunt poștiți tot-d'a-una la masa de cununie; și, de vină, locul cel mai de cinste este al lor. La masă s'aședă lângă preotul nunul, apoi mirele, mirăsa între două sau patru druște, și în urmă nuna; iar deacolo înainte toți cei-lalți gospodari, fie-care cu gospodina lui, după vrăstă și cinste. Pe masă stau bucatele, iar în mijlocul mesei patru colaci, unul peste altul c'un smoc de stebel de busuioc, c'un drobușor de sare și c'o naframă, ale cărei colțuri cusute frumos, răsar între crengelile de busuioc.

În Moldova cu această naframă se lăgă mâinile mirilor la Isaiia dănțuesce; iar în urmă o ține mirăsa în mâna sa și o stringe în sîn și după ce a venit acasă o pune pe colaci la loc, de unde a luat-o.

După ce s'a încheiat masa de omeni, nuna se ridică, iea naframa de pe colaci și dând-o în mâna miresei dice: „ține, fină, naframa de la maică-ta, pune-i-o finului în brâu și mi-lu scutură să te vedă câtu-mi ești de voinică“. Mirăsa iea naframa, s'erută mâna nunci și apoi o pune mirelui în brâu astfel ca să se vadă florile de prin colțuri. De mirăsa-i cam cu duh și voinică, îi trage o scutură țepănă, să scie el că nu degeaba dice câte-o dată părintele la cununie; „femeia să se témă de bărbat și bărbatul de cociorvă.“

Omenii mai ridă; începe apoi cinstea, în sănătatea mirilor, și a nunilor și a celor-lalți.

De o dată intră vornicelul, jucând hobotul (zabranicū, zvonū, savonū, saonū, ¹⁾ brobódă, cărpă, învelitoare) pe două crenguțe de măr dulce și mai ales pe două trestii, pentru că sarcina căsătoriei, la care se 'njugă ²⁾ să nu fie anevoiósă.

¹⁾ Acest cuvânt l'am audiat în satul Zaclău (Dobr.) din fața Galațului.

²⁾ Dict. Franc. La Romani pune pe capul mirilor un jug.

Vornicelulū mai ține în mâna dréptă o ramură de răchită (semnul rodirei,) iar în mâna stângă are unū pistolū, dragoste înfocată; și jucându-lū mereū câtū de câtū totū dă să-lū arunce miresei pe capū. Druștele în mână cu batiste albe sarū deamëndouē părțile și începū a o apēra pe mirésă, ȕicēndū:

— Scumpă-i mirésa nóstră.

Vornicelulū: — Ce voiți druștelorū?
 Banī de aramă, orī de argintū?
 — Ba la noi, banī de aramă
 Nu-sū de sémă,
 Că n'avemū cai de potcovitū
 Nici cãldãri de arãmuitū;
 Dar ne trebue banī de argintū,
 Că acea de sémă sunt.

Vornicelulū: Foe verde busuiocū
 Mai poftimū boeri la jocū
 Și voi druștelorū jucați,
 Sarmalele scuturați
 Și banii vi-i așeȕați,
 Că-sū pe cósă câștigati.
 Cu câtū lucru ați lucratū
 Cu atătū v'ați câștigatū.
 Mai săriți de mai jucați
 Pe mirésă o scãpați.

Drușca: Silesce tu vornicele,
 Cu pērulū tēū ghițurele,
 Că nóptea 'n satū
 Te-a 'nseratū
 Cu puicã de cãpetatū,
 De te-orū prinde și pe tine
 Te-orū descãlci fôrte bine,
 Sã te 'nveți de altã datã
 Cum voinicii furã fatã.

Vornicelulū: Tãceți și voi druștelorū
 Nimica nu cuvintați

Că pe voi nu v'amă jucată
 Nici parale nu v'amă dată,
 Ci și lucru ce-ați lucrată
 Și pe acela l'amă furată.
 Poftimă druștelorū pistole,
 Că vorū fi de veselie,
 Și mergeți la sócra mare,
 De-ı dați unū glonte 'n spinare,
 Să nu se ție așa mare,
 Facă-se mai mititică
 C'are noră frumușică.

Drușca: Gândiți-vă vorniceı,
 Că aveți a înnopta
 Și meseni a câștiga.
 Că v'a 'ntempina unū ciocărlanū chiorū
 Și va trebui de ajutorū,
 Și dacă veți îmbăta,
 Ulciorulū vi l'orū fura,
 Și séma cu ce veți da?
 —Omū spune și noi așa,
 Că dragă ne-amū înoptatū,
 Și ulciorulū mi-a furatū.

Vornicelulū face atuncı semnū unuia din nuntași de aduce pe o farfurie douē saū patru păhăruțe de rachiū, după câte druște sunt, cu vr'o câte-va sarmale și cu pâne, de le dă druștelorū. De cum-va ele nu-sū pricepute, ieaū rachiulū și se păcălescū răū, căci de cele mai multe ori acestū rachiū îi în douē cu sare, iar de-sū istețe nu punū mâna la cinste, și nu daū locū nuntașilorū de rısū, ci numai apără mereū pe mirésă până ce vornicelulū le dă bacșișulū. Atuncı vornicelulū totū jucândū hobotulū îlū svârle pe capulū miresei, lăsândū încetinelū bețele pe de lături. Nuntași carı de carı se repedū de rupū bețe pe a mână și strângū bucățele de lécū : că așa de ușorū să-și vîndă vita, câtū de ușorū se pune hobotulū.

După ce vornicelulū a inhobotat'o pe mirésă, nuna i-lū

potrivesce, lăsându-lu mai multu îndărătū și prindându-lu c'unu boldū mare în vreme ce lăutariī cântă :

Ia rădică-ți hobotu
 Și veđi casa socru-tu,
 Ia rădică-ți basmaua
 Și veđi casa sócră-ta.
 Mama-ī dulce ca o pómă,
 Sócra-ī acră ca o córnă;
 De s'ar cóce, cât s'ar cóce,
 Dulce nu se póte face;
 De s'ar cóce unū anū ș'o vară,
 Totū îi acră și amară;
 De s'ar cóce cu anu,
 Totū îi rea ca dracu.

„Și luându sfirșitū cununia se întorcū apoi la casa mirelui cu aceiași orânduială cu care aū și venitū, inhobotându fața miresei cu o pânză fórte supțire de mătase roșie, pripoinind'o cu douē sāgeți la capulū tinerilorū, frațiī saū rude-niele miresei, atuncea când este să se aducă mirésa la cămară.“ ¹⁾

Despre mirésa inhobotată pomensce Sbiera în cartea *Povești*, pag. 22.

Din bătrâni ne spunū, că într'o vechime depărtată, dacă avea unū părinte mai multe fete și printre ele vre-o una slută și care începea a se trece, atunci intra în vorbă c'unū făcăū pentru una din fetele cele curățele; iar când venea vremea hobotului o schimba cu sluta și de vreme ce hobotulū nu se scóte până la legatū, mirele până atuncea nu-și putea vedé nevasta, și de și'n urmă-ī era cu bănatū, n'avea ce face și ținea casă cu đinsa așa cum da Dumneđeū.

Acestū obiceiū ni s'a păstratū în unele povești. ²⁾

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințul Dimitrie Cantemirū.

²⁾ *Povestea babei păcălitóre*. După multe de tóte, cum baba înșală ciobaniit de la stână cu berbecule cu lână de aurū, se capătă la cele din urmă c'o blană de óie și cum mergea cu đinsa 'n spinare, numai ce întelnesce o nuntă, le dă buna calea

Unde găsimu pomenindu-se hobotulū:

„Pe-o medalie grécă se vede pe o corabie o femeie în piciorē, ținēndū cu amēndouē mânele rădicate și întinse vólulū sēu de pe capū, care sēmănă plutindū în voia vântulū. Iată esplicarea datā acestei medalii dupā cele trase din Ca-siodorū scrisórea, cartea IV. Ifisū, perđēndu-și fiulū sēu, pe care-lū adora, își propuse de a pune totulū în lucrare pentru a-lū găsi. Dupā ce l'a căutatū pe pāmintū, ea voese încă să viziteze marea. Spre acestū scopū, ea se imbarcă în celū întâiu caicū, pe care întēmplarea face să-lū întēlnescā. Curajulū și iubirea sa îi daū mai întâiu destulā putere, pentru a cārmui grele vāsle, dar în sfārșită māhnită de acēsta muncā grea, ea să rădicā, și în cea mai mare indignare contra slābăciunēi corpulū sēu, ea desface hobotulū de pe capū. In timpulū acestei mișcāri, vântulū apāsā asupra lui și făcu cunoscutū întrebuintārea pānzelorū.“

Vechii Romanī facēu sacrificiile lorū cu capulū acoperitū. Caligula voia să fie adoratū ca unū đeu cu capulū aco-

---

și norocū bunū; nuntașii îi mulțumescū, și din una 'n alta o întrēbā, cā de unde are pelea cea de óie? „Ia de pe celū dēlū, le rēspunse, nu vedeți ce de mai ói mórte sunt acolo?“ și cu mâna le aratā dēlulū, albitū de icē colo de niște petre. Nuntașii, care de care se grābirā, să pue mâna pe blanā, lāsāndū numai mirésa inhobotatā, singurā în mijloculū drumulū.

Baba, nu degeaba-ī đicea lumea pācālítóre, se apropie de mirésā și începe a-ī spune despre mire vrute și nevrute, cum a mai avutū încă douē nereste, carī de rēulū lui și-aū luatū lumea 'n capū, apoi cum își bate chiar pārinții. Mirésa aūđindū de unele ca acestea, se îngriji și nu scia ce să se mai facā de fricā, rugāndu-se la babā de toți Dumneđeii, ca s'o scape d'unū pācatū ca acesta și-ī va da totū ce are la sufletū. „Scii ce?“ đise baba, „schimbā-ți stracle cu mine, ș'apoi fugi încotro-ī vedē cu ochii.“ Mirésa se învoi și baba într'o clipā era îmbrācatā cu haínele fetei, puindu-și deasupra hobotulū, în vreme ce fata cu haínele babei, pe aici și-ī drumulū.

Nuntașii, vedēndu-se pācāliți, se întórserā de luarā mirésa și pornirā spre casā. Nunta merse bine, pānū hāt tārđiū, când dupā obiceiū, nuna duse pe mire acasā la ea, unde avea în tindā vr'o trei óițe. Ce-ī plesni babei în capū: đise mirelū, cā maicāsa a invēțat'o să dórnmā nóptea cea în podū. Mirele se urcă celū d'întāiu și când slobođi brānulū, ca s'o tragā și pe dinsa, dupā cum fusese invoiala Baba în locū să se lego pe ea cu brānulū, légā o óie, iar ea o șterge la piciorū.

peritū. Deoclițianū prescrie acestū cultū. Alexander ab Alexandro mărturisesce, că după vechiulū obiceiū sacrificiile și celelalte ceremonii sfinte, celū ce jertfesce era cu capulū acoperitū. Enea celū întâiū întroduse obiceiulū de a face slujba Dumneđeescă c'unū voalū pe capū :

Et capite ante aras phrigio velatus amictu.

Magii aveaū în ceremoniele lorū unū voalū, ce le acoperea capulū. Patriarhulū Nistor celū din Alexandria și călugării S-tului Antonie se rugaū cu capulū acoperitū. Sântulū Paul hotări ca ómenii să se róge cu capulū descoperitū și ca femeile să vie înhobotate în templu, iar fetele cu capulū golū. Când cestiunea de a inhobota pe fecióre fu pusă pe tapetū, mai mulți arĕtară, că ar lipsi de mijlóce pentru a angaja pe fete la calea virginității, dacā ar nimici acestū motivū de glorie. Înșă Tertulianū đice: „acolo, unde este glorie este solicițațiune; acolo unde este solicițațiune, este silire; acolo unde este silire, este trebuință; acolo unde este trebuință, este slăbiciune; ș'acolo unde este slăbiciune, este constrângere“ ; și adaugă, că virgina constrinsă este isvorulū tuturorū felurilorū de crime.

Haec admittit coacta et invita virginitas.

În fine rațiunile lui Tertulianū începuse a prevala mai puțin prin soliditatea lorū, ci fiind-că le sprijinea pe pasaje din S-tulū Paulū, că femeia în biserică trebuie să pórte unū hobotū pe față din cauza ingerilorū. Acestū părinte Africanū citise în fabulósă carte a lui Enoh, că ingerii îndrăgostindu-se de fetele ómenilorū le luase în căsătorie. Elū era încredințatū, că S-tulū Paulū voi să đică, că femeile și mai puternicū fetele trebuiaū să fie voalate pentru a nu da iubire ingerilorū, cari se găsescū în adunările credincioșilorū.

Clementū din Alexandria a fostū mai fericitū decât Tertulianū în interpretarea cuvintului ingerū, întrebuițatū de St. Paulū. Aceștia sunt dreptii, după dînsulū, cari sunt ingeri. Ast-felū, urmĕză elū, fetele în biserică ca și femeile trebuie

să pörte voalü, pentru a nu scandalisa pe drepți; căci pentru îngerii cerului ei le vedü de-o potrivă orï cât de voalate ar puté fi, însă modestia trebuie să fie apanajulü a totü sexulü în generalü și în particularü alü femeei.

„Miresele Romane purtaü pe capü pala de colórea șofranuluiü saü mai curëndü flacăra galbenă (*Luteum flammeum* ¹⁾), cea ce l'a făcutü să se numescă *flammeum*. ²⁾ Mirele singurü pörtă acéstă pallă de culóre ³⁾; ele sunt ca înhobotate. Acésta a făcutü să se dea căsătoriei patriciene numele de *nuptiae* de la *nubere* (a înhobota). ⁴⁾

„Miresei i se punea peste capü unü *flammeum*, adică unü voalü de colóre galbenă saü în fața focului, precum purta totdeauna *Flaminica*, muerea prectului *Flamen dialis*. ⁵⁾

„Fața miresei se acoperea c'o pânză, ce se chiamă *flammeum*, pentru că *Flaminica* a întrebuintatü mai întaiü acestü felü de acoperemëntü, și însemna sfiala și nevinovăția fecioriei, fiindü că *Flaminica* a fostü cea mai sficiósă și cu totulü nevinovată în tótă viéța sa, precum scrie *Plinius*, cartea 21, cap. 8. ⁶⁾

De asemenea *Fustel* de *Coulanges* în *La Cité antique*, vorbindü atätü de Greci, câtü și de Romani ñice că fața miresei era acoperită cu unü hobotü.

¹⁾ *Plin.* XXI. 8 *Lutea flammea*.—*Lucan* II. 161.—*Catull* 57, 73.

²⁾ *Tac. ann.* XV, 77.—*Petron.* 26. *Mart.* XI, 79; XII, 43 — *Jav. S.* 2, 124. *S.* 6, 225.—*Fest.* X *nuptias*.

³⁾ *Plin.* XI, 8.—*Fest.*

⁴⁾ *Isid. Orig.* 7,10; XIII 72. apud *Dezobry*, *Rome au siècle d'Auguste*, Paris MDCCLXXV.

⁵⁾ *Catull.* 61,8. *Paul.* p. 89, 92. *Plin. H. N.* XVI 8, 22. *Hartung* II, 70, apud *Dr. At. M. Marienescu*, *Cultulü păgânü și chreștinü*, *București* 1884.

⁶⁾ *Damaschin Bojinca*, *Anticele Romane*. *René Ménard*. *La vie privée des anciens*. *Le mariage grec*: Une figure tirée d'un vase peint, représente une mariée qui vient de quitter la maison paternelle. Elle a la tête couverte de son voile de mariée qui retombe presque jusqu'aux pieds.

Le mariage Romain: A ce moment trois jeunes garçons, issus de famille patricienne, et ayant encore leur père et leur mère s'approchent de la mariée qui aussitôt ramène son voile sur son visage, de manière à avoir la figure entièrement cachée.

Carlo Giussani, La vita dei Greci e dei Romani.

Intr'o serie de vase zugrăvite în stilul arhaic (Gerhard, „Auserlesene griechische Vasenbilder,“ III, Tav. 310 seqq.) se arată mirele și mireșa înhobotați.

„La Sêrbî, mireșa umblă trei ȃile cu hobotulul pe capul; la ei hobotulul e de matasă vișinie cu tivitură roșie deschisă și cusutul pe deasupra cu corde.“¹⁾

După Düringsfeld, miresele albaneze de asemenea pörtă hobotul, însă lăsatul pe spate.

Burada în călătorie sa din Dobrogea de asemenea vorbesce despre hobotul.

La masa de cununie se cântă cam așa felul de cântece:

Inelușul bătutul de-argintul
 Amêndoi v'ați potrivitul,
 Inelușul bătutul de aramă
 Amêndoi sunteți de-o sémă,
 Și la statul și la purtatul
 Și la dulce sêrutatul,
 Și la ochi și la sprincene
 Ca doi porumbei la pene.
 Haideți puică, amêndoi,
 Să mâncămul miere de roi,
 Să ne iubimul amêndoi,
 Și totul doi și iarăși doi.
 Frunzuléna ș'o lalea,
 Asta mi-î dragă lumea,
 Amul găsitul și eul una,
 Așa 'naltă bălăioră,
 Când o vêđul đêul mă omórá,
 Așa 'naltă sprincenată,
 Că mi-î inima secată,
 Așa 'naltă subțirea,
 Tocmai de potrivă mea,
 Și la statul,

¹⁾ Hochzeitsbuch. Brauch und Glaube der Hochzeit bei den christlichen Völkern Europas. Ida von Düringsfeld. Die Serben.

Și la purtatū,
 Și la dulce sêrutatū.
 Frunđulénă garofiță,
 Multū iubitulū meū Gheorghită,
 M'ai iubitū și m'ai lăsatū,
 Milă n'ai, dar ai păcatū;
 M'ai iubitū ca pe-o cucónă,
 M'ai lăsatū ca pe-o vėdană;
 M'ai iubitū ca pe-o copilă,
 M'ai lăsatū ca pe-o străină.
 Ce n'a lăsatū Dumneđeū,
 Ce-oī iubi să fie-alū meū;
 C'am iubitū unū diamantū,
 Ș'am luatū mare păcatū,
 Ș'am iubitū o pétră scumpă,
 Ș'am luatū o biată slută.

Frunđuliță ș'o lalea,
 Amărătă-ī sórta mea,
 Și nū scie nimenea,
 Numai eū și puica mea.
 Dragoste fără norocū,
 Scii ca cărțile la jocū,
 Unulū pune ș'altulū iea,
 C'așa merge dragostea;
 Las'o iea, s'o iea, s'o iea,
 C'așa merge dragostea,
 N'o s'o ție în colivie,
 Totū la neica o să vie,
 N'o s'o ție închisă 'n casă,
 Totū la neica o să ieasă.

Frunđa verde peliniță,
 Und'te duci tu măi Gheorghită?
 —Iea la crășmă Marghioliță.
 —Da ce să faci măi Gheorghită,
 —Că să beū vinū Marghioliță,
 —Multū ai să mai bei Gheorghită?
 —Șepte vedre și-o cofiță,

Și-o vadră de rēmășiță.

—Da cu ce-i plăti Gheorghită?

—Iea cu mintea de la mine,

Și cu punga de la tine;

De bēutū eū m'oi lăsa,

Când mi-a suna scândura.

Frunđă verde ș'o lalea,

N'amū a trăi cātū lumea,

Amū a trăi o ți douē,

Și m'oi trece ca o rouă,

Și vē lasū lumea totū vouē,

De străinū și de sēracă,

Mē mirū soro und'să tragū.

Ași trage la o vecină

Și mē temū de vr'o pricină.

—Frunđulēnă trei măslīne,

Und'te duci tu mēi Vasile?

—Iea la crășma din pădure,

Să beaū vinū, să mănāncū pāne,

Cu trei māndre lāngă mine.

Māndrulița mea din vale

Cere rochiī și parale,

Māndrulița de pe delū

Cere ca să-i facū caftanū,

Iar māndruța de pe cōstă

Nici aceea nu-i prea prōstă,

Cere rochiī de mătāsă.

Pe lelița cu ochi verđi

Nici o dată să n'o cređi,

Când a ȑice ȑeū și ȑeū,

Atunci a face mai rēū.

În jud. Râmnicu-Săratū, în cele mai multe sate, tōtă ȑiua de cununie, la spatele mirilorū jōcă unū unchiașū și-o bătrānă

îmbrăcați uritū în țondre și făcendū ghidușii și tôte comedile din lume, ¹⁾ și se pôte și flăcăii.

În Dobrogea și în munții din jud. Prahova și Râmnicu, după ce nuntașii s'aū sculatū de la masa de cununie, socrulū

¹⁾ Acestū obiceiū l'am mai întelnitū numai la Francesi, după Georges Sand în *La Mare au Diable*.

„Deux garçons (les plus enjoués et les mieux disposés de la bande) disparaissent pendant le déjeuner, vont se costamer, et enfin reviennent escortés de la musique, des chiens, des enfants et des coups de pistolet.

Ils représentent un couple de gueux, mari et femme, couverts des haillons les plus misérables. Le mari est le plus sale des deux : c'est le vice qui l'a ainsi dégradé; la femme n'est que malheureuse et avilie par les désordres de son époux.

Ils s'intitulent le jardinier et la jardinière et se disent préposés à la garde et à la culture du chon sacré. Mais le mari porte diverses qualifications, qui toutes ont un sens. On l'appelle indifféremment le peilloux, parce qu'il est coiffé d'une perruque de peille ou de chanvre, et que, pour cacher sa nudité mal garantie par ses guenilles, il s'entoure les jambes et une partie de corps de paille. Il se fait aussi un gros ventre, ou une bosse avec de la paille ou du foin cachés sous sa blouse. Le peilloux parce qu'il est couvert de peille (de guenilles). Enfin, le païen, ce qui est plus significatif encore, parce qu'il est cencé, par son cynisme et ses débauches, résumer en lui l'antipode de toutes les vertus chrétiennes.

Il arrive, le visage barbouillé de suie et de lie de vin, quelquefois affublé d'un masque grotesque. Une mauvaise tasse de terre ébréchée, ou un vieux sabot pendu à sa ceinture par une ficelle lui sert à demander l'aumône du vin. Personne ne lui refuse, et il feint de boire, puis il répand le vin par terre, en signe de libation. A chaque pas, il tombe, il se roule dans la boue, il affecte d'être en proie à l'ivresse la plus honteuse! Sa pauvre femme court après lui, le ramasse, appelle au secours, arrache les cheveux de chanvre que sortent en mèches hérissées de sa cornette immonde, pleure sur l'abjection de son mari et lui fait des reproches pathétiques.

— Malheureux, lui dit-elle, vois où nous a reduite ta mauvaise conduite! J'ai beau filer, travailler pour toi, racommoder tes habits! tu te déchires, tu te souilles sans cesse. Tu m'as mangé mon pauvre bien, nos six enfants sont sur la paille, nous vivons dans une étable avec les animaux; nous voilà réduits à demander d'aumône et encore tu es si laid, si dégoûtant si méprisé, que bientôt on nous jettera le pain, comme à des chiens. Hélas! mes pauvres mondes ayez pitié de nous! Ayez pitié de moi. Je n'ai pas mérité mon sort, et jamais femme n'a eu un mari plus malpropre et plus détéstable. Aidez-moi à le ramasser, outrement les voitures l'écraseront, comme un vieux tesson, de bouteille, et je serai veuve, ce qui achèverait de me faire mourir de chagrin, quoique tout le monde dise que ce serait un grand bonheur pour moi. Tel est le rôle de la jardinière et ses lamentations continuelles durant toute la pièce. Car c'est une véritable comédie libre, improvisée, jouée en plein air sur les chemins à travers champs alimentée par tous les accidents fortuits qui se présente, et à laquelle tout le monde prend part, gens de la noce

celu mare legă vr'o doi trei franci într'o naframă, pe care o atîrnă într'unu parū fôrte înaltu. In partea muntelu, în parū mai este legatū unū brădișorū, colacū, lumînărele, smochine și alte bunătăți după vrerea fie-căruia.

În Dobrogea ungū parulū cu seū și după ce l'aū im-

et du dehors hors des maisons et passants des chemins, pendant trois ou quatre heures de la journée, ainsi qu'on va le voir. Le thème est invariable, mais on brode à l'infini sur ce thème, et c'est là qu'il faut voir l'instinct mimique, l'abondance d'idées bouffonnes, la faconde, esprit de repartie et même l'éloquence naturelle de nos paysans.

Le rôle de la jardinière est ordinairement confié à un homme mince, imberbe et à teint frais, qui sait donner une grande vérité à son personnage et jouer le désespoir burlesque avec assez de naturel pour qu'on en soit égayé et attristé en même temps comme d'un fait réel. Ces hommes maigres et imberbes ne sont pas rares dans nos campagnes et, chose étrange, ce sont parfois les plus remarquables pour la force musculaire. Après que le malheur de la femme est constaté, les jeunes gens de la noce l'engagent à laisser là son ivrogne de mari et à se divertir avec eux. Il lui offrent le bras et l'entraînent. Peu à peu elle s'abandonne, s'égaye et se met à courir. tantôt avec l'un, tantôt avec l'autre, prenant des allures dévergondées, nouvelle moralité l'inconduite du mari provoque et amène celle de la femme, le païen se réveille alors de son ivresse, il cherche des yeux sa compagne, s'arme d'une corde et d'un bâton et court après elle. On le fait courir, on se cache, on passe la femme de l'un à l'autre, on essaye de la distraire et de tromper le jaloux. Ses amis s'efforcent de l'enivrer. Enfin il rejoint son infidèle et veut la battre. Ce qu'il y a de plus réel et de mieux observé dans cette parodie des misères de la vie conjugale, c'est que le jaloux ne s'attaque jamais à ceux qui lui enlève sa femme. Il est fort poli et prudent avec eux, il ne veut s'en prendre qu'à la coupable parce qu'elle est censée ne pouvoir lui résister. Mais, au moment où il lève son bâton et apprête sa corde pour attacher la délinquante, tous les hommes de la noce s'interposent et se jettent entre les deux époux. *Ne la battez pas ! Ne battez jamais votre femme !* et la formule qui se répète à sa tiété dans ces scènes. On désarme le mari, on le force à pardonner, à embrasser sa femme et bientôt il affecte de l'aimer plus que jamais. Il s'en va bras dessus avec elle, en chantant et en dansant, jusqu'à ce qu'un nouvel accès d'ivresse le face rouler par terre ; et alors recommencent les lamentations de la femme, son découragement, ses égarements simulés : la jalousie du mari, l'intervention du voisin et le raccommodement. Il y a dans tout cela un enseignement naïf, grossier même qui sent fort son origine moyen-âge, mais qui fait toujours impression si non sur les mariés, trop amoureux ou raisonnables, aujourd'hui pour en avoir besoin, du moins sur les enfants et les adolescents. Le païen effraye et dégoûte tellement les jeunes filles en courant après elle et en feignant de vouloir les embrasser, qu'elles fuient avec une émotion qui n'a rien de joué. Sa face barbouillée et son grand bâton (inoffensif pourtant) font jeter les hauts cris aux marmots. C'est de la comédie de mœurs à l'état le plus élémentaire, mais aussi le plus frappant.

plântatū bine 'n pămîntū, ȃice flăcăilorū: „acumu-ī acum, băeți, iea să vedemū puterea, nu mă dați de rușine, că vedū fetele.“ Atunci flăcăii ce nu facū ca să se urce pe parū, mănile le lunecă, varsă sudorī de mórte, dar totū nu se lasă, îi vedū fetele și pace, și ei sciū că 'naintea femeei vitejia-ī înainte de tóte. Așa ȃice femeea din Păunașulū codrilorū:

Ba nu, nu, bădiță frate,
Că voi luptă pe dreptate
Și orī-care a birui
Eū cu dīnsulū m'oiū iubi. ¹⁾

Saū cum e obiceiulū Romāncei de a ȃice:

Mi-ī dragū omulū ce se luptă din putere
Și care în veci nu cere
Ajutorū de la muiere.

Și nu rarū se întemplă ca flăcăulū să ajungă la batistă. După ce s'aū încercatū însă toți flăcăii și vedū că nu potū și nu potū isbuti de-a ajunge în vârfulū parului, cinstescū pe socrulū celū mare c'o oca saū douē de rachiū pentru a le învoi a da parulū la pămîntū.

La Romānii din tóte părțile, de'ndată ce s'a sevērșitū masa de cununie, toți nuntașii se prindū la jocū, ce duréză pân'aprópe de către séră, cam cu următóarele jocuri:

Alămaia	Biru-ī greū
Alivencele	Blănărăesca, Blănăresce
Areanaua	Bobălca
Ardelēca, Ardelenesce, Ardelenesca	Boghēscă, Boghecuța
Armănesca, Arminesca	Bărū oiță
Arnăuțesca, Arnăutu	Boitānesce
Băițelulū	Bolovānelu
Baraboiū	Brașovēncă, Brașovenesce
Bătuta	Brānza
Beracea	Brāulū de doi
Bârlădēncă	Brāulū de mână

¹⁾ Alecsandri. Poesii populare, 1866. Păunașulū Codrilorū, p. 24.

Brăulū nevestei	Drăgulețulū
Brăușorulū	Drumulū dracului
Brusturēnca, Brusturēasca	Douē părți
Brutărăasca	Dura'n bătae
Bujorelulū	Elbasana
Bulgărăasca, Bulgărașulū, Bulgăresce	Epurēasca
Busuioculū	Fărliconda
Calamandrosulū	Flóre albă
Ca la ușa cortului	Floriciă
Ca la prezna	Fluerașulū
Călinū	Focșinėsca
Călușelulū, Călușarulū, Călușerēasca,	Gălațenca
[Călușăresce	Giambarale
Cardașu	Ghimpele
Cățēua	Gândulū dracului
Căzăcēasca, Căzăcesce ✓	Gându mâței
Ciașulū	Grecēasca, Grēca, Grecesce
Ciardașulū	Hora
Cerchezēasca	Haiducēasca
Cernita	Hangulū
Cetvarna	Hi cățēua
Chindia, Chindica	Hârlăuanca
Cimpoiulū	Hora de a mâna
Ciamșea	Hora de brău
Ciobănēasca, Ciobănesce	Hora de doi
Ciocălău	Hora de la Bobeni
Ciocârlanulū, Ciocârlia	Hora moldovenescă
Clopoțelulū	Hora 'n douē părți
Cojocărăasca	Hora 'n drépta
Colomeica, Colomeea ✓	Hora 'n stânga
Corăbiasca	Hora miresei
Coșărelulū	Hora peste piciorū
Cracăuanca	Hora țesută
Crăițele	Haita
Cucu	Irmeliculū
Curdēasca	Jidanca, Jidăncuța, Jidovēasca, Jido-
De brău	[vesce
De doi	Joculū de doi
Delēnca, Delencuța	Joculū de mână

Joculū miresei	Rusésca, Rusesce ✓
Joculū în basmale	Sabărelulū
Joculū nevestei	Sălcioara
Lăzésca	Săltata
Leșésca, Leșesce ✓	Sănătorița
Măgărușū	Sêrbésca, Sêrbesce, Sêrbulū, Sêrbsca
Marghióla, Marióra, Marițiica	Scopiansca
Măța	Slăniculū
Mocăncuța, Mocănésca, Mocănesce	Sorocovățulū
Moldovenésca	Străuanésca
Moroșenésca	Sirto
Moșneguțu	Șapla
Muntenésca	Șarampoiulū
Mușamaua	Șchiópa
Naframa	Ștejarulū
Nătănga	Știopa
Némțu, Nemțésca, Nemțișorū	Tanganica
Nunésca	Tesco
Oléndra	Ticvesū
Olténca, Oltenașulū, Oltenésca, Ol-	Tindechea
[tenesce	Tristenica
Opinca	Tropca
Ovrescu	Țăpoiulū
Ostrovénca	Țărănésca, Țărănesce
Ovėsulū	Țărușulū
Păhărele	Țiganca
Pandelașulū	Țiitura
Păpușasca, Păpușesce, Păpușăresce	Țințarulū
Piperulū	Țuțănésca
Pânză 'ncălcită	Țuțueanca
Pițigoiulū	Ungurénulū, Ungurésca, Unguresce
Priboiulū	Ursărésca
Pristandaăa	Vasilca
Procovanca	Vlădénca
Raculū	Zangara
Rața	Zoralia
Restemulū	

12. Masa cea mare.

După ce s'aũ împraștiatũ toți nuntașii, vörnícélulũ întovărășitũ de doi gospodari pornesce la pofrire pentru masa cea mare. Vörnícélulũ, ține într'o mână garafa de vinũ, iar în cea-laltă paharulũ, cinstindũ pe toți ómenii ce-i întimpină 'n cale, și așa cutreeră totũ satulũ din casă 'n casă; când intră 'n casă daũ mai întâiũ séra bună, umple paharulũ, cinstesce la gospodarũ, la gospodină și la ai casei, dicéndũ :

Vě poftesce jupánulũ mire,
 Și jupánésa mirésă,
 Și socrii cei mari,
 Și nunii cei mari,
 Și noi ostenitori,
 C'aveți și dumnea-vóstră fete și feciori
 Și vomũ sta și noi mână d'ajutorũ.

Și luându-și séra bună se ducũ, pofcindũ la fie-care casă și réũ și bună și care cum póte și cum îlũ trage inima, face cinste nunții.

Masa cea mare se gătesce la casa mirelui curatũ, frumosũ, jurũ împrejurũ aședate bucăți de mălaiũ și de pâne totũ clituri clituri. Pe masă de-arëndulũ staũ înșirate străchinile cu mâncare, și lângă ele garafele cu rachiũ. În mijloculũ mesei îi o pâne mare frumósă, în care staũ înfipte lumínările de cununic, împodobite, cum se găsescũ și cari ardũ câtũ ține masa.

După ce s'aũ adunatũ cea mai mare parte din ómenii și când numai sã se pue la masă, câți-va din nuntași cu mirele și cu lăutarii aducũ pe nunũ. Ómenii totũ zorescũ sã se așede la masă, dar nunulũ celũ mare totũ întârdie dór orũ fi adunați cu toții, în sfirșitũ când se audũ cântândũ cocoșii, nunulũ celũ mare strigă la lăutari: „diceți bre de masă și ei începũ a cânta:

Fóie verde de matasă
 Maî poftimû boeri la masă,
 Că destulû de când jucați
 Maî poftimû de ospëtați.

Iar vornicelulû ñice:

Buna vremea, buna vremea
 La dumnea-vóstră cinstiți meseni,
 Cari v'aû adunatu Dumneðeu
 La acéstă masă
 Frumósă,
 Meseni dumnea-vóstră,
 Pe masă,
 Față de masă,
 Peste fața de masă
 Coverû verde, mătasă,
 Linguri zugrăvite,
 Pentru dumnea-vóstră meseni gătite.
 Bucate preparate,
 Șofranate,
 Pentru dumnea-vóstră gătate.
 Poftimû luați,
 Și ospëtați,
 Și nu bănuți.
 Poftimû care cu lingurița,
 Care cu furculița,
 Și care n'aveți linguriță și furculiță,
 Dați la mine de sciință,
 Că punû alba la căruța,
 Și plecû la térgû la Oltenița.
 Testéua de furculițe,
 Câte-o leiță,
 Și mă ducû și prin Galați,
 Testéua câte doi sfanți,
 Numai făptura li-î cam rea,
 Că n'ai de ce le ținé,
 Și de nici atunci nu veți avé,
 Rupeți cu mânele,
 Ca jupânulû mirele.

Atunci toți facă rătă pe după masă, preotul și cu dascălul în locul cel mai de cinste, apoi nunul, mirii și ceilalți ómeni de-arândul.

În Transilvania totu óspetele aduce cu sine câte ceva de ale mîncării: puî, găină (cum îi ȃice grăitorul, huhurezú), colacî, mere, vinu, rachiú, pogacele și altele, cari se numescú cinste saú darurî. Doue némurî d'ale mirelui, cari aú strînsú cinstele și cari aú îngrijitú de ele, le aducú acuma pe rëndú și le așeză pe masă. Grăitorul mirelui a fostú și elú întru ajutorú și aducêndú darurile, care de la cine este, căci trebuie să scimú, că asemenea ómeni se alegú isteȃi și cu ȃinere de minte și nu cum-va să uite de la cine anume-î cutare darú.

Când tóte cinstele sunt pe masă, grăitorul íea una 'n mână, o desvelesce din felegă și luândú într'o mână felega iar în cea-laltă cinstea, de pildă unú colacú, ȃice: „a cui póte fi cinstea asta? și rêsponde bună óră „a (cutăruia).“

„Dómne măresce cinstea cutăruia, sporesce-í, dómne, virtutea, că și ea a cinstitú pe gasda nóstră cu unú darú mândru și frumosú din peliȃa lui Christosú, și de nu este adevêratú ȃice așa:

De unde să ajunge din gură 'n gură
Totú se fiȃ cu voe bună.

Atunci închină cu plosca de rachiú la toȃi, gustă din colacú saú găină friptă apoi strigă cinstele totú cu aceiași rënduială, asemênându-și vorbele cu soiulú cinstei și ácêta cu tóte cinstele se petrecú.

În Dobrogea numai la ȃeraniî din Alibechioî, când ómeni se adună la masa cea mare, fie-care duce cu sine o ploscă cu rachiú, brânză, smântâna, friptură saú orî-ce mîncare le poftesce sufletulú și la masă fie-care nuntașú cinstesce pe pe mirî, pe socri ș'apoi pe toȃi cei-l-alȃi ómeni de-arândulú cu bucatele aduse de acasă. Acestú obiceiú l'am mai găsítú încă și la Macedonenî.

In Transilvania, când s'apucă de mâncare, iată ce se
 dice după Benedictu Viciu:

Iubiții mei prietini,
 Masa este pregătită
 Cu linguri, cuțite,
 Taere, furcuțe,
 Cuprinđându-și dar fie-care locul
 Gasda așa ție, bate-l'arū noroculū,
 Măncările pe masă să nu se recescă
 Că prin încăldire lucrulū să ne facă.
 Precum vedeți dar
 Aici felulū întâiū ni s'a adusū
 Și ca nu cum-va să-lū verse,
 Mereū rugăciuni amū spusū,
 Jupănésa socăciță
 Nu le-a pre tare săratū,
 Gândindū că dumnea-vóstră
 Vē place cam pipēratū.
 Mē rogū cu vorbă scurtuță,
 Prindeți linguri și fureuțe,
 Gasda are voe bună,
 Dacă cu toți 'mpreună
 Meseniū voioși s'arată,
 Măncândū acuma îndată.
 Placă-vē, că nu-i ferbinte,
 Nu-i mazăre, nici linte,
 Nici hrișcă, nici alacū
 Că nu s'a făcutū de jacū;
 Că-i mâncare romănescă,
 Cine-a mânca să trăiască,
 Diplașulū cu a lui tocmire
 Schimbă a tuturorū fire,
 Că rēsunāndū córda bine
 Se bucură fie-cine,
 Cum țicala ș'o pornesce
 Totū omulū se veselesce,
 Când dar va mânca din aste bucate,
 Poftimu-i eū și gasda

Să-i fie spre sănătate,
Așa dar fie și care
Să se apuce de mâncare.

Ală doilea felă, curechiulă.

Aici e curechiulă,
Gătită cu marafeturi,
Precum e și carulă
Ferecată cu gânjuri.
Asta-i a Românului
Plăcută mâncare,
Gătită cu dresuri
De mare mirare.
Făcută cu gălusce,
Cu borșu de pe husce,
Îlă mănâncă și domni
Cu mare iubire,
Ba și călugării de la mănăstire.
Luați dar și mâncați
Imbiați nu așteptați,
Că gasda nu ne-a 'mbia,
Chiar acum mi-a făcut semnă,
Ca să nu vă mai îndomnă.
După dînsulă nu vă uitați,
De mine să ascultați,
De mâncare v'apucați.
Așa dară fie-care,
Să s'apuce de mâncare,
C'a mânca nu-i lucru mare
Și să bemă cu cumpătare.

Până mănâncă.

Se ȃice mila părintelui,
Bine-cuvîntarea fiului,
Darulă Duhului sântă
Cântă e de la apusă pân'la răsărită,
De la mēdă nōpte, pân'la mēdă ȃi,
Și să-și pună Dumneȃeu mila
Pe toți popii,

Pe toți protopopii,
 Pe toți vlădicii,
 Pe toți mitropoliții,
 Pe toți patriarhii,
 Pe toți diecii,
 Să-și pue Dumnezeu mila
 Și pe acești doi tineri,
 Să fie iubiți unulă altuia
 Ca vara,
 Ca primă-vara,
 Ca tómnă cea bogată,
 Și de tóte 'mbelșugată,
 Ca piperulă Greciloră,
 Ca sarea berbeciloră,
 Ca otava junciloră,
 Ca mărulă roșu copiiloră,
 Ca bostanulă porciloră,
 Ca vinarsulă popiloră,
 Ca joculă feteloră,
 Ca târgulă nevesteloră,
 Ca țiganulă dracului.

Dar dumnea-ta, mire, de ce ai dată pe gânduri?
 Dór pentru Secuî, care pórtă scânduri?
 Lasă aste gânduri, nu gândi la nime
 Să bemă, să ne veselimă, că ne-a fi mai bine.

Și cinstindă la mirésă ȓicu :

Veselă-î mirésa
 Acum nu tórce lână,
 Numai câtă amă vėđut'o
 Cu paharu 'n mână.
 Dumnezeu să-î dea
 Totă vesele gânduri.
 Dea și nunului
 Copărșeu de scânduri.

Ală III-lea felă.

Aice carne de vită,
 Cu sosă bună și cu hireană,

Totû cu de-aceste trăise
 Și patriarhulû Avramû.
 După carne e bunû vinulû,
 Pentru aceea dar beți,
 La paharû, uscați-i fundulû,
 Și din tăerû totû mâncați.
 Trage, trage, mēi țigane,
 Că-i bunû vinulû după carne,
 Dar nu-lû beți în supărare,
 Nu e aici comandare,
 De aceea 'n voe bună
 Să bemû toți noi împreună,
 Să bemû, să ne veselimû,
 Pân'avemû pe masă vinû.
 Să trăiască gasdele,
 Să ne umple vasele,
 Să bemû cu paharele,
 Ba și cu canceanele.

Până mănâncă. Închinare.

Beți, meseni, și veseliți,
 De nimicû nu gândiți,
 Că buțile-sû tôte pline,
 Cepurile strînse bine,
 Ba și popa și diaconulû
 Încă umblă totû ca raculû,
 Călărețulû și voiniculû
 Răsturnați cu prăvăliculû,
 Ceterașulû, Contorașulû
 N'aû lipsă de arendașulû,
 Când pune cupa la gură
 Varsă 'n gură ca 'ntr'o șură.
 Jupânésa socăciță
 Strecură vinû pria sâtiță,
 Gândesce că-i zéma acră,
 Nu scie ce să mai facă ;
 Iar nuna ca o muere
 Nu se lasă de scădere ;
 D'apoi să vedeți pe nunulû

Cu gâtulü sêu largü ca tunulü,
 Ca butuculü celü de rótă
 Cereuită cu ferü tótă,
 Că urätü cu obedarulü,
 Nu-lü stämperü nici cu şuştarulü;
 De şuştarulü i se pare
 Nu destulü spre stêmpêrare,
 Mérgă, sue-se pe bute
 Şi de-acolo să s'ajute.
 Vivat, vivat să trăéscă
 Mirele cu a sa mirésă.

La copturile de aluatü.

Iată că ni s'aü adusü şi copturile
 Placă-vê şi gustaţi dintr'ênsele,
 Că gasda a plătítü
 Cinci sute de galbeni,
 Pentru că le-a pregătítü;
 Placă-vê. că-sü fórte dulci,
 Făcute cu zahărü şi cu nucî,
 Cu miere, cu măslîne,
 Cu stafide, cu smochine,
 Cu nucşóre,
 Cu cuişóre,
 Cu ghimberî,
 Cu piperü,
 Cu multe alte soiuri
 De bune diresuri;
 N'are sófe'n în lume
 Plăcînta cea bună,
 Căci aceea face,
 La omü rânză plină,
 Bêtrâniî din legea veche,
 Trăiaü mai îndelungatü
 Pentru că pe acea vreme,
 Totü plăcîntă aü mâncatü.

Până mănâncă

(luändü o sticlă în mână.)

Glaja încă multü ajută,
 Când o potü vedé umplută,

Căci câtă omul glaja de gură atinge,
 Tôtă supărarea pe loc i-se stinge.
 Acésta aduce și voia cea bună,
 Că d'acum se strînge, cu toți împreună.
 Vivat, vivat să trăescă
 Mirele cu a sa mirésă.

Altă închinare
 (căt're miri.)

Vă poftescă din năravă vechiă,
 Trei cădi pline cu curechiă,
 Slănină grase, cărnați lungi,
 Pân' la tómnă să te-ajungi.
 Buți pline cu vină alesă,
 Coșuri pline cu grâu și ověză,
 Ce pe multe și multă ai.
 Cară noă bine ferecată,
 Plugă alesă și înferată,
 Patru vaci și boi frumoși,
 Șepte găini ș'ună cocoșă,
 Dece găște ș'ună găscoiă,
 Dece rațe ș'ună rătoiă,
 Patru scrófe cu purcei
 Cu porcarulă după ei,
 Grădină pline cu pomi bună,
 Persici, meri, peri, pruni, alună,
 Butuci groși mari din păduri,
 Fănă și pae din câmpuri.
 Poftescă încă tuturoră
 Bună ródă viiloră,
 Fete mari fecioriloră,
 Și neveste miriloră,
 Să nu rupă credința
 Cui i-a plăcută Anuța;
 Trăescă cu acelă bărbată,
 Cu care s'a cununată.
 Înduratulă Dumneđeș
 Să vă ferescă de rău,
 Și să trăiți fără nori,
 Anii cincă-șeci de trei ori.

Versă la masă.

Haï hop, vinu-i bună,
 Sciū, că-i place și la nună.
 Ploșcuța mea, iubitū vasū,
 Pasere cu dulce glasū.
 Eū cu tine mă mângăiū
 Când te vedū la căpėtiū.
 Vinulū e frate de cruce,
 Pelincuța, soră dulce.
 Pus'am gândū, că nu te-oï bé,
 Nū te-oï bea de n'oï avé,
 În tótă vieța mea.
 Și amū pusū și jurămintū,
 Dar tu nu-mi mai eși din gândū
 Și m'ași jura și mai rău,
 Dar mă temū de Dumneđeū.

În Muntenia se obicnuesce următórea poftire :

Masă frumósă,
 Meseni, dumnea-vóstră,
 Din cinste să cinstiți,
 Din bucate să ospetați
 Și de vă vorū păré nesărate,
 Este Ocna cam departe
 Peste multe déluri 'nalte;
 Iar de-orū fi nepiperate,
 Țarigradū și mai departe;
 Iar de orū fi nefierte,
 Să credeți că n'amū avutū lemne tăete;
 Iar eū vedū că stați,
 Și m'așteptați,
 C'orū trebui furculițe,
 Amū trimisū în tégū la Ionița,
 Testeava câte o leiță;
 De n'orū găsi,
 S'orū întórcē prin Buzēū,
 Că testeava i câte-unū leū,
 Cu mănuchi de ciocălăū;
 Și vedū că zăbovimū,

Și are să fie cam târziu,
 Mai bine să ne hrănim;
 Să luăm cu mânele cari le avem.
 Iar de vă temeți de altă înșelăciune,
 De câtă a peri o cinstită
 Masă frumoasă,
 Mai bine să trăim cu toți;
 Iar de nu, guste stolnicul,
 Că totu-i un lemn bun,
 De ars în baltă.

După ce s'a mâncat borșul, ce de obicei se face de carne de porc, de vacă, mai rar de pasere; găluștele, mai ales cu crupe de păpușoi, apoi fel de fel de mâncări cu carne, cu legume sau verdeturi; vine 'n urmă plachia de păsată, apoi meșniță, ghițmani și alte multe, multe ca după puterea gospodarului; la urmă vornicelul aduce găina, jucând'o și cântându:

Ajungă-te voe bună,
 Jupâne nun mare,
 Și pe dumnea-vóstră, meseni,
 Că iată se închină
 Cinstitelor dumnea-voastre fețe,
 Cu o drochie mică,
 Mică, mică,
 Câtă o nucă,
 Dar voia asupra fețelor dumnea-vóstră
 Să fie mare
 Că dumnea-lor, de voră trăi,
 Drochia s'a mări,
 Și voia dumnea-vóstră
 Va împlini.
 Pofțim de ține
 Să-ți fie de bine.

Dicându aceste pune dinaintea nunului găina acoperită, care o păzesce cu ochii, fiindu-i ore cum de a o ține cu mâna dea binele. De-o dată un om din alt capăt de masă strigă:

— Eî cinstite nunū mare, și în vreme ce nunulū ascultă cele ce i se spunū, unū altulū îi fură găina cu totulū și în loculū eî punū o altă strachină acoperită.

Nunulū, după ce și-a datū răspunsulū, ȃice:

— Deacum să vĕ înfruptū pe toȃi din cloșca mea, și n'a-pucă bine să rădice strachina, de-o dată o păsĕrică (vrabie, cióră) saū altă pasere vie, fâl, fâl, fâl pe deasupra capetelorū, și atunci ce maî hazū și ce maî rĕsete.

Nunulū celū mare: — N'amū sciutū eū că sunt tâlharī la masă, că băgamū bine de sĕmă la găină.

Vinovatulū. — Eū ȃi-oī spune pĕgubașulū.

Nunulū. — Pĕgubașulū ȃi l'am spusū eū, dar imī tre-bue tâlharulū și, de ȃi-ī așa povestea, mă prindū că dum-nea-ta ești tâlharulū ce mi-a furatū cloșca de pe ouĕ.

Vinovatulū. — Să-ī sară cloșca celui ce a vĕȃutū ochiī, așa jorū, așa să chiorăscū, că dumi-tale domnule nunū mare, cine ȃi-a furatū cojoculū, la mine i-a fostū loculū, să scii bine, că l'oī bé, înapoi nu l'oī avé; apoi scóte marturi căȃi-va gospodari, cum că nu-lū sciū de tâlharū, și că singuri nu se potū dumeri de unde a pututū veni păsĕrica. ¹⁾

Nunulū celū mare. — Bine, bine, lăsaȃi! destulū, că de acuma vĕ credū.

Atunci sócra cea mare aduce o strachină și o cană saū unū cofăelū de apă, iar socrulū unū peșchirū. După ce aū pregătitū de spĕlatū, nuniī ȃinū mânele pe strachină, nunulū deasupra, iar nuna dedesubtū, și mirele apucândū cofă-

¹⁾ *Gubernatis. Usi nuziali in Italia: simbolo fallico sembrano gli uccelletti vivi che presso il Lago Maggiore e nell'Arpinate portano ancora in tavola, sotto un cerchio, agli sposi. E un altro simbolo fallico contiene certamente il tacchino ornato di nastri rossi, che a Riva di Chieri in Piemonte, nella campagna d'Alba Monferrina e anche in Ispagna dopo Caballero, in Cuentos, y poesias populares andaluces nel cuento che s'intitula:*

„La suegra del diablo. „Siendo para Pamfila el pelar la pava una perspectiva mas halagüeña que la caldera de la leña, dejò que se degañosase su madre y acudió à la reja.“

elul de tórtă, în timpŭ ce mirésă-lŭ ține de dógă de josŭ, tórnă nunilorŭ de spĕlatŭ pe mână.

După ce s'aŭ spĕlatŭ, nunulŭ aruncă în strachină trei parale de argintŭ, socru-ŭ pune pe mână peșchirulŭ, iar sócra dă nunei casâncă și ce o măi întindŭ femeile! numai ce le auđi:

    Măi dați-o și pe la noi,
    S'o cătămŭ de lătunoî.

Totŭ sócra varsă apă din strachină la rădăcina unuî copacŭ, iar baniŭ îi dă în mâna miresei, de-ŭ strînge pentru mórte când pune crucei de céră în mâna mortuluî.

În multe sate din munții Moldovei este acestŭ obiceiŭ.

Sócra, după ce a ștersŭ strachina, o aduce din 'naintea nunuluî și are să slujască de strînsŭ baniŭ.

În Transilvania loculŭ străchiniî ilŭ ține o căldare de aramă dăruiță de nunî.

Vornicelulŭ aduce pe unŭ talgerŭ douĕ păhăruțe de rachiŭ și le închină nunilorŭ:

Bună vremea, bună vremea,
Cinstite nunŭ mare,
Că se închină finii dumnea-vóstră,
Cu niște păhăruțe dulci;
Vremea ne-a fostŭ măi demultŭ,
Dar noi nu ne-amŭ priceputŭ.
Acum ajungă-te voia bună
La pahare pline,
La cuvinte bune:
Că-i vinŭ de la Odobesci,
Să cinstesci, să te veselescî,
Întorsŭ prin *cruce*,
Tare-ŭ bunŭ și dulce,
Adusŭ pe la Cotnari,
Să bagî mâna în buzunarŭ,
Să cauți unŭ sabașŭ de cei mari,

Să dai la cei lăutari;
 Iar fie cât de mărunte,
 Numai să fie multe,
 Fie și mărunțele
 Numai să fie rubiele,
 Poftimă și ține,
 Să-ți fie de bine.

Allă închinare.

Bună vremea, masă frumoasă,
 Meseni dumnea-vastră,
 Că séra a înseratū
 Și noi pahare n'amū închinatū;
 Mai de grabă s'aū cădutū
 Nimeni nu s'aū priceputū;
 Noi pahare amū închina
 Pe când Dumneđeū a vrea.
 Poftimū de cinstesce
 Cinstesce și veselesce,
 Că mi-ī gându a te cinsti
 Cu vinū dulce
 De la cruce,
 Să trăescă celū ce aduce;
 Vinū adusū din Odobesci
 Cu care mari mocănesci,
 Totū să bei să veselesci,
 Chefușorulū să 'mplinesci,
 La Dumneđeū să gândesci.

Allă închinare.

Bună vremea, bună vremea,
 Séra a înseratū
 Și noi pahare dulci n'amū închinatū,
 Se închină jupânulū mire
 Cu păhărele
 Mărmurele,
 Vinū de Odobesci,
 Cu greū ilū pornesci.
 Viră mâna 'n buzunarū,

Și scóte unú puișorú la lăutari;
 Iar se rógú să primiți
 Și să nu bănuți,
 Și bine să dea milostivulú Dămneđeú,
 Că așa mă rogú și eú.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Domnule nunú mare,
 Césulú a sositú,
 Noi cu pahare dulci ne-amú pornitú,
 Cu pähăruțe pline
 Cu cuvinte bune.
 Ista-i vinú de Odobesci,
 Să bei să te veselescú,
 Și vinú din délulú lui Păunú
 Ca să bei ca unú nebunú.
 Dă unú Napoleonú frumosú,
 Să fie tinerilorú de folosú.
 Eú la tineri m'oi ruga
 Și Napoleonulú mi l'orú împrumuta,
 Pentru ca să mă ducú în tégú
 Să cumpérú la lăutari
 Câte-unú sumanú de scórță
 Și câte-o pereche de opinci noduróse;
 Și mâne diminéță am să-i scotú
 In capulú satului,
 Să-i daú mamei dracului.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Cinstiți nuni mari:
 Séra din astá sérá a înseratú,
 Noi pähărele dulci la nunií cei mari
 N'amú închinatú.
 Fost'a vremea de de multú,
 Dar noi nu ne-amú priceputú.
 Poftimú, poftimú
 Paharú de vinú.

Vinū de Odobesci,
 Cum cinstesci,
 Cum plătesci;
 Și adusū prin vale de la Cotnari,
 Să vîri mâna în buzunarū
 Să scoți unū galbenū și vr'unū icosarū
 Să dai și la lăutari.
 Poftimū, poftimū,
 Jupâne nunū mare,
 Pahare dulci,
 De la finii dumnea-vóstră pregătiți,
 Cu zahare zaharite,
 Cu miere 'ndulcite,
 Pentru dumnea-vóstră gătite.
 Nu-sū pahare 'ndulcite,
 Da-sū cu vinū de la Cotnari,
 Să vîri mâna în buzunarū,
 Să scoți vr'o doi trei stâlpari,
 Să dați pe la lăutari.

Nunulū celū mare luândū paharulū 'n mână, închină la tineri:

Dumneđeū să vė dea sănătate
 Și să vė bucure,
 Precum s'a bucuratū Avram,
 Când a luatū toiagulū în mână,
 Ne-avëndū rădăcină,
 Și uscatū fiindū,
 L'a blagoslovitū,
 Și 'n 40 de părți a înfrunđitū.
 Și să vė mai bucure Dumneđeū,
 Cum s'a bucuratū împératulū Constantinū,
 Cu maică-sa Elena,
 Când a aflatū cinstita cruce,
 Care ni se chiamă nouė
 Armă dulce.
 Să vė mai bucure Dumneđeū,
 Cum s'a bucuratū fericitulū Noe,
 Când l'a scosū din corabie pe uscatū,

Și a mulțumitū lui Dumneđeū
 Că l'a mântuitū
 De faptū și de potopū.
 Să vă mai bucure Dumneđeū,
 Cu cele patru fericite daruri :
 Bogăția lui Iov,
 Frumusețea lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon.
 Și acestū paharū de vinū
 Să vă fie de multū bine,
 La mulți ani, amin.

Si ȡicēndū acestea, pune darulū sēū în strachinā saū cāl-
 dare, în fața nuntașilorū, ȡicēndū:

Pofțimū, finilorū,
 De la noi pocinocū,
 De la Dumneđeū norocū,
 De la noi puținū,
 De la Dumneđeū multū.

Vornicelulū iar umple douē păhăruțe cu rachiū, le pune
 pe talgerū alătura, așēđă darurile (peșchirū, casincă, naframă),
 saū ce se'ntēmplā și închinā cam așa la fie-care pereche de
 gospodarū :

Pofțimū jupāne (cutare),
 Păhărele dulci
 De la tinerii de Dumneđeū coronași ;
 Nu stați boeri dumnea-vóstrā ;
 Cinstiți vinū din délū, de la *cruce*,
 Că Dómne! tare-ī bunū și dulce ;
 Să mi te prindī cu mânele
 De baerele pungei,
 Să scoți vr'o căți-va gălbinași
 Și vr'o căți-va icosarași
 Să dați pe la lăutarași ;
 Că-ī vinulū din Odobesci,
 Cum ilū cinstesci

Să-lă plătesci,
 Și dă puțintelulă tău
 Noroculă dă Dumneșeu.

Sau:
 Poftimă pahare de vină,
 Vină de la Odobescă,
 Să puă mâna să primesci.
 Vinu-ă bună și mermeziă
 Culesă tòmna mai târziă,
 Ca să-ți faci gurița leică
 Și pântecele balercă.
 Viră mâna 'n buzunară
 Scóte ună galbenă de cei mari
 Plătesce la lăutari,
 C'a fostă vremea mai de multă,
 Dar noi nu ne-amă pricepută ;
 Celă cu vina să pue mâna,
 Dar dacă nu-ă vrea
 Și nu-ă cinsti,
 Nici nu-ă plăti.

Cândă închină la ciubotară, dică :

Frunșuliță arțărășă,
 Săracu ciubotarașă,
 Totă împunge
 Și străpunge,
 Și parale
 Nu-ă ajunge.

Iar la ferară închină :

Frunșă verde stejerașă,
 Oă sărăculă fierărașă,
 Cum se jócă 'n gălbinași
 Gălbinași totă roșiori
 Pe lături cu zâmșiori ;
 Iară ferărițele
 Cum păzescă cotruțele
 Intocmai ca mățele.

Și: Toți dau darul
Când pună paharul.

Țicându : De la noi puțin
De la Dumneșeu multu,
De la noi bani de-aramă și de-argintu,
De la Dumneșeu norocū,
Și sporū,
Și isvorū.

Afară de bani, nuntașii potū giurui vișelū, ôie, mielū, purcelū, cocoșū, găină sau chiar și ouē, potū să dea legume și pâne albă, fie o mertă, o dimirlie sau baniță, ba chiar mercicū și căușū nu-î rēu.

Câte unulū din nuntași îi urēză încă :

Acēștă casă ce se zidesce,
Să se zidēscă pe locuri
Cu norocuri,
Pe temelie
Cu bucurie ;
Iar dumnea-ta, jupâne mire,
Și dumnea-ta, jupânēsă mirēsă,
Să vē trimētă Dumneșeu
Cele patru bunētăși ale pămîntului :
Corônă crăiască,
Stea împērătēscă,
Scaunū domnescū,
Toiagū stăpānescū,
Să trăiți,
Să stăpāniți
Pămîntulū, să-lū înmulțiți,
Lui Dumneșeu să-î mulțumiți.
Și fôrte vē mulțumescū,
De istū paharū gălbiorū
Ca dintr'unū vērful de păltiorū,
Și din mirodeniele tôte,
Și să trimētă Dumneșeu sănătate
La creștinătate.
Păgāniū,

Să-î mănânce câni.
 Să dea ciurma 'n Turci,
 Râia 'n Jidani
 Bóla 'n Țigani;
 Iar la creștinătate
 Fericire, sănătate,
 Că-sū mai bune decât tóte.

In vreme ce ómenii cinstescū și mai cu deosebire pe ne-
 veste, vornicelulū le necăjesce, ȓicȓndu-le:

Cine n'a bea de dușcă
 Să móră de pușcă,
 Cine n'a sorbi paharulū
 Să sȓrute lăutarulū.

După ce s'aū datū pahare dulci la toȓi mesenii vine rȓn-
 dulū și socrilorū, mai întâiū la părinȓii mirelui și apoi la a-
 ceii ai miresei, cari pân' la masa cea mare aū statū acasă la
 ei, fără a se arȓta nici la biserica, nici la masa de cununie.¹⁾

Ȑnchină la socru:

Fost'aū vremea de demultū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū,
 Poftimū sócre mare de cinstesce,
 Că-î vinū dulce,
 De la cruce,
 Să trăiască celū ce aduce,
 Că-î vinulū din Odobesci
 Să beî să întineresci,
 Chefușoru să 'mplinesci,
 Nuntașii să veselescî,
 La Dumneȓeū să gȓndescî.
 Chefulū și voia bună să te ajungă,
 De la jupȓnulū mire
 Și de la jupȓnesa mirésă,
 Că se ȓnchină asupra feȓtelorū dumnea-vóstră

¹⁾ La madre, che nell'uso popolare indo-europeo non accompagna mai la figlia nè alla chiesa nè al bancheto, perchè deve stare in casa e a piangere soffocata delle lagrime. Gubernatis, Usi nuziali.

Cu două păhărele poleite,
 Ca niște floricele dăruite,
 Pentru dumnea-vóstră, cinstiți părinți, gătite.
 Din darulú lui Dumneđeú, amin.
 Și dumnea-vóstră luați a-nume
 De bine, și cinstiți.

În Dobrogea bucătărițele facú o corabie saú că tae o pâne mare în două, îi scóte mezulú; iar în mijlocú îi înfige o trestie, de cari légă sfori și ață, pe cari întindú hárții saú pânză nouă, închipuindú corabia. Saú și-o facú din aluatú și o cocú în cuptorú.

Când corabia-i gata, o umplu cu totú felulú de bună-tăți, așază în ea chiar câte ceva din bucatele din masă. Degetare de la ghinda stejarului, umplute cu vinú și cu rachiú, asemănându păharele pline, sunt aședate în corabie.

În unele sate, ca în Cerna, Pecinéga maí umplu încă degetare de ghinda stejarului cu apă, cu sare, cu untú-delelemnú, pe care le înfige pe corabie încă înainte de a o da în cuptorú, pentru ca să se ție bine, de vreme ce sprăvâ-lindu-se, arú fi semne prevestitóre de rěú augurú.

După ce s'aú mântuitú cu cinstea și darurile nuntașiloró, vornicelulú aduce jucându și darurile socriloró. Óme-nii întindú darurile pe amână ș'apoí împopoțineză pe fie-care cu darulú lui. Pe soci, legându-i la capú turcesce cu ștergarele, maí atárnându-le câte unú peșchirú peste uměrú, care obiceiú este și la Ruși, iar pe sócre le înfășură în rochiú saú peștimane dăruite de generică saú că le 'mbracă pe deasupra cu cămésa de la noră, afară de Moldova, unde sócrei i-se dá cămésă fără gură, pentru ca să n'aibă gură 'n casă.

Căți din părinții miriloró se 'ntemplă 'n vieță, chitiți așa frumosú, se prindú cu toții de mână și uitându bêtrânețea cu tóte greutățile sale, parú reîntineriți cu decí și decí de ani și jocú de mănâncă pământulú; pentru ei nu-i atuncea decât bucuria și fericirea. Toți mesenii rídú, făcându

chefu și voc bună. Numai ce veți pe câte unu gospodarū, plecându-se la urechea nevestei:

— Ei, ce ȃici babă, când ne va veni și nouă rëndulū.

— Apoī dă, când a vrea Dumneȃeu și ne-a trimete cėsulū celū bunū.

Până una alta găina cea friptă a venitū la loculū ei și toți strigă: „cloșca cu puī! cloșca cu puī!”

Cu toți se rădică în piciore să vadă găina. Fie iarnă grea, crape de gerū petrele și chiar ouȃle de sub corbū, găina cea friptă numai decăt trebuie să fie împodobită cu merișorū, belbinocū, magheranū, bradū, curpānū albū (ederă), mirtū saū chiar mușchī, ce-sū veselia și podoba pāmintulū în vreme de bētrānețā a anulū.

Găinei îi punū la gātu salbā de rotiți de cēpā, încunjurānd'o cu vrābiuți fripte și făcēndū mulțime de minunății, căci de la găina cea friptă se vede iscusința bucătāriței.

În cele mai multe părți fripturile se cocū la cuptorū, după ce i-aū pusū gura și l'aū lipitū cu lutū.

În Muntenia de-asupra găinei punū o lingurā, o furculiță și unū cuțitū, din rădēcinā de nucū, ce aū menirea de a fi rupte de către mire, dar de cele mai multe ori potrivesce nunulū, să le cresteze așa, ca de o datā să le potā rupe mirele, ca să-i ȃică cei ómenī: „halal de finū voinicū ce ai, numai să-ți trăiască.” Nunulū, punēndū găina dinaintea mirelū, ȃice:

— Ia să te vedemū finule cātu-mī ești de voinicū; și de cum-va a uitatū nunulū să plătēscā bine bucătārițele, ca să nu-i necăjēscā finulū, atunci lasā pe dīnsele; găina cea mai bētrānā din pātulū îi prinsā de fripturā, ba de multe ori nu se lasā numai cu atāta, ci o cósă cu ațā de cânepā, pe-trecēnd'o chiar cu sīrnā și ce mai de hazū nu facū ómenī. În sfīrșitū, după ce cu chiū cu vai a ruptū găina, nuna o prinde, făcēnd'o micī fārāme, strigāndū:

Pui, pui, pui,
 Vinu la cușcă să te'ncui
 Să-ți punu mâna pe cucui.

Și dă fie-cărui nuntașu câte o fărăturică de gustare
 dór le-a merge bine; de aici înainte pornesc pácăliturile
 Numai ce auđi:

Poftimú cinstite nunú mare
 Primesce poclonú de la gospodarulú cutare
 C'a fostú la vênátóre
 Și aú împușcatú o ciórú (coțofaná) grasá
 Ca pentru cinstita dumi-tale față alésá.

Și-i dă acolo te mierí ce; iar de acolo 'nainte meseni
 între ei își trecú cinste, o gălușcă cusută, o fărăturică de
 fripturá albá de sare, o vrábiuță friptá cu pené; saú ce le
 plesnescú prin capú, d'or orú face ómenii să rídá, după cum
 se cuvine să fie totú nuntașulú la o ți sfintá de bucurie
 ca asta, cá după cumu-i începutulú, așa să ajute Dumneđeú
 să le fie și sfirșitulú.

D'apoí poclázile láutarilorú, poclázile, poclázile, s'aude
 strigándú.

Nunulú celú mare: — Uitasemú, (rădicándú glasulú)
 Vornicelú! unú talgerú aici; și după ce i-lú aduce, pune pe
 elú atátea pahare de rachiú câtí láutari sunt și mai alátu-
 rândú osulú peptulú și vírfulú aripelorú, întinde láutarilorú.

Láutarulú:—D'apoí numai atáta v'atí înduratú pentru noi?

Nunulú:— Da nici atáta nu vi se cădea, ce mai vreți?

Aripí v'amú datú de sburatú
 Și peptú, cobzá de cântatú.

Láutarulú: Cine mi-a da dolia
 Să-i tráescá soția,
 Cine mi-a da dolióra
 Să-i tráescá soțióra.

Și gospodarii, cari de cari după cât îi lasă inima aruncă bacșișulă lăutarului în paharū saū în scripcă, ca să sune mai bine; numai ce auđi pe unulū mai sgărcitū:

„Cântă-ți cânteculū măi țigane și-ți daū și eū;“ și ce nu face țiganulū pentru parale, fără zăbavă începe a-i ȃice:

Să trăiască țiganulū
 Cătū o bate cu ciocanulū,
 Cătū o ȃice cióra carū,
 Cătū o ședeă stanca 'n parū
 Cătū a fi faină 'n satū
 Și curcanii de furatū.
 Noi, țiganii cu meșteșugū
 Să trăimū totū din belșugū.

Saū: Eși țigancă de sub patū
 C'am pusū gândū să nu te batū.
 Te trimitū cu torba 'n satū
 Ca să-mi aducī de mánecatū.
 Șede tetea pe tocilă
 Ca draculū pe rădăcină.
 Aoleo! Vasile amo
 Cum te-ași face mai baro,
 Mai baro și mai de trébă,
 Ceordesce o iapă albă.
 Las'să fie și șolditā
 Că tetea o pune 'n tindā;
 Măcar să fie și chióră
 C'a merge tetea la móră.
 Aoleo Vasile a Stanei
 Ia scólă de pe ciocane.

De-o dată sare unulū: „da ia dă-ți pe tēpă țigane și veđi de la mine bacșișū bunū“. De 'ndatā märe elū cântă saū spune derostū câte-ceva țigănesce, ca de-o pildă, cum am auđitū chemarea apostolilorū în satulū Ghipsimane:

Apostole amaros,
 Chidindidu micande,

Andagao Ipsimane,
 Da tu şiule,
 Da tu tivla mo,
 Preimido amarosă.

Şi d'o dice lăutarulū: „da o şciū şi pe arăpesce.“

— Bunū, bunū, ǎi-i ş'aşa.

Lăutarulū: Apostole halharade
 Geamuluzdu beronde,
 Sănsălănă hălănă,
 Epsimane cheende,
 Camzulerun, beron hu.

Atunci să veǎi nuntaşii, cum staū josū şi se uită în gura lăutarilorū şi ridū de se prăpădescū de limba cea stricată şi de cuvintele cele pocite, căci pentru elū numai romănesce-ī frumosū, pe când tôte cele-lalte limbī îsū stricate, şi pare că li se bate caliciī la gură.

În Dobrogea ȕiganii se îmbracă uritū cu velinţe rupte şi cu otrepe nărăzmate, în capū îşi punū căldări, iar faţa şi mâncle, ce le-sū negre, le mai tămânjescū cu funingene saū văpselă negră, de le faciū ca dosulū ceaunulū.

În mâni ȕinū unū bēţū lungū, la unū capētū îi prindū călţi cu pozderie cu totū şi numai rarū dacā veǎi păcişele; nu rare orī aprinde aceşti călţi şi începe a sucăli ómenii, ghiontindū când în unulū când în altulū, dor i-or da bacşişū; şi nu numai ȕiganii se slutescū aşa felū, ci chiar dintre ómenii cei mai ghiduşi; atunci vine şi rëndulū bucătăriţelorū. Asemenea obiceiū, după Düringsfeld în Hochzeitsbuch, l'amū întelnitū la Sērbī, la Ruşi, chiar la Ungurī, unde bucătăriţa vine înaintea nuntaşilorū cu unū polonicū întinsū într'o mână, iar cu cea-laltă legată c'o basma şi tânguindu-se, că şi-a friptū mâna făcēndū bucatele.

„Se aduce pe masă unū cocoşū friptū cu pene cu totū,

iar unul dintre óspeți intră sub masă, și cântându ca coșulú vestesece revérsarea dílei, și după aceea, dându toți óspeții câte unú bacșișú bucátarulú, se ridică de la masă.“

La sfírșitulú mesei nuna scóte din pâne lumínările de cununie, ce arsece până atunci, le stinge în faină (meiú), în grâú saú chiar în grindă și dându-le miresei în mână díce: „strânge-le fină și întru mulți ani fericiți.“ Ea, după ce i-a sêrutatú mâna, le strânge în pálamida láđii, pástrându-le sá li se pue în mână la darea sufletulú și de se întêmplá sá nu fie lumínare de la pasce în casá, în vreme ce fulgerá și tuná, atunci și lumínarea de cununie încá-i buná.

În Moldova este credința, cá a cáruí lumínare s'a trecutú mái repede, vieța aceleia se va trece mái curêndú.

La urma urmei nunulú cere de la mirésá basmaua, ce a ținut'o în mână în vremea cununieí, restórná 'n ea banií adunați și când dá s'o lege, ómenii se grámădescú, aducêndú ba o bucățică de pâne și sare, dícêndú: „ține, fine, pune le 'n legăturá, ca sá aibá mirii pâne și sare în vieța lorú;“ altulú mái svêrle o crenguță de busuócú, sá trágá unulú la altulú cu dragoste; ba aruncá o bucățică de zaharú, ca zaharulú sá le fie traialú; iar pe deasupra stropescú cu vinú, semnulú belșugulú și a veseliei. Atunci nunulú trage capetele strínse, iar ómenii începú a ráeni: „da bine, c'instite nunú mare, ce faci? nu lega așa strínsú, cá ți-orú fi finii prea sgârciți“; iar nunulú, vrêndú sá le facá pe chefú, d'abea d'abea aduce cornurile batistei. Ómenilorú din noú nu le place și începú: „ce vroí sá fie așa darnici și risipitorí? légá potrivitú, după cum se cade omulú sá fie.“ În sfírșitú nunulú n'are încotro și trebue sá le facá pe placú.

În multe locurí, colțurile batistei nu se légá, ci numai se rásucescú, ca sá nu lege noroculú.

Nunulú dându basmaua cu parale în mâna miresei díce: „poftimú, finilorú, câtú o da Dumneđeú, cá vé daú aurú și argintú și pâne și sare, Dumneđeú sá vé dea norocú.“ Mirii

sărută mâna nunilor și mirésa strînge banii 'n ladă așa cum se găsescă.

La masa cea mare se cîntă cam ast-felū de cîntece:

Păhărelū cu rămurele
 Să te béū cu nemurele,
 Păhărelū nu tremura
 Că nu sciū de frica ta,
 Că te-oī bé, nu te-oī gusta.
 Păhărelulū câtū unū puī
 Când flū puī la gură nu-ī.
 În fundulū paharului
 Sănătatea omului,
 Vinu-ī bunū din viță vie
 Cine bea cu chefū să fie.
 Adă, adă să beaū iar
 Cu iubitulū meū paharū.

*

Inimă de putrigaiū
 Ia spune-mī ce alénū ai.
 Rachiașulū tare-mī place
 Bani nu sciū de unde-oī face.
 Oī face cum oī puté,
 Și-i oī plăti cu vadea,
 Vinișoru tare-ī bunū,
 Că-ī din délulū lui Păunū,
 Și-ī făcutū din viță vie,
 Cine a bea cu chefū să fie.
 Adă, adă, să béū iar,
 Cu iubitulū meū paharū. ș. a.

Nuna iea mirii să-ī ducă acasă la ea; în vremea asta, nuntașii svârlū după ei cu pâne, sare, vinū, în sfârșitū care cu ce apucă.

Corerițele, trepădătorele, vornicesele, stolnicesele, călțunăresele, strângū blidele, daū masa la o parte, saū o scotū afară, mai tragū cu mătura pe cei călări ș'apoī la jocū.

Nuna, după ce a dusū finii acasă la ea, iea podóbele de pe mirésă, o 'mbracă cu cămașă nouă în partea muntelui și

la Macedonenii de burangicü, aşeză pe masă pâne, mâncare și bëntură, apoi chemă pe mire din tindă și luându-și séra bună le ȳice: „poftimü, finilorü, beți, mâncați și vë odihniți, că destulü v'ați ostenitü, dar să vëdü mâne ce bucurie oi avë și cü, pentru câtü amü umblatü și amü truditü;“ și eșindü în tindă ȳice lăutarilorü, ce cântase până atunci: „de acuma haideți și ne-ți cânta și nouë celorü bëtrâni;“ apoi încue ușa tindei și se întorcü la masa cea mare.

Obiceiulü de a încuia pe tineri se găsesce și la Spaniolii, după Düringsfeld.

În Dobrogea ca și în Sicilia, diavorulü saü deverica stă la ușa și ține de verigă și credü că de acolo îi vine chiar numele, de și s'arü putë să-i vie și de la djeverü.

Deverica, ca și baba la bulgari după Kanitz, aduce vestea la masă.

„La Romani era obiceiulü ca mirele să arunce pe feréstră nucii la copilandri de pe stradă, tot o-dată și ȳeității personificate în Deus Concubinus, carele se desparte de copilărie și de ortaciü sëi de până aci.“ ¹⁾

La Sërbii după Düringsfeld, vornicelulü împarte darurile, cari sunt cămëși, colțuni, ș. a.

Vornicelulü (djeverulü) légă darulü sëü de busduganü, iar peste umëru crucișü pórtă ștergarulü, ca și Rușii și Bulgarii, tocmai după cum amü vëdütü și la Români.

La Sërbii tînera mirésă dă de spēlatü pe mâni nu numai la nunü, cum amü vëdütü la Români, ci la toți mosafirii, dându-le peșchire, și ei punü în strachină *poljevacia*.

La Spaniolii strângü parale pe o farfurie pentru mirésă.

¹⁾ Virg. Buccol. VIII, 29. Sparge marite nuces! Hesperus jam deserit Oetam. Sëra s'a rădicatü peste muntele Oeta, adică e séra târziu. Rosbach p. 100 aduce unü datü, că și la „domum deductio“ s'aü aruncatü nucii. Preller p. 534: nucile erau sub tatela lui Jupiter. Marienescu, Cult. pag. creșt. Sparge, marite nuces jam deserit Hesperus Oetam, saü după Catallus: In nuptias Juliae et Mánlii:

Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens

Același obicei îl găsim și la Francezi; în unele părți paralele adunate le împart sêracilor.

La Francezi găina cea friptă e mâncarea cea mai însemnată la masa cea mare.

Obiceiul din Moldova de a pune mirésa mirelui în sînu său cel puținu de a-l atinge cu crenguța de busuioc din fiștocul ce-l pòrtă preotul în ajunul bobotezei, îl mai întelnim la Spaniolii în Andaluzia. ¹⁾

* * *

Câte-va cântece încã de masa cea mare la Macedonenii:

Iu ũi erai bre gion-le a ũeu?	Unde erai voinicelul meu?
Iu te primnai gion-le a ũeu?	Unde te plimbla voinicelul meu?
At gardina mi primnamu	Prin grãdinã mē primblamū
Și de merū, merū ũi alãgamū	Și din mērū, mērū alergamū
Și mere roșie ũi adunamū	Și mere roșie adunamū
Tu basmau li bågãmū	In basmã le puneamū
Și la vrutã li duçeamū	Și la iubitã le duceamū
Și sbóre ascunse noi nã sburamū.	Și vorbe ascunse noi ne spuneamū.

Eși lea Chie pãnã tu oborū	Eși fa Chie pãnã în ogradã
Ca sã țî dicū unū sborū:	Ca sã-ți spunū o vorbã:
Ńi-u seuseși mintea din capū	Mi-ai scosū mintea din capū

Concubinus amorem.
Da nuces pueris, iners
Concubine. Satis diu
Lusisti nucibus. Lubet
Jam servire Thalassio.
Concubine-nuces da.

Sordebant tibi villuli
Concubine, hodie atque heri;
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser, ah miser
Concubine, nuces da.

Prin aceste versuri ale lui Virgilu și Catulul s'a făcutu popularu obiceiul romanu de a împãrți la nuntã nucii copiiloru, ca semnū de a pãrasi gãndirilo copilãresci. Nucile la nunțile albaneze sunt înlocuite în India cu nucile de cocos.

¹⁾ Caballero apud Gubernatis: Cuento della Suegra del diablo: Quando los novios se iban a retirar a la camara nupcial llamò la tia Holofernes a su hija y la dijo: cuando estan Vds. recogidos en su aposento, cierra bien todas las puertas y ventanas; tapa todas las rendijas y no dejes sin tapar sino unicamente el agujero de la llave. Toma en seguida una rama de olivo bendito, y ponte a pegar con ella a tu marido, hasta que yo te avise; esta ceremonia es de cajon en todas las Bodas y significa que en la alcoba manda la mujer.

Că tu loclu de sorū
 Mine tine va s'ti leam.
 — Taçi bre, gione, taçi bre frate,
 Tine mine nu mi li ai,
 Ți-ai afendi di nu ti alasă.
 — Ți are 's facă tata Țeu
 Când mine Ți-ti voiū?

Luai-Ți somnulū și mi chinarli
 Și nu putui să dormū.
 Ni-am mușata di vecinā
 Și are mama di s'na 'ngace;
 Are tatā si nu și-o alasă
 Ma di D-Țeu s'o află.

Ea taciști-li brān de asime,
 Póte va s-es vīiā.
 Brān de asime li amū tacsitā
 Si nāsa nu vrea s-vīnā;
 Are mamā nu și-o alasă
 Ma di D-Țeu s'o află.

Ea taciști-li fluri multe,
 Póte va s-es vinā.
 Și fluri multe li-am taxitā
 Și iarā nu va s-vīnā.
 Și are tatā nu și-o alasă
 Ma di D-Țeu s'o află.

Ea taciști-le gione mușatū,
 Póte va s-es vinā.
 Gione mușatū li-am taxitā
 Ia-o gione iu își vine
 Și alasă mama și vine.

Că in locū de sorū
 Eū pe tine am să te iaū.
 Tacī bre voinice, bre frate,
 Tu pe mine nu mē iaī,
 Ți-ai tatā și nu te lasă.
 Ce are să facă tata meū
 Când eū pe tine te vreū?

Mē luā somnulū și amijamū
 Și nu putui să dormū.
 Am vecinā framósā
 Și are mamā ș'o ocăraște;
 Are tatā și n'o lasă
 Numai de D-Țeu să-și găsescā rēs-

[platā.

Ia fāgăduiți-i unū brāu de argintū,
 Póte cā vrea să vie.
 Brāu de argintū i-amū fāgăduitū
 Și ea nu vrea să vie;
 Are mamā și nu și-o lasă
 Numai de D-Țeu s'o găsescā rēs-

[platā.

Ia fāgăduiți-i mulți flurii,
 Póte cā va veni.
 Și flurii mulți i-amū fāgăduit
 Și totū nu vrea să vie.
 Și are tatā și n'o lasă
 Numai de la D-Țeu s'o găsescā rēs-

[platā.

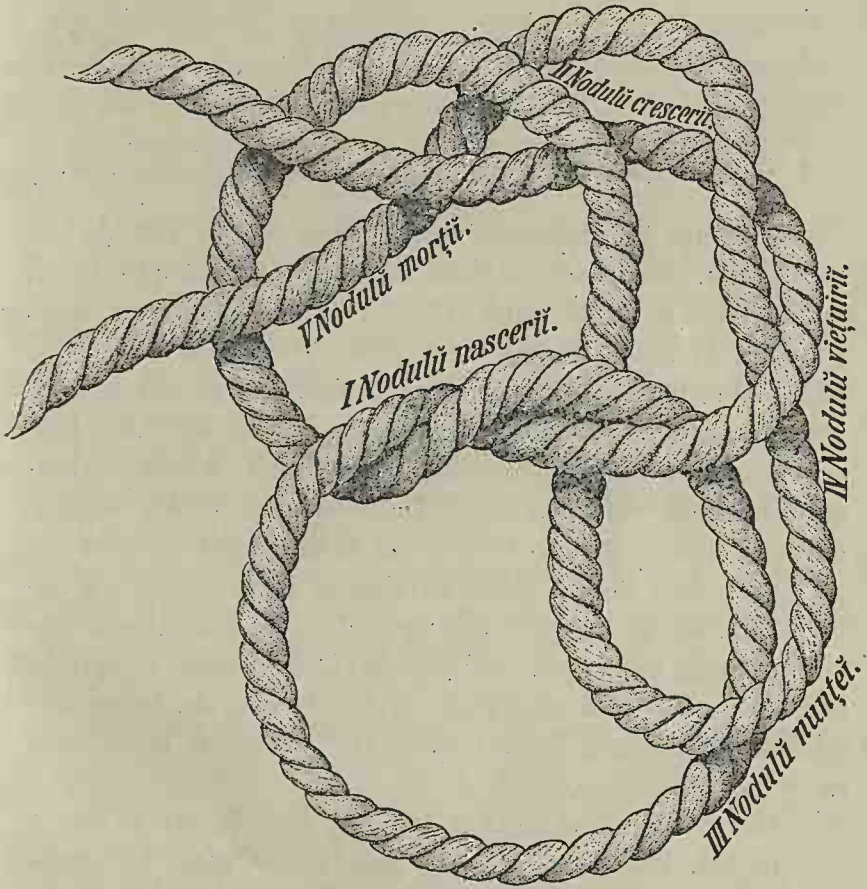
Ia fāgăduiți-i voinicū frumosū,
 Póte, cā va veni.
 Voinicū frumosū i-amū promisū
 Uită-te voinice cā vine,
 Și lasă pe maică sa și vine.

* * *

In jud. Botoșani, la unele nunți, unū bătrānū strigă din
 ómenī in jurulū lui și face o singurā datū in fața lorū acestū
 nodū de cincī legăturī, din care cea întâiū este a nascerei, a doua
 a creșterei, a treia a nunții, a patra a viețuirei și a cincea

a morții, ce le deslégă pe toate; și în adevăr, căci trăgându de cele două capete se desnodă toate.

IV. DUPĂ NUNTA.

1. Luni ziua, rachiū roșu, rachiū dulce, zorile.

„Părinții se împărtășesc de cinste multă sau de rușine multă, căci dacă se află fiica lor feciără atunci nu numai că sunt toate bune, ci încă îi și ospetéză cu masă frumósă, la care se aduce după aceea și cămașa miresei pe unū blidū cu semnele fecioriei și o arată pe la toți la care obicnuesce să arunce fiește-carele câte-unū bacșișū micū, însă acésta se face numai între ómenii cei proști; iar la cei cinștiți, se arată numai la soci. De mirésa nu-i fată feciără, caută căruțele cele mai rele și cu curele rupte înhamă pe părinți în locū de cai, după ce vinū și pe fiica lor o punū în căruță, iar pe dinșiū îi silescū cu bătăi ca să o tragă singurī până la casa lorū. Iar zestrea miresei tótă o opresce bărbatulū ei și tótă cheltuiala, care a făcut'o elū la nuntă o plinesce cu porunca judecătorilorū de la părinții aceia, cari nu și-au păzitū pe copilulū lorū.“¹⁾

Acestū obiceiū a rămasū încă pe unele locuri și adī.

În jud. Botoșani, prin cele mai multe sate, în vreme ce tatălū fetei trece prin tindă, cine-va din podulū casei îi aruncă în capū hamurī rupte.

Totū în jud. Botoșani în satulū Roșcani, sócrei micī îi pune în gătū unū colacū de borfotine de sdrențe sau chiar de pae, iar picióarele i-le împiedicā cu fiare de cai și așa o tragū la jocū.

¹⁾ Dimitrie Cantemirū: Descrierea Moldoviei. Despre obiceiurile logodnelorū și a nuntelorū în Moldova.

În Moldova, prin partea muntelui, pună o pernă pe o raghilă, ș'acolo o poftesce pe sócra mare și când dă să se așeze, îi smuncesce perna, rămânându pe raghilă.

În județul Muscelu pe sócra mică o încalță c'o pereche de ciubote cu grăunțe'n ele, ș'așa o iaū la jocu, în vreme ce pe mirésă o trimetū acasă pe unū butoiū.

În Muntenia pe șesū o trimetū pe mirésă acasă, trăgênd'o pe o târnă de mărăcinī.

În Dobrogea sócrului celui micū ¹⁾ îi légă de gâtū o traistă cu cenușe; iar sócrei îi punū dinainte o garafă stricată, apoi mai légă de códa unui căne o ploscă și toți nuntașii îlū teohăescū; alți ómenī apucă cïomege și batū în butóe, în gălete, în bolobóce, saū în orī-ce vasū le ese 'n cale făcêndū mare tărăboiū.

La masă îi cinstescū pe sócri cu paharū fără fundū, cu lingură spartă; și felia de pâne saū de malaī, ce li-o pune dinainte, e tot-deauna fără mieđū.

În Vrancea, légă de gâtulū sócrei ițele, vatala, saū îi cóșe de spate niște uriocū, saū o cunună de usturoiū fără căciuliī și în sfârșitū codi de cépă prinse una de alta i-le aruncă în gâtū.

Prin Oltenia o batū pe sócra cea mică cu unū șiragū de covrigi în capū.

Nuna cea mare nicī o-dată nu póte dosi nimicū, cređêndū cu dinadinsulū, că va avé pricajū în vite.

De mirésa-i fată fecióră nuna cântă:

U iu, iu, iu și bine-mi pare
Că mi-i fina ca o flóre,
Ca o flóre 'nflorită
Ca o albină 'ndulcită.
Frunđuléna ștejărelū
Și finu mi-i frumușelū,

¹⁾ La Broșteni în munții Moldovei, când sócrii daū să pue mâna pe unū lucru, toți ómenii strigă: „nu lua, lasă acolo.“

Iar mirésa ca și elū.
 Să trăiască cei părinți,
 C'aū făcutū copii cinstiți,
 Și-aū făcutū, ș'aū legănatū,
 Și-aū crescutū, și-aū măritatū,
 Bună cinste-aū căpătatū.
 Florică de pe hatū,
 Face cinste la unū satū;
 Florică dintre flori
 Face cinste la surori;
 Florică dintre brați,
 Face cinste și la frați;
 Florică de la munți
 Face cinste la părinți.

Apoi de 'ndată alege două vornicese, femei deștepte și bune de gură, le îmbracă cu roșu, le pune basmale crucișū, le légă la capū turcesce, punându-le peste legătură flori și petelă, le dă în mână garăfi cu rachiū roșu, făcutū cu cîrmăzū și cu alte dresuri, ¹⁾ apoi câte unū bețū, c'o hasma roșie la unū capetū, cu care ghiontesc ómenii ce 'ntélnescū pe drumū.

În unele părți ale Moldovei se dice, că umblă cu ostropețulū și așa mergū din casă 'n casă cîntândū, chiuindū și poftindū ómenii pe séră la oncropū. De la casa mirelui mergū ómenii la socrii mici cu rachiū dulce; când aū ajunsū și aū intratū în casa socrilorū, le punū dinainte covățica cu pîne, sare, vinū, rachiū roșu, untū-de-lemnū și o găină boită cu roșu, dicëndū: „primiți poclone de la fiii dumnea-vóstră, care vė rógă să poftiți pe séră la oncropū.“

Sócra mică le aședă masa, și după ce ospetéză câți-va ómeni, se sue pe casă, ieau prăștinași și începū a o descoperi, cîntândū și chiuindū.

¹⁾ Maha-Bharata de Crisna Dvaipayana sau Vedo vyasa de Hippolyte Fauche. La nunțile indiene întrebuintău licori spirtóse ca Atambaras, sura mai reya. Bcutură făcută cu florile Iijtrum fruticosum și cu zaharū.

Socrii dura la delŭ, dura la vale, dar pace, paele ŝi stuhulŭ începŭ a curge în tôte părțile, de facŭ mânia lui Dumneđeŭ în bătătură. Socrii, de vedŭ ŝi vedŭ, că nu-i încotro, le giuruesce o vadră de vinŭ, numai să le lase casa tefără. După ce se daŭ josŭ de pe casă se daŭ la jocŭ de cutremură pămîntulŭ; mai prindŭ ŝi pe socrii 'n danțŭ ŝi de este bunicŭ ŝi bunică, ce d'abea 'ŝi târăe bêtrănețea, nu se lasă în ruptulŭ capului, până ce nu-i țupăescŭ ŝi pe ei în horă. ¹⁾

După ce aŭ pusŭ pe casa socrului celui micŭ o prăjină c'o basma roșie în vèrfŭ, își ieau ȝiaua bună, se întorcŭ înapoi la casa mirelui, unde câți-va ómeni mehencli împodobescŭ frumosŭ o căruță, neunsă de când lumea, cu ce le cade la 'ndemână ŝi așa fără veste numai ce auđi durra! la ușa tindeii. Ómenii strigă: „cinstiți socri mari, ieă poftiți până afară de vedeți, ce óspeți v'aŭ venitŭ“; ŝi cum aŭ eșitŭ afară de 'ndata mare cu nepusă 'n masă-i tábărcescŭ pe amendoi în căruță; nuntașii se înhamă la ea, unii tragŭ înainte, alții îndărăptŭ, câte unulŭ pune unŭ bêțŭ în rôtă saŭ o întepenesce vèrtosŭ, să nu pótă urni din locŭ; atunci felŭ de felŭ de glume ŝi risete de se prăpădescŭ, nu alta. Socrulŭ celŭ mare le ȝice: „rèŭ v'a mai ținutŭ de ovèsŭ cine v'a avutŭ, dar ieă o dată siliți din putere ŝi vé daŭ ovèsŭ.“ Nuntașii pricepŭ planulŭ ŝi lasă mai din ușorŭ, dar totŭ scârțindŭ, par'că arŭ duce holovanii, ŝi ba că-i greŭ socru de bani ŝi mai trebue scuturatŭ, ba că sócra-i de vină, ba cărc, ba mărc, dândŭ căruța prin tôte hârtópele ŝi coclăurile, până ce cŭ vai nevoe a ajunsŭ la crășmă; acolo nuntașii poruncescŭ crășmarului să aducă o oca douè saŭ mai multe de ovèsŭ, după câți ómeni sunt. Nunulŭ celŭ mare nu prea vrea ŝi totŭ légă tee de curmee, dar la urma urmei n'are încotro: vrei nu vrei, bea

¹⁾ Imi spunea o dată moșŭ Petrea Negri din Tătărușii, jud. Sucéva, după nunta nepótă-să, când îl întrebamŭ de jucase saŭ ba: „pe unulŭ Dumneđeŭ, o sèptemână nu mi-am simțitŭ trupulŭ.“

Grigore aghiazmă; după ce a cinstit frumosu cu toți se întorcă acasă cu ușorul. Numai ce auđi pe unul: „vedeți ce bine merge dac'amă mai unsă căruța.“

După ce a venit acasă, căți-va ómeni se sue pe casă și atárnă, ca și la casa miresei, bradú, corónă de florí în Macedonia, iar la Români de prin cele-lalte părți macar smocuri de verdéță, unde staú până ce bătute de plóe și de vânturi se spulberă frunđă cu frunđă. Aú în bagare de sémă de a le lega bine, căci de arú cǎde curéndú. arú fi semnú rěu, prevestindú pe tinerii soți că nu vorú avé copilași.¹⁾

¹⁾ Același obiceiú cu același înțelesú ilú gǎsimú la Francesi, după George Sand în „La mare au Diable“:

„On se dispose à aller chercher le chou. On apporte une civière sur laquelle on place le païen armé d'une bêche, d'une corde et d'une grande corbeille. Quatre hommes vigoureux l'enlèvent sur leurs épaules, sa femme le suit à pied, les anciens viennent en groupe après lui d'un air grave et pensif; puis la noce marche par couples au pas réglé par la musique. Les coups de pistolet recommencent, les chiens hurlent plus que jamais à la vue du païen immonde, ainsi porté en triomphe. Les enfants l'encensent derisoirement avec des sabots au bout d'une ficelle. Mais pourquoi cette ovation à un personnage si repoussant? On marche à la conquête du chou sacré, emblème de la fécondité matrimoniale, et c'est cet ivrogne abruti qui seul peut porter la main sur la plante symbolique. Sans doute il y a là un mystère antérieur au christianisme, et qui rappelle la fête des saturnales ou quelque bacchanales antique. Peut-être ce païen qui est en même temps le jardinier par excellence n'est il rien moins que Priape en personne. Le Dieu des jardins et de sa débauche, divinité qui dut être pourtant chaste et sérieuse dans son origine, comme le mystère de la reproduction, mais que la licence des mœurs et l'égarément des idées ont dégradée insensiblement. Quoi qu'il en soit, la marche triomphale arrive au logis de la mariée et s'introduit dans son jardin. Là on choisit le plus beau chou, ce qui ne se fait pas vite, car les anciens tiennent conseil et discutent à perte de vue, chacun plaidant pour le chou, qui lui paraît le plus convenable. On va aux voix et quand le choix est fixé, le jardinier attache sa corde autour de la tige, et s'éloigne, autant que le permet l'étendue du jardin. Le jardinier veille à ce que, dans sa chute, le légume sacré ne soit point endommagé. Les plaisants de la noce, le chamvreur le Fossoyeur, le Charpentier, ou le Sabotier se rangent autour du chou. L'un ouvre une tranchée, à la bêche si profonde qu'on dirait qu'il s'agit d'abattre un chêne. L'autre met sur son nez un drogue en bois ou en carton qui simule une paire de lunettes; il fait l'office d'ingénieur, s'approche, s'éloigne, lève un plan, lorgne les travailleurs, tire des lignes, fait le pédant, s'écrie qu'on va tout gâter, fait abandonner et reprendre le travail selon sa fantaisie, et le plus longuement, le plus ridiculement possible, dirige la besogne. Ceci est-il une addition au formulaire antique de la cérémonie, en moquerie des théoriciens en général que le paysan coutumier

La Macedonenî Burada spune că Lunî diminéța noiî căsătoriî se ducă de cercetéză pe nunū, pe fârtatū și pe socru, în fine pe rudele cele mai de aprópe avéndū și lăutariî cu ei, și îi invită la masă.

Invitarea socrilorū la masă se đice: „ne ducemū cu so-crulū;“ cei poftiîi ducă la casa noilorū căsătoriî plăcinte și bucuvală (pâne prăjită cu untū) și tiganii (unū felū de aluatū cu untū); apoi se punū la masă și lăutariî începū a cânta.

méprise souverainement, ou en haine des arpenteurs qui rēglent le cadastre et répartissent l'impôt, ou enfin des employés aux ponts et chaussées qui convertissent de communaux en routes, et font supprimer de vieux abus chers au paysan ? Tant il y a que ce personnage de la comédie s'appelle *le géomètre*, et qu'il fait son possible pour se rendre insupportable à ceux qui tiennent la pioche et la pelle.

Enfin, après un quart d'heure de difficultés et de momeries pour ne pas couper les racines du chou et le déplanter sans dommage, tandis que des pelletées de terre sont lancées au nez des assistants (tant pis pour qui ne se range pas assez vite), fût il évêque ou prince, il faut qu'il reçoive le baptême de la terre; le païen tire la corde, la païenne tend son tablier et le chou tombe majestueusement aux *riats* des spectateurs. Alors on apporte la corbeille et le couple païen y plante le chou avec toutes sortes de soins et de précautions. On l'entoure de terre fraîche, on le soutient avec des baguettes et des liens, comme font les bouquetières des villes pour leurs splendides camélias en pot; on pique de pommes rouges au bout des baguettes, des branches de thym, de sange et de laurier tout autour; on chammarre le tout de rubans et des banderoles; on recharge le trophée sur la civière, avec le païen, qui doit le maintenir en équilibre et le préserver d'accident, et enfin on sort du jardin en bon ordre et au pas de marche.

Mais là, quand il s'agit de franchir la porte, de même que lorsque ensuite il s'agit d'entrer dans la cour de la maison du marié, un obstacle imaginaire s'oppose au passage. Des porteurs du fardeau trébuchent, poussent de grandes exclamations, reculent, avancent encore, et, comme repoussés par une force invincible, feignent de succomber sous le poids. Pendant cela, les assistants crient, excitent et calment l'attelage humain. „Bellement, enfants! Là, Là, courage! Prenez garde! Patience! Baissez-vous. La porte est trop basse! Serrez-vous, elle est trop étroite! un peu à gauche, à droite, à présent! allons du cœur, vous y êtes!“

C'est ainsi que, dans les années de récolte abondante, le char à bœufs chargé, outre mesure, de fourrage ou de moisson, se trouve. C'est ainsi qu'on crie après les robustes animaux pour les retenir ou les exciter; c'est ainsi qu'avec de l'adresse et de vigoureux efforts on fait passer la montagne des richesses sans l'écrouler sous l'arc de triomphe rustique. C'est surtout le dernier charroi, appelé la *gerbaude*, qui demande ces précautions, car c'est aussi une fête champêtre, et la dernière gerbe enlevée au dernier sillon est placée au sommet du char, ornée de rubans et de fleurs, de même que le front des bœufs et l'aiguillon du bouvier.

După aceea fârtatulă deschide lada miresei și arată zestrea la cei invitați. ¹⁾

De la mirésă se trimite rachiū dulce și în urmă mergū socrii mari împreună cu miriī, mirésa totū cu petélă, dar fără zăvanū.

În Crușova și în totū județulū Casturia pe mirésă o lasă la părinți și se întorcū îndărătū și numai de către seră trimetū de o aducū.

Totū Lunī se cântă și cam următórele cântece:

Fusulū, furca sub părete
 Dar călți totū mă vede;
 Bate-v'arū pustia călți
 Și la bēutū mă găsiți,
 Când în gura pivniții
 Oborocă cu călți.
 Părinte, sântia ta,
 Ce-i cere aceea țoi da,
 Ca să-mi sântesci cânepa;
 Că-mi pusei furca pe bute
 Si mă pusei pe bēute.
 Aista piciorū mă dore

Ainsi l'entrée triomphale et pénible du chou dans la maison est un simulacre de la prospérité et de la fécondité qu'il représente.

Arrivé dans la cour du marié, le chou est enlevé et porté au plus haut de la maison ou de la grange. S'il est une cheminée, un pigeon, un pigeonnier plus élevé que les autres faites, il faut à tout risque porter ce fardeau au point culminant de l'habitation. Le païen l'accompagne jusque là, le fixe et l'arrose d'un grand broc du vin, tandis qu'une salve de coups de pistolet et les contorsions joyeuses de la païenne signalent son inauguration.

La même cérémonie recommence immédiatement. On va déterrer un autre chou dans les jardins du marié pour le porter avec les mêmes formalités sur le toit que sa femme vient d'abandonner pour le suivre. Ces trophées restent là jusqu'à ce que le vent et la pluie détruisent les corbeilles et emporte le chou. Mais il y vivent assez longtemps pour donner quelque chance de succès à la préliction que font les anciens et les matrones en le saluant. „Beau chou, disent-ils, vis, et fleuris, afin que notre jeune mariée ait un beau petit enfant avant la fin de l'année; car, si tu mourrais trop vite, ce serait signe de stérilité, et tu seras là-haut sur sa maison, comme un mauvais présage.“

¹⁾ Burada. Obiceiurile macedonene la nunți.

Și cu aista daŭ mai tare,
 Ș'apoi, ș'apoi ce-a mai fi
 Bărbățelulŭ n'a mai sci,
 Și de-a sci, de-a oblici,
 Vai de pelea lui va fi.

Frunđuliță trei curmale,
 Merge nuna pe cărare,
 Dréptă ca o luminare.
 Vine nuna peste punte
 Cu fesulŭ lăsatŭ pe frunte.
 Ese nuna de prin grăŭ
 Cu naframa pusă 'n brăŭ.
 Vine nuna de la fânŭ
 Cu hurmuzŭ lăsatŭ pe sînŭ.

Frunđulică trei migdale
 Dragă mi-i nuna cea mare,
 Că-i frumósă ca o flóre,
 Ca zăpada-i de albă
 Chiar călină română,
 Buzele moi ca bumbaculŭ
 Și fustă creță ca maculŭ.

Hup, zup, zup, d'abea mă ducŭ
 Și de slabŭ
 D'abea mă tragŭ
 De la ușă, pân'la pragŭ.

Frunđulénă de rogozŭ
 Ași juca și-i podulŭ josŭ,
 Ș'am mâncatŭ pâine de grăŭ
 Să jocŭ cu lelea de brăŭ,
 Ș'am mâncatŭ mălai de mei
 Să jocŭ cu nuntașii mei,
 Ș'ncă pâne de secară
 Să jocŭ din zori pină 'n séră.

Frunđușiță trei masline
 Jócă nunta de trei țile
 Și mirele nu mai vine,
 Jócă nunta pe surcele
 Mai încetă măi vornicele,
 Jócă nunta pe iarbă verde
 Și mirésă nu se vede,
 Din petélă și din flori
 Dintre frați, dintre surori.

2. Lună. Târfăria în Transilvania.

(După *Benedictă Viciu*).

Lună, a doua țî de nuntă, nunulă mare, adunându-se cu chemătoriî la casa mirelui, iea o rotilă de plugă și pună pe ea o loitră de cară cu ună capetă pe telégă cu altulă pe pămîntă, și prindă la rotilă ună cară rău, pe rotilă pună să ședă ună omă îmbrăcată rău, cu pălărie de pae pe capă și cu pipă de tuleă în gură, iar cei-lalți mergă pe josă pe lângă elă. Așa se ducă pe la toți cei chemați la nuntă, cari în țîua trecută aă și luată parte, iar acuma aă întărđiată a veni înaintea nunului; și pe care-lă potă prinde, ilă pună pe telégă așa cum va fi, îmbrăcată saă desbrăcată.

De nu vrea să ședă ilă légă și așa ilă ducă pe uliță dintr'ună șanță într'altulă și de la o pörtă la alta, până la locuința mirelui, unde apoi ilă pună pe-o bancă și apoi trei feciori îi daă trei lovituri cu bătă, dar mai 'nainte de a-lă bate ilă visitéză doctorulă nuntașiloră, că pôte-se bate ori nu? și dacă ilă află că se pôte bate, se hotăresce câte să-i dea. De pedépsa acésta nu scapă nimeni, de nu se rescumpără, plătindă o ferie de vină; datina acésta însă se pare a fi luată de la Sași și numai pe unele locuri se mai practică.

Totă așa și ulcica rădicată susă pe o rudă înaltă la pörtă miresei, care ulciă nuntașii trebuie să o împusce josă;

până atunci nu-î lasă să intre în curte. Acesta e încă datină de la străini, Sași, și numai în forțe puține locuri se mai poate vedea la Români.

După ce s'au adunat toți oșpeții la casa mirelui (afară de călăreți, cari acuma nu mai vin, numai colăcarul și stegarul rămân și pe Lună, a doua zi la ospetie) mireasa pune pe masă ceva de gustare și băutură, apoi cei mai tineri se pun la joc, iar nunul mare se duce acasă.

Părinții miresei pregătindu-se de târfărie cu chemători merg pe un car cu patru boi, luându cu ei și pe cetărași ajunși la casa noului ginere, aci îi pun la masă pe toți oșpeții și petrec împreună cu oșpeții mirelui, îmbie pe mesenii, feresce e datoria starosteii de casă; iar colăcarul cu cetărașii merg cu carul împodobit după nunul mare și venind înapoi cu nunul, la o laltă se pun la masă, mireasa însă nu s'a arătat până acuma.

De aceea starostea târfarilor se declară și țice, că nu vor gusta nimic, până nu va veni și mireasa, se roagă dar s'o caute, și s'o aducă înapoi. Atunci starostea nunului aduce în casă o buduholă urâtă, cu care nefind oșpeții mulțumiți, se roagă s'o caute mai bine. În urma acestora, vin cu mireasa, pe care o conduce nuna mare de mână, îi promite un miel, un purcel sau alt-ceva și apoi șede și mireasa care acum îi schimbă în veștminte de nevestă; locul miresei acuma iar este între mire și nun.

După ce s'a petrecut puțin, starostea nunului face tăcere în casă și pornesc *cinstea miresei*, adică fie-cere târfar și fie-care nuntaș, care acuma la masă, aduce cu sine o găină, ori un colac frumos, sau o ploscă cu vin, ori vinarsă. Muerile și câte-o bucată de pânză frumoasă albă învăluită la o laltă, și acestea le dau cinste miresei, punându-i-le pe masă.

Cinstea începe de la nunul mare pe rând până se gată, dându-și fie-care cea ce vrea să cinstescă în mâna starosteii, care le închină miresei, spunându cine le dă și ce dă și începe așa:

Cinstită gasdă de casă
 Dumneđeū să te trăescă,
 Traiulū să ți-lū totū sporescă,
 Binele să-ți înflorescă.
 Cinstite staroste de locū,
 Dee-ți Dumneđeū norocū,
 Iasă-ți pĕrulū prin colopū
 Și din cojocū câte unū flocū.
 Mĕ rogū să mĕ ascultați
 Vorba sĕ nu mi-o mutați,
 Ce-ți căpĕta să primiți
 Și frumosū să mulțumiti.
 Dumnea-vóstră, iubiți frați,
 Faceți bine și iertați
 Vorbele să nu-mi schimbați,
 De-o grăi, că ađi nu-i Marti.
 Așa dară duhulū sântū,
 Imi dădū și unū cuvintū
 Ca să vorbescū pentru toți
 Frați, cumetri și nepoți.
 Aici, cinstita nună mare
 Care bună voe are
 Deosebĭ de a sa soție,
 Celū din sânta cununie,
 C'unū colacū de grăū curatū
 Cum Dumneđeū i l'a datū
 C'o butelie de vinū
 Ca să-i fie voia 'nplinū,
 Cinstesce pe ai sĕi finĭ.
 Acĕsta-i cam puțintelū,
 Da-i cinstesce și c'unū purcelū,
 Și ȑice așa prin mine
 Să iee'n nume de bine;
 Și de cum-va o mai trăi
 Cu mai multū îi va cinsti.
 Mai încolo o fată de nunū
 Și aduce semnulū bunū,
 O butelie de vinarsū
 Ca să o dămū pe sub nasū

Să ne trecă de necaz
 Și o hodă selbatecă
 De pe tălul bandului prinsă.

Unu vërü saü o verişöră.

Iși arată iubirea
 Cu o butelie de vinu
 Să-i fie voia deplinu,
 Cu o prepeliță
 Pestriță,
 Adusă din Bistriță,
 Cornurată,
 Gulerată,
 Mercurată,
 Vinerată,
 Și ouă,
 Câte trei ouă,
 Să trăescă,
 Să sporască.

Altü vërü saü verişöră.

Iși arată iubirea
 C'unu taieru de porcelanu
 Să pună în elü hirénü
 Cu nescari linguri de pleü
 Să mănânce cu ele oleü.

Sóera mică.

Mai încolo sóera mică,
 Care-a rămasü cu nimică,
 Și-arată iubirea sa
 Către jupânesă mirésü
 C'unü colacü de grăü curatü
 Din tótă inima datü,
 Și c'unü valü de pânză albă,
 Cum e pânza mai frumósă,

Urzită din postul mare
 Nevedită la Rusali
 Țesută la sân Nicóre,
 Poftindu-î cu iubire
 Vieță și fericire,
 Și dice așa prin mine
 Să o iea 'n nume de bine,
 Că de cum-va va trăi
 Cu mai mult îi va cinsti.

O soră.

Își arată iubirea,
 Cu nisce bucene frumosă gătite
 Și prin mijlocă găurite,
 Înfășurate cu curele,
 Bate-mi-ară aste măsele,
 C'o butelie de vină,
 Să-i fie voia deplină.

Altă cine-va.

Ună cinstită omă de omenie,
 Cu a sa dulce soție,
 Își arată iubirea
 Cu nescări frumoși bureți,
 Pare că-să din Glogoveți,
 Cu nisce fluturi mărunți
 Cari umblă pe sub munți,
 Și pe la noi umblă mulți,
 Mai cu sémă pe la munți.
 Mai pe urmă nunulă mare,
 Celă cu dola în spinare,
 Bagă mâna 'n busunare
 Și cinstesce pe finii dumi-sale
 Cu niște galbeni din țară,
 I-a câștigatū astă vară,
 I-a fostū ascunsū în cămară
 Și acuma i-aū scosū iară,

Și cu niște taleri mari
 Rămași încă de Tătari,
 Pe dreptul sunt câștigați,
 I-a ștersu c'aũ fostu întinați;
 Și încă cu niște hărții,
 Cine scie de câte miș,
 Și cu mai mulți
 Banî mărunți,
 Crucerî, groșite, bănuți,
 Ce i-aũ câștigatũ sëracu,
 De când a umblatũ cu Iancu.

Isprăvindu-se cinstea se punu mâncările pe masă și numai decât urmază prânzului. In vreme ce óspeții mănâncă, colăcarulũ saũ starostea târfarilorũ rădică unũ paharũ și ȃice: Cinstite socru mare și cinstiți ómenî de omenie, noi astăđi venindũ pe cale, amũ pățit'o cam șodũ cu niște ómenî de omenie, cu care ne-amũ întelnitũ pe calea cãrligatã, cum veneamũ cãtre dumnea-vóstrã, cã nunulũ ne-a întreatũ:

— Unde mergeți ómenî de omenie?

— Mergemũ, ȃicũ, pe târfãrie.

— Unde ȃice: pe câmpie?

— Ba nu, cã pe târfãrie.

-- Da, da, vë duceți pe câmpie dupã trestie.

— Měi omule, nu vorbi, cã nu mergemũ pe câmpie dupã trestie, ci mergemũ pe târfãrie

— D'apoi sëraciĩ ómenĩ, auđi tu, cã mergũ la robie; dar ce ómenĩ nebunĩ, sã se ducã de bunã voe.

— Měi omule du-te 'n trébã-ți acuma;

— D'apoi vë duceți la Gherla?

— Ómenĩ bunĩ, ȃice cela-laltũ, lãsați-lũ cã-i surdũ, nu aude ce ȃiceți, da dumnea-vóstrã vë duceți pe târfãrie.

— Acolo, acolo bãdiucule

— Dumneđeu sã vë ajute, dar rea veste amũ auđitũ de acolo.

— Cum așa?

— D'apoi așa, că socăcița astă nópte tótă nóptea n'a putut dormi de grija somnului; ađi diminéță, des de diminéță, când era popa în biserică, s'a sculat ș'a pornit pe uliță, să mérgă la bolțiță să cumpere borșu d'o groșiță, să vă facă zémă acrá. Când a fostu la calea jumătate a statu în locu să-și schimbe cismele, că era desculță și o rodea la călcăiú. Când a ajunsu la bolțiță, boltășița încă nu s'a fostu sculatú, atunci de grabă mare a prinsu a fugi totú cătinelú până acasă și când a sositú, aude că și dumnea-vóstră sosiți; acuma ce să facă?

Câte óle,
Tóte erau góle,
Și de blide
Îți venea a ride,
Atunci de supérare
A căduțu pe căldare.
De acolo cum s'a sculatú,
A căduțu pe o ólá cu pásatú,
Dar omulú acesta ne a înșelatú,
Că sucăcița fórte bine ne a ospétatú,
Și să nu gândiți că dóră s'o fi îmbátatú,
Că numai unú butucașú ca acesta a fostu rădicatú,
Trăiască dar jupánésa sucăciță la mulți ani.

Voindú starostea de casă să dea de scire bucătăriței, că póte aduce alú doilea felú pe masă, ăice:

Prea frumósă socăciță,
Mă rogú să-mi dai ascultare,
La o scurtă cuvintare.
De poți eși curéndú afară,
Și te du în cea cămară,
De nu te dóre piciorulú,
Dóră vei afla toporulú;
Apoi du-te ia cea pórtă,
Ș'o tae darabe tótă.

N'a vrea gasda să te lase,
 Dă-i cu muchea de cele grase;
 Ia darabele în brațe
 Și vină cu ele'n casă,
 Și pe focu le grămădesce,
 Mâncările de 'ncăldește.

Puindu-se pe masă ală doilea telu starostea nunului adică colăcarulū, sculându-se, face semnū să tacă toți:

Cinstiți meseni și ómeni de omenie,
 Cinstitulū nunū mare
 Care bună voie are,
 Vrea să pornescă unū paharū.
 De darū
 Pe séma finilorū dumi-sale
 Ca să-i ajutămū pe acești doi tineri;
 Că acum făcându-se gasdă nouă
 Aū multe lipse;
 Așa dar pornimū unū paharū de darū
 Și cine-și va băga nasulū în paharū
 Să-și bage și mâna 'n busunarū
 Și cine va bea paharulū,
 Să-și dea și darulū.

Apoi pune unū paharū de vinū pe tăerū, ilū dă întâiū nunei, și așa pe rëndū la toți óspeți și casnicii; în urmă gatā la nunulū mare, care pune bani mai multū decât oricare; iar de nu pune mai mulți, atunci oricine are dreptū *sa-lū cumpere*, punëndū mai mulți decât nunulū, când aceasta își perde finii și dreptulū de nunū; de aceea nunulū e silitū a doua óră și chiar a treia óră să-și rēscumpere finii și dreptulū de nunū. Până umblā paharulū celū de darū, nuntășii nu se scólā de la masă, ci-și petrecū cu tăerulū se daū nunulū saū nunei, și acēsta îi dă miresei cu tăerulū. După aceea mai umblā și cetārașulū cu cetera învéluitā, đicēndū că s'a stricatū și să-i dea crucerū să-și cumpere alta saū să și-o dirégā și să-și cumpere strune; acestuia încă îi mai dă cine cât vrea.

În urmă vine bucătărăsa cu mâna legată, cu o lingură mare în mână, și cere crucerii de lécuri, că s'a arsă făcându demâncare și fie-care pune câte ună cruceră sau doi în lingură, apoi ese socăcița jucându și ȃicându, că acum nu o dore nimic. Însă cetărașul și bucătărița nu umblă decât acolo unde le dă gazda voe. După acésta, sculându-se de la masă, sau până nu s'a sculat, se începe *jocul miresei*. Acésta pe unele locuri se face așa, că-lu plătesc până ședă încă la masă, apoi sculându-se joca *jocul miresei* o dată și apoi își petrecă după plac, dar de regulă jocul miresei se face așa: încă până nu s'a sculat oșpeții de la masă stegarul face loc în casă, scoțându afară mese, apoi desvêlue stégul chiuind:

Dis'a maica să mă 'nsoră,
Să-i aducă în casă noră,
Să o bată de cuptoră,
Câte o-dată
Și de vatră,
Să nu fie supărată.

Iea apoi mirăsa de mână, o învêtesc de câte-va ori, o dă la fie-care bărbat și femeie fără de alegere de tineră sau bătrână; câți sunt de față în casă sau pe afară toți trebuie să joca jocul miresei și să plătesc pentru el. Spre scopul acesta se pune ună tăeră golă și în acela aruncă banii de joc, care câți vrea să dea. Stegarul bagă vina celui ce a jucat cu mirăsa: că mirăsa s'a schiopat și trebuie s'o vindece, și așa celui care a jucat trebuie să plătesc, ba și cei cari nu joca încă trebuie să plătesc toți jocul miresei. Jocul acesta însă este scurt, numai de vr'o trei învîrtituri, și când se opresc stegarul o și prinde de mână, ca să n'o fure cine-va de la el, când apoi stegarul ară fi silit să o rescumpere. Bani adunați pentru jocul amintit se dau în mâna miresei. Nuntașii scotă apoi tôte din casă (afară de o masă, la care să-și petrecă cei cari nu joca)

și se dau la joc. Aci e de însemnată, că fiindă aprópe séra târđiă, după ce și-au petrecută bine, mergă acasă.

3. Lună séra.

După ce s'a sfirșitū mēsa uncropului, nuntașii esū afară, caută unū parū înaltū, ilū batū în mijloculū ogrăđei, spânzură în vērfulū o dihoniță cu păcură, o aprindū și dă o lumină de luminéză totū satulū. Nuntașii se prindū rôtă în jurulū focului, cimpoesulū cântă și ei jocū de se prăbușesece pămîntulū. Dintre pehlivani, binișorū, binișorū, aducū unū mănunchi dintr'unū maldărū de stuhū saū de papură și numai de-o dată nunulū saū socrulū celū mare se trezesce cu elū în spate; și când dă să țupăescă, stuhulū saū papura totū foșnesce, iar ómenii ilū necăjescū rîđendū: „Cinstite socru mare, te-aū gătītū și te-aū împodobitū numai să-ți fie de bine.“ Socrulū rîde dea-valma cu nuntașii, sārindū mai sus totū mai sus cu snopū cu totū. Când sócra cea mare rîde mai cu hazū hop, îi atárnă și ei în gătū o traistă cu o rață; ce-o mai sucescū, ce-o mai învêrtescū, când numai ce și rața scóte capulū din traistă pe-o bortă; din ómeni începū s'o tragă care 'n cotro, iar ea: maac, mac, mac, de te nâncesce nu alta. Câte-unū omū mai îndrăsnețū se dosesce printre nuntași, ținendū unū șiragū de covrigi la spate, se alătură pe lângă sócra mică și dă să i-lū arunce în gătū, dar și ea unde mi-i înșfacă și începe a-lū bate cu covrigi în capū, până ce se sfarmă; de sare câte unulū să-lū apere, sócra-i dă și lui de cheltuială.

Unii mai necăjescū pe socrii mari, atêrnându-le de gătū vatala, ițele și câte și mai câte, până ce ese bacșișū.

Tuturorū șotielorū și tuturorū năsbutiilorū aici li-i loculū. Ómeni îmbrăcați turcesce și care de care mai schimonosiți la trupū și la față, de nu-i cunósce nici bóla, se agață de tine ca scaiulū de óie și deabea scapă unulū de dînsulū, popíc pe

capulū altuia; ce vrei? însū gura satului; ce-ai făcutū, ce-ai vorbitū, ce-ai gânditū totū scie, și numai te'ncrucesci cum îți spune tóte pe șirū ca de pe carte. Ómenii facū mare hazū; numai ce-ī auđi: „iea mai spune, iea mai spune și de jupá-nulū cutare, ce scii?“ și așa-sū de cu iscusință la înjghebatū palavrele, de se prăpădescū nuntașii de rîsū, fără însă să-ī fie cui-va cu supérare. Câte-o nichiduță numai se apropie de câte-o nevăstuică frumușică și-ī șoptesce:

— Eī ce ȓici lelică, să spunū ce sciū eū?

— Ba mai bine păzesce-ți gura, că ai cinste de la mine; ș'apoi trece cu șaga iar pe la cei bētráni; și așa petrecū pînă hăt târđiū, când căđuți de obosală ducū mai întáiū nunii acasă cu lăntarii și apoi s'aciuză fie-care la odihnă pînă a doua ȓi, când iarăși o pornescū.

4. Marți légă mirésa, o învėlescū, o îmbrobodescū, ȓi punū cārpa și o desgovescū.

După câtū amū auđitū, în vechime vreme nunta ținea mai multū de o sēptēmānă, acuma însă la cei cu dare de mână ce mai este, pe când la cei mai mulți rarū, rarū stră-lucesce o nuntă ca în ȓilele bune, căci pe capulū norodului a începutū a veni ȓiua cea amară a nevoei: pămîntulū nu mai este prielnicū ca în alte vremuri. In loculū celorū mai multe păduri, podóba pămîntului, n'a mai rēmasū decât târși; rarū, rarū ȓi se veselescū ochii și ȓi se bucură inima de vederea mlăȓii, căci mai multū pănă și rădēcinele codrilorū străvechī le scotū, făcēndū pămîntū de arătură. Nu mai sunt păduri, cari să lege plóia și s'o trămită la vreme de trebuință; ș'apoi pănă țėranulū să-și facă și boeresculū, cirta lui se închircesce, i-o îngălbinesce mohorulū și pălămida; în popusoeshi lui nu numai că nu se póte ascunde unū călărețū cu calulū, după cum ne povestescū bētránii, ci de abia nu se zăresce iepurele; și când pe popușoeshū l'a prinsū tómnă

în patru frunđe, nevoea bate la ușa Românului; și se scie că pe câtü lungesce bogăția pe atâta scurtéză sërăcia; și de aceea cu durere de inimă amü întâlnitü în multe locuri legatulü miresei încă de Duminică, în vreme ce legea din bătrâni ni-lü pune tocmaï pe Marți.

Marți căți-va din nuntași cu läutarï și cu mirele 'n frunte mergü de aducü nunii, ca să lege mirésa.

La casa mirelui s'aü adunatü neveste și se pregătescü pentru masă. Mirésa de îndată ce vede că aü venitü nunii, se gäväsdesce unde póte numaï să n'o găsésă.

Atunci să-lü veđi pe vorniculü, cum se îmbracă uritü, cum își spoesce fața cu cărbune, își pune pe capü câte și mai câte, iar în spinare și pe umere își atárnă darurile sócrei și chiar a călțunăreselorü.

Prin Dobrogea o umflă și pe sócră în spate și pornescü la cătatü mirésa; cum o mai pórtă pe béta sócră prin tóte ungherele, pälind'o de tóte muchele, până ce în sfirșitü aü datü cu crucea peste mirésă. Sócră ó cam dojenesce, și luând'o de mână o dá nunei.

În Oltenia aducü o șea, așternü unü läicerü în mijloculü casei, punü pe elü șeaua și apoi o aședă pe mirésă.

În Moldova la legatü pe mirésa ó ține mirele în brațe și de-i cam slabü de duhü, plänge; iar ómenii prăpădindu-se de risü đicü: vedeți dacă i-a pusü mărgelē la gätü când era micü. ¹⁾

În jud. Tecuciü, Tutova, Putna și Dobrogea, la legatü îi punü miresei pe brațe unü copilașü frumosü, ca de așa copilași frumoși să-i facă Dumneđeü parte. În Dobrogea și în Oltenia îi mai punü pe brațe încă și scutece, fașă și alte bulendruțe, ce trebuie pentru unü copilü, ca să fiă cu mare dragoste pentru copilü și să-lü caute bine. Vornicelulü cu douē be-

¹⁾ Ia fă-te că vrei să puï la gätü mărgelē unü băitelü din Moldova, să veđi cum fage și țipă de gândesăi că-lü taiă.

țișore de răchită, de mărū dulce sau de trestie, jōcă cāntāndū înaintea miresei; și în părțile pe unde mirésa are hototū, vornicelulū câtū de câtū totū dă la mirésă până ce-lū rădică și apoi vrea totū așa să-i smulgă și florile cu petela ce le are înfășurate pe capū, atunci mirésa se prinde cu amēdouē mânele de florī, plāngēndū și bocindu-le că de acum n'are să le mai pōrte. De mirésa-i prōstă, rīde și se bucură, că s'a vēđutū nunta rădicată

În Muntenia o fată ține pe dosū oglinda, ca mirésa să nu se pōtă vedē, și încă șese sēptēmānī după nuntă n'are să se uite în oglindă.

Câte o dată ține și mirele oglinda. Când nuna începe a despleti mirésa, mirele-i pune pe capū unū banū de aurū sau de argintū, după putere, care, când nuna o pēptănă, îi cade pe brațe.

În timpulū acesta lăutarii cāntă:

Oī sērace pērū negru,
 Cum am să mi te legu,
 Nici vēntulū să nu te bată,
 Nici sōrele să te ardă.
 Cresceți florī și 'mbobociți,
 Bobociți și înfloriți,
 Că mie nu-mī trebuiți;
 Cresceți voi florī câtū gardulū,
 Dacă mi-am legatū capulū.
 Tacī mirésă nu mai plānge,
 Unde purtai florile,
 Ți-orū trage cu palmele,
 Pe unde purtai păunii
 Rēū ți-orū trage cu pumnii.

Sōcra cea mare.

Taci nu mai spune minciunī,
 C'asa n'are să mai fie, cum ȓici tu.
 Lăutarii spunū minciunī,

De amăgescū miresele,
 Ca din ochi să-mi lăcrămeze,
 Din inimă să-mi ofteze.

După ce nuna a peptēnat'o, o împletește în două cođi, i-le așeză pe capū frumosū, îi pune printre cođi bani de argintū, o fărământură de pâine și-o crenguță de busuiocū, ca să aibă în viéță bani, pâne, și să-i fie tot-d'a-una dragă bărbatului.

În Dobrogea și la Româniî din Chersonū, îi punū mireseî fesulū celū cu baere, ca unū șerpē de argintū saū cu măргеle.

În Bucovina a mai rămasū încă fesulū; elū s'a perdutū în Moldova.

În Muntenia și Oltenia, pe ici pe colea, încă se mai zăresce fesulū; în tóte cele-lalte părți loculū fesului îlū ține barizulū roșu, cu care o légă pe mirésă pe frunte. Pe d'asupra barizului saū a fesului îi' pune unū tulpănașū albū, lăsândū să se vadă o mărginuță numai de jumătate de degetū; pe d'asupra o mai légă cu unū barizū verde saū ce culóre poftesce; și, de le-î adetulū în acea localitate ca nevestele să umble cu ștergare, atunci sócra întinde nunei unū ștergarū de borangicū saū de bumbacū frumosū cu vrăste saū alesături, și-lū pune pe capū prinđcndu-i capetele cu boldurī cu gămălii frumóse. Nu în tóte localitățile însă ștergarulū se aședă totū unū felū. În părțile unde mirele ese din casă, când începe a o lega mirele ese din casă, și numai la sfirșitū îlū chémă pe mire să vadă de ș'a cunósce nevasta, pe care o dă între femeî. Mirele se preface că n'o cunósce, și dă să pue mâna când pe aceea, când pe aceea, pe cari trebue să le lase, căci barbațiî lorū sarū fie-care, đicēndū că-i a lorū. În cele din urmă mirele, găsindu-și nevasta, o iea de mână și se ducū înaintea nunei, căreia îi sērută mâna, iar iea sērutāndu-i, îi dāruesce. În vremea asta masa-î gata, nuna-și iea finii de mână și-i așeză la masă; și pentru întâiași dată mirésa-î în

rëndü cu gospodinele. Vornicelulü începe cinstea, fie-care din neveste o dărucesce cu ce vrea, ș'apoi începe masa gospodăresce.

În jud. Covurlui în vremea mesei sémănă pe miri cu grâu, oređü, cofeturi, stafide și chiar pâne și sare, strigândü cu toții : cu norocü! cu norocü!

La Poloni, după Düringsfeld, cântândü îi despletesc pë-rulü miresei, ilü péptănă, îi taie din pë-rü și-î pune trei talere pe o farfurie și toți dau după putere; se pune mirésa și femeile măritate la masă, pentru a bea în sănătatea nevestei.

În unele părți pe mirésă o légă preotésa, care le face nuntașilorü și masă.

Același obiceiü ilü găsimü la Ruși, unde nunta merge la casa preotului, preotésa légă mirésa la capü, masa-î pregătită, îi ospëtéză frumosü și toți flăcuii o dăruescü pe preotésă; de a mai rămasü din șășchi ori din lejanî, se împărțescü la nuntași.

După masă toți nuntași se ducü la nunulü celü mare unde iar jocuri și petrecere pînă de către séră; și, de nunulü îi cu dare de mână, le dă și masă.

Când se despărțescü și când nuna-și iea diua bună de la fină, lăutarii cântă :

— Mergî finuța sănëtósă,
Că deacum ți-ai făcutü casă.
— Sărutü mâna nănășică,
Că m'ai făcutü nevăstuică.

Cea ce sunt în Transilvania Corintei, în Muntenia sunt Pocânzeii. Lunî, și mai cu deosebire Marți, părinții fetei trimetü către tineri daruri cu unulü, doi, sau chiar mai mulți pocânzei. De românu-î bogatü póte avé optü și chiar dece. Pocânzeii isü gătiți frumosü și împodobiți cu năfrămî.

La Istrieni: „Serbarea nunței duréză adese-ori câte-va diie; e singura onóre care se face miresei; mai târđiü ea întră în vieța ei casnică, muncă grea, trudă și disprețü sunt

sórta ei. Acéstă înjosire nimicesce moralulú ei, ca neglijezá exteriorulú sêu și îmbétrânesce înainte de vreme. ¹⁾

3. Mercuri. Plăcintele.

Cine se mai póte ținé de datinele strébune, Mercuri se adună la plăcinte tóte némurile mirelui, socrú toți și parte din cei de la nuntă; sócra cea mare aduce 'n casă covățica cu făină, sita, sucitorulú, și le dá pe séma miresei, s'o cerce, că ce póte. Mirésa legată la capú ca nevestele, cu mânecele sufficate, dinainte cu șurțú saú pestelcă, prinde sita între palme și cerne făina, o plămădesce și când la frământatú, care de care să-i facă câte o năsbucie: ba-i aruncă mazăre, saú chiar grăú, apoi buruene ca să-i cerce răbdarea, că de nu va avé răbdare numai la atáta, apoi cum va puté duce gospodăria cu tóte greutățile și neajunsurile ei. ²⁾

Când aluatu-i gata și dá miresa să-lú adune, nime nu-și iea ochii de la dinsa, că de la cum scie femeia a aduna aluatulú i-se cunósce inscusința și gospodăria. ³⁾

De tinéra nevastă-i la loculú, ei nu trebue să uite nici-o dată, că-i trebue chelmú și chiar de nu-lú uită, să-lú ție bine din ochi, căci alt-felú i-lú fură, și când dá să prindă aluatulú, prinde-lú dacă ai cu ce; dá în drépta, dá în stânga, că parcă-și aduce aminte, că lăsase încă o mână de făină, dar pace, chelmulú nu-i, tótă făina-i strânsă și ea șéde așa, și toți rídú. De mirésa-i hâtră însă, își aruncă ochii încolo 'ncóce, și de vede că nu-i chelmulú, iea o lingură de untú, o în-

¹⁾ Istrienen. Triest.

²⁾ Din vremuri bétrâne era adetulú să dea fetei de măritatú unú sculú încălcitú, și de-lú putea descálci fără să-lú rupá ci pe îngăduială, atunci bună de măritatú era; de nu, trebuia să aștepte până va avé răbdare, cum se cuvine să fie ori-ce gospodină.

³⁾ Țéranulú catá întâiú la gospodărie și apoi la avuție; nu-i vorbă, că de multe ori acésta ese înaintea celei dintâiú, de unde și proverbulú: „Moșia măritá urgia.“

tinde pe masă și prinde aluatul; de i-aŭ ascunsă și untulă găsesce ca nisce grāsime, cu atâtŭ mai rău pentru nuntași, și când ei vĕdŭ că nu-i de șagă, atunci îi dau înapoĭ chelmulŭ.

După ce aŭ întinsŭ plăcintele, le umple cu brânză, saŭ fie-care cu ce are și cu ce pŕote, și înainte de ale da în cup-torŭ, le unge cu miere; pe unele locurĭ le unge la scosulŭ din cuptorŭ, ca să nu trecă așa multă miere.

După ce le-aŭ împărțitŭ nuntașilorŭ, în Dobrogea jŕcă o horă în mijloculŭ căreia îi nuna cu milĕua în mână. La sfîrșitŭ nuna trage cu milĕua vr'o câte-va peste spatele mirelui. Mirĕsa tŕnă rudelorŭ bărbatului de spĕlatŭ pe mânĭ, obiceiŭ, care, după Düringsfeld, îlŭ găsimŭ și la tŕte popŕele slave.

Câte unulŭ din pehlivanĭ, ca să mai facă ca ōmenĭi să ridă, de vede vr'unŭ nuntașŭ desculțŭ, țuștĭ c'o cofă de apă peste picĭore.

În Dobrogea, după ce aŭ scosŭ turtele din cuptorŭ, o strânge pe cea mai mare și mai frumŕsă. În Cerna facŭ nu-mai o singură turtă și după jocŭ, mirĭi cu nuntașĭi, ce s'aŭ întĕmplatŭ, întovărășĭi de gasdă se ducŭ la fŕntână, acolo deverica jŕcă turta, iar cei-lalți învârtescŭ hora în jurulŭ fŕntâneĭ, până 'n de treĭ orĭ; atunci mirĕsa scŕte o cofă de apă, mirele slobŕde în ea parale, ș'apoĭ o varsă cu piciorulŭ, și toți gustă din turtă.

În Macedonia, a patra đĭ, Mercurĭ diminĕța, noua căsă-torită împreună cu mai multe femei și lăutarĭi se ducŭ la șĭpotŭ să iea apă cu unŭ vasŭ, și după ce l'aŭ umplutŭ, unge șĭpotulŭ cu untŭ, pe care-lŭ iea înadinsŭ cu ea; după aceea întorcĕndu-se acasă, aruncă lângă șĭpotŭ mai multe moneđĭ și o pereche papuci, pe carĭ le ieaŭ băețĭi carĭ se ducŭ și ei la șĭpotŭ, strĭgândŭ: „s' bănĕză n'vĕsta“ (să trăiască nevasta). Ducĕndu-se la șĭpotŭ, cântă cânteculŭ următorŭ:

Alea fĕtă s'mergemŭ tu apă,
Duțeți-vĕ voi, eŭ nu-mĭ vĭiŭ,
Dada bine ne irusi
Duminecă către séră,

Haĭ, fată să mergemŭ la apă,
Duceți-vĕ voi, eŭ nu mergŭ,
Mama pe mine mĕ logodi
Duminecă spre séră,

Și dăde cinci mii flurii,
 Ș'unu nelu de asme curatū;
 Invéstă-te tu caftane,
 Stivalette de arazame
 Dimandate pe unū bichearū,
 Pe unū bichearū neînsuratū,
 Ne'nsuratū și necurunatū.

Și dete cinci mii flurii,
 Ș'unu inelū d'argintū curatū;
 Îmbacă-te cu caftane,
 Cū botine de lacū
 Comandate prin unū holteiū,
 Prin unū holteiū neînsuratū,
 Ne'nsuratū și necununatū.

La șipotū se cântă așa:

Umple soro, varsă frate,
 S' li dămū apă a lei mușate,
 Nu li sete a lei mușate,
 Că li fôme a lei criplate.

Umple soro, tórna frate,
 Să-i dămū apă celei frumoșe,
 Nu-i sete celei frumoșe,
 Că-i fôme celei mâncăciōșe.

Întorcându-se nevasta de la șipotū i se punū în cale crengi uscate și bolovanī de pétră, pe cari ea e silită să-i dea la o parte; acasă apoi ea începe a lucra cu furca și a face plăcinte, pentru ca să o vadă bărbatulū că e gospodină.

În Magarova, Neagoște, turtele isū îndulcite cu zaharū, și la urmă îi dă să 'ncépă colțunū să vadă de scie a 'mpleti.

Mercuri de către séră socrii cei mici, luându-și diua bună, poftescū nuntașii pe Dumineca viitoare la dînșii, și după ce au mai îmbrățișatū încă o-dată pe tineri se sue în carū și plăcă, nu cu puțină durere în inimă, că și-au lăsatū copila în casă străină și pe mână străină, sciindū bine că:

Soerulū a ocări-o
 Și bărbatu a probozi-o
 Și sócra a moronci-o
 C'orū mustra-o fără vină
 Și i-orū căta totū pricină
 Ca s'o bată fără milă,
 Că bărbatu nu-i părinte
 Să rabde multe cuvinte.

După plecarea părinților fetei, de tatălū mirelui îi gospodarū cuprinsū, mai ține nunta încă o di saū douē. În timpulū acestū din urmă nu mai este nimicū cu șartū. Mâncarea-i

pe apucate, mai la sémă-i jocul și bătura; iar când mirele chiamă lăutarii de le plătesce, și ei urându însurățelilor noroc și sănătate își ia rămasă bună, petrecu arcușul prin strunele scripcii, o umflă subsuoră și-o plăcă; mulți din cei pe loc, dornici se uită pe urmele lor și o părere de rău le strânge inima, ca la plecarea unui vechi prieten, pe care multă vreme n'ăi să-l mai vezi. Apoi toate intră în vechia lor liniște.

Mirésa-și strânge petela cu florile ca ochii din cap, că de s'alătură vr'o femeie răutăcioasă și-i smulge o florică, câte va fire de petelă, sau o fărâmurică de ceară din lumînări, o vrăjesece, și-i poate strica traiul cel bun. ¹⁾

De multe ori miresele închină lumînările, florile și petela Maicei Domnului, ca să-i dea copii frumoși și să-i ocrotască căsnicia.

Nevasta cea tânără își păturește rochia de mirésă și celelalte strae cu care a fost mirésă și le așterne pe fundul lăței. Din răstimp în răstimp numai o arată copiilor; de are zile multe o mai arată nepoților, iar pe patul morții lasă cu limbă de mărte s'o'mbrace cu rochia cea cu care a fost mirésă, crezându că pe lumea cea-laltă mai cu ușurință o va pute recunoște bărbatul-său.

Joi și Vineri în Macedonia se împărțesc darurile la toate rudele bărbatului, cari dau vase de aramă sau alte lucruri trainice, ca să le potă apuca din tată în fiu.

Sâmbata mai prin toate părțile mirele și mirésa cu socrii sau cu vre-o rudenie bătrână se duc la biserică de le fac molitfa.

6. Duminecă. Cale primară sau cale pe mare.

Duminecă des de dimineță se strâng la nună mirii, nemiștile lui și câți-va din nuntași și merg la părinții fetei; pe

¹⁾ Sciut este că, când o fată vrea să se mărite n'are decât să iea de la o mirésă o florică și câte va fire de petelă, să-și facă cu ele scaldătoare. Și poate trage iarna ceea nădejde de măritat de bună sémă.

unele locuri ducă părinților colaci, după puterea fie-căruia. Sfirșindu-se masa, părinții pregătesc să dea fetei lor cele giuruite. De-î iarnă mai tot-d'a-una vitele rămân la tatăl fetei cu iernatecul și le ia numai atunci când flăcăul îi cu putere și are nutreț. De părinții fetei îi dau vita încă din iarnă, atunci o împodobesc, legându-i de corne năframă, flori de tângu sau siminoc.

De socrii dau fetei căruță cu cal, tij ilă împodobesc frumos. Mama mai dă încă fetei te miri ce din casă, c'așa-i părintele să facă ori-ce numai să-și vadă copilul norocit; și mare jale te prinde, când auți câte unul oftându și dîcîndu: „totu ce am avut la sufletu i-am dat, dar numai norocul nu-i l'am putu da.“

Când sta gata de pornire, vornicelul său nunul cel mare ia tinerii de mână, îi duce înaintea socrilor să îngenucheze, ș'apoi în numele lor, le cere binecuvîntarea.

Părinții îi binecuvîntă ș'apoi îi sfătuesc, să nu facă rîsu în lume, să le rușineze bătrîneța; ci să trăiescă bine, să se iubescă, femea să caute în cinstea bărbatului, iar el să aibă milă de ea; că atunci numai merge bine, când este unire între soți; să întindă mână de ajutor nevoiașului, și să fie îndurător cu veduva și cu copilul străin, că nu se scie dîlele omului și cum se'ntorce róta norocului; să facă tot-d'a-una binele, că numai atunci dă Dumneșu spor și isvor în casă. Să ospeteze și să găzduescă drumeții, că de ce i-a dat Dumneșu patru pereți omului.

Păziți credințele și legele din bun și străbun, și Dumneșu vă va da cu belșug pîne și sare în casa voastră. ¹⁾

¹⁾ Maha-Bharata de Krishna Dwaipayana sau Vida-Vyasatrad. Hippolyte Fauche: Kunti binecuvîntă pe nora sa Drañpadi. După cum Indianii cu zeul cu căi verși, Rohinã, Culunus, Damyanti cu Nala, după cum Bhadra cu fiul Viçravas, Arounthati cu Vacishtha și Lakshmi cu Nârâyano, astu-fel să poți tu fi cu soțulu tău. Fericită, înconjurată de plăceri, îmbătăta de toate veseliele, luând parte la jertfe soțulu tău, credincioasă legăturilor tle, cătră soțulu tău, fi o mamă de eroi

La câte-va săptămâni după nuntă însurăţelul cu socrul s^{eu} se duc^u la stăpânul^u moşicⁱ, fie arendaş^u sa^u boer^u vecinic^u, şi intră în vorbă pentru loc^u de casă în vatra satului, şi de are loc^u de casă de la părinţi, atunci pentru ogor^u în ţarină şi câte-va prăjinⁱ de fănaţ^u, şi-l^u aşed^u gospodar^u pe jumătate boeresc^u. Acesta era în vremea boerescul^u, în urmă, când veni pontul^u, se schimbă şi regula, fie care ţeran^u fiind^u îndatorat^u să lucreze cu plată. Acum^u însă-î angajamentul^u, când fie-care lucr^u după voe şi mai mult^u după cum îl^u ajunge nevoia, că nu zadarnic^u îi proverbul^u: „nevoia de multe orⁱ te duce pe unde nu ţi-î voia.“

Ōmenii din sat^u, cari după puterea lor^u încă da^u mână de ajutor^u însurăţelilor^u, ca să-şi p^otă rădica şi casă, de vreme ce sciut^u este că nimic^u nu-î mai bun^u pe lume ca acea de a av^e omul^u păreţil^u lui.

7. Colaciil nunului.

În Transilvania: M^{er}ul^u de cununie.

(După Benedict^u Vici^u).

Pomul^u de cununie, *pentru ca să aibă ei şi familiile celor^u căsătoritⁱ pe cea-laltă lume un^u pom^u, pe care să se odihnescă.*

Cam pe la Sântă-Măria cea mică orⁱ şi mai târđi^u, când a^u vin^u no^u, însurăţel^u cump^{er}ă vr'o 12 vase de lut^u, cam

---

şi vedⁱ fiil^u t^{ei} bucurându-se toţi de vieţă. 7353. Cinstesce pe ōmenii venitⁱ în casa ta, pe ōmenii bunⁱ, pe bătrâni, pe copii, că anii t^{ei} să curgă cu un^u curs^u vecinic^u, urmându dr^{ep}ta judecată. Prietenă statornică a virtutii sfinţesce un^u fi^u al^u t^{eu} pe tronul^u oraşelor^u, regatelor^u şi a celor^u mai frumose provincii ale Kuradjângalei. 7355. Dă în destulă stăpânire bramanilor^u, în marele lor^u sacrifici^u un^u Acwa-Medha. Acest^u glob^u întreg^u cucerit^u de către soţii t^{ei} cu mare vig^ore, să ai nobilă femeo o sută t^omn^e de fericire şi bucură-te de cele mai bogate pietre scumpe, pe cari le închide pământul^u bogat^u. Ast-fel^u după cum te felicitez^u astăzi tin^{er}ă soţie îmbrăcată cu rochia ta de in^u, ast-fel^u să te pot^u felicita în cur^{en}d^u mamă virtuoasă a un^u no^u născut^u.

de comună urcióre, luminii de ceară, ună scaună de bradū, mai multe specii de pόμε și totū felulū de turte; apoi facū parastasū *capete* atâtea câte urcióre a cumpêratū, făcêndū pentru preotū și cantorū deosebitū, mai frumóse, precum e datina la pomeni, și chiamă pe Dumineca următóre pe preotū și cantorū la punerea mêrului de cununie, la care mai ieaū parte și nașii de cununie și alți consîngenii mai de aprópe.

Mai chiamă și 12 ómeni sêraci, cari sunt vrednici de pomană; și în Dumineca acea, după ce aū eșitū din biserică toți cei chemați împreună cu preotulū și cantorulū, se adună la casa respectivului, care dă pomulū de cununie înainte de a mânca de prânzū saū de amêdi.

Insurăței cu ajutorulū nașului, punū în șură, orī sub altū coperișū mai multe mese lângă o laltă, le acoperū cu fețe de masă, apoi în fruntea mesei, unde șade preotulū cu cantorulū punū ună pomū stufosū, pe care-lū sapă în pămîntū, sã stea așa cum a statū în grădină, și-lū încarcă cu totū felulū de pόμε, câte încapū pe elū; după aceea împletescū din luminii de ceară unū șarpe mare cu unū mêrū în gură, apoi ieaū o bucată de pânză albă (giulgii), învêluită la o laltă și legatā cu o litră de arniciū roșu, turte, mai multe luminii de ceară. Acestea tóte le punū, cu șerpe cu totū pe pomulū de cununie, care însemneză pomulū lui Adam în Paradisū; lângă pomū punū scaunulū celū de bradū, de care am amintitū mai sus, și în prejurulū meselorū aședă lăviți pentru óspeți.

Pe mese punū urciórele și lângă fie-care urciórū se pune unū parastasū cu pomū în elū și încârcatū cu pόμε, luminii de ceară, covrigi și turte. Pentru fie-care pereche de ómeni, bãrbatū și muere, se pune câte unū ast-felū de parastasū, care pentru preotū și cantorū se pune deosebitū, și sub pomulū lorū se pune și câte o naframă nouă de mână saū și o merindrêțā frumósă, care apoi tóte rêmânū proprietatea respectivilorū înainte cãrora s'a pusū.

La masă ședū după rangū, condițiune și bêtrânețe, în ur-

mă cei 12 săraci, avându înaintea fie care pereche câte unŭ urciorŭ și câte unŭ parastasă cu pomă. Singurŭ pentru nănașŭ nu se pune aici parastase nici pomŭ, căci pentru ei e pusŭ pomulŭ celŭ mare, adecă mărulŭ de cununie, cu tôte celea de pe elŭ.

Pentru preotŭ mai punŭ și o piele de ôie, adică jupôie o ôie grasă, din carnea ei facŭ de mâncare la masa pomului de cununie, iar pelea îndoită în două se pune pe paie saŭ pe unŭ țolŭ sub picioarele preotului, care după ce s'a sfirșitŭ ceremonia mărului de cununie, o trimete acasă.

De ôre-ce mărulŭ de cununie în puține locuri îlŭ mai punŭ și fiindŭ că pentru acéstă ceremonie nu este tipicŭ, ci se face numai după cum e datina veche, de aceea credŭ că nu arŭ fi fără scopŭ a lăsa să urmeze aici acea ceremonie așa precum o am văduț'o însumi și adecă:

Preotulŭ, luândŭ patrahirulŭ, face începutulŭ și cantorulŭ ȃice: sânte Dumneșeule, Mărire Tatălui, Tatălŭ Nostru etc. Preotulŭ: Ectenia. Apoi cantorulŭ: Amintesce Dômne cu dreptŭ etc. cu sufletele dreptilorŭ.

Preotulŭ: rugăciunea, care se face la binecuvântarea fructelorŭ și a pomelorŭ, apoi binecuvântarea colivei (fiindŭ că pe masă se pune și unŭ tăerŭ de colivă și pausŭ); după aceea sculându-se toți în picioare, cantorulŭ întonează: Mărire, unde umbréză darulŭ tŭ Mihailŭ etc. și acum . . . prea binecuvântată ești Născătore de Dumneșeu; iar până cântă acestea, preotulŭ iea tăerulŭ cu coliva și pausulŭ în mâna stângă, iar cu drépta prinde mărulŭ de cununie, de care prindŭ toți, câți încapŭ; iar ceilalți prindŭ numai de tăerulŭ cu colivă saŭ de sticla cu pausŭ, saŭ dacă nu încapŭ nici aici toți, pentru mulțimea ômenilorŭ se prindŭ toți de mână și așa mișcândŭ preotulŭ cu nănașil dimpreună, cu mâna dréptă pomulŭ, cu stânga rădică tăerulŭ în susŭ și în josŭ până ce gată cântarea; atunci preotulŭ ȃice:

Mărire Ńie, Dumneșeulŭ nostru, Mărire Ńie.

Cantorulŭ: Mărire Tatălŭ . . . Părinte binecuvântă; și preotulŭ face deslegarea (opustulŭ).

După aceea vine noii căsătoritul (care a pus pomul) și prindându pomul cu mâna dreaptă, ține către nănaș: „Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meu;” apoi ia scaunul și ține iar către nănaș:

Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meu.

După aceea se duce la preot și, prindându cu mâna dreaptă pomul cel implantat în parastas, ține: *Părinte, pe lumea asta să fie ală dumi-tale, iar pe cea-laltă să fie ală meu;* apoi îl dă preotului.

Tot așa face la ală cantorului și la ai tuturor pe rând. Apoi își descarcă fie-care pomul și-și pune la o parte toate câte i-s'au dat.

Nănașul scote pomul din pământ, îl descarcă, apoi aduce un vitel, pe care-l dă finul pentru mărul de cununie. După acesta urmează prânzul pentru cei străini; în fine preotul se scoldă și cantorul cântă: *Aparătoare Dóme* (pe glas ală optulea), după care străinii se depărtază; se pun apoi la masă căsenii cu preotul, cantorul, nănașul, etc. și după un tăer de mâncare (după un fel), pun pe masă înaintea nănașului și a preotului un vas (ciubăr) cu vin nou; asemenea și pentru cei-lalți meseni, se pune unul, și lângă vas pun pahare și ulcele, să bea care cum îi va plăce.

Astă-fel petrecându-și la prânz, la cei noi căsătoriți, cari au pus pomul, nănașul îi poftesc pe cină la din-sul.

Deci de către seară, pleacă toți în rând bun la nănașul. Acesta și cu nunul lângă sine duc un ciubăraș de vin și amândoi (cari duc ciubărașul) au într-o mână câte o ulcică, ca să omenescă pe ori-cine ar afla pe drum și ar avea, fiă străin ori cunoscut, cu carul său pe jos. Așa ajungându la nănașul, acolo se pun la cină, unde nu arare-ori au și ceteraș. E de știut, că preotul n'are altă plată pentru serviciul la mărul de cununie decât pelea de oie, de

care a fostă vorba mai sus și cele ce a primită la masă; iar cantorulă nu mai cele ce a primită la masă.

Astă-felă este datina de a se face mărulă de cununie, din a cărui ceremonie preotulă nu pôte lăsa afară nimică. Iar ce privesce partea colăcarului și a starostei respectivii voră sci să se acomodeze după persóne și împrejurări de locă și timpă.

La Româniă din tóte părțile, finii trebuie să ducă colaciă nuniloră la câte-va săptămâni după cununie, când se potă închipui, prăgătescă într'o covățică saă ciubărașă (la cei ma chiaburi tabla) cu pâne, zahară, vină, rachiă, untă de lemnă, smochine și alte bunătăți, coperindu-le pe de-asupra cu ună bariză. Cine are, mai iea o găină două și mai cu séma doi claponi frumoși; și după ce aă vestită pe nuniă într'o ăi sciută, se ducă la dănsulă unde-ă aștéptă o masă de ómeni; atunci ună omă închină colaciă la nuniă ast-felă:

Cinstiți nuni mari,
 Se închină finii și cuserii
 Cu niște colăcei
 Mândri, frumusei,
 Ca fața lui Christosă.
 In dosulă colăceiloră
 Coșarașulă meiloră,
 In dosulă colăceiloră
 Funicica vaciloră,
 Și ce inima v'a lăsa
 Dumnea-vóstră aceea îți da.
 Vremea ară fi fostă mai de multă,
 Dar noi nu ne-amă priepută.
 Iată se închină finii c'o pereche de colaci,
 Colaci mici, dar voia mare
 Asupra fețeloră dumnea-vóstră;
 Și de voră trăi
 Colăcei și mai mari voră fi
 Și voia dumnea-vóstră oră implini.
 Și pe colaci ce avemă?
 O bărbântă de vină

Cu cercuri de alună,
 O bărbântă cu holercă,
 Ca să nu vă fie nimicū ;
 Și de vă temeți de vr'unū otrăvitū
 Lăsați c'omū lua noi mai întâiū,
 Că nici noi nu suntemū de peritū ;
 Și iar ne rugămū cu șliculū luatū
 Cu capulū plecatū,
 Că să primiți
 Să nu bănuți.
 Și pe colăcei avemū o băsmăluță de inū
 Să vă ștergeți gurița de vinū.

Saū : Că iată se închină asupra fețelorū dumnea-vóstră
 C'o pereche de colaci de grău
 Făcuti din fața lui Dumneđeū,
 In patru împletiți
 De Dumneđeū blagosloviți,
 Pentru fețele dumnea-vóstră gătiți,
 Și c'unū peptū de ialovița grasă,
 Ca să vă fie dumnea-vóstră de masă,
 Și c'unū vāsulēnū de vinū,
 Să vă fie chefulū de plinū,
 Și o pereche de condurați
 Aduși de la Galați.
 Cuseriī trei țile prin Galați s'au primblatū
 Totū au tocmitū și-au cumpēratū,
 Unulū este făcutū Lunea
 Acela lunecă,
 Unulū ii făcutū Marția
 Acela scārția.
 Poftimū și luați ómeni de bine,
 Că eū ce am cuvintatū
 Totū am spusū adevēratū.

După masă, așa-i adetulū, că nuna să dea miresei de o rochie; iar când își iaū rēmasū bunū, nunulū țice tinerilorū : mergeți cu bine, Dumneđeū să vă dea norocū și sănētate și

din când în când mai dați pe la noi, că și noi vom veni, să vedem, cum mai merge gospodăria; iar când a da D-zeu un césu bun ca acela, să nu ne treceți cu vederea, căci după cum ne-a ajutat D-zeu de amă cununat, așa să ne ajute să și botezăm.

C'asa-i legea din bătrâni,
Din bătrâni, din ómeni buni.

ANEXE

CONACARIA.

Ion Mârza. Huși. Tip. Asociațiilor, 1872, pagine 21, apud Teodorescu.

Bună ziua, bună ziua,
 Horă frumósă,
 Jupâni dumnea-vóstră!
 Amă venitü sä vë 'ntrebămü
 De bună viață,
 Și vedemü cü dumnea-vóstră
 Vietuiți bine și frumósü,
 Din mila Domnului Christosü.
 Vë rugămü sä ne-arëtați,
 Care este gazda solilorü?
 Sä iésä sä ne dämü soliele,
 Sä ne spunemü poruncele;
 Că noi 'prea multü nu zăbovimü,
 Ci cui ni se va arëta
 De sfetnicü împërätescü,
 Äluia numai sä-i vorbimü.
 Alü nostru tînërü împëratü,
 De Dumneđeü încoronatü,
 Mare óste a adunatü
 Și la vënatü a plecatü,
 Prin câmpii înfloriți,
 Prin codrii 'nfrunđiți,
 Prin văi adânci,
 Cu isvóre reci,
 Avëndü pentru oșteni
 Buți cu vinü
 Și balerce cu rachiü.
 Ajungëndü în vënatóre

Pân' la jumëtare cale,
 Alü nostru tînërü împëratü
 De urma unei fiere a datü,
 De care fieră,
 Tótä óstea se miarä.
 Și cu toți în locü,
 Sfetnici și filosofi,
 Äü stätutü
 Și sfatü äü ținutü.
 Ünii điceäü c'ar fi urmä din raiü,
 Sä fie împëratului de traiü;
 Älđii điceäü c'ar fi urmä de fiere,
 Sä fie împëratului de împreunare.
 Alü nostru tînërü împëratü,
 Fórtë multü s'a bucuratü,
 În scări de aurü s'a înälțatü,
 Peste tótä óstea a căutatü
 Și ne-a alesü pe noi,
 Voinici mai cu sfatü,
 Micï de statü
 Dar bunï de sfatü,
 Cari avemü cai de alergatü
 Și 'nainte ne-a mánatü,
 Pre crugulü cerului,
 Pre semnele pämintului,
 Dându-ne poruncä 'mpërätëscä,
 Ca fiara sä i-se gäsëscä.
 Decï vëđëndü cä stéua,

După care amū pornitū,
 Aice s'a opritū,
 D'asupra ăstei curți împărătesci,
 Înconjurată de oști lumesci,
 Noi aici amū alergatū,
 Ca sau fiara să ne dați,
 Sau urma ei să ne arătați,
 Că alū nostru tinērū împēratū
 Odiniōră s'a mai preumblatū.
 Și'n aste locuri a aflatū,
 În gradina dumnea-vōstră,
 O flōre mândră și măēstră,
 Inflorindū și nerodindū,
 Și, iarăși s'fatū făcēndū,
 Hotără s'o cēră ca s'o sădiască.
 În grădina 'mpērătēscă,
 Ca mai frumosū să'nflorēscă
 Și să rodēscă,
 Și pe părinți să-ī mulțămēscă.

Așa dar, jupāni dumnea-vōstră,
 Pentru că ce căutāmū
 Aici la dumnea-vōstră aflāmū,
 Semnū trebue să ne dați
 Și la frānele cailorū să-lū legați,
 Ca de departe să vadă
 Tinērulū nostru 'mpēratū
 Că pe unde-amū umblatū
 Este lucru cu-adevērātū;
 Că noi inapoi ne'nvertejimū
 Tinērulū împēratū să-ī vestimū.
 Și pe dumnea-vōstră vē rugāmū
 Ca conacū împēratulū
 Și ostașilorū lui să gătiți,
 Și totū-d'o-datā să nu vē spāimîn-
 [tați,
 Căci, când s'orū lovi obuzurile
 Atunci s'orū alege vitejele.

ORAȚIA DE NUNTA.

G. D. Teodorescu, poezii populare, pag. 169.

Colăcerulū.

Bună diminētă,
 Cinstiți socri mari!

Socrulū.

Mulțămimū noi vouē
 Tineri voinice!
 Cu ce trebă mare
 Ați venitū la noi!

Colăcerulū.

Acum dar, sócre mare,
 Că ne-ați făcutū întrebare
 De ce adică venirāmū
 Și la ușe ne oprirāmū,

Ne vomū da rēspunsulū. Ênsă
 Să vē țineți gura strinsă
 Și să tăceți ca pământulū
 Ca să ne-auđiți cuvintulū.
 Ce ne-întrebați dumnea-vōstră
 În grab de venirea nōstră?
 Ce-ī acēstă tinerime
 Ce-ī acēstă mulțime?
 Aste fete urși vēđurā
 De țintū ochi și cască gura?
 N'au mai vēđutū ómeni încā,
 Și se temū, că le mănāncă?
 Noi amū mai umblatū ș'alt'datā
 Pe aiurea ca ș'ast'datā
 Și așa nu se mirară

Nici „ce cătămă“ ne'ntrebară :
 Acum toți v'ați strinsă grămadă
 Ca cum ați căuta sfadă!
 Ore voiți, noi de témă
 Să stăm și să vă dăm sémă!
 Dar nici prin gând să vă trecă
 O așa părere sécă!
 Nu ne speriem de lume,
 Căci purtăm de voinici nume;
 Nici ne îngroșese vîntul,
 Că scim să ne dăm cuvîntul!
 Dacă voiți și vă place
 Să vă răspundem cu pace,
 O luați cu'ncetișorul
 Să vorbim cu binișorul,
 Că ori-ce cu'ngăduială,
 Se face cu rînduială,
 Iar repede când se cere
 Nu se face cu plăcere.
 De aceea lăsând gluma,
 Ascultați la noi acuma:
 Junele nostru 'mpărat,
 Frumusele ni-s'a sculat,
 Într'o zi de dimineță,
 Dup'a norilor roșată.
 Vrînd să plece 'n vîntore
 Cu tineri, cu pompă mare,
 S'a sculat, s'a gătit bine,
 S'a armat, cum se cuvine
 Și luînd buciună, îndată
 Buciumă cu el o dată.
 Strinse el ostași mulțime,
 Toți voinici de călărime
 Și ageri cu măestrie
 La arc și vîntorie.
 Apoi cu ei pe răcore
 A plecat la vîntore
 Să 'ncureze,
 Să vîneze,

Munții cu délurile,
 Pădurile cu umbrele,
 Și văile cu luncele.
 Astă-fel umblîndu ziua totă,
 Ocolit'a locul rôtă
 Pîn la ameli spre séră
 Făr'a vîna vr'o fiară,
 Și atăt se desgustase;
 În căt era să se lase,
 Dar se părea c'o nălucă
 Li totu dicea să se ducă.
 Elu, cu arcu, săgétă 'n mână,
 Ajunse la o fântână
 Și, vedîndu urmă de fiară,
 Aci toți descălecară
 Să se uite, să privescă
 Ce urmă e, să ghicescă.
 Stîndu dar astă-fel fie-care
 Și privind'o cu mirare
 Unii au disu, că e de dină
 (Aib'o împăratul de mână!),
 Alții, că-i flóre crăesă,
 (Aib'o împăratul mirésă)
 Deci, cu acéstă cuvintare
 Pe 'mpăratul ațitară
 Și făcură 'n gând să-i vie
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea dină
 A venit pe la fântână
 Și, cu inimă 'nfocată,
 Plecă pe urmă i îndată.
 După dinsa se totu duse
 Pînă vedu, că-lu aduse
 Cu totă ostirea noastră
 Dreptu curțile dumnea-vóstră,
 Unde a zăritu o flóre
 Ca o stea strălucitoare,
 Care de crescutu totu cresce,
 De 'nfloritú totu înflorește,

Iar de roditu nu rodesce,
 Căci pămîntul nu-î priesce.
 De aceea împăratul
 Făcù întru sine sfatul
 Ca p'acea frumósă flóre
 Și dulce mirositóre
 S'o iea, ca să strălucescă
 La curtea împăratescă,
 Unde locul să-î priescă,
 Să crească, să înflorască,
 Odrasle să odrăslască,
 Să-și dea rodul la ivelă
 Și tuturor la privelă.
 Așa împăratul june
 În gându după ce își pune,
 Se uită, locu 'nsemnéză,
 După a stelelor raze
 Și se întórce îndată
 Cu inimă ne 'mpăcată,
 Și cu gânduri doritóre
 Pentru rumena lui flóre.
 A doua-đi, de diminéță,
 La a norilor roșată,
 Se îmbracă, se încaltă,
 Pe scări de argintu se 'naltă
 Și pe calu albú voinicesce
 Incălecându, se opresce,
 Și peste oștirea tótă
 Intorcându-și ochii rótă,
 Pe noi colăceri ne alese:
 Cu mustățile sumese,
 Pe atăți cai, iuți ca smei,
 Cu capete toți de lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Care, când începú să saia,
 Din nări aruncă văpaia!
 Iar după ce ne alese
 Elú cu vorbă ne trimese

După iubita lui flóre
 Și fórte mirositóre,
 S'o ducemú, să strălucescă
 La curtea împăratescă!
 Noi amú plecatú toți îndată
 După vorba lui cea dată.
 Nu sciurămú sama bine,
 Să venimú pe drumuri line,
 Ci ne-amú îndreptatú pe stele
 Ș'amú venitú totú după ele,
 Peste munți și peste sghiaburi,
 Și peste sute de déluri,
 Măncându, și béndú împreună,
 Cu cãntări, cu voe bună;
 Și 'ntrebându în calea nóstră
 Totú de curtea dumnea-vóstră;
 Și așa stéua dorită,
 Împăratului iubită,
 Aci din ochi o pierdurămú
 Și că s'a pititú vedurămú.
 Dați-ne dar aceea flóre,
 Acea stea strălucitóre
 Și, cu respunsu 'mprenă,
 Vě postimú și voiă bună!
 Nu răspundeți vorbe rele,
 Că apoi vě vinú mai grele.
 Noi nu suntemú, bună órá,
 Să îndrugămú ca la móră,
 Ci dãmú vorba mirelui,
 Poruncă 'mpăratului,
 Iaca și firmanulú lui.
 Este carte lătinescă:
 Puneți ca să v'o citescă!
 De nu sciți, ca de carbune
 Vě feriti mâna a pune,
 Și chiemați popa să vie,
 Că elú lătinesce scie;
 Dar nu vr'unulú barbă-lungă
 Trei đile să nu-î ajungă,

Nici vr'unulū cu barbă rară
 Să ne ție pân'deseră,
 Nici vr'unulū cu barbă desă
 S'o citescă no'ntelēsă,
 Ci de cei ce sciū să sugă,
 Ca s'o citescă pe fugă,
 Că.... nu-i carte lătinescă,
 Ci cum vedeți, plosca noastră
 Cu vinū de la delulū mare,
 (Când beți, căciula vă sare !)
 Cu vinū de la Valea lungă
 Când beți faceți gura pungă ¹⁾.
 Poftiți de 'nchinați o dată,
 Vē udați gura căscată,
 Ș'o treceți din mână 'n mână
 Să ne dați pe acea țină,
 Ca s'o ducemū la 'mpēratulū
 Și să contenimū totū sfatulū.
 Nu gândiți, că vorbimū glume,
 Ori niscaī basme din lume,
 Ci vē gătiți câtū mai tare
 Cu cele de ospetare:
 Aduceți fēnulū în care,
 S'aibă caii de mănecare,
 Tăiați junci cu carne grasă,
 Să dați ostașilorū masă.
 Strângeți fete frumușele,
 Ca să dămū hora cu ele;
 Apoi mai gătiți și case
 Îmbrăcate cu mătase;
 Și, pentru ostași, umbrare
 Cu locū de 'ncăpere mare,
 Intindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese
 Și cofeturi lâng'aceste
 C'ășa obiceiulū este.
 Iar cum-va, de nu se pôte,

Să le împliniți pe tôte
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci cătați locū să v'ascundeți,
 Că ostași nu sciū glumă,
 Ș'o să fie vai de mumă.
 În sfirșitū, să mai sciți bine
 Că și împēratulū vine
 Cu căpitanī, cu catane
 Și cu mai multe rădvane,
 Zugrăvite, poleite,
 În ele Dómne gătite.
 Vine și unū rădvanū mare
 Cu laute de cântare,
 Stândū în elū mărita nună,
 Țiindū în mâni o cunună,
 Strălucită, luminată,
 Cu petre scumpe lucrată,
 Pentru rumena mirēsă
 Cea de împēratū alēsă.
 Scóteți dar acum colaculū,
 Că ne-amū deșertatū totū saculū.
 Și să ne mai dați, se scie,
 Și câte o sangulie
 De inū subțire, țesută
 Și cu florī de firū cusută.
 Puteți da și de mătase
 D'aveți inimī să vē lase,
 Iar de nu, și d'arniciū fie,
 Cum veți avé omenie,
 Căci noi cam primimū de tôte,
 Numai curēndū de le-ți scóte,
 Că să ne ștergemū la gură,
 Că-ī udă de bētură.
 Iar astorū fete venite,
 Ca ciórele grămădite,
 Ce vē staū cam pe la spate
 Totū cu gurile căscate,

¹⁾ Aci arată plosca cu vinū.

Muiați în lapte o cojiță
 Și le dați ca să inghiță,
 Să nu stea cu gura secă,
 Ci de doru să le mai trecă;
 Să-și mai potolească jindulă
 Pân' le-o veni și loră rëndulă !

Socrulă.

Dar ce nu descălecați?

Colăcerulă.

Vremă răspunsulă să ni-lă dați
 Că de! amă descăleca,
 Dară ne-i c'omă însera
 Ș'o să trecemă văi adânci
 Cu prăpăstii și cu stânci,
 Munți înalți și brați umbroși.
 Dați răspunsulă sănătoși !

ORAȚIA DE PEȚITŪ.

Alecsandri, poesii populare, (apud. Teodorescu)

— Bună vremea la cinstită adunare
 Și la cinstiți socrii mari!
 Cum trăiți,
 Cum vă aflați?
 — Mila Domnului, ne aflămă bine,
 Dar și Dumnea-văstră sémă vă dați
 Pe la noi ce căutați?
 — Noi ce umblămă
 Și ce căutamă
 Séma bine vă dămă
 Frică nimérui nu purtămă.
 De unde venimă scimă
 Și unde mergemă cunóscemă,
 Că noi suntemă soli împărătesci,
 Ómenī bunī, Dumneđeesci,
 Și avemă poruncă 'mpărătescă
 Nime să nu ne opréscă.
 Deci dumnea-văstră sunteți rugați
 Bine să ne ascultați,
 Când omă cuvînta
 Și séma ne-omă da.
 Ală nostru tînărū împăratū
 De cu séră ne-a chematū
 Și acéstă poruncă ne-a datū:
 „Să stringeți cete de voinici
 „Cu topóre mari și mici

„Ca să facū o vênătóre
 „De paseri gălbióre,
 „De blânde căprióre!“
 Noi cu toții ne-amă supusū,
 La vênătóre ne-amă dusū,
 Iar împăratulū în de séră,
 Zărī o urmă ușoră
 De sprintenă fiară.
 Unii dîseră că-i urmă de pasere de
 [raiū
 Să fie 'mpăratulū bună de traîū:
 Alții dîseră că-i urmă de dînă
 Să fie 'mpăratulū grădină,
 De frumoșe roduri plină.
 Atunci tînărulū nostru 'mpăratū
 În scări de aurū s'a ridicatū,
 Peste mândra-i óste a cătatū,
 Și a dîsū:
 „Cine-o fi 'n stare
 „Să prindă a fiară
 „Și pe urma-i să se ducă
 „Și răspunsū apoi s'aducă?“
 Atunci noi ne-amă alesū
 Și de locū amă purcesū
 Din urmă 'n urmă,
 Ca păstorulū după turmă;

Și, viindū noi trei voinici
 Și ajungēndū pe aici,
 Cu suflarea vîntului
 Pe fața pămîntului,
 Amū zăritū cădēndū pe o casă
 O stea mândră luminōsă;
 Ș'amū mai vĕdūtū o floricea

Maī mândră decăt o stea,
 Care 'n flori înfioresce,
 Dar de roditū nu rodesce.
 Împĕratulū nostru o vrea
 Și ne-a trimesū după ea,
 Ca să i-o ducemū mirēsă,
 Să și-o facă 'mpĕrătēsă

ORAȚIA DE NUNTA.

I. C. Fundescu, (apud. Teodorescu.)

—Bună diminēța
 Cinstiți socrii mari!
 —Mulțăm' dumnea-vōstră
 Băieți militari!
 Dar ce umblați
 Ce căutați?
 —Ce umblămū
 Ce căutămū?
 La nime n'avemū
 Sēmă să ne dămū.
 Multe mări amū trecutū,
 Multe țĕri anū bătutū,
 Și orașe și sate,
 De departe,
 Amū colindatū
 Și nimeni sēmă
 Nū ne-a luatū.
 Cine sunteți
 Dumnea-vōstră
 Să ne luați
 Sēma nōstră?
 Dar... fiind-că ne 'ntrebați,
 Să ne lăsați
 Cu încetulū,
 Cu'ncetișorulū,
 Să ne dămū cuvîntulū
 Cu adevĕrulū

Că, de multe ce sunt și dese,
 Nū le putemū spune alese.
 Tinĕrulū nostru împĕratū,
 De diminēța s'a sculatū,
 Fața albă și-a spĕlatū,
 Chică nĕgră a peptānatū,
 Cu strae noui s'a 'mbrăcatū;
 Murgulū și-l'a înșelatū,
 Cu trâmbița a sunatū,
 Mare óste a rădicatū:
 Douē sute grāniceri,
 O sută feciori de boeri,
 Din cei maī mari,
 Nepoți de ghinārari;
 Și pe la rēsăritū de sóre,
 A plecatū la vĕnătóre,
 Ș'a vĕnatū țĕra de susū,
 Despre apusū,
 Până juganii ne-aū stătutū
 Și poteóvele aū pierdutū.
 Atunci ne lăsarāmū maī josū,
 P'unū delū frumosū,
 Și alergarāmū,
 De vĕnarāmū,
 Munții cu brađii
 Și cu fagiū,
 Cerulū cu stelele,

Câmpul cu florile,
 Delul cu podgorile,
 Vâlcelele cu viorelele,
 Și satele cu fetele.
 Când dede sórele 'n desérã,
 Eșirãmũ la drumulũ celũ mare
 Și dederãmũ d'o urmă de fiarã,
 Stãtũ tótã óstea 'n mirare.
 Unii ñiserã cã-i urmă de ñinã,
 Sã fie împãratulũ cununã.
 Așa se mai chibzuirã
 Și se gãsirã,
 Alți vãnãtori,
 Mai cunoscãtori
 Și ñiserã, cã-i urmă de cãpriórã,
 Sã fie împãratulũ soțiorã,
 Dar nunulũ celũ mare,
 Cu grija 'n spinare,
 Cãlare p'unũ calũ,
 Ca unũ Ducipalũ,
 Se rãdicã 'n scãri
 Și se umflã 'n nãri,
 Și fãcũ ochii rótã
 Peste oștirea tótã.
 Și, când încóce privi,
 Aicea zãri
 O floriceã frumósã
 Și drãgostósã,
 Și vëdëndũ, cã nu înflorește,
 Nici nu rodesce
 Și nici loculũ nu-i priesce,
 Ci mai multũ se oflesce,
 Ne trimise pe noi, șese lipcani,
 Cãlãri pe șese jugani,
 Cu córne cãnite,
 Cu frine zugrãvite,
 Cu unghiile costorite,
 Cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți sã pornimũ

Și la curțile dumnea-vóstrã sã ve-
 [nimũ,
 Ca floricea s'o luãmũ
 Și la 'mpãratulũ s'o ducemũ.
 Pornirãmũ
 Și venirãmũ
 Pe fața pãmintului,
 Pe aburii vintului,
 Bëndũ și chiuindũ
 Și din pistóle trãsnindũ,
 Caii încurãndũ,
 Pe nãri fãcãri lãsãndũ,
 Rãncezãndũ
 Și din unghii scãpãrãndũ,
 Pãnã amũ sositũ
 Și v'amũ gãsitũ.
 Acum ori floricea sã ne dați,
 Ori, de unde nu, nu scãpați;
 Cãci amũ venitũ cu tãrnãcópe de
 [argintũ,
 Sã scótemũ floricea din pãmintũ,
 S'o scótemũ din rãdëcinã,
 S'o sãdimũ la 'mpãratu 'n grãdinã,
 Ca acolo sã 'nflorëscã,
 Sã rodiascã,
 Loculũ sã-i priëscã,
 Și sã nu se oflëscã.
 Dacã dumnea-vóstrã, socrii mari,
 Ne credeți nescari tãlhari,
 Avemũ și firmanũ cu peceție
 De la 'mpãrãție.
 Cine scie carte latinëscã
 Sã vie sã ni-lũ citëscã,
 Iar cine nu scie,
 Sã nu vie,
 Ci ca de focũ sã se pãzëscã.
 Sã ne aduceți, socrii mari,
 Ómenii cãrturari:
 Vr'unũ popã cu barbã dësũ

Să ne citescă carte alésă ;
 Să nu fie cu barbă cănită
 Să rămâie cartea necitită,
 Ori vr'unul cu barba rară
 Să ne ție pân' de séră,
 Ci unul cu barba ca fusui
 Să ne dea curëndu răspunsul.
 Răspunsul nostru este:
 Şese pahare de vin,
 Şese mahrame de in,
 De cari se găsescă p'aici
 Cusute cu fluturi şi arniciu ;
 Fie şi cu strămătură,
 Numai să fie cu voe bună ;
 Să fie şi de mătasă,
 Numai să fie d'aci din casă,
 De la cinstita mirésă ;
 Să nu fie de pe la vecine,
 Să păţimă vre-o ruşine,
 Că atunci va fi cinstea noastră
 Şi oara dumnea-vóstră.
 Socrii mari, ascultaţi,
 Şi în urechi băgaţi :
 Când o da sórele'n deséră,
 Mare óste v'empresórá,
 De nu-ţi avé bucate de ajunsu,
 Să vă cătaţi locu de ascunsu,
 Să aveţi buţi cu vinu,
 Care cu fénu,
 Boi graşi,
 Claponaşi,
 Vací láptóse,
 Fete frumoşe ;
 Să mai aveţi, socrii mari,
 Şi láutari,
 Să vie şi totu satulú
 Să se veseléscă împératulú.
 Când o fi sórele'n deséră
 Mare óste v'empresórá.

Să largiţi casa,
 Să'ntindeţi masa,
 Că vine împératulú îndată,
 Cu óstirea lui tótă,
 O sută cinc-şeci şi cinc,
 De cei mai voinici,
 Cu feţele alese,
 Cu mânecele sumese,
 Scobiţi în măsele,
 Gătiţi, sócre mare,
 Pentru ócele tale !
 Noi amú vrea să descălecămú,
 Dar n'avemú josú pe ce să ne dămú ;
 Nu sutmú ciobani de la oí,
 Să descălecămú în noroi,
 Nici nescai-va morari beţi,
 Să descălecămú în scaeţi ;
 Ci suntemú boieri mari,
 Ghinărari,
 De lângă mare,
 De unde sórele rêsare.
 Noué să ne-aduceţi scaune de ar-
 [gintú,
 Să descălecămú aici pe pămîntú,
 Sau să'ntindeţi covóre,
 Să descălecămú în pridvóre ;
 La cai să daţi fénú, ghisdeiu verde,
 Cositú din nóptea sântului Gheor
 [ghe,
 Cu roua neluatá,
 Cu flórea nescuturatá,
 Strínsú în sərbători,
 De doué fete, surori,
 Caii noştri să mănânce
 Şi din capete să nu misce,
 Caii noştri să bea
 Şi din capete să nu dea ;
 Că şi dumnea-vóstră,
 Din partea noastră,

Urechile vi s'orū tăia.
 Noī amū descăleca
 Și amū mai sta
 D'amū mai ura,
 Dar ni-e frică c'omū însera
 Și avemū de trecutū stânci,
 Văi adânci;
 Munți
 Cu brați mărunți
 Și ntunecoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!
 Sócre mare, ce s'a făcutū,
 S'a făcutū,
 Nu mai e de desfăcutū.
 Să dai numai optū boi
 Și șapte vaci
 Și apoi să rabdi și să taci.
 Ține, sócre mare!
 Ia astă rădăcină uscată,
 Josū crăcănată,
 Mare și spătósă,
 Ca o bróscă țestósă.
 P'icea lată, p'icea lată,
 La inimă, sócre, o-dată!
 Să nu o sėruți tare,
 Că și căciula din capu-ți sare;
 Să o sėruți mai binișorū,
 Să-ți pară mai dulcișorū.
 Poftimū de beți!

Și vedeți
 Că e rachiū de la Pitești,
 Când bei te 'nveselești,
 Iar nu țuică de a dumnea-vóstră
 Zémă de prune;
 Când bei multă,
 Te umflă în burtă,
 Faci burta tobă,
 Intri după sobă
 Și stai cu greerii de vorbă.
 Totū urândū, sócrii mari,
 Vedemū, că toți aū rămasū
 Cei de la spate
 Cu gurile căscate,
 Cei din 'nainte
 Cu gurile proțăpitate.
 Aduceți dar unū vasū
 Cu prune uscate
 Să aruncămū în ale guri căscate,
 Unū putineiū cu lapte bătutū
 Să le turnămū pe gătū,
 O strachină cu póme,
 Să dămū la ale cucóne
 Că vedemū, că s'aū slăbitū de fóme,
 Și vr'o căți-va usturoi,
 Să dămū pe la ai ciocoi
 Fiindū-e'aū poftitū pe la noi.
 Munți înalți luminoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!

ORAȚIA DE NUNTA.

C. Tacitū, (apud. Teodorescu.)

Colăcerulū mirelui.

Bună diminéță,
 Dumnea-vóstră!
 In ce voe vė aflați?

Colăcerulū miresei.

Mulțumimū
 Dumnea-vóstră!
 In voea grăului

Și a vinului;
În voia cea bună,
Dar ce umblați,
Ce căutați?

Colăcerul mirelui.

Noi ce umblăm,
Ce căutăm?
Pe dumnea-văstră vă rugăm,
Să ne luați încet, încetșor,
Să ne dăm sēma mai binișor,
Căci lucrul de grabă,
Nu e de nici o trebă,
Nici nouă, nici dumnea-văstră,
Nici lui Dumneșu nu-i place.
Pentru ală nostru tinēră împēratū
Fōrte multū amū umblatū;
Țara crucișū
Și curmezișū,
Prin liveșī frumōse
Și locuri stāncōse,
Și suntemū niște oștenī
Pe cari ne chiamă Rāmleni;
De trei șile totū umblāmū
Peste totū vă căutāmū;
Căci tinērulū nostru 'mpēratū,
Fōrte de diminēță s'a sculatū,
Pe fața-i albă s'a spelatū,
Buciumū de aurū a luatū,
În țēră a buciumatū,
Mare ōste a rădicatū,
Vre-o cincī-deci de călārași,
De se spargū caii de grași,
Și în spre sōre rēsare,
Eși ōstea vēnătōre
Și vēnară și vēnară.
Până în spre murgū de sēră.
Vēnară munșii cu urșii,
Văile cu fiērele,

Cāmpurile cu florile,
Mārăcinașii cu epurașii
Și satele cu fetele,
Și vēnară câtū vēnară,
Urmă de fiēră aflară.
Urmă era,
Fiēră nu era;
Staū toți pe locū și se miraū
Și unii p'alții se'ntrebaū:
Să fie rază din raiū
Cu 'mpēratulū la bunū traiū,
Saū să fie urmă de ținū.
Cu tinērulū împēratū la voe bună?
Deci tinērulū împēratū,
Pe atāta nu s'a lāsātū,
Ci 'n scări de aurū s'a 'nălțātū,
Peste ōste s'a uitātū
Și ne-a alesū pe noi,
Pe acești trei saū doi,
Cu cai mai bunī și mai fugaci,
Din gură mai ispitaci,
Și ne-a trimesū înainte,
Să călētorimū fierbinte,
Pe numērulū stelelorū,
Pe razele sōrelui,
Pe aburulū vēntulū,
Pe fața pāmintulū.
Ș'amū venitū, venitū, venitū,
Dar... la podū ne-amū poticnitū,
Până ce 'n susū ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupātū,
Iar o babă răjnētă,
Ședea pe ghiățā
Și ȃcea că-i de ieri diminēță.
Pe ea o amū întreatū
Ș'aicea ne-a 'ndreptātū,
Pân'aice amū venitū,
Amū statū și ne-amū odihnitū,
Și, cum amū venitū,

Aici amă auditu,
 În casă plângendū
 Ş'afară jucândū.
 Nisce fete pe gunoi,
 Sgâise ochii la noi.
 Şi vedendū poporū adunatu,
 Amū îndrăsnitū de amū statū.
 Oraşia ni s'a 'ncheiatū,
 Căci noi amū mai ura,
 Dar ni-e frică c'om însera
 Şi nu suntemū de ici-colea,
 Ci suntemū de departe,
 De peste şapte sate;
 De la Buda nouă,
 Pe unde mâţa ouă,
 De la Buda veche,
 Unde mâţa strechie
 Şi cotoculū
 Nu-şi mai află loculū.
 Dar că să scurtămū,
 Pe dumnea-vóstră vă rugămū,
 Ca ciuta moţată,
 Sub barbă bălţată
 Cu ţundră négră 'mbrăcată
 Cu cisme roşii 'ncălţată
 Să ne-o arătaţi,
 Şi, cu răspunsulū să ne daţi:
 Unū colacū de grăū frumosū,
 Ca şi faţa lui Christosū;
 Călăraşulū Nichitū
 Arū mânca şi carne friptă;
 Câte-unū paharū de vinū,
 Să ne mai scăpămū de chinū!

Vornicie

(Versalū colăcarulū nunţii).

Ce saltū, ce veselie,
 Ce lucru póte să fie?
 Ce staţi aici adunaţi

Dumnea-vóstră, iubiţi fraţi,
 Că noi multū locū amū umblatū
 Şi așa nu amū aflatū.
 Trei lunī sunt de când venimū
 Ne uitămū şi nu dormimū
 Şi așa lucruri tocmitē
 Încă nu ne sunt ivite;
 Afară feciori jucândū,
 În casă fete plângendū;
 Însă plângū de desfătare,
 Tocmai ca la unū hartū mare,
 Unde uniī, învingendū,
 Saltă într'alū sēū gândū;
 Din potrivă, cei învinşi
 Staū de durere cuprinşi.
 Noi vedemū pórtā legatā,
 Nu e mare ridicatā;
 Lângă dinsa multā glóta
 Stā strinsă şi adunatā;
 Pórtā legatā cu paie
 Glóta stā'n capū să ne saie,
 Legatā cu lanţū de carū
 Ca să umblămū în zadarū,
 Şi cu funii de fuiorū
 Dórū de noi v'a fostū dorū!
 Dreptū aceia vă rugămū
 Şi sfatū sănătosū vă dămū
 Să fiţi cu noi bunī şi blândi,
 Că noi nu suntemū flămândi
 Nici nu ne tememū de voi,
 De şi suntemū trei saū doi,
 Că voi glóte minunate,
 Cu felū de gătiri armate;
 Îar a nóstră, cētā încā
 Vine înapoi adâncā,
 Totū cu puşti şi cu pistóle
 Mai mulţi cu mânilē góle,
 Însă nu cu vr'unū gândū răū,
 Să ferescā Dumneđeū,

Ci sfârșitul ei bun este
Precum ați și prinsu de veste

A doua variantă.

Cinstite vornice de locu,
Dumneșu să-ți dea norocū.
Nu ne lua cu cuvintulū
Ca și volbura și vântulū,
Că să scii, că de nimică
Din ce spuī nu nī-e frică,
Că suntemū întregi ca mērulū
Și grăimū totū adevērulū.
Tinērulū nostru crăișorū,
Plinū de parā și de dorū,
S'a sculatū de diminēță,
Și spēlāndu-se pe față,
A luatū unū buciāmū mare
Ș'a suflatū de trei părți tare,
Ș'a adunatū ōste multā,
Care de elū bine ascultā:
Patru-șeci de cālārași,
Cu cai de se spargū de grași,
Pedestrași cinci-șeci-și nouē.
Ōste 'nfocatā și nouē,
Vine ōstea d'napoi
Înșirați totū doi cu doi,
Ca întorcēndu-se linū,
Să fie suta deplinū.
Noi prin codrii amū vēnatū
Și prin păduri amū umblatū
Cāmpuri frumōse,
Dumbrāvi, rēcorōse.
Când fu la mijlocū de locū,
Stātū ōstea tōtā 'n locū:
Amū găsitū urmă de fiară,
O zână plină de parā,
Așa craiulū lāsă tōte
Și adunā ale sale glōte.
Craiulū iute ținū sfatū,

Pe ai sei i-a adunatū:
Sfetnicii i-aū sfātuitū
Filosofii aū găsitū,
Că n'arū fi urmă de fiară,
Nici de sēlbaticā ōrā
Ci e a sa dāruiță
De sus soție iubitā.
Craiulū iute s'a sculatū
Și în scări s'a înălțatū
Peste ōste s'a uitatū,
Și ne-a alesū pe noi,
Doi saū trei voinici,
Cu doi trei cai murgi,
În grajdū bine odihnii,
De patru piciōre potcoviți,
Și ne-a trimisū mai 'nainte
Să cālătorimū fierbinte,
Și amū venitū ca prin vētū
Cu semne de pre pāmintū,
Spre a cerulū luminā,
Spre raza cea de stea plină
Și spre urma cea de fiară,
Prin tōte laturī prin țarā
Pân'n āstū capētū de satū,
Unde stā unū podū stricatū.
Se rupse o blanā cu mine
Și cădui fără rușine;
Cădu și a mea soție
Cu asemenea țarie,
Până când noi ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupatū;
Așa o habā sbārcitā
Pe sēma nōstrā găsitā,
Ne spuse sū nu ne pase
Să mergemū din casā 'n casā,
Pân' aici într'acestū locū,
Unde aflāmū norocū;
Aici aflāmū multe fete,
Sglomodindū pe sub pērete,

Cu gurile fripte de sete,
 Ómeni bĕtrĕni,
 Din tindă eșindŭ,
 Cu măciucile ferecate,
 Cu gurile la noi cĕscate;
 Nu ni-ĭ fricĕ d'ĕi cu măciucile
 [ferecate,
 Ni-ĭ fricĕ d'ĕi cu gurile cĕscate,
 Că ni-orŭ mânca epele tóte.

A treia variantă.

Cinstite vornice de casă,
 Dumneđeŭ sĕ te trĕntĕscă
 Și balta 'n treĭ sĕ. plesnescă,
 Când te vomŭ căuta
 Să n'avemŭ de unde te lua!
 De vrei să scii apreatŭ
 Īți vomŭ spune adevĕratŭ
 Că tinĕrulŭ nostru crăișorŭ
 Cu alŭ vĕnatulŭ dorŭ,
 Pre acestŭ locŭ óre-cĕnd,
 Cu ai sĕi cĕți-va umblĕndŭ,
 A zĕritŭ a fi o ciută cuvĭntĕtore,
 Nu mută,
 Cu cisme roșii 'ncĕlțată,

Cu țundră négră 'mbrĕcată,
 Moțată la capŭ
 Și mare bĕlțată
 Sub barbă tare.
 Īn curte sĕ ne lĕsați
 Saŭ ciuta sĕ ni-o dați.
 Vĕđŭ craiulŭ și o flóre
 Īntru a sa preumblare;
 Vrea la dĭnsa a se duce,
 Ca'n grĕdină s'o apuce
 Și arŭ vrea sĕ viețnescă
 Și ĭn mulți ani sĕ trĕiască,
 Noi aș a ne dĕmŭ solia,
 Ca sĕ ne iasă simbria.
 Mergĭ ĭn fundulŭ celŭ de casă,
 Că ĭn cornulŭ celŭ de masă,
 Este unŭ colacŭ frumosŭ,
 Gĕtitŭ spre alŭ nostru folosŭ,
 Īmpĕnatŭ și 'mpodobitŭ,
 Cu de tóte dĕruitŭ.
 Stă și o ploscă de vinŭ
 Ș'o mĕnăstergură de inŭ,
 Ca buzele sĕ ne ștergemŭ
 Și mai ĭncĕlđiți sĕ mergemŭ.

ORAȚIUNE DE NUNTA.

M. Cogălnicĕnu, apud Teodorescu, p. pop. pag. 180.

Marele și puterniculŭ Dumneđeŭ
 Din ĭnceputŭ a făcutŭ cerulŭ și pĕmĭntulŭ
 Și a 'nfrumusețatŭ cerulŭ și pĕmĭntulŭ
 Cu sórele și cu luna
 Și cu stelele, ce luminĕză ziua și nópte a.
 Mai pe urmă a luatŭ Dumneđeŭ din pĕmĭntŭ
 Și a ziditŭ pe srĕmoșulŭ nostru Adamŭ
 Și vĕđĕndŭ Dumneđeŭ, că nu este bine
 Să fie omulŭ singurŭ,

L'a adormitū cu somnū firescū
 Și luândū o cōstă dintr'insulū
 A ziditū pe strămōșa nōstră Eva.
 Iar dacā s'a pomenitū Adamū din somnū a ȃisū:
 Ȃatā osū din ōsele mele
 Și trupū din trupulū meū,
 Dreptū aceia ȃise Evei cā va lāsa omulū
 Pe tatālū sēū și pe mama sa
 Și vorū fi amēdoī unū trupū.
 Din acelu cuvintū rāmas'aū și se trase
 Din nēmū în nēmū pānā ajunse vremea
 Și la vrīsta acestorū doi tineri,
 Cari și-aū plecatū genuchele la pāmīntū
 Și se rōgā d-vōstrā, cinstiți socrii,
 Ca sǎ-i iertați și sǎ-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovitū Dumneȃeū
 Pe Avramū cu Sara,
 Pe Isacū cu Reveca,
 Și pe Iacobū cu Rachila:
 Și Iacobū a blagoslovitū pe cei doi-spre-ȃece patriarchi,
 Pentru cā blagoslovenia pārinȃilorū
 Ȃntemeiazā casele feciorilorū.
 Și iarāși se rōgā dumnea-vōstrā,
 Ca sǎ-i iertați
 Și sǎ-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovitū Dumneȃeū apa
 Ȃn Gana-Galileii de s'a fācutū vinū;
 Care bucurie sǎ fie
 Ȃn casa coconilorū acestora,
 Care a avut'ō fericita Elena,
 Cānd a aflatū cinstita cruce,
 Și sǎ le dāruiascā Dumneȃeū
 Roua Cerului de susū
 Și din grāsimea pāmīntului de josū
 Lorū de grāū, de vinū și de untū-de-lemnū;
 Și sǎ ne Ȃnvrednicēscā Dumneȃeū
 A vedē și a vē bucura de fiī și de fete;
 Ȃr dumnea-vōstrā sǎ rēmāneți
 Cu dragostea lui Dumneȃeū, aminū.

ORAȚIUNI ȚINUTE LA NUNȚILE ȚĂRANESCI

București, 1886.

— Bună diminéța,
Cinstiți socrii mari!
— Mulțumim d-vóstră,
Băeți militari!
Dar ce umblați,
Ce căutați!
— Ce umblămü,
La nimeni n'avemü
Séma să dămü.
Multe mări amü trecutü,
Multe țeri amü bătutü
Și orașe și sate
Depărtate,
Amü colindatü
Și nimeni séma nu ne-a luatü,
Cine sunteți dumnea-vóstră?
Dar fiind-că ne'ntrebați
Să ne lăsați
Cu încetulü, cu încetulü
Să ne dămü cuvintulü cu adevêrulü,
Că de multe ce sunt și dese,
Nu le vomü puté spune alese.

II

Tinêrulü nostru împêratü,
De diminéța s'a sculatü,
Fața albă și-a spêlatü
Chicü négră-a peptenatü,
Cu strae noi s'a îmbrăcatü,
Murgulü sëü a înșelatü,
Cu trâmbițe a cântatü,
Mare óste a adunatü:
Doué sute de grâniceri,
O sută feciori de boeri
Din cei mai mari,
Nepoți de ghinărari,

Și pe la rêsăritü de sóre,
A plecatü la vênătóre,
Și a vênatü țara de susü
Despre apusü,
Până juganii ne-aü stătutü
Și potcóvele aü perdutü,
Atunci ne lăsarămü mai josü,
P'unü delü frumosü,
Și alergarămü,
De vênarămü
Munții cu brați
Și cu fagi.
Cerulü cu stelele,
Câmpii cu florile,
Delulü cu podgorile,
Vâlcelele cu viorelele,
Cu fetele.

III

Când dede sóre'n desêră
Eșirămü la drumü celü mare
Și dederămü de-o urmă de fiară,
Stătü tótă óstea 'n mirare,
Unii diseră, că e urmă de zînă
Să fie împêratulü cunună;
Așa se găsiră alți vênători,
Mai cunoscători
Și diseră, că e urmă de căprióră
Să fie 'mpêratulü soțióră,
Dar unulü celü mai mare,
Cu grija 'n spinare
Călare p'unü calü,
Ca p'unü ducipalü,
Să rădică 'n scări,
Se umflă din nări,
Și făcü ochii róta

Peste oștirea tótă,
 Și când în cóce privi
 Aicea zări:
 O floriceă frumósă
 Și drăgăstósă
 Și vedéndü, că nu 'nfloresce,
 Nici nu rodesce,
 Nici loculü nu-ï priesce,
 Ci mai multü se oflesce,
 Ne trimise pe noi șese lipani
 Călări pe șese jugani,
 Cu córnelé cänite,
 Cu frânele zugrăvite,
 Cu unghiele costorite
 Și cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți să pornimü
 Și la curțile dumnea-vóstră să ve-
 [nimü,
 Ca floricea să luămü
 Și la 'mpëratulü s'o ducemü.

IV

Pornirämü
 Și venirämü,
 Pe fața pämintului,
 Pe aburii vëntului,
 Bëndü și chiuindü,
 Din pistóle trăsbindü,
 Caii încurândü,
 Pe nări flăcări lăsândü,
 Renchedândü
 Și din unghii scăpărândü,
 Pän 'amü sositü
 Și v'amü găsitü;
 Acum ori florica să ne dați,
 Ori de unde nu, nu scăpați;
 Căci amü venitü cu târnăcópele de
 [argintü,
 S'o scótemü floricea din pämintü,

S'o scótemü din rădëcină,
 S'o sädimü la 'mpëratulü îngrădină,
 Ca acolo să 'nflorëscă,
 Să rodëscă,
 Loculü să-ï priască,
 Și să nu oflëscă.

V

Dacă dumnea-vóstră, soeri mari,
 Ne credeți niscai tâlhari,
 Avemü și firmanü cu pecetie
 De la 'mpërăție.
 Cine scie carte lätinëscă
 Să viă să ni-lü citëscă,
 Iar cine nu scie
 Să nu vie,
 Si ca de focü să se păzëscă.
 Să ne aduceți, soeri mari,
 Ómeni cărturari;
 Vr'unü popă cu barbă désă,
 Să ne citëscă carte alësă,
 Să nu fie cu barba cänită,
 Să rămăe cartea necitită,
 Ori vr'unulü cu barba rară,
 Să ne ție până 'n séră,
 Ci unulü cu barba ca fusulü,
 Să ne dea curëndü răspunsulü;
 Răspunsulü nostru este:
 Șese pahare cu vinü,
 Șese maramé de inü,
 De caro se găsece pe aici,
 Cusute cu fluturi și arnici,
 Fie și cu strămătură,
 Număi să fie cu voe bună;
 Să fie și de mătase,
 Număi să fie d'aici din casă,
 De la cinstita mirësă,
 Să nu fie de la vecine,
 Să pășimü vre-o rușine,

Că atunci va fi necinstea noastră
Și ocara dumnea-văstră.

VI

Socrii mari, ascultați,
Și în urechi băgați,
Când va da sórele 'n deséră,
Mare óste vè 'mpresóră,
Dacă n'ați avé bucate de ajunsú,
Să aveți buți cu vinú,
Care cu fénú,
Boi grași,
Claponăși,
Vací lăptóse,
Fete frumóse,
Să mai aveți, socrii mari,
Și lăutari,
Să vie și totú satulú,
Ca să veseléscă împératulú.
Când va fi sórele 'n deséră
Mare óste vè 'mpresóră,
Să lárghiți casa,
Să 'ntindeți masa,
Să vie 'mpératu 'ndată,
Oștirea lui tótă,
O sută cinci-șeci-și cinci
Din cei mai voinici,
Cu fețele alese,
Cu mánicele sumese,
Scobiți în măsele,
Gătiți socru mare
Pentru ósele sale.

VII

Noi amú vrea să descălecămú,
Dar n'avemú josú pe ce să ne dămú,
Nu suntemú ciobani de la oi
Să descălecămú în noroi!
Nici niscail-ya morari beți

Să descălicămú prin scaeți,
Ci suntemú boeri mari,
Ghinărari de lângă mare,
De unde sóre rësare,
Noué să ne aduceți scaune de argintú,
Saú descălecămú aici pe pămintú,
Să ne 'ntindeți covóre,
Să descălecămú în pridvóre,
La cai să led ați fénú, ghisdejú verde,
Cositú din nóptea de sántulú Gheor-
ghe,

Cu rouă neluatú,
Cu flóre ne-cuturatá,
Strínsă 'n sərbători,
De doué fete surori,
Caii noștri să mánance
Și din căpestre să nu misce,
Caii noștri să bea
Și din capete să nu dea,
Că și dumnea-văstră,
Din partea noastră,
Urechile vi s'arú táia.

VIII

Noi amú descălea,
Amú mai sta,
D'amú mai ura;
Dar ni-e frică, că vomú însera
Și avemú de trecutú stânci,
Văi adânci,
Cu brađi mărunți
Și întuncoși,
Bine v'amú găsítú sánătoși;
(Pune plosca la gură)
Socrulú mare ce s'a făcutú,
Nu mai e de desfăcutú,
Să dai numai optú boi și șapte vaci,
Ș'apoi să rabđi și să faci,
Ia închină, sócră, o dată.

Să nu o sêruți tare
 Că și căciula din capū îți sare,
 Să o sêruți binișorū
 Să-ți pară mai dulceșorū.
 Pofțiți de beți
 Și vedeți
 Că e rachiū de la Pitești
 Când beți te înveselești;
 Iar nu țuică de a dumnea-vóstră,
 Zémă de prune
 Când beți multă
 Te umfli 'n burtă,
 Faci burta tobă
 Și stai cu greerii la vorbă.
 Totū urândū, socrii mari,
 Vedemū că toți aū remasū:
 Cei de la spate

Cu gurile căscate,
 Cei din 'nainte
 Cu gurile proțăpitate.
 Aduceți dar unū vasū
 Cu prune uscate
 Să aruncămū la ale guri căscate,
 Unū putineiū cu lapte bătutū
 Să le turnămū pe gâtū,
 Și-o strachină cu pόμε
 Să dămū la ale cucóne,
 Că vedemū, că aū slăbitū de fόμε;
 Și vr'o căți-va usturoi
 Să dămū pe la ai cioci
 Find-că aū pofțitū pe la noi.
 Munți înalți luminoși
 Bine v'amū găsitū sănătoși.

COLACARIA.

De Benedictū Viciū, Transilvania.

Starea I.

Ce saltū, ce veselie!
 Ce lucru póte să fie,
 Ce stați aici adunați,
 Dumnea-vóstră, iubiți frați?
 Că noi fórtē ne mirămū
 Și nu vē prea lăudămū
 Gândindū, că de frică mare
 Vați închisū așa de tare,
 Vêdēndu-vē fața 'ntristată
 Și cu galbenū mestecată,
 Firea vi-e înspăimîntată
 Și starea vi-e tremurată.
 Trei lunī sunt de când venimū,
 Ne uitămū și nu dormimū,
 Dar lucruri așa tocmite

Încă nu ne sunt ivite;
 Pórta legată cu pae,
 Glóta 'n capū stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,
 Alții cu gurile căscate
 Și de garduri rezemate,
 Dar cei cu măciuci ferecate
 Nu ne tememū, că ne-orū bate
 Ci ne tememū de cei cu gurile căscate
 Că ne-orū mânca epele tóte.
 Mai cuvîntați și dumnea-vóstră, ce
 [sciți
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le
 arată drumulū să mērgă mai
 departe, ȕicēndū că acolo nu e
 nici unulū cu gura căscată, etc.

Starea II.

Colăcarul.

Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă,
 Dumneșeu să te trăiască,
 Traiul tău, să ți-lă sporéscă,
 Gura câtă șura să ți-o lărgéscă.
 Noi de când ne-amă rădicatū
 Cu alū nostru craiū lăudatū,
 Multă lume amū umblatū;
 Și umblândū atăta lume
 Amū vădūtū câte o minune,
 Care tóte vi le-oī spune
 Și credeți, că nu sunt glume.
 Dar lucru minunatū
 Că să fie așa ciudatū,
 Încă nu mi s'a 'ntémlatū.
 Porțile tare legate
 Și cu pae 'nfășurate;
 Póte dórá vė păđiți
 Și de cine-va gândiți,
 Saū de Turci ați auditū,
 Că pe aici aū tăbărătū,
 Dar bine să vė păziți
 Că și noi amū înțelesū
 Că unū craiū macedonescū,
 Care acum s'a ridicatū
 Și îi lotru prea minunatū,
 Vine cu niște oști grele
 Cătū se sperie toți de ele;
 Tunuri grósnice slobodéscū
 De și munții se clătescū.
 Dar vė prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Să ne dați totū ce vomū cere
 Că noi suntemū cu putere,
 Și vomū păzi cu tărie
 P'aci nimeni să nu vie.

Faceți-vė voia bună
 Și credeți, că nu-ī minciună.

Starostele din lăuntru ăice :

V'amū ascultatū vréndū nevréndū,
 Să mai apucū și eū la réndū,
 Că multe spui și înșiri
 Tu ăici că de noi te miri,
 Dar voi sunteți tocălii
 De speriatū paseri în vii,
 Dar mă rogū tacī acuma
 Să-ți mai spunū și eū una,
 Tacī, rogu-te, fi domolū,
 Să nu te culci pe pomnolū
 Și nu vorbi totū minuni,
 Dór n'ai măncatū bureți nebuni.
 Saū fugiți de priculici
 De aceea v'ați opritū aici?
 Ori umblați după boștine
 Că aici n'are nime.

Colăcarulū răspunde așa :

Dumnéta-mi ești cunoscutū
 De cândū mi te-am fostū vădūtū,
 Scii, anū vară, în orașū,
 Ședeai la unū contorașū,
 La masă după cuptorū
 Și iar pre niscai rázore
 Resfătindu-te la sóre.
 Dumnea-ta ești de la Buda-veche
 Unde mița fuge de streche.

Starea III.

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunū óre-ce:
 Eū sunt solū împărătescū,
 Nimica nu mă'ndoescū,
 Totū drepte să grăescū,
 Că porunca'mpărătescū

Cine nu vrea s'o'mplinescă
 Cu capulū o să plătescă.
 Pe-alū nostru craiū lădatū
 Ingerū blândū l'a deşteptatū,
 Fața veselū și-a spelatū,
 La Dumneđeū s'a rugatū,
 Slugile și le-a chematū,
 Mândra óste și-a adunatū,
 Din bătrâni, din tinerei
 Cătu-ī stă bine cu ei,
 Totū argați de cei voinici,
 Peste cincī sute și cincī,
 Peste o sută călărași,
 Peste o sută pedestrași;
 Peste dînșii s'a uitatū
 Ș'apoī eși la vĕnatū.
 A vĕnatū câmpii cu florile,
 Munții cu recorile,
 Și vĕdĕndū o urmă de fiară
 Stătură toți, se mirară:
 Unii diceau că-ī flóre de raiū
 S'o rupă alū nostru dulce craiū;
 Alții, că-ī vița de vie,
 Să-ī fie craiulū soție;
 Atuncī pe noi,
 Pe acești doi,
 Vĕdĕndu-ne mai viori.
 Fiindū cu calea învĕțați
 Și cu cai mai buni gĕțați,
 Dintre óste ne-a alesū,
 Și 'nainte ne-a trimesū,
 Ca s'aducemū veste bună,
 La toți și tóte dimpreună.
 C'alū nostru craiū lădatū,
 Și pe aici a mai umblatū.
 Și fiindū vreme seninā,
 Aū intratū într'o grădinā
 Și aflĕndū o flóre 'nfloritā,
 Frumósă neodrăslitā,

Arū duce-o 'n grădina-ī crăiască,
 C'acolo să o sĕdĕscă
 Și frumosū să odrăslĕscă,
 Domnulū gĕndu-ī ĩmplinescă.

Starostea rĕspunde:

Ardealulū cât e de mare,
 Mincinosū ca tine n'are,
 Călare pe a ta iapă
 Mai mincinosū ca o babă.
 Ba și soțulū tĕū sciū bine,
 Că vorbindū, cum se cuvine,
 E mincinosū ca și tine,
 Nespĕlatū și somnorosū,
 Rĕū de gură, flecĕrosū.
 De când mĕsa l'a bĕiatū
 Și popa l'a botezatū,
 De locū nu s'a mai spĕlatū
 Și încā așa e de mĕrețū,
 Ca și unū purcelū crețū,
 De după cotețū;
 Iar dita ca unū diregĕtorū,
 Eșitū de după cuptorū,
 Cu cisme de pele de mĕțā,
 Pe la gură tot tĕrĕțā,
 Cu capulū cât unū bostanū,
 La gură ca unū cloțanū,
 Unde mergeți acolo vĕ uități,
 Așa sunteți de detunați.
 Ați nitatū de ce ați venitū,
 V'ați datū după flecĕritū.

Colăcarulū rĕspunde:

Tóte bine le-ai cuvĕntatū,
 Dar pe gură nu te-ai spĕlatū
 Și totuși te țini mĕrețū,
 Ca unū purcelū crețū,
 Într'unū fundū de cotețū,

Cu mustața trasă 'n jos
Și la gură mâncăcios.

Starea IV.

Iubiți ómeni de omenie,
Ca Dumne-deu să vă fie
Vorba prea îndelungată,
Nu-î de trebă nici o-dată.
Noi acum ne-am dat solia,
Dumnea-ta ne dă simbria:
Du-te 'n cea frumósă casă,
Veđi în cornul cel de masă,
Un colac de grâu curat,
Într'o sulită 'mplântat,
Pe sēma nóstră gătat,
Și o glajă de vinarsu
Ca să o dăm pe sub nas,
Să ne trecă de necaz;
Sau și o ploscă de vin
Și o ștergură de in,

Ca buzele să ne ștergem
Și 'ncălđiți de vin să mergem.

Aici starostea închină cu
vinarsu și imbie pe colăcaru,
dar acesta nu primesce și răs-
punde așa:

Fórte frumosu mulțămim,
Ca și când am bea deplin.
Că nu suntem învățați
Să trăim necumpetați,
Căci când eu eram băiat,
Mama mea s'a mâniat,
O plăcintă a luat,
M'a lovit peste obraz
De mi-a fost mare necaz,
Dar d'om imbuca o 'mbucătură
Vom mai bea și din beutură,
Îmbucându de două ori,
Vom bea și de nouă ori.

CONACARIE

De Ep. Melchisedec „Convorbiri literare“, anul XIV, pag 290.

Bună ziua, bună ziua,
În casa dumnea-vóstră,
Nu vă vom întreba de viață,
Că scim că este cu dulcēță,
Nici de traiu, că este frumos,
Din mila Domnului Christos.
Dar dumnea-vóstră să ne'trebați
Ce umblați, ce căutați?
Noi ce umblăm, ce căutăm,
Sēma bine să ne dăm,
De vreme, că ați stătut a ne'treba
Noi sēma prea bine vom da,
Și dumnea-vóstră să nu socotiți

Că suntem nisce ómeni pribegiți
Că împăratul nostru de cu séră,
A dat vestea în țeră,
Și multe oști se adunară
Și au purcesu la vênare
Și-a umblat codrii 'nfrunđiți,
Câmpii cei înfloriți,
Munți și deluri reci
Și văile cu isvóre și sălci.
Și alu nostru puternic împărat,
Peste nici o urmă de fiară n'a dat
Și strinse sletnici și filosofi,
Arhieră și bogoslovi

Și toți l'au sfătuit și l'au îndem-
 [nată,
 Să mERGă în câmpul Rusalimului,
 Pământul a înconjurat la vENATŭ
 Și peste urmă de fiară n'a datŭ.
 ÎmpERATULŭ nostru iar strînse filosofi
 Arhereii și bogoslovi
 Cu ei se sfătua și grăia,
 Care cum capulŭ îi ajungea;
 Îar dintre noi toți au alesŭ unulŭ
 [mai micŭ de statŭ,
 Dar mai vrednicŭ la rĂSPUNSŭ și
 [sfatŭ;
 În picioare elŭ cĂ s'a sculatŭ
 Și din gură așA a cuvîntatŭ:
 BucurĂ-te împERATE,
 CĂ acĂsta este urmă de ȚINĂ
 Ca sĂ fie cu 'mpERATULŭ împreună;
 BucurĂ-te împERATE,
 CĂ acĂsta este flĂORE de rAIŭ
 SĂ fie ÎmpERĂȚIEI tale de bunŭ traiŭ;
 Și atunci tİNERULŭ ÎmpERATŭ,
 In scĂRI de ARGINTŭ s'a înĂlȚATŭ,
 Peste tĂTĂ ōstea a cĂtatŭ
 Și m'a alesŭ pe mine cu aceșTI doi
 [voinici,
 Ca pe niște slugi ai lui mai mici,
 Din cei mai buni bĂrbaȚI,
 Și la graiuri ÎNVĂȚAȚI;
 Și ne-a trimesŭ
 Pe semnele pĂMĒNTULUI
 Pe crĂNGURILE CERULUI,
 Pe lumina stelelorŭ,
 Pe curgerea apelorŭ,
 CĂND la acĂstĂ cinstitĂ casĂ
 Ō stea din CERŭ josŭ ni-se lasĂ,
 RĂSPUNSULŭ acum ÎN grabĂ sĂ ne ĂSĂ.

Conaculŭ desŭ sĂ ne gĂTIȚI
 Ca pe ÎmpERATŭ sĂ primiȚI,
 BuȚI cu vinŭ,
 ȘurI cu fĂNŭ,
 JaluviȚĂ grasĂ,
 Copila cea frumĂSĂ,
 SĂ ȘEDĂ cu ÎmpERATULŭ la masĂ;
 CĂ ÎmpERATULŭ nostru nu vine cu o
 [mĂnie,
 Nu cu armĂ saŭ cu vr'Ō tĂrie,
 NicI cu sabie franȚuzĂscĂ,
 Ca pe dumnea-vĂSTRĂ sĂ vĂ ÎNGRO-
 [zĂscĂ,
 Ci a venitŭ cĂCI a auȚITŭ
 CĂ aci este ō flĂORE de 'nfloresce
 Și a rodI nu rodesce,
 Și a venitŭ la ea s'Ō ducĂ peste
 [munȚI cĂrunȚI,
 PĂNĂ la a d-sĂle curȚI,
 Și acolo de ÎNfloritŭ va 'nflori
 Dar și rĂDĂ va rodI
 Și mai bine-Ī va fi
 Și nouĂ sĂ ne dea doi colĂCEI
 ÎmpletIȚI și frumĂȘEI.
 C'Ō mĂNĂ sĂ-Ī luĂMŭ
 Și cu alta sĂ-Ī dĂMŭ,
 CĂ nu cum-va sĂ ne ÎNȘELĂMŭ;
 Și douĂ nĂFRĂMI de INŭ,
 Cusute totŭ cu firŭ,
 SĂ lege la frĂNELE cAILORŭ;
 Ca mulȚĂMITĂ colĂCERILORŭ,
 CĂND cAII din capŭ vorŭ ridica.
 NĂFRĂMELE ÎNCĂ vorŭ sĂlta,
 Și multŭ se bucurĂ alŭ nostru
 [ÎmpERATŭ
 CĂ ne-amŭ fĂcutŭ slujba adevĂratŭ.

ORAȚIA POPULARA.

Antonă Pan. După unŭ isvodă alŭ dascălului Tănase din satulŭ Obrejața,
județulŭ Râm-n-Săratŭ.

Colăcerulŭ.

Bună dimineța dumnea-vóstră !

Socrulŭ.

Vă dămŭ mulțumire dumnea-vóstră
Dar pentru ce mare trebă
Ați venitŭ la noi cu grabă ?

Colăcerulŭ.

Ce întrebați dumnea-vóstră n grabă
[de venirea nóstră ?

Și ești-a, ce s'aŭ grămăditŭ ca stupii
Și se uită ca cândŭ vedŭ lupii,
Ce este astă tinerime,
Ce este astă mulțime ?
Și aste fete urși vedură
De bojdescŭ ochii și cască gura ?
Orî n'aŭ vedutŭ ómeni încă
Și se temŭ că le mănăncă !
Noi amŭ mai umblatŭ și altă dată
Pe aiurea, ca și astă dată,
Și așa nu se mirară,
Nici ce cătămŭ nu ne'ntrebară,
Dar aici v'ați strînsŭ grămadă
De parcă cătați sfadă,
Orî vreți de frică și témă
Să stămŭ ca să vă dămŭ sémă,
Dar nici prin gândŭ să vă trecă
Că veți avé părere sécă ;
Nu ne speriemŭ de lume
Că de voinici purtămŭ nume ;
Nici ne îngrozește vântulŭ
Că scimŭ să vă dămŭ cuvintulŭ.
Iar de voiți și vă place

Să vă răspundemŭ cu pace
Lăsați-ne cu'ncetișorulŭ,
Să vorbimŭ cu binișorulŭ,
Că ori-ce cu'ngăduială
Se face cu rânduială,
Iar repede când se cere
Nu se face cu plăcere.
De acea lăsați gluma
Ș'ascultați la noi acuma.
Tinerulŭ 'mpăratulŭ nostru
Carele vrea binele vostru,
Intr'o ți de dimineța,
Cu firea care răsfața
Pe la revărsatŭ de zori
S'a sculatŭ, s'a gânditŭ bine
S'a înarmatŭ cum se cuvine
Și luândŭ buciumu'ndată
Buciumat'a cu elŭ o dată
Și strînse ostași mulțime,
Totŭ voinici de călărime
Și ageri cu măestrie
La arcŭ de vânătorie ;
Apoi cu ei pe rēcóre
A plecatŭ la vânătoré
Să vèneze délurile
Și munții cu gghiaburile,
Pădurile cu umbrele,
Și văile cu luncile.
Astŭ-felŭ umblândŭ țiua tótă,
A ocolitŭ o rótă
Pânŭ la améză de către sóre
Fără a vèna vr'o fiară,
Și atătŭ se desgustase
În câtŭ era mai ca să se lase,
Să nu mai gonéscă vântulŭ

Și să spulbere pământul;
 Dar parcă-i ȋcea năluca,
 Totu încă să se mai ducă;
 Și așa peste o movilă,
 Mai mergându locu ca o milă,
 Cu arcu și săgétă în mână,
 A ajunsu la o fântână
 Și vedu urmă de fiară;
 Aci toți descălicară,
 Să uite, să privescă,
 Ce urmă e să găsescă.
 Stându dar fie-care,
 Privindu cu mirare.
 Unii ȋceau că e de ȋină,
 Să aibă împăratul de mână.
 Decî cu atâtea cuvintări
 Pe împăratul aȋtări
 Și făcurămü gându să-i vie,
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea ȋină,
 A venitü pe la fântână,
 Și cu inimă 'nfocată,
 Plécă 'n spre urmă îndată,
 După dînsa se totü duse,
 Până vedu că-lü aduse
 Dreptü curȋle dumnea-vóstră,
 Cu tótă oștirea nóstră,
 Unde a zăritü o flóre
 Ca o stea strălucitóre,
 Care de crescutü totü cresce,
 De înfloritü, înflorește
 Și de roditü nu rodesce,
 Că pământulü nu-i priesce.
 De aceea împăratulü
 Făcù intru sine sfatulü,
 Că aceea frumósă flóre,
 Și dulce miro-sitóre,
 De aici s'o strămutede,
 S'o iea și s'o mute,

La curtea împăratéscă,
 Unde loculü să-i priescă,
 Să 'ncolȋescă,
 S'odrásléscă,
 Să-și dea rodulü la ivélă,
 Și tuturorü la privélă.
 Aste împăratulü pune 'n gândü
 După ce le pune se uită la loculü
 [însemnatü.

După a stelelorü raze,
 Și se întórce îndată,
 Cu inimă neîmpăcată,
 Și cu gânduri doritóre,
 Pentru iubita lui flóre.
 A doua ȋi diminétă,
 Pe a zorilorü roșétă,
 Se sculă împăratulü,
 Ca să-și împlinésca sfatulü,
 Se îmbracă și se încalță,
 Pe calü albü încalecă,
 Se opresce și peste oștirea tótă
 Întorcându-și ochii rótă,
 Pe noi iști trei ne alese
 Cu mustăȋile sumese
 Aști trei cai iuti ca smei,
 Cu capetele ca lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Cari când începü să sae
 Din nări aruncă văpae.
 Decî după ce ne alese,
 Cu poruncă ne trimese,
 După iubita lui flóre,
 Cea fórte mirositóre,
 S'o ducemü să strălucéscă
 La curtea împăratéscă,
 Și plecându noi toȋi îndată,
 După porunca cea dată,
 Nu sciurămü séma bine

Să venim pe drumuri line,
 Ci ne-amă îndreptatū pe stele
 Și amă venitū după ele,
 Peste munți și peste jghiaburi
 Și peste sute de deluri,
 Măncândū și bēndū împreună,
 Cu cântări și voe bună;
 Și 'ntrebândū în calea noastră
 De curțile dumnea-vóstră,
 Și-așa stéua luitóre,
 Cea de noi dorită,
 Aici că s'a ascunsū,
 Noi toți o vēqurămū
 Ș'aici din ochi o perdurămū.
 Să ne dați dar acea flóre,
 Și-acea stea strălucitóre,
 Cu răspunsulū dimpreună,
 Vē poftimū cu voe bună.
 Nu așteptați vorbe rele,
 C'apoi vē vorū veni grele,
 Că nu suntemū trimiși dóră,
 Ca să'ndrugămū ca la móră,
 Vorbe de-ale satului
 Și d'ale pârcaľabului,
 Ci cu ǎisă împērătéscă
 Și uite și firmanulū lui.
 De sciți carte latinéscă,
 Puneți ca să vi-lū citéscă;
 Iar de nu, ca d'unū cārbune
 Vē feriți mâna a pune.
 Chemați unū popă să vie.
 Că elū latinesce scie,
 Dar nu vr'unulū cu barbă rară
 Să ne fie până 'n séră;
 Nici vr'unulū cu barbă lungă,
 Trei ǎile să nu-ı ajungă;
 Nici vr'unulū cu barbă désă
 S'o citéscă ne'nțelésă;
 Ci unulū ce scie să sugă,

Să ne citéscă pe fugă.
 Că nu-ı carte latinéscă,
 Ci cum vedeți e o ploscă
 Cu vinū de la delulū mare,
 Când beți căciula vē sare;
 Iar nu de la valea lungă,
 Să vē facă gura pungă.
 Pofțiți, închinați o-dată,
 Vē udați gura căscată,
 Luați-o toți prin mână,
 Și ne dați pe acea ǎină,
 Să o ducemū la 'mpēratulū
 Ca să contenimū totū sfatulū.
 Nu gândiți că vorbimū glume
 Saū niscai basme din lume,
 Ci vē gândiți, câtū mai tare
 Cu cele de ospetare,
 Aduceți fānū, orzū, cu care
 Să aibă caii de māncare,
 Tăeți junci cu carne grasă
 Să dați ostașilorū masă,
 Aduceți buți cu vinū tare
 Să fie de îndestulare;
 Strângeți și fete frumoșele
 Ca să dānțuimū cu ele;
 Apoi vē gătiți și case
 Îmbrăcate cu mātase,
 Și pentru ostași umbrare
 Cu locū de 'ncāpere mare.
 Întindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese,
 Și cofeturi lâng'aceste.
 Iar cum-va de nu se póte
 Să le 'mpliniți acestea tóte,
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci căutați locū să v'ascundeți,
 Căci ostași nu sciū glume
 Ș'o să fie vai de lume.
 V'am spusū acestea și să sciți bine

Că împăratul vine
 Cu căpitani,
 Cu cântare,
 Cu mai multe răsvane
 Zugrăvite, poleite,
 Și 'n ele Dómne gătite,
 Aduceți ș'unu răsvanu mare
 Cu lăutari cu cântare,
 In ele stându mărita nună
 Și nuni, ținându o cunună
 Strălucită, luminată,
 Cu petélă scumpu lucrată,
 Pentru cinstita mirésă,
 Cea de împăratu alésă.
 Dar poftiți până la ale dila
 Aceste daruri trimise cu noi
 De împăratul nostru
 Și de ginerele vostru.
 Scóteți-ne dar colaculú,
 Că ne deșertămú saculú ;
 Că o să ne dați, se scie,

Și câte o sângulie (batistă)
 De inu suptire țesută
 Și cu flori de firu cusută.
 Puteți da și de mătase
 De aveți inimă să vă lase,
 Dar de nu și de arnici fie,
 Cum veți avé omenie.
 Noi primimú de tóte,
 Numai îngrijiți de-a le scóte.
 Ca să ne ștergemú la gură
 Cea plină de bătură.
 Iar aste fete venite
 Ca cióarele grămădite,
 Ce vă staú cam pe la spate
 Totú cu gurile căscate,
 Mueți câte o cóje 'n lapte
 Și dați să inghiță să nu stea cu
 [gura sécă,
 Că de dorú, să le mai trecă,
 Să-și mai potoléscă gândulú
 Până le-o veni și lorú rëndulú.

IERTACIUNE.

Teodorescu, pag. 166

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Că noi acestorú părinți
 Ne-omú ruga
 Și dumnea-lorú pe fi i-orú ierta,
 Că noi ne-omú smeri
 Și de rostú omú grăi.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Cari de la Dumneđeú sunteți rënduiți
 Ca și pomii cei rodiți,
 Ce-și facú ródă din ramurile lorú,
 Și din récóre rădecinele lorú,

Căutați spre fi dumnea-vóstră
 Cari au ingenuchiatú
 Și vă milostiviți
 Cu duhulú blândetelorú să-i iertați
 Și să-i bine-cuvéntați.
 Că nu sunt fi să trăiască
 Și părințilorú să nu greșéscă,
 Că și părinții multú să necăjescú
 Până pe fi ii crescú
 Și de tóte-i ferescú,
 Că așa și Dumneđeú
 A făcut cerulú și pămíntulú
 Numai cu cuvíntulú.

Marea și tóte dintr'insa
 Numai cu ȃsa,
 Împodobindũ cerulũ cu sórele,
 Cu stelele și luna;
 Pe cari le vedemũ totũ-d'a-anna;
 Iar pãmintulũ
 L'a împodobitũ Dumneȃeũ
 Cu munȃii și mǎgurile
 Împreunã cu vãile,
 Întru care trãescũ fierile,
 Și totũ felulũ de copaci
 Cari-și dupã róda sa,
 C'așa a poruncitũ sãntia sa.
 Dupã aceste, dupã tóte
 Cã Dumneȃeũ celũ ce póte
 A fãcutũ și raiulũ despre rêsãritũ
 Osebitũ d'acestũ pãmintũ;
 Și'n raiũ a ziditũ
 Pe strãmoșulũ nostru Adamũ,
 Din care ne tragemũ némũ,
 Cu trupulũ din pãmintũ,
 Cu ósele din pétrã,
 Cu frumuseȃea din sóre,
 Cu ochii din mare,
 Cu tóte stihiele trupulũ
 Osebitũ d'ale sufletulũ.
 Și suflãndũ Dumneȃeũ cu duhulũ
 A înviatũ și trupulũ,
 Și vedẽndũ Dumneȃeũ
 Cã nu e bine unũ omũ singurũ
 Sã stãpãnescã pãmintulũ
 A orẽnduitũ somnũ lui Adamũ
 Și și-a întinsũ mãna sa
 Și i-a luatũ cósta din stãnga
 Ș'a ziditũ pe strãmóșa Eva.
 Adamũ deșteptãndu-se din somnũ,
 Grã'a și prorocia ȃicẽndũ:
 Acesta este osũ din ósele mele,
 Și trupũ din trupulũ meũ.

De aceea ea
 Se va numi soȃia mea,
 Și de atunci lasã fiulũ
 Pe tatãlũ și pe muma sa
 Și merge de se lipesce de soȃia sa,
 Și se facũ amẽdoi unũ trupũ,
 Pentru c'așa Dumneȃeũ a vrutũ.
 Însã dupã aceea Adamũ a greșitũ
 Și din raiũ a fostũ gonitũ,
 Dar Dumneȃeũ s'a milostivitũ
 Și a doua órã l'a primitũ
 Și i-a ȃisũ: „Adame, Adame,
 „Cresceȃi și vẽ înmulȃiȃi,
 „Ca nisipulũ mării
 „Și ca stelele cerulũ,
 „Și pe pãmintũ sã trãiȃi
 „Și sã-lũ stãpãniȃi!“
 Și de atunci se trage
 Viȃe și seminȃe,
 Pãnã ce-a ajunsũ rẽndulũ
 Și la aceste douẽ mlãdiȃe,
 Ce staũ plecaȃi,
 Ca dumnea-vóstrã, pãrinȃi, sã-i ier-
 [taȃi
 Și sã-i binecuvĩntaȃi;
 Precum a binecuvĩntatũ
 Dumneȃeũ pe Iacovũ
 Și Iacovũ pe cei 12 patriarȃhĩ,
 Cari de Dumneȃeũ erau alesi,
 Cãci binecuvĩntarea pãrinȃilorũ
 Întãresce casa filorũ,
 Precum și blestemulũ pãrinȃilorũ
 Risipesce casele filorũ;
 D'ar fi pe temelie de piatrã,
 O risipesce pãnã 'n talpã;
 D'ar fi pe temelie de lutũ,
 O risipesce pãnã 'n pãmintũ.
 Așa, fiind-cã și acestorũ mlãdiȃe,
 Dumneȃeũ le-a orẽnduitũ

Diua de căsătoritū,
 Ca unū pomū înfloritū,
 Când e gata de roditū,
 Așa vremea a venitū
 Și fiilorū dumnea-vóstră de căsă-
 [toritū,
 Cari fiind la dumnea-vóstră
 Născuți și creșcuți
 Ori fi luatū greșeli înaintea părin-
 [ților,

Ca erbile câmpilor;
 Că precum Dumneđeū poruncesce
 [câmpilorū

D'usucă verdéța buruenilorū,
 Așa și dumnea-vóstră, părinți,
 Tóte în pămîntū să lăsați,
 Și fiii să vă iertați
 Ca să fie de părinți iertați
 Și de Dumneđeū binecuvîntați,
 În ve-i aminū,
 Și mie unū paharū de vinū
 Și o naframă de inū,
 Ca să-mi ștergū gurița de vinū.

Îndată apoi se légă o fru-
 mósă naframă, cusută cu firū,
 la unū bastonū care se dă în
 mâna vornicelului. I se dă și
 unū paharū cu vinū, pe care,
 înainte de a-lū rădica, face o
 urare:

Césū bunū,
 Norocū să vă trimétă
 Milostivulū Dumneđeū.
 Ast'a dumnea-vóstră cale
 Și împreunare
 Să fie cu scirea sântiei-séle.
 Dumneđeū să vă dăruiască

Hrană din roua de susū,
 Și din grăsimea pămîntului de josū;
 Tăria lui Samsonū,
 Bogăția lui Iovū,
 Frumuseța lui Davidū,
 Înțelepciunea lui Solomonū,
 Stemă crăiască,
 Corónă 'mpērătéscă,
 Scaunū domnescū,
 Și toiagū stăpânescū,
 Și așa să trăiți,
 Să faceți fi și fete,
 Să fiți pomana părinților,
 Bucurie fraților,
 Lauda vecinilorū
 Și gasda óspeților,
 Și lui Dumneđeū celū sântū
 Cu ródă pe pămîntū,
 Că eū nu sciū a ura,
 Dar Dumneđeū se va 'ndura.

Și totū înainte de a pune
 paharulū la gură, vornicelulū
 mai face și urări glumețe či-
 cêndū:

Închinū și la a copilă
 Ócheșă de colea,
 Dac'o vrea,
 Iar de n'o vrea,
 Oī face pe ici pe colea,
 Ș'oi da și eū peste a mea.
 Susū podū,
 Că eū póte oī bé totū,
 Iar tu pântece nu te bucura,
 Că nu te-i mai sătura,
 Cum nu se satură iadulū
 De strânsū ispravnicī, ocolași,
 Popī, vornici și vătămani.

IERTACIUNE.

București 1886.

I

Ascultați, dumnea-vóstră,
Cinstiți mesași,
Cinstiți nunți mari,
Puținele cuvinte
De rugăminte!

II

De se rógă fica dumnea-vóstră
Cu plecăciune,
Se rógă cu smerenie
Ca să-i dai blagoslovenie.

III

Că marele și puternicul Dumneđeș
Luni, întâia zi,
A făcută cerul și pămîntul
Și edenul, adică raiul.

IV

Marți l'a împodobit
Cu stele și cu lucéferi
Și cu tóte férele,
Marea și cu tóte ce este într'insa.

V

Mercuri l'a împodobit cu sórele
Și cu luna,
Joí a făcută Dumneđeș
Pre strămoșul nostru Adam
Cu trupul de lut,
Cu ósele de petró,
Cu sângele din mare

Cu frumusețea din sóre,
După chipul și asemnarea sântiei
[sélé

VI

Și vedéndü Dumneđeș, că nu este
[bine
D'a locui omul singur în lumea
[acéstă,
I-a datú somnұ strămoșului nostru
[Adamū,
Si l'a adormitú și i-a ruptú o cós-
[tă din stंगा sa,
Și a făcutú pe strămóșa nóstră Eva
Luândü după chipulú și asemna,
[rea sa.

VII

Seulându-se Adamū din somnұ,
Și vedéndü pe strămóșa Eva lângă
[dinsulú

A strigatú cu glasú mare,
Ce este acésta Dómne?
Domnulú i-a răspunsú:
Nu te 'spăimînta Adame,
Că acésta este din cóstele tэле
Și carne din carnea ta
Și se va chema ție soție,
Și veți fi améndoí unú trupū.

VIII

Precum Domnulú i-a blagoslovitú,
Ca să se immulțescă
Ca stelele cerului,
Ca iarba pămîntului,

Ca florile codrului,
Ca nisipulū mării.

IX

Mulți și mai mulți crescură
Și se înmulțiră,
Ca stelele cerului,
Ca iarba pământului,
Ca frunđa codrului,
Ca nisipulū mării.

X

Până a venitū vremea
Și la acești doi tineri
Cari ședū cu genuchile plecate,
Și cu fețele rușinate,
Dumnea-vóstră se rógă,
Și se rógă cu smerenie,
Și se rógă cu plecăciune,
Ca să le dați iertăciune,
Să-i iertați,
Să-i binecuvîntați,
Precum a binecuvîntatū Dumneđeū
[pe Aron
De i-a înfrunđitū toiagulū în mână
Uscatū fiindū de două-đece și nouă de
[ani,

Precum a binecuvîntatū și pe cei
[doi-spre-đece patriarhi
De le-aū înfloritū cununile pe capulū
[lorū.

XI

Că dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
Cari sunteți de la Dumneđeū orên-
[ditiți,
Să-i iertați, să-i binecuvîntați,
Căci binecuvîntarea părinților
Întăresce casele fiilorū,
Blestemulū părinților
Risipesce casele fiilorū.

XII

Că Dumneđeū așa bine a voitū,
Că feciorulū și fecióra
Va lăsa pe tatălū său,
Și pe mama sa,
Și se va lipi de muerea sa
Și vorū fi amēndoi unū trupū.

XIII

Și de la nunulū celū mare,
Unū bacșișū mare,
De la cinstita mirésă,
O basma de mătase frumósă
Și unū paharū de la Christosū, amin.

IERTACIUNE.

de Antonū Pan (găsită într'unū isvodū a dascălului Tănase din satulū Obrăjăta
jud. Rômn. Săratū.)

Ascultați, frați, înțelegeți,
Și sciință vă culegeți;
Ascultați, luați aminte,
La vre-o câte-va cuvinte,

Cari în carte ne staū scrise
Și trebuescū astăzi ție.
Când Dumneđeū cu cuvîntulū,
Făcū cerulū și pământulū

Le-aū datū podóbe mărețe,
 Și destule frumusețe
 Cerulū 'mpodobitū cu sóre,
 Și cu stele lucitóre,
 Pămîntulū 'mpodobitū cu vite,
 Cu felurī deosebite.
 A vėzduhulū înălțime
 Cu sburătóre mulțime;
 Marea cu apele tóte,
 Cu pescii fără numărū glóte;
 Decī vrëndū să se proslăvėscă
 Fapta cea dumnezeėscă,
 Tindëndū prea sfințita mână
 Zidī pe Adamū din țērănă
 După a sa asemnare
 Cu cuvintū și cu suflare.
 Apoi vėdëndū că nu e bine
 Să fie omulū de sine,
 Somnū bunū trimise 'ntr'insulū
 Și adormindu-lū venī la dīnsulū
 Și făcū din a lui cóstă
 Pe Eva, strămóșa nóstră.
 Decī ochiī cāndū și-i deschise
 Adamū, la ea privindū, dīse:
 Asta se va numi muere,
 Și-mī va fi spre mângăere
 La trude și ostenele,
 Că e din ósele mele,
 De acea fiulū acuma
 Lasă pe tată, pe mumă
 Și doi cu doi se adună,
 Să trăiėscă împreună
 C'asa Dumnezeū voesce,
 Ș'asa legea pcruncesce,
 Cinstiți soeriī mari, acuma,
 Ai ăstorū fiī tată și mumă,
 Vė poftimū pe dumnea-vóstră
 Să ascultați la dīsa nóstră.
 Sciți că omulū cātū trăiesce,

Multe în lume greșesce,
 Cu fapta și cu cuvintulū
 Și ilū suferă pămîntulū;
 Nu se despică, nu crapă,
 Sórele iar îi dă rază,
 Elū rabdă și luminėză,
 Nu se pornesce să-lū ardă
 Și după pămîntū să-lū piardă.
 Căci Dumnezeū ca unū tată,
 Cu milă nemėsurată,
 Nu se grăbesce îndată,
 Cum facemū rėū, să ne bată,
 Că are multă răbdare
 Și se întórcē cu 'ndurare,
 Cānd gāndimū cu pocăință
 Și rugāmū cu umilință.
 Dar însă ne dīce nouē,
 De vreți și vė este vouē,
 Iertați pe greșitulū vostru
 Cum citimū la *Tatălū nostru*,
 De aceea acum dară,
 Pe acești fiī ce 'ngenuchiară
 Și smeriți cu rugăciune
 Vė cerū astădī iertăciune,
 Ca unī ce îi născurăți
 Și până 'n vėrstă-i creșcurăți,
 Vė vorū fi supėratū póte,
 Ascultāndu-vē la tóte,
 Saū că v'aū rėspunsū cuvinte,
 Din prostie și neminte,
 Și póte în acea vreme,
 Ați fi dīșū nescaī blesteme,
 De aceea dīcū, prin iertare,
 Să dați binecuvintare.
 Chemați ca să-i întăreșcă
 Mila cea dumnezeėscă,
 Și să bucare cu rodurī,
 Prin aceste sfinite nodurī;
 Să le dea unire 'n casă

Și totu belșugulü pe masă,
 Și să 'nflorască ca crinulü
 Și'n viață prin totü loculü

Să-î ție de përu noroculü;
 Și 'n traiü bunü să se resfețe
 Pân' la adânci bëtânețe.

CUVINTÜ DE IERTACIUNE.

Ep. Melchisedec. „Convorbiri literare“, anulü alü XIV, pag. 290

Dumnea-vóstră, einștiți și blagosloviți părinți,
 Ascultați puțintelü cuvintü:
 Dîs'a proroculü Moisie
 Că prea veșniculü Dumneđeü
 Întaiü făcù cerulü și pămîntulü
 Și pe cerü făcù Dumneđeü sórele,
 Luna și stelele,
 Și pasërele în vëzduhü;
 Marea și pescii în mare,
 După ce împodobi Dumneđeü cerulü,
 Socoti sântia sa de a îmbogăți și pămîntulü
 Cu isvóre de apă rece și dulce
 Și cu pomi de totü felulü
 Și cu multe feluri de grădini sëlbatice,
 Care de noi, de ómeni, sunt sciute,
 Iar mai multe potü fi nesciute;
 Decî, după acestea, după tóte,
 Zidi Dumneđeü pe omulü celü d'întaiü
 Adică pe strămoșulü nostru Adamü
 Și-lü făcù din optü părți:
 Trupulü de pămîntü,
 Ósele din pétră,
 Cu sângele din rouă,
 Cu frumusețile din sóre,
 Cu ochi din mare,
 Cu sufletulü din duhulü sântü,
 Cu gândulü din iuțimea ângerului,
 Cu puterea de la sânta troiță,
 Și-lü făcù omü deplinü
 Și care-î dădu somnü de a dormi
 Și dise Dumneđeü că nu este bine

Să fie omul fără ajutoru,
 Și scóse o cóstă din cóstele lui Adam
 Și o zidi de-î făcu femeia ajutoru,
 Adică pe strămoșa noastră, pe Eva,
 Și dacă se deșteptă Adam din somnă
 Și o vădă, dîse așa.
 Mulțumescă, Dómne, sântiei tele,
 Că vedă că acésta este osă din ósele mele
 Și trupă din trupulă meă,
 Și acésta se va chema femee
 Și pentru acésta își va lăsa omulă
 Părinții și frații
 Și se va lipi către ală seă soțu
 De se va împreuna
 Și voră fi amândouă ună trupă.
 Atuncă Dumneđeă a dîsu și i-a blagoslovită :
 Să creșceți, să vă înmulțiți,
 Ca stelele cerului,
 Ca nisipulă mării
 Și să umpleți totă pămîntulă
 Peste tótă lumea,
 Blagosloviți să fiți pămîntului
 Și pe dînsulă să-lă moșteniți,
 Și din acestă cuvîntă dumneđeescă
 Curse isvoră din némă în némă,
 Și omă din omă curs'aă
 Și venit-a vreme până la fi dumnea-vóstră,
 Ales'a și dumnea-lui mirele,
 Cu voia lui Dumneđeă vrășnică,
 Ca să-î fie soțu d-séle
 Decă se rógă dumnea-vóstră ca să-î iertați
 Și să-î blagosloviți
 Să mérgă pe calea albă
 La cinstita și de Dumneđeă dăraită casa d-sale,
 Care de Dumneđeă dată
 Și de ómenii cei bună aflată;
 Decă să rógă dumnea-vóstră
 Cu celă ală doilea cuvîntă
 Ca să-î iertați și să-î blagosloviți

Cum a blagoslovitū Avramū pe Isacū,
 Și Isacū pe Iacovū,
 Și Iacovū pe cei 12 feciori;
 Căci blagoslovenia părinților
 Intărește casa fiilorū.
 Deci se rōgă dumnea-vōstră cu alū treilea cuvîntū
 Ca să-î iertați și să-î blagosloviți
 Să mērgă pe calea albă
 La cinstita
 Și de Dumneḃeū dărunita
 Casa domniei-sale:
 Casă bună,
 Casă de bucurie,
 Cu viață,
 Cu patū, cu norocită liniște
 Pân' la adânci bătrânețe;
 Ca să fie dumnea-vōstră bucurie,
 Care bucurie a fostū la Aronū, proroculū,
 Când a înfrunḃitū toiagulū în mână
 Și a înfloritū, fiindū uscatū de 12 anī.
 Acelū dar și blagoslovenie
 Să-î învrednicēscă Domnulū Dumneḃeū
 Și pe acești cuconī iubiți a dumnea-vōstră
 Astăḃi cerēndu-și iertăciune
 Cu multă plecăciune
 De la Christosū, să fiți și dumnea-vōstră sănētoși.

IERTACIUNE.

De Ep Melchisedec, „Convorbiri literare“, anulū XIV.

Ascultați, ascultați, dumnea-vōstră, cinstiți părinți
 Și dumnea-vōstră precum și noi cinstiți nuntași și împrejurași:
 Acestorū părinți ne vomū ruga
 Și de rostū vomū cuvînta;
 Iar dumnea-vōstră, cinstiți părinți,
 Care de la Dumneḃeū sunteți orēnduiți
 Să căutați spre fii dumnea-vōstră cei smeriți
 Cu duhulū blândețelorū să-î iertați și să-î blagosloviți,
 Că nu este fiū pe pămîntū să trăiască

Și părinților să nu greșescă,
 Măcar câtă și părinți se silescă
 Și de toate cele rele îi ferescă.
 Dumnezeu a făcută cerulă și pământulă
 Număi cu cuvântulă,
 Marea și cu toate cele dintr'insa
 Număi cu ȡisa,
 Și încă după toate acestea a măi ziditū
 Totū pe raī la rēsăritū
 Și'n raī a ziditū pe strămoșulă nostru Adamū,
 Din care ne tragemū și noi astăȡi din nēmū în nēmū :
 Cu ochiī din mare,
 Cu lumină din sōre,
 Cu toate stihiele trupulă,
 Osebite ale sufletulă ;
 Și a suflatū Dumnezeu cu dululă
 Și a înviatū trupulă ;
 Ș'a văȡutū Dumnezeu, că nu este bine omulă singurū să trăiască,
 Pământulă să-lū stăpănescă,
 Ș'a datū unū somnū dulce lui Adamū
 Ș'a adormitū forțe greū Adamū,
 Și a scosū din stānga lui o cōstă
 Și a ziditū pe Eva, strămōșa nōstră.
 Adamū sculāndu-se a prorocitū ȡicēndū :
 Dōmne, Dōmne, ce-mī este mie?
 Iar Dumnezeu i-a ȡisū :
 Adame, Adame, nu te teme,
 Este a ta soȡie ;
 Osū din ōsele tēle
 Și trupū din trupulă tēū ;
 Pentru aceia va lăsa fiulă pe tatălū sēū și pe muma sa
 Și se va lipi de femeia sa
 Și vorū fi amēndoi unū trupū,
 C'așa Dumnezeu a vrutū.
 Și de atuncī ne tragemū noi din omū în omū
 Și din rodū în rodū
 Și din viȡă 'n viȡă,
 Pān' la aceste douē tinere mlăȡite,
 Ce staū înaintea dumnea-vōstră cinștiȡi și smeriȡi,

Și cu lacrimi vă rogă, iertați și să-i blagosloviți;
 Pentru că blagoslovenia părinților,
 Întărește casele fiilor,
 Iar blestemul părinților,
 Risipește casele fiilor.
 De-ar fi curte durată pe temelie de piatră,
 Ea de sârgă se risipește îndată;
 Și diceți bătrâni amin,
 Că eu nu voi dice amin
 Până nu-ți da o naframă de ină,
 Cusută și împodobită cu firă,
 Ca să ne stergem gurița de vină;
 Și de naframă totă v'ăși mai ierta,
 Dar de pahară ba;
 Și-lă voi duce la gurița mea,
 Că ea scie cum a bea.

(Când iea paharul)

Mulțămimă dumi-tale, cucóne mire,
 Și dumi-tale, cucónă mirésă!
 Cum m'ați vădută dumnea-vóstră cu acestă pahară.
 Milostivulă Dumneđeă să vă vadă din ceră cu dară,
 Cu darulă seă să vă dăruiască,
 Numele seă vă mărescă,
 Anii să vă sporéscă,
 Țilele să vă 'nmulțésă,
 Să vă trimetă din ceruri,
 A sele patru daruri:
 Stemă împărătésă,
 Corónă crăiască,
 Scaună domnescă,
 Toiagă stăpânescă.
 Milostivulă să vă povățuiască cu sfatulă,
 Ca să vă bucurați unulă de altulă,
 Cum s'a bucurată Aron proroculă,
 Când i-a odrăslită în mână toiagulă
 Nendată, nerourată,
 De 12 ani uscată,
 Dumneđeă când l'a blagoslovită,

Îndată a odrăslitū și a 'nfrunđitū;
 Și să vă mai bucure cu acea bucurie nespūsă,
 Când fericita Elena a aflatū cinstita cruce;
 Și iarăși să vă învrednicescă Dumneđeū sântulū,
 Să vă bucurați unulū de altulū,
 Cum s'a bucuratū cinstitulū Noe, prorocolū,
 Când s'a isbăvitū de potopū
 Și-a săritū din corabie pe uscatū
 Și din póme a gustatū și s'a săturatū
 Și a bēutū și vinū,
 De a făcutū chefū deplinū ;
 Și de atunci s'a făcutū vinū,
 Cu care și eū la fețele dumnea-vóstră închinū.
 Acéstă cale a dumnea-vóstră și împreunare
 Să fie cu scirea sfinției sale;
 Să vă îndrepteze spre locū
 Cu mare norocū ;
 Spre viétă
 Cu dulcétă,
 Spre lauda părinților și-a fraților
 Și spre pomana sēracilorū.
 Și iarăși milostivulū Dumneđeū să miluiască
 Și încă să vă mai dăruiască :
 Multă avuție
 Și 'ntrégă bogăție,
 Turme de oi,
 Pluguri de boi,
 Herghelii de cai
 Și pungī de bani,
 Ca la boerii cei mari ;
 Și încă să vă miluiască
 Și să vă mai dăruiască
 Multū cu multū
 Cu apă de Prutū,
 Măcar și cu Siretū,
 Că așa este adetū ;
 Mulțamescū și dumi-tale, cinstite vornicele,
 Trupușorū de viorele,
 Face-te-arū fetele mănunchele,

Să te bage 'n sînă la pele.
 Mulțămescă dumi-tale de acestă paharū cu zaharū,
 Ca și sântuluī Duhū pentru darū.
 Pentru acestū paharū mândrișorū și gălbiorū,
 Ca din sucū din pältiorū,
 Darulū sântiei séle
 Să fie 'n casa dumitale
 Precum ai ajunsū vornicelū de acéstă glótă
 Să dea Dumneđeū să ajungī vornicū de pörtă,
 Și pe noi să ne bagī în sémă
 Măcar cu câte unū paharū de vinū,
 Ca noi toți să-ți mulțămimū.
 După tóte acestea ca unū voitorū de bine,
 Sântulū Duhū să nu mă uite nici pe mine,
 Să-mi dăruiască o copilă tinerică,
 Frumușică, ochesiică
 Măcar c'acea de colea,
 Dacă și ea nu vrea
 Elele s'o iea,
 Să facă cimpoiū din ea,
 Să cânte și la nunta mea,
 Că eū oī face pe icī pe colea,
 Ș'oi găsi pe care voiū vrea.
 De a fi mare,
 Va merge mai tare;
 De a fi mai mică,
 N'a ȓice nimică,
 Iar de a fi mai frumușea,
 Mai multū imi va plăcea,
 Și se va chema, că este a mea,
 Și voiū ține casă cu ea;
 Închinū și la gurița mea,
 Că ea scie, cum a bé;
 Și voiū face buzele leicuță
 Și pântecele balercuță
 Și n'a curge nici o lecuță;
 Iar tu gurița nu te bucura,
 Că de acestū paharū te vei sătura,
 Că nu te vei sătura nici cu altulū,

Cum nu s'a sătura iadulă
 De boeri de divană,
 De vornici și vătămani,
 Și béu acestă paharū de bētură,
 Pentru multă voe bună ;
 Pentru mare mila dreptăților.
 Pentru bunătatea bunătăților,
 Pentru irulū irulū,
 Ca isvorulū binelū,
 Pentru rōda câmpulū,
 Care când infloresce ;
 Tōtă lumea se veselesce,
 Unulū cu altulū când ne vomū întelni,
 Să avemū a ne cinsti,
 Cu cuvinte bune,
 Cu pahare pline.
 Iar când ne vomū înfățișa,
 Să avemū a ne îmbrățișa.
 Pace între frați
 Și între împērați,
 Boerii cei mari
 Să rămāie jitarī ;
 Boerii cei mai mici,
 Să rămāie calici ;
 Iar noi țeranii,
 Să înflorimū ca șofranii,
 Iar maziliū,
 Să-i tragă câniū,
 Încă și mâțele,
 Să le rōdă opincele ;
 Și eū ȃicū dumnea-vōstră, aminū
 Și béu acestū paharū de vinū
 Și-lū béu totū,
 Ca să trăiți cu norocū ;
 Și eū ași mai lăsa,
 Dar mă temū, că nu mi-ți mai da.
 Ași mai da și pe la fete,
 Dar mă temū, să nu se'mbete
 Și mamele nu le vorū găsi lorū vina.

Ci-mi voru căta mie pricina
 Și m'orū face pe mine vinovatū,
 Căci vorū dice, că eū le-amū îmbătătū.

INCHINĂRI ȘI IERTĂCIUNI DIN BUCOVINA

Dapă d-r Ion a lui G. Sbiera.

Inchinarea darurilorū mirelū.

Bună sēra, bună sēra la dumnea-vōstrū! Bine v'amū găsitū sănătoși
 și voioși; sū fie într'unū cēsū bunū și norocū sū vē trimetā Dumneḃeū:

Către mirēsū :

Bună sēra și cu dumnea-ta mai alesū, jupānēsā mirēsā; ajungā-te voe
 bună, sū-ți fie de bine, sū fii voioșā și frumōsā, cā tīnērulū nostru împēratū
 îi voiosū și frumosū.

Iar împēratulū nostru
 Cu voia dumni-sale
 A cercetatū numele domniei-tale
 Și a aflatū
 Cā te-aī sculatū
 Împērătēsā mare
 In partea dumni-sale.
 Tīnērulū nostru împēratū
 Mulți voinici a adunatū
 Caii la rădvane aū inhāmatū
 Si-aū purcesū la Țarigradū.
 Trei zile și trei noḃți
 Prin Țarigradū s'aū premlatū,
 Negōḃte scumpe aū cătatū,
 Negōḃte scumpe sū gāsēcā
 Cu-a domniei-tale sū se potrivēcā;
 Negōḃte scumpe aū găsitū
 Dar cu-a domniei-tale nu s'aū potri-
 [vitū;
 Iar tīnērulū nostru împēratū,
 Fiindū vrednicū
 Și puternicū,
 Cu-atāta nu s'aū lāsātū
 Ci pe aiurea a mai cătatū,

Negōḃte scumpe a cumpēratū
 Caravane a încărcatū
 Sū le-aducā pe uscatū.
 In sā a datū Dumneḃeū
 Ploī de cele grele,
 Vinturi de totū rele;
 Povara s'a îngreniatū
 Drumurile s'aū stricatū,
 Caravana n'a umblatū.
 Iar tīnērulū nostru 'mpēratū
 Fiindū vrednicū
 Și puternicū,
 Nici cu-atāt nu s'a lāsātū
 Trei zile și trei noḃți,
 Totū la rugā cātū aū statū,
 Dumneḃeū s'a înduratū
 Și ruga i-a ascultatū,
 Mulți voinici a adunatū,
 Negōḃtele aū descărcatū
 Și'n corābii le-aū încărcatū,
 Sū le-aducā pe uscatū.
 Vintulū linū a aburitū,
 Corābiile s'aū pornitū
 Și aici aū sositū.

Noi nainte le-amü eşitü,
 Din corăbiü le-amü luatü,
 În tipsis le-amü aşezatü,
 Matala le-amü închinatü:
 O taftă frumósă, lată,
 De la Sehamü cumpărată;
 Papucaşi cu flori,
 Să-ţi fie de sərbători;
 Unü fesü roşiu cu canafü
 Ca să aibi de pusü pe capü;
 Mândru hobotü de Tocatü,
 Să-ţi fie de 'nhobotatü;
 Bucinü de Toblinü
 Să-ţi fie chefulü deplinü!
 Iară noi câte-amü uratü,
 Suntü tóte cu adevăratü.
 Dar mată, de nu te 'ncređi,
 Pune mâna ca să veđi,
 Şi pe noi ca să ne cređi!

Aici îi dau darurile. De nu
 vrea să le atingă, le punü pe
 masă şi dicü :

Jupânésă mirésă!
 Ce nu te silesci cu luatü,
 Cum te-ai silitü cu măritatulü?
 Părinţii voiaü să strice
 Dar mata ai prinsü a plinge.
 Părinţii diceau
 Şi te sfătuiaü:
 Să mai şedi încă totü fată
 Să grijesci de casa tótă,
 Dar mata n'ai risü
 Ci îndat'ai đisü:
 „De câtü oiü fi fată mare
 Mai bine la îngropare!“
 Decü şi-acum te sîrguesce
 Darurile de le primesce!

Variantă.

Bună séra, bună séra, la dumnea-vóstră, boeri de casă, iar mai
 alesü bună séra dumi-tale, Jupânésă mirésă! Fii voiósă şi bucurésă,
 că dumnea-lui, Jupânulü mire, îi voiosü şi sănčtosü. Auđinđu de numele
 dumi-tale că eşti împăratésă mare,

A trimesü slugile
 Prin tóte părşile,
 Negóşe să găséscă
 Cu-a dumi-tale să se potrivéscă,
 Negóşe aü găsitü
 Cu-a dumitale-tale nu s'aü potrivitü.
 Atunci alü nostru 'mpăratü
 Fórté răü s'a supăratü,
 Dar fiindü vrednicü
 Şi de totü puternicü,
 Telegari a adusü,
 La butcă i-a pusü
 Şi-a pornitü într'unü césü bunü

Spre Ţarigradü la drumü.
 La Ţarigradü dacă-a ajunsü,
 Corturile le a întinsü,
 Dughenile s'aü deschisü.
 Trei đile şi trei noşti
 Pe uliţe s'a plimbatü,
 Masă multă-a cumpăratü
 Pe corabie-a încăreatü
 Şi-acasă o a mânatü;
 Dar pe mare
 În depărtare
 S'a stěrnitü
 Unü vântü cumplitü,

Și să te bucare Dumneșă
 Cum s'a bucuratŭ Noe,
 Când a eșitŭ din corabie;
 Și să te bucare Dumneșă
 Precum s'a bucuratŭ fericita Ileană
 Când a aflatŭ cinstita cruce
 A Domnului nostru Isusŭ Hristosŭ,
 Care ni-î la toți creștinii de folosŭ.

Dar și dumnea-vóstră cinstiți me-
 [seni,
 Nu vă uitați la noi speriați,
 Ca să nu ne deochiați,
 Că și dumnea-vóstră aveți
 Fiice și băeți.
 (Bea paharulŭ singurŭ, și dă
 și la cei-lalți.)

Variantă.

Masă frumósă, meseni Dumnea-vóstră, pre care v'au adunatŭ milos-
 tivulŭ Dumneșă

La acéstă casă
 Și cinstită masă!
 Ascultați unŭ lucru minunatŭ,
 De Domnulŭ lucratŭ,
 Că Christosŭ Domnulŭ,
 Ca unŭ mare puternicŭ,
 A datŭ vânturi grele,
 Furtuni mari și rele,
 Mulți copaci de aŭ oboritŭ
 Și la pămîntŭ i-aŭ trîntitŭ;
 Cu trupinele,
 Aŭ închisŭ drumurile,
 Și cu vîrfurile,
 Aŭ închisŭ căările,

Iar dumnea-ei, tînăra împărătésă,
 Din lumea cea mai alésă,
 Aŭ făcutŭ șervete de mătasă
 Și-a ridicatŭ acestŭ copaciŭ de pe
 [masă.

Mulțămescŭ dumitale, jupânésă
 mirésă, pentru acéstă naframă de
 inŭ, cusută cu firŭ! Să-ți fie du-
 mi-tale voia deplinŭ și să te bucare
 milostivulŭ Dumneșă, precum s'a
 bucuratŭ fericita Ileana când a a-
 flatŭ cinstita cruce, că atunci a
 fostŭ bucurie la toți creștinii.

ÎNCHINAREA DARURILORŬ MIRESEL.

Bună séra, bună séra la dumnea-vóstră, boeri de casă, iar mai a-
 lesŭ bună séra dumi-tale, jupâne mire! Fii voiosŭ și bucurósŭ, că dumnea-
 ei, jupânésă mirésă, îi voiósă și bucurósă! Auđîndŭ de numele dumi-
 tale, că ești împératŭ mare

A trimesŭ slugile,
 Prin tóte ulițele,
 Negóte să găsésă,
 Cu a dumi-tale să se potrivésă.
 Negóte a găsitŭ,

Cu a dumi-tale nu s'au potrivitŭ.
 Atunci a nóstră tînăra împărătésă,
 Din lumea cea mai alésă,
 Fiîndŭ vrednică
 Și puternică,

Telegari a adusă,
 La butcă i-a pusă
 Și-a pornit într'ună césă bună,
 Spre Țarigradū, la drumū;
 În Țarigradū dac'a-ajunsū,
 Corturile și le-a întinsū,
 Dughenile s'aū deschisū.
 Trei zile și trei nopți,
 Pe ulițele Țarigradului s'aū prim-

[blatū,

Marfă multă a cumpăratū.
 O corabie a încărcatū
 Și-acasă o a mânăatū.
 Aici cândū s'a înturnatū

Marfa o a descărcatū
 Și nouă ni-o a datū,
 Ca domniei-tale s'o aducemū
 Și'nainte să ți-o punemū
 Și să-ți cuvîntămū
 Și să ți-o închinămū :
 Cămașe de borangicū
 Ca să se lipescă de trupū;
 Ismene de inū
 Cu birnețū de ibrișinū
 Ca să-ți fie voia deplinū!
 Iar dumnea-ta dacā nu cređi
 Poftimū, pune mâna și veđi!

INCHINAREA DUPA PRIMIREA SCHIMBURILORŪ.

Masă frumósă, meseni dumnea-vóstră cari v'aū adunatū milostivulū

Dumneđeū

La acéstă cinstitā masă
 De Dumneđeū alésă,
 Imprejurulū mesei bine orênduiți
 Ca și niște maslini mindri 'nfloriți!
 Dumnia-lui, jupānulū mirele,
 Auđindū de numele domnilorū-vóstre
 Ușile a deschisū
 Față de masă a întinsū,
 Față de masă
 Prisne de mătasă,
 Cu capetele de firū
 Ca să vă fie voia deplinū.
 Și vă poftesce pe dumnea-vóstră jupā-

[nulū mirele

Să luați
 Să ospētați
 Din pâine, din sare,
 Din darulū sântiei sale!
 Iar în alū doilea rēndū
 Mă aflu și eū că sunt

Unū porușnicū mai micū,
 Cu capulū plecatū,
 Cu șliculū luatū,
 Și vă rogū să luați
 Să ospētați
 Din pâine, din sare,
 Din masa domnielorū-sale,
 Că nu-i anū rēndū saū douē de bucate
 Ci sunt miū nenumērate :
 Săhanuri ferecate,
 Talgere poleite,
 Linguri pocostite,
 Póte pentru dumnea-vóstră gătite.
 Fiște-care pentru sine
 Voitorū de bine,
 Frîngătorū de pâine!
 Iar de socotiți că sunt bucatele aste

[oirăvite,

Oiū gusta eū înainte.
 Care n'are cuțitū

Pe abă și la tîrgü!
 Iar care n'are furculiță
 La bacalulü Ioniță;
 Iar care n'are nici de unele
 Să rupă și cu mâinile,
 Ca și jupânulü mirele!
 Babele cu palmele,
 Moșnegii cu degetele,
 Flăcăii cu lingurile,
 Fetele orü bea și cu blidele!
 Că eü încă am o cusură rea
 Făr' de nici o plăsea,
 Să fie pe séma mea.
 Dar dumnea-vóstră de vë temeți de
 [otrăvitü,

Eü încă nu sunt de peritü,
 Ci sunt încă de trăitü,
 Și-oiü frînge o pâne bună,
 Să ospetămü împreună,
 Și stolniculü care a făcutü bucatele,
 Dumneđeü să-i ierte păcatele,
 Că bine le-a chititü
 Și bine le-a ghicitü.
 Dar mie încă mi s'ar cădea
 Pentru ostenela mea,
 O copilă ochesea
 Să fie de séma mea,
 Că, de n'ar fi ochesea,
 Altă dată n'oiü mai ura așa!

Variantă.

Să trăiesci, jupâne mire, intru mulți ani și buni, și să vë îndrepteze
 milostivulü Dumneđeü pasulü
 Spre locü
 Cu norocü,
 Spre viață
 Cu dulceté!
 Să trăiesci
 Să 'nfloresci
 Ca merii, ca perii,
 Pe la miđloculü primăverei,
 Și să fii ca tómnă cea bogată,
 De tóte îndestulată,
 Și să te 'nalți ca chedrii Liva-
 nulü și ca via cea roditóre; să

dăruiască milostivulü Dumneđeü
 cele șapte daruri cari le-a dărutü
 la cei șapte ómeni: 1. bogăția lui
 Iovü; 2. frumusețea lui Iosifü; 3.
 blândețea lui Davidü; 4. înțelepciunea
 lui Solomonü; 5. tăria lui Samsonü;
 6. bucuria lui Aronü și 7. vitejia lui
 Alexandru Machedonü, și să te bu-
 cure milostivulü Dumneđeü cum
 s'a bucuratü Noea în corabie, că
 atunci a fostü bucurie la tótă lumea!

CUVINTARE LA TRECERA PE SUB COLACÜ.

Buna ziua, buna ziua, la dumnea-
 [vóstră, Boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci!

Care este alesă din dumnea-vóstră

[solu împărătescu

Să vie aice că cu elu am să vorbescú.

Noi, ce umblămú și ce căutămú,

Séma avemú să ne dămú.

Nu ne luați cu solia în grabă,

C'asa nu-i lucru de trebă,

Ci ne luați cu solia încelú,

Ca să ne dămú și noi séma dreptú.

Fiindú noi ómení domnesci

Și soli împărătes-i,

Iată tinerulú nostru împératú,

Înaltú și luminatú,

De trei díle 'ncóce

N'a mai avutú pace,

Grea óste a ridicatú

Și a eșitú la vênatú.

Și a vênatú

În acestú olatú

Munții cu văile,

Câmpii cu florile,

Și dederă peste o urmă de fiară,

De care toți, și împératulú, se minu-

[nară ;

De ce să fie astă urmă de fiară,

Ori-cátú au gânditú, ei totú nu aflare.

Și au strinsú trei rëndurí de sfetnici

[și filosofi,

Ca să filosoféscă și să grăiască.

Unú rëndú de filosofi așa stătură și

[filosofiră :

Nu-i urmă de fiară, precum se pare,

Ci-i flóre de raiú,

Cumpératá de unú craiú,

Să fie împératulú nostru de bunú

[traiú !

Alú doilea rëndú de sfetnici așa au

[sfătuitú

Și au filosofitú :

Nu-i urmă de fiară, precum se pare,

Ci-i urmă de đină

Ca să fie cu împératulú nostru îm-

[preună !

Să silimú cu toții s'o vedemú la mâná !

Când d'acésta a aflatú

Tinerulú nostru împératú,

Fórte multú s'a bucuratú

Și tare s'a 'mbărbătatú.

În scări că s'a înălțatú,

Peste óste a cătatú,

Pe acești doi voinici, pe noi, ne-au

[aflatú,

Mici de statú

Buni de sfatú ;

Tari de mâná,

Buni de gorá ;

Pe noi mai tari

Caí de jugari !

Și ne-a trâmisiú

În lungișú și'n curmezișú,

Flórea s'o căutămú

Și să o luămú,

Și lui să i-o dămú.

Noi amú ascultatú,

La drumú amú plecatú,

Totú pe cringulú cerului

Pe semnele pămîntului,

Pe lumina stelelorú,

Pe curgerea apelorú ;

Când amú fostú de diptá astá cin-

[stitá casá

Amú vęđutú o stea josú cú se lasá

Șinoiamú abátutú la dumnea-vóstrá

Iará vę poftescú pe dumnea-vóstrá

[urma să deslegați

Și supuși să vę dați !

Să nu socótá care-va din dumnea-

[vóstrá

Că războiū veți ridica
 Și supuși nu vĕ veți da,
 Și conacū împĕratului nu-ți gătă.
 Tinĕrulū nostru împĕratū mai tare

[s'a supĕra

Și mai rĕu se va purta;
 Dar eū vĕ poftescū pe dumnea-vóstră,
 Care e mai alesū în acĕstă einstită

[casă,

Porunca împĕratului nostru să iasă!
 Împĕratulū nostru cere:
 Putini cu miere,
 Ialoviți grase
 Bune de masă,
 Balerĕi cu rachiū,
 Jemne de grău,
 Buți cu vinū,
 Care de fĕnū;
 Daca aceste veți gătă,
 Împĕratulū s'a bucura,
 Cu dragū vĕ va 'ntĕmpina,
 Că nu vine cu mânie,
 Nici cu arme saū tărie,
 Ci a venitū
 C'a-auditū,
 C'aici e o flóre

Ruptă din sóre,
 Flóre mândră și frumósă
 Ca o stea de luminósă,
 Care în totū anulū cresce
 Și de înfloritū înflorește,
 Dar de roditū nu rodesce;
 Și-a socotitū c'ar fi bine,
 Să o iea pentru sine,
 S'o ducă peste munți, cărunți,
 L'ale dumi-sale curți,
 Că ș'acolo de 'nfloritū va înflori
 Dar și ródă va rodi
 Și tare bine-ī va fi!
 Dar ș'a nóstră plată
 Se cade să iasă:
 Unū colacū mândru și frumosū,
 Ca fața lui Christosū,
 Să fie de bunū folosū;
 Unū paharū douĕ de vinū,
 Să fie voia deplinū;
 Douĕ naframe de inū,
 Cusute cu flori de firū,
 Să ne ștergemū pe mustețe
 Și să ne legămū la bețe,
 Să le punemū și în sinū,
 Să mergemū pe unde venimū!

INCHINAREA NUNULUI CELŪ MARE.

Jupâne mire, și jupânesă mirésă!
 Inchinămū la fața dumnea-vóstre!
 Și din adînculū inimei nóstre
 Vĕ urămū și vĕ dorimū
 Pace, sănĕtate,
 Milă, bunĕtate,
 Dragoste să fie,
 Până în vecie
 La soțū și soție!

Dumneđeū binevoiască,
 Să vĕ totū înnocescă,
 De rele să vĕ ferescă,
 În bine să vĕ sporĕscă
 Și'n veci să vĕ fericĕscă!
 Dea binulū Dumneđeū,
 Să fie pe gândulū meū,
 Și să vĕ mai dăruiască,
 Din comóra sa cerĕscă:

Și frumosu l'a împodobitū,
 Cu stele, cu lucefereī,
 Ce scilipescū măi ocheseī,
 Cu sórele și cu luna,
 Precum noi vedemū tot-d'a-una,
 Și pămîntulū cu munți înalți
 Și cu brați rāmurați,
 Și cu măgurile
 În cari trăiescū fiérole,
 Cu totū felulū de copaci:
 Pomī roditori și neroditori,
 Cări după sēmînța lorū,
 Că așa i-a fostū voia,
 Și încă l'a măi împodobitū
 Cu iarbă mirositoare,
 Cu paseri sburătoare,
 Cu câmpuri înfloritoare,
 Cu isvóre curgătoare.
 Dup' acestea, după tóte,
 Ca Dumneđeū celū ce póte,
 A măi făcutū rajulū la răsăritū
 De pămîntū deosebitū,
 Și cu totū felulū de frumusețe l'a
 [împodobitū.
 Apoi singurū Dumneđeū a gânditū,
 Că nu-i ființă pămîntescă,
 Ca acea frumusețe s'o stăpînescă,
 Și a đisū: Să facemū pe omū
 după chipulū și asemnarea noastră.
 Și așa a ziditū Dumneđeū pe omū
 luândū țerînă din pămîntū, ósele
 din piétră, sângele din rouă și din
 marea Roșie, frumusețea din marea
 Albă, ochii din sóre, mintea din
 nourī, gândulū din iuțimea fulge-
 rilorū, suflarea din vântū, iar su-
 fletulū din duhulū sântū, trupulū
 însă din stihirile pămîntului; dar
 era mortū; și a suflatū Dumneđeū

cu dubulū și l'a înviatū și a alcă-
 tuitū patru slove de carte, din pa-
 tru unghiurile lumei și i-a pusū lūi
 numele Adamū, omū întâiū pe pā-
 mîntū, dintru care ne tragemū și
 noi némū.

Privindū Dumneđeū pe Adamū
 și vedēndu-lū singurū, a đisū: „Nu
 este bine să fie omulū singurū pe
 pămîntū, ci să-ī facemū sóță!“ Ș'a
 suflatū Dumneđeū cu duhū sântū,
 asupra lui Adamū și l'a adormitū
 în mijloculū raiului ș'apoi a întinsū
 mâna sântiei sele cea dreptă și a
 luatū de la Adamū a treia cóstă din
 a stânga și lutū din pămîntū și le-
 aū prifăcutū într'una și a suflatū
 cu duhulū sântiei sele celū sântū și
 a înviatū strēmóșa noastră Eva.
 Când Adamū s'a trezitū,
 Fórte tare s'a uimitū,
 Și când s'a sculatū,
 Măi tare s'a bucuratū,
 Și cu glasū mare a strigatū:
 „Chipulū ce 'n visū l'am vedutū,
 Iată-lū acum împlinitū!
 Acesta este osū din ósele mele
 Și trupū din trupulū meū,
 Pe dînsulū de soțū îlū vreu,
 Pină la sfișitulū meū!“
 Atunci Dumneđeū i-aū blagoslovitū
 Și așa le-aū măi grăitū:
 „Adame, a ființelorū cunună,
 Pasū în voia cea bună,
 Cu Eva, soția ta,
 Și faceți ce voi veți vrea,
 C'amândoi vē potriviti;
 Cresceți și vē înmulțiți,
 Ca stelele cerului,

Ca nisipul mării,
 Și să-lu stăpâniți pre dinsulū,
 De acum pân'în vecie
 Cu a vóstră seminție!

Și d'atuncea trăgându-se viță din
 viță și nēmū din nēmū până ce a
 venitū vremea și la acești fii ai
 dumilorū-vóstră

Carī staū pe locū

Și vē rógă eu focū,
 Cu genunchile plecate,
 Cu lacrămi vėrsate,

Ca să vēndurați

Pre ei să-ī iertați

Și să-ī binecuvîntați,

Că multe sunt greșelele fiilorū

Înaintea părinților,

Ca ierbile câmpurilorū.

Dar precum ierbile câmpilorū se u-

[sucă,

Așa părinții greșelele fiilorū iartă,

Când vorū să se despartă;

Că pentru acēsta va lāsă

Feciorulū pe tată-sēū și pe masa sa

Și cu plăcere

S'c lipi d'a sa muiere,

Ș'amândoi vorū fi unū trupū.

C'asa Dumneđeū a vrutū.

Și iarăși alū doilea rēndū.

A ne smeri vřēndū,

Din inimă vē poftimū

Și cu dulce vē grăimū:

Cinstiți părinți să vēndurați

Și pre fii să vi-ī iertați,

Că și Dumneđeū se va milostivi.

Și cu tóte ū va milui!

Și iar de alū treilea rēndū,

De la inimă să vē umiliți

Și pre fii să-ī blagosloviți

Precum a blagoslovitū din începutū
 Dumneđeū pre Avramū, și Avramū
 pre Isacū, și Isacū pre Iacovū și Ia-
 covū pre cei 12 patriarși cari erau
 aleși de la Dumneđeū, că blagos-
 lovenia părinților întăresce temeliele
 casei fiilorū, iar blestemulū părin-
 țilorū desrădăceinēză casa fiilorū. A-
 cești fii ce ī-ați născutū vorū fi
 făcutū greșeli multe, ca ierbile câm-
 pului, ei, precum Dumneđeū porun-
 cesce de se usucă verdețele ierbi-
 lorū, așa și dumnea-vóstră să ier-
 tați greșelele fiilorū câte vorū fi gre-
 șitū în copilariele sēle pînă întru
 acestū ceasū de acum.

Tóte să le lāsati

Și fii să vi-ī iertați

Ca să fie de părinți întru părinți

De Dumneđeū blagosloviți,

De Maica Precista măriți

Și de ómeni cinstiți.

Noi totū amū mai sta

Și v'amū mai ura;

Dar ne tememū c'omū însera

Și nóptea-ī întunecată

Și cu fiere amestecatā

Și fiarele veninóse

De-ți bagă frică în óse,

Și ne tememū că ne-orū încolți

Și-alta mai mare omū păți,

Ne tememū că ne-orū mușca

Și de alta mai răū omū da!

Dar și, noi ne-omū cere

Datoria nóstră

De la dumnea-vóstră;

Care este o ocă de vinū

Și o năframă de inū,

Cusutā cu firū,

Să ne ștergemu gurița de vinu,
 Și să dîcemu toți: Amin!
 Și-o copilă ócheșea
 Să fie pe séma mea

Cum îi și cea de acolea.
 Iar de n'a fi de potriua mea
 Totu dumnea-vóstre va remáné.

Variantă.

Acum vremea a sositu
 Care o-a fostu rënduitu
 Sfatulú celú Dumneđescú
 Pentru némulú omenescú,
 Dîcéndu: „ creșeți și vè 'mulțiți,
 Pămîntulú să-lú stăpâniți!“
 Nunta asta s'a făcutu
 Cum Domnului i-a plăcutu.
 Noi cu toți ne-amú veselitu.
 Datoria ne-amú plătitu,
 Însă nu tocmai deplinu
 Șeđéndu totuna la vinu!
 Dar acum ni 'se poruncesce,
 Fiindú că đisa sosesece,
 Care đice și grăesce:
 „Fiulú de părinți s'a despărți
 Și de cale s'a găti,
 Lăsándu loculú nascerii
 Mergéndu la alú creșerii,
 Alú creșerii séle de prunci
 Lăsándu pre ai sêi părinți!“
 Deci acuma ascultați,
 Cinstiți părinți și nuntași
 Și voi toți împrejurași!
 Aice darulú Duhului sântu a venitú
 Și pre noi pre toți ne-a umbritú,
 Și taina acésta a blagoslovitú,
 Taina acésta s'a numitú,
 Care în acéstá nuntá s'a plinitú,
 Cerulú vèđéndu s'a bucuratú
 Și pre noi aici ne-a adunatú,
 La acéstá cinstitá nuntá,

De Dumneđeu lăsatá,
 De elú binecuvîntatá.
 Eú așú avé o mare îndemnare
 A cere acestorú fi iertare,
 Dar mă temú de poticnelá,
 Ca să nu cadú în greșelá!
 Dintru'nceputú
 Dumneđeu a făcutú
 Cerulú și pămîntulú
 Numai cu cuvîntulú,
 Marea și câte-sú într'însa
 Tóte numai câtú cu đisa.
 Apoi cu rostulú sêu sântú
 A mai đisú ș'acéstú cuvîntú:
 „Să facemú o omenire
 Dup'a nóstrá 'nchipuire!“
 Și zidíndu Dumneđeu pre Adamú
 din pămîntú, l'a pusú să stăpânescá
 preste tóte făpturile séle, dándu-i
 și putere mare și, vèđéndu Dum-
 neđeu,
 Că nu este bine
 Și nu se cuvine,
 Ca omulú singurú să trăiască
 Și pămîntulú să-lú stăpînescá,
 A rënduitú lui Adamú somnú
 dulce, și a adormitú ía mijloculú
 raiului. Atunci i-a luatú Dumneđeu
 o cóstá de din stânga și a făcutú
 din ea o sóță pentru Adamú, și a
 pus'o lingá elú din partea stângá.
 Tređindu-se Adamú și vèđéndu pre

Eva lingă sine, dintru'ntăiū s'a spăimintatū,

Dar privind'o mai bine

Cum ședea ea lingă sine,

Förte multū s'a bucuratū

Și din inimă-a strigatū :

„Mulțumescu-ți, Dómne, Dumne-
deulū meū, că am văđutū osū din
ósele mele, trupū din trupulū meū!“

Dumneđeū ilū auđi și, ca unū prea
sântū, ilū binecuvintă, đicendū :

„Cresceți și vă înmulțiți ca stelele
cerulū, ca nisipulū mării și ca frun-
đeale măslinilorū! Să umpleți pămîn-
tulū și să-lū stăpiniți pre đinsulū.

Acéstă taină mare este,

De noi de toți se slăvesce,

Pentru acéstă fiulū va lăsă,

Pe tatălū sēū, pre muma sa,

De soție s'a lipi

Ș'amândoi unū trupū vorū fi,

C'așa Dumneđeū a vrutū,

Tocmai dintru începutū!

Și acéstă taină de la Adamū, po-
gorindu-se totū din némū în némū,
din rodū în rodū, din viță în viță,
pînă ce aū sositū vremea și la a-
ceste douē mlădițe.

Cari frumosū strălucescū,

Și pe noi ne 'nveselescū,

Că Dumneđeū unde voesce,

Acolo orënduesce

Și firea o biruesce.

Dumneđeū bine a voitū,

Pe acești fii de a insoțitū!

Ei acum se gătescū

De drumū și călătorescū,

La părinți li mulțumescū

Pentru creștere, 'nzestrare,

Pentru truda lorū cea mare

Și pentru greșele,

Marī și mititele,

Cu lacrămi, cu rugare,

Vē cerū acum iertare

Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,

Din inimă vē umiliți,

Pe fii de-i blagosloviți,

Că nu este fiū să crească,

La părinți să nu greșescă;

Și sciū cu adevăratū,

C'acéstă-i mare păcatū;

Însă precum amū mai pomenitū,

Îată timpulū a sositū,

Care le-a fostū rënduitū,

Ca pe părinți ei să-i lase

Și să mērgă la a lorū case!

Îată aici aceste douē mlădițe cum
staū umilite și cu lacrămi în ochi

vē rógă cinstiți părinți,

Că să vē 'ndurați,

Și să-i iertați

Și să vē milostiviți

Să-i și blagosloviți,

Că binecuvintarea părinților,

Întăresce casa filorū,

Îar blestemulū părinților

Risipesce casele filorū.

Și vē rógă să-i binecuvintați

precum a binecuvintatū Dumneđeū

pe Avramū cu Sara, pe Iacovū cu

Reveca, pe Ióchimū cu Ana. Și ia-

răși alū doilea rëndū se rógă dumi-

lorū-vóstre, cinstiți părinți,

Să vē îndurați

Ca să-i iertați,

Și să-i binecuvintați

Precum a binecuvintatū Dum-

neđeū pre Pavelū apostolulū, pre

cei 12 apostoli și pre patriarși! Și
 iarăși alu treilea vă rógă pre dumné-
 vóstră, cinstiți părinți,
 Să vă îndurați
 Ca să-i iertați
 Și să-i binecuvintați.

Precum a binecuvintatú Isusú
 Hristosú nunta cea din Cana Ga-
 lileii, când a prefăcutú apa în vinú
 și a făcutú la toți voia deplinú, și
 să vă rugați împreună cu noi ca
 Dumneđeú să împărtășească acestorú
 doué mlădițe frumóse ca nisce po-
 rumbițe, cele șépte daruri, adică:
 bogăția lui Iovú, frumusețea lui
 Iosifú, tária lui Samsonú, vitejia
 lui Alexandru Machedonú, toiagulú
 lui Aronú și traiulú lui Ióchimú!
 Și să se bucore acești doi fií pre-
 cum s'a bucuratú Noe în corabie,
 că atunci a fostú bucurie la tótá
 lumea, și precum s'aú bucuratú
 Constantinú și Ileana când a găsitú
 cinstita cruce. Și iarăși să dicemú,
 să aibă grásimea pámintulú și mana
 cerulú, desfátându-se ca iarba în
 rouá! Înusuși Dumneđeú să-i bine-
 cuvinteze:

Pânea să li-o înmulțească
 Vinulú să li-lú totú sporéască,
 Cu dragoste să trăiască
 Și 'n pace să viețuiéască,
 Împărăția cerulú s'o dobândească!
 [Amin!

Iarú câtú pentru osteneła mea
 Eú încă ceva ași vrea:
 O basma frumósă,
 Tótá de mătasă,
 Cu florí de aurú
 S'o ținú ca unú tesaurú.
 Și de n'a fi de mătasă
 Fie și de pîndă alésă,
 Și cu florí de ibrișinú
 Că totú a fi voia deplinú!
 Și încă ceva ași măi vrea,
 Pentru osteneła mea:
 O cucónă ochieșă
 Care mă va vrea,
 Iar de nu m'a vrea
 Naiba s'o iea!
 Și încă ceva ași măi vrea
 Pentru osteneła mea:
 Vr'unú paharú, doué de vinú,
 Să-mí fie voia deplinú,
 Și dacá vinú nu va fi,
 Și holercá voiú primi!

Când se socotese fericirea véculú acestuia, aflámú că cea
 măi teméinică este bucuria de fií, cinstiți dumnea-vóstră pă-
 rinți; căci acéstă fericire este, cum dicú și filosofii *proprium
 naturae*, adică adevérată și deosebită a firei, că este din sân-
 gele sêú, și cum ar fi șie șingurú omulú. Acéstă fericire o
 mărturisese *Sânta Scripturá*, când dicé: „iatá femecea ta, ca o
 „vie roditóre întru olaturile casei téle și vei vedé fií filorú tci,
 „ca nisce tinere odrasle de măslinú împrejurulú mesci téle.“

Aşa dar, iată astăzi, cinstite, dumnea-ta părinte, cu nevasta dumi-tale, se plinesce bucuria părintéscă înaintea dumilorü-vöstre. Priviți amândoi cea adevérată și neosebită cu inima curată fericirea ficeii dumilorü-vöstre; priviți cea însetată de părinți bucurie: de vreme că așa întâiü întru orënduiala lui Dumneđeü și binecuvîntarea dumilorü-vöstre, ce face soțul fericitü vieței dumi-sale, fratelui nostru N. Sosindü la acéstă vèrstă a fericitei vieți; ficia dumilorü-vöstre d'impreună cu a dumi-sale soțü, are datoric eșindü din casa dumilorü-vöstre către casa sa de Dumneđeü alésă, să vè mulțuméscă și întâiü a-și cere binecuvîntarea părintéscă, că binecuvîntarea părinților asupra fiilorü, zidü nesurpatü asupra caselorü sale este. De care și ficia dumnea-vöstră dintru acestü césü are datoric a-și cere părintéscă iertăciune, întru cele ce n'arü fi putütü plini poruncile părintesci, poftele frătesci. Îndemne-o firea cea bună, din curată inimă, a mulțumi dumilorü-vöstre, de tötă înțelepciunea și creșcerea întru casa dumilorü-vöstre; miră-se cu ce suspinuri, cu ce lacrimi va cere iertăciune de la Dumnea-vöstră; miră-se cu ce cuvinte dulci de mulțumită va mulțami dumilorü-vöstre pentru tötă mila, paza și grija părintéscă. Păr la upulü prea bogatü în milele lui Dumneđeü, din osărdia inimei sale alérgă, să vè mulțaméscă cu adăogirea bucuriei a tuturorü frațilorü și fi de fi ai dumilorü-vöstre, până la alü treilea și alü patrulea némü. Rugându-se dumilorü-vöstre împreună cu a dumi-sale soțü și de acum înainte să rămăc amândoi întru neschimbată dragoste a dumilorü-vöstre, luându-și ăia bună, sărută mânele dumilorü-vöstre.

Părinții răspundü cu ochii înlăcrămați: „De vreme ce dumneđeéscă pronic a orënduitü acéstă unire cu ficia nöstră, a se da soțü vieței dumi-tale mire, următorü suntemü și noi orënduelei dumneđesci; și măcarü că binecuvîntarea cea mai desévèrsită către fie-ce casă, de la unulü a totü sciitorulü Dumneđeü este, dar câtü și de la noi părintéscă binecuvîntare, care amü luat'o de la părinții nöștri cu acca binecu-

vintare vă binecuvîntăm și întărim pe fiica noastră, și să-
 vîșim binecuvîntarea asupra voastră. Dumnețeu să vă îm-
 preune și să vă întemeze; să plînescă tîta binecuvîntarea
 între voi. Numai și dumnea-ta mire să păzesci, te rugăm,
 porunca bisericeii noastre de care este poruncit totu omul:
 „Iubiți pe femeile vîstre, să nu le scârbiți pe dînsle, petre-
 „cîndu întru pacea lui Dumnețeu. Iar tu, fică, iată cres-
 „cîndu-te în brațele dragostei și a durerei noastre cîi părin-
 „tesci, și cu cele dintr'insele învățaturii hrîninđu-te, acum so-
 „sindü vremea cuviincioasă, cu durerea inimei noastre și cu bu-
 „curie deslipindu-te din brațele noastre, împlinim și cea mai de
 „pe urmă datorie a părintescei dragoste, dîndu-te întru bi-
 „necuvîntarea soșului.“ Decî de acum înainte împreună pe-
 trecîndu, noi din totu sufletulü te binecuvîntăm și rugămü
 pe sântulü Dumnețeu să înmulțescă anii vieței vîstre, să
 ocârmuiască petrecerea voastră întru o dragoste și întru o unire;
 ca vedîndü fericea voastră, să se bucure și sufletulü nostru,
 pre voi numai avîndu-vă sprijinälä slăbăciunei noastre, și mîngä-
 gäierea durerilorü bîtrînețelorü. Și întărimü și între fiil vo-
 ștri acéstă a noastră binecuvîntare.“¹⁾

Manuscriptulü artisticü de la 1750, publicatü de Cogălniceanu în
 „Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie,“ pag. 85, conține o
 cerere în prosă, scrisă de dascälulü, posesorulü și autorulü acelu ma-
 nuscriptü.

Texte din orațiunî s'au tipăritü mai äntäiu de Gh. Cloziusü în
 Sibiu.

În „Albina Pindului“, anulü II, 1869, pag. 11—13 se aflä de ase-
 menea unü textü de orațiunî.

Păunescu. Bucuresci, 1848, „Orațiunî“, douë variante.

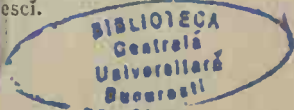
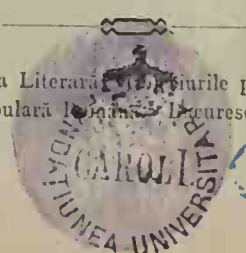
Băncilä. „Orațiunî în colindele Crăciunului, etc., Sibiu, 1875.

Unü textü publicatü de Schimdt în: „Daş Jahr und seine Tage“,
 Hermannstadt, 1866, pag. 23—24, No. 126.²⁾

¹⁾ M. Cogălniceanu „Dacia Literarä“, „Ziarile poporului, pag. 38.

²⁾ Gaster. „Literatura Popularä Romäna“, Bucuresci.

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017